ROBERT MICHAEL

BALLANTYNE

Mercan Adası

Bir Büyük Okyanus Hikâyesi

ÇEVİREN
Ali Benice

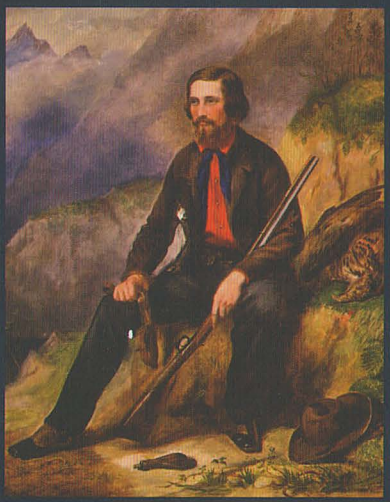
MURAT BELGE'NİN ÖNSÖZÜYLE

İLETİŞİM KLASİKLERİ

iletişim

BALLANTYNE
Mercan Adası

Mercan Adası, bir serüven hikâyesi anlatmanın yanında Viktorya dönemindeki kolonyal sistemi ve Hıristiyanlığın yayılışını da ele alan bir başyapıt.

Robert Ballantyne, 1855.

Şiddetli bir fırtına yüzünden gemileri batan Ralph, Jack ve Peterkin bir adaya sığınır. Hayatta kaldıklarına sevinmeye fırsat bulamadan, buranın bir ıssız ada olduğunu anlamalarıyla daha çetin bir hayatta kalma mücadelesi başlar. Balık avlamakla, sandal yapmakla geçen günler, adalarını bir cennete çevirmeleriyle yerini mercan resiflerinde keyif çatmaya, dalgıçlık yapıp suyun altındaki güzellikleri keşfetmeye bırakır. Fakat adaya korsanların gelmesiyle cennetleri bir anda cehenneme döner.

Mercan Adası'nın ünü, edebiyat tarihinde sıklıkla rastlanan Robinsonadların en özgün örneklerinden biri olmasıyla ve Ballantyne'ın keskin betimleme gücü sayesinde günümüze kadar ulaşıyor.

"Ballantyne bize büyük keyifler bahşeden ve çocukluk dönemini hepimiz için hoş zamanlara çeviren bir yazardır."
ROBERT LOUIS STEVENSON

THG
0441780
UKS
0441780 UKS

iletişim

ISBN-13: 978-975-05-3460-7
9 789750 534607
KDV'DEN MUAFTIR

ROBERT MICHAEL BALLANTYNE

Mercan Adası

Bir Büyük Okyanus Hikâyesi

The Coral Island
A Tale of Pacific Ocean

ÇEVİREN *Ali Benice*

MURAT BELGE'NİN ÖNSÖZÜYLE

iletişim

The Coral Island. A Tale of Pacific Ocean

İletişim Yayınları 3265 • İletişim Klasikleri 163
ISBN-13: 978-975-05-3460-7
© 2023 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM
1. Baskı 2023, İstanbul

DİZİ YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge
YAYINA HAZIRLAYANLAR Necdet Dümelli, Barış Özkul, Güneş Akkor
KAPAK Suat Aysu
KAPAK RESMİ F.W. Bartholomew,
"İskoçya Highlands Loch Lomond Gölü", 1878
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Begüm Hazar Keleş

BASKI Ayhan Matbaası - SERTİFİKA NO. 44871
Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul
Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CİLT Güven Mücellit - SERTİFİKA NO. 45003
Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları - SERTİFİKA NO. 40387
Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,
Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

İÇİNDEKİLER

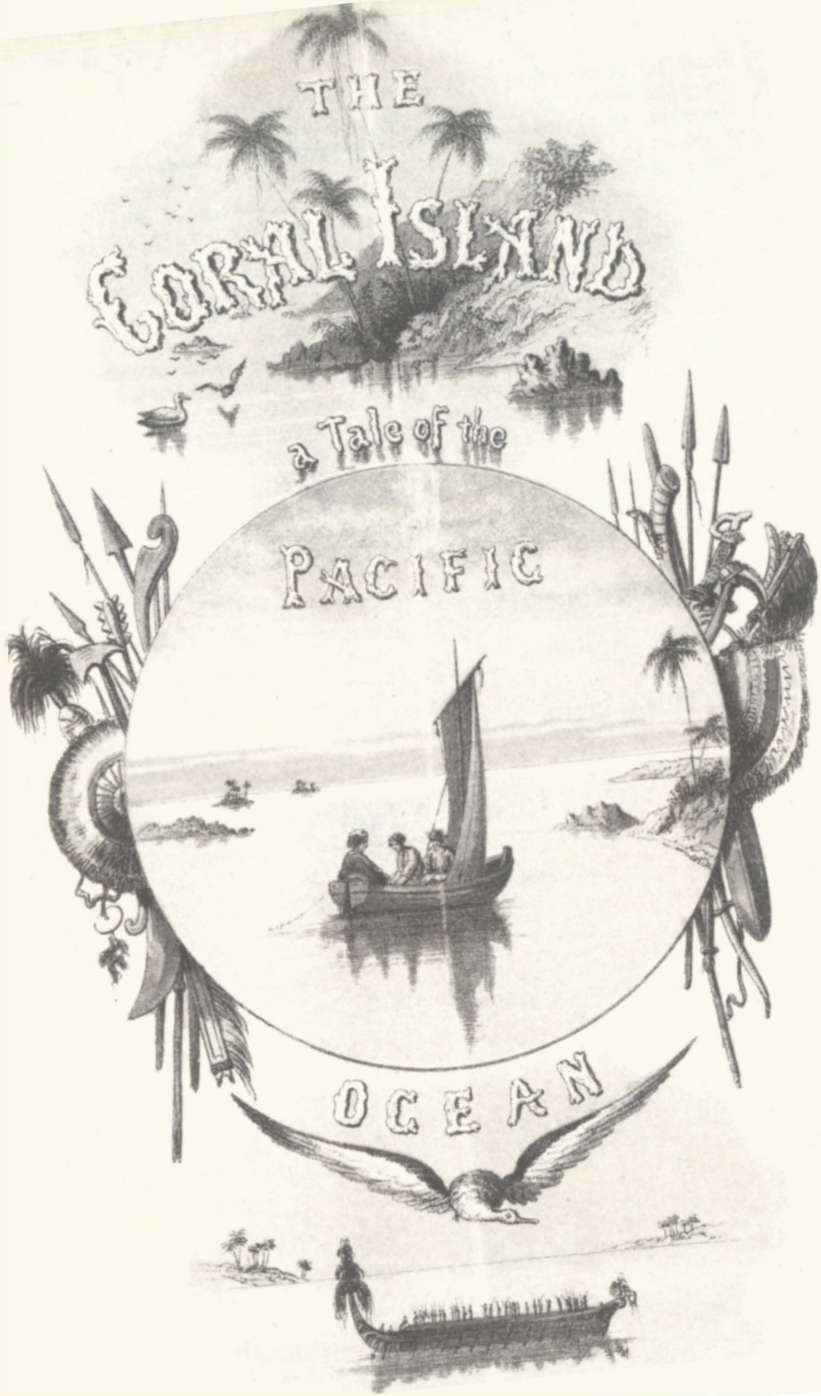
ROMANA DAİR GÖRSELLER 7

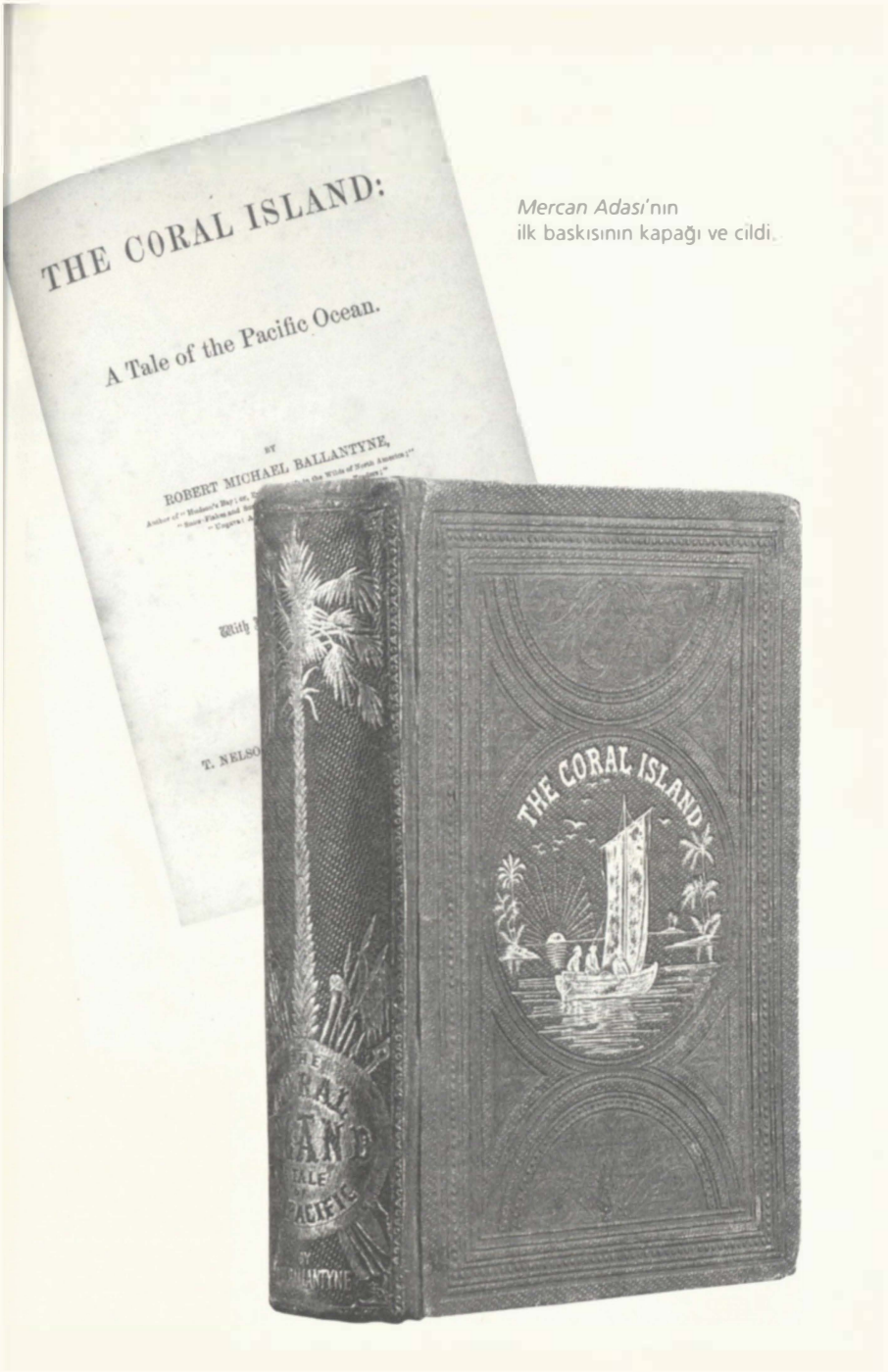
KRONOLOJİ 13

ÖNSÖZ / MURAT BELGE 27

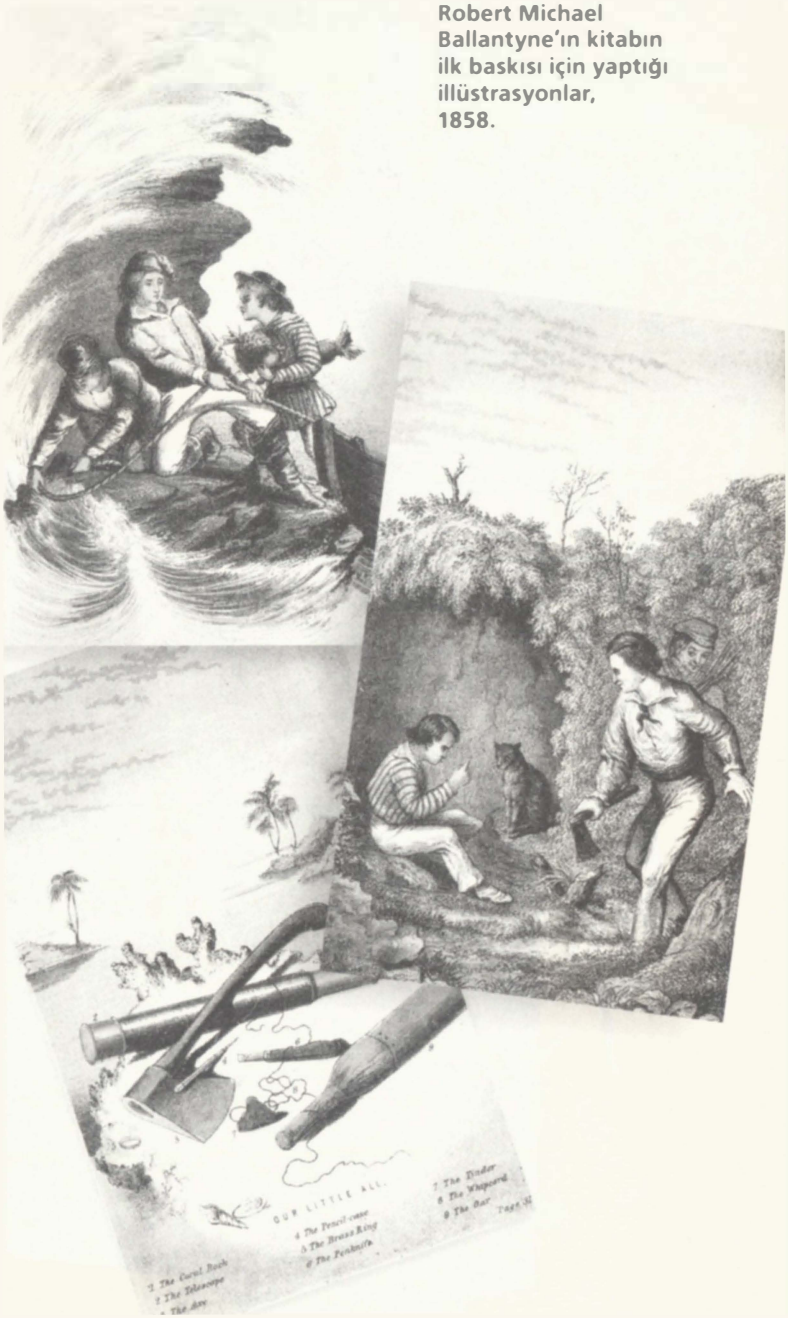
Mercan Adası

ROBERT MICHAEL BALLANTYNE 24 Nisan 1825'te yayıncı ve editör Alexander Thomas Ballantyne ile Anne Ballantyne'ın dokuzuncu çocuğu olarak İskoçya'nın Edinburgh şehrinde doğdu. Ailesinin ekonomik durumu elvermediği için çocukluğunda düzenli bir eğitim alamadı. 16 yaşında çalışmaya başladığı Hudson's Bay Şirketi tarafından gönderildiği Kanada'da altı yıl kaldı; yerlilerle kürk ticareti yaparken sonraları eserlerine konu edeceği birçok manzaraya, Kızılderililer ve Eskimoların yaşam koşullarına tanıklık etti. İskoçya'ya dönüşünde bir demiryolu şirketinde çalıştıktan sonra Thomas Constable & Co yayınevine ortak oldu. 1856'dan itibaren sadece yazı yazarak hayatını kazanmaya başladı. 1866'da Jane Grant ile evlendi ve bu evlilikten altı çocuğu oldu. Yayımlanan yüzden fazla kitabıyla fantastik serüven edebiyatının gelişimine büyük katkılar yaptı. Özellikle çocuklar arasında kalabalık bir okur kitlesine kavuştu. Kitaplarına malzeme toplamak için sık sık seyahat etti. 1883'te yaklaşık elli yıl boyunca yaşadığı Edinburgh'dan ailesiyle birlikte ayrılıp Londra'ya yerleşen Ballantyne, tedavi için gittiği İtalya'da 1894'te vefat etti ve Roma'daki Protestan mezarlığına defnedildi. 1857'de yayımlanan *Mercan Adası*'yla dünyaca ünlü bir yazar haline gelen Ballantyne'ın en bilinen eserleri şunlardır: *The Young Fur-Traders* (1856), *The World of Ice* (1859), *Ungava: a Tale of Eskimo Land* (1857), *The Dog Crusoe* (1860), *The Lighthouse* (1865), *Fighting the Whales* (1866), *Deep Down* (1868), *The Pirate City* (1874), *Erling the Bold* (1869), *The Settler and the Savage* (1877).

THE
CORAL ISLAND
a Tale of the
PACIFIC
OCEAN

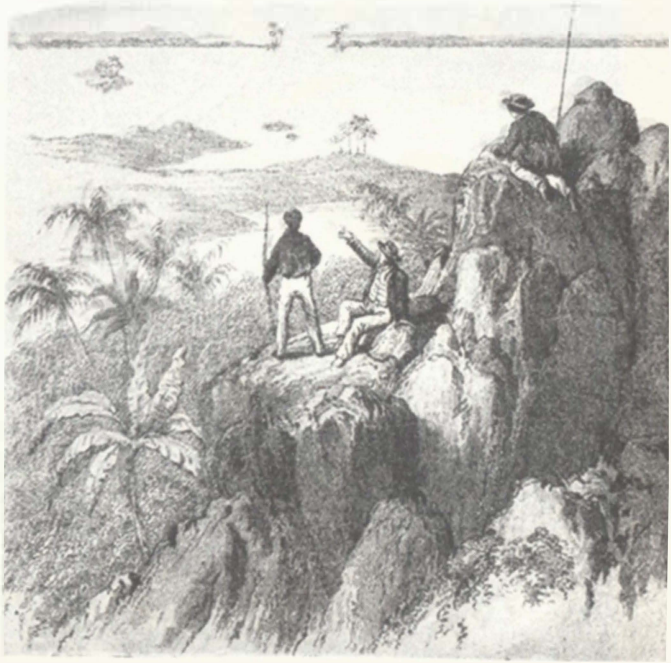

Mercan Adası'nın
ilk baskısının kapağı ve cildi.

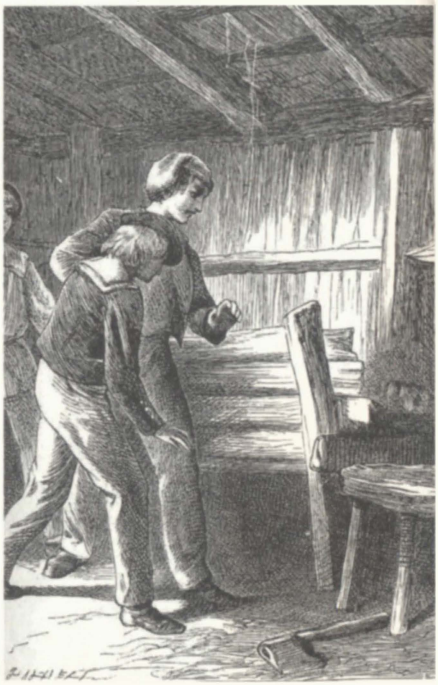
Robert Michael Ballantyne'ın kitabın ilk baskısı için yaptığı illüstrasyonlar, 1858.

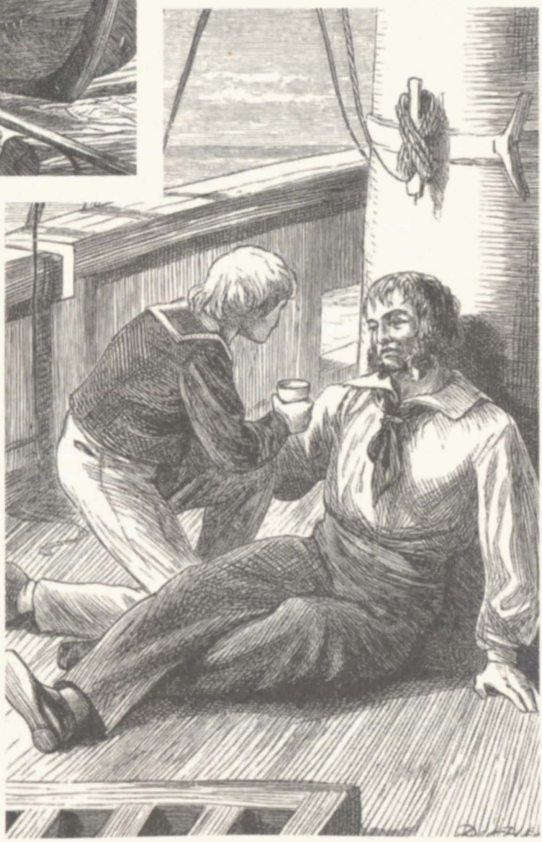

Danziel Biraderlerin kitap için yaptığı çizimler, 1894.

KRONOLOJİ

Tarih	Yazarın Hayatı ve Eserleri	Dönemin Önemli Olayları
1825	24 Nisan'da Alexander Thomas Ballantyne ve Anne Ballantyne'ın dokuzuncu çocuğu olarak İskoçya Edinburgh'da doğdu.	– Londra'da iç mekânların sürekli aydınlatılmasını mümkün kılan bir gaz dolaşım sistemi kuruldu. – Dünyanın ilk demiryolu hattı İngiltere'nin Stockton ve Darlington şehirleri arasında hizmete açıldı. – Aleksandr Puşkin, *Boris Godunov*; Alessandro Manzoni, *Nişanlılar*.
1826	Britanya'daki bankacılık krizinin ardından Ballantyne ailesine ait olan ve Walter Scott'ın eserlerini de yayımlayan John Ballantyne & Co yayınevi iflas etti. Ballantyne ailesi iflasın ardından 130 bin sterlin borçlandı.	
1827		– Fransız-Britanya-Rus donanması Navarin'de Osmanlı savaş gücünü yok etti.
1828		– John James Audubon, *The Birds of America* (Amerika'nın Kuşları).

Tarih	Yazarın Hayatı ve Eserleri	Dönemin Önemli Olayları
1830		– Fransa Cezayir'i işgal edip bir Fransız yerleşim kolonisi kurdu. – Stendhal, *Kırmızı ve Siyah*.
1831		– Giuseppe Mazzini, İtalya'nın birlik ve bağımsızlığı için mücadele eden La Giovane Italia (Genç İtalya) örgütünü Marsilya'da kurdu. – Victor Hugo, *Notre-Dame'in Kamburu*.
1832	Okuma-yazmayı editör, yayıncı ve gazeteci olan babasından öğrendi.	
1833	Aile 20 Fettes Row-Edinburgh adresinde daha mütevazı bir eve taşındı.	
1834		– Büyük Britanya'da liberal Grey kabinesi seçim bölgelerini genişleten ilk parlamento reformunu yaptı. – Britanya İmparatorluğu'nda kölelik yasaklandı. – Thomas Carlyle, *Sartor Resartus*; Aleksandr Puşkin, *Bronz Atlı*; Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*.
1835	İlkokula Edinburgh Academy'de başladı.	
1836		– Binlerce Hollandalı Boer, Ümit Burnu'nu kuzey istikametinde terk etti. – Nikolay Gogol, *Müfettiş*.
1837	İki yıllık ilkokul eğitiminin ardından Edinburgh Academy'den ayrıldı ve evde özel derslerle eğitimini sürdürdü.	– Büyük Britanya'da Kraliçe Victoria devri başladı. – Charles Dickens, *Mister Pickwick'in Serüvenleri*.
1838		– Charles Dickens, *Oliver Twist*.

Tarih	Yazarın Hayatı ve Eserleri	Dönemin Önemli Olayları
1839		– Amerikalı kimyager Charles Nelson Goodyear kauçuğu kükürtle işleyerek lastik yapma yöntemini icat etti. – Charles Darwin, *The Voyage of the Beagle* (Beagle Gemisiyle Yolculuk).
1840		– Britanya, Yeni Zelanda'nın güneyini keşif hakkıyla aldı. Yerli Maori halkı sömürgeleştirildi. – Mihail Lermontov, *Zamanımızın Bir Kahramanı*.
1841	Ailesinin ekonomik durumu kötüleştiği için Hudson's Bay şirketinde çalışmaya başladı ve şirket tarafından Kanada'ya gönderildi. Altı yıl kalacağı Kanada'da şirket hesabına yerlilerle kürk ticareti yapmaya başladı. Kızılderililerin ve Eskimoların hayatını yakından gözlemleme fırsatı buldu.	– Londra Konferansı'yla 1839'dan beri süren Şark Meselesi çözüme bağlandı. – İngiltere'de Thomas Cook beraberindeki 485 kişiyle birlikte ilk tren yolculuğuna çıkıp seyahat turizmini başlattı. – John Ruskin, *Altın Nehrin Kralı*; James Fenimore Cooper, *Geyik Avcısı*.
1842	Şirket göreviyle Manitoba, Ontario ve Quebec'te kano ve kızaklarla seyahat etti.	– Britanya ile Çin arasındaki Afyon Savaşı sona erdi. Hong-Kong fiilen Britanya sömürgesi haline geldi. – Nikolay Gogol, *Ölü Canlar*.
1843		– Britanya'da çelik konstrüksiyonlu ve pervaneyle çalışan ilk buharlı gemi kızaktan indirildi. – Charles Dickens, *Bir Noel Şarkısı*; Søren Kierkegaard, *Ya/Ya da*.
1844		– Alexandre Dumas, Père, *Üç Silahşorlar*; Hans Christian Andersen, *Karlar Kraliçesi*.
1845		– James K. Polk, ABD'nin on birinci devlet başkanı oldu. – Irlanda'yı vuran Büyük Kıtlık sonrasında, İrlanda diasporası Amerika'ya kitleler halinde göç etmeye başladı.

Tarih	Yazarın Hayatı ve Eserleri	Dönemin Önemli Olayları
1846		– İngiltere'de Tahıl Yasası yürürlükten kaldırıldı. – Joseph Smith'in ölümünün ardından Mormon Kilisesi'nin lideri Brigham Young, Mormonların batıya göçünü başlattı. – Adolphe Sax, saksofonun patentini aldı. Massachusettsli diş hekimi Dr. William Morton ilk kez diş çekiminde anestezi kullandı. – Honoré de Balzac, *Bette Abla*; Nathaniel Hawthorne, *Mosses from an Old Manse*.
1847	İskoçya'ya, Edinburgh'ya döndü. Babası Alexander Thomas Ballantyne vefat etti.	– Louis Napoléon, hapisten kaçıp İngiltere'ye geldi. – Anne Brontë, *Agnes Grey*; Charlotte Brontë, *Jane Eyre*; Emily Brontë, *Uğultulu Tepeler*.
1848	İlk kitabı *Hudson's Bay: or, Ever-day Life in the Wilds of North America (Hudson Körfezi - Ya da Kuzey Amerika Yabanlarında Hayat)* yayımlandı. Edinburgh'daki Kuzey Britanya Demiryolu Şirketi'nde memur olarak çalışmaya başladı.	– Avrupa'da 1848 Devrimleri patlak verdi. Fransa'da Şubat Devrimi: Cumhuriyetçilerin ayaklanmaları sonucunda Kral Louis-Philippe tahtı bırakıp İngiltere'ye kaçtı. Louis Napoléon Bonaparte, İkinci Fransız Cumhuriyeti'nin ilk başkanı oldu. – New York'ta modern feminist hareketin başlangıcı sayılan kadın hakları konferansı düzenlendi. Lucretia Mott ve Elizabeth Cady Stanton'ın önderliğinde bir kadın hakları bildirgesi yazıldı. – Karl Marx ve Friedrich Engels, *Komünist Manifesto*'yu yazdı. – Emily Brontë öldü. – Anne Brontë, *The Tenant of Wildfell Hall*; Elizabeth Gaskell, *Mary Barton*; John Stuart Mill, *Ekonomi Politiğin İlkeleri*; Thackeray, *Vanity Fair*.

Tarih	Yazarın Hayatı ve Eserleri	Dönemin Önemli Olayları
1849	Demiryolu şirketinden ayrılıp Alexander Cowen & Company kâğıt şirketinde çalışmaya başladı.	– Montreal'de Britanya'ya karşı bir isyan başladı. – Britanya Pencap'ı ilhak etti. – Paris'te komünistlerin isyanları bastırıldı. – Walter Hunt çengelliiğneyi icat etti. – Gaz maskesi icat edildi. – Anne Brontë ve Edgar Allan Poe öldü. – Karl Marx, Londra'ya yerleşti. – Fyodor Dostoyevski, *Netoçka Nezvanova*; François-René de Chateaubriand, *Mezar Ötesinden Hatıralar*; Henry David Thoreau, *Sivil Itaatsizlik*; Charlotte Brontë, *Shirley*; John Ruskin, *The Seven Lamps of Architecture*.
1850	Thomas Constable & Company yayınevine ortak oldu.	– Küçük Buz Çağı sona erdi. – Çin'de 20 milyon kişinin öldüğü 19. yüzyılın en kanlı isyanı Taiping Ayaklanması patlak verdi. – İngiliz gemilerinin yüzde beşi, buharla çalışmaya başladı. – Dover-Calais arasında telgraf hattı çekildi. – Wordsworth ve Balzac öldü. – Nathaniel Hawthorne, *The Scarlet Letter*.
1851		– Londra'da Hyde Park'taki Kristal Saray'da Dünya Sergisi yapıldı. – Fransa'da İkinci Cumhuriyet sona erdi. – Herman Melville, *Moby Dick*.
1852		– Burma'ya gelen İngilizler, Hindistan'dan getirdikleri afyonu burada satmaya başladılar. – ABD'de kesekâğıdı makinesi icat edildi. – Harriet Beecher Stowe, *Tom Amca'nın Kulübesi*; William Makepeace Thackeray, *Henry Esmond*.

Tarih	Yazarın Hayatı ve Eserleri	Dönemin Önemli Olayları
1853		– Osmanlı İmparatorluğu ve Rusya arasında Kırım Harbi başladı. – ABD Deniz Kuvvetleri Tuğamirali Matthew C. Perry, Japon başkenti Edo'yu tehdit ederek, şehri ticarete açmalarını emretti. – Giuseppe Verdi, "La Traviata"yı yazdı. – Charlotte Brontë, *Villette*; Elizabeth Gaskell, *Ruth*, *Cranford*.
1854		– Fransa ve Britanya, Rusya'ya savaş ilan ederek Kırım Harbi'ne katıldılar. – Londra'da, bugün Big Ben adıyla bilinen saat kulesinin yapımı tamamlandı. – Şehirleşmede ve sanayileşmede yeni bir çağa girildi. – Coventry Patmore, *The Angel in the House*; Henry David Thoreau, *Walden*.
1855		– İngiltere'de *Daily Telegraph* yayın hayatına başladı. – Mendel, kalıtım yasalarını keşfetti. – Chicago'da ABD'nin en kapsamlı kanalizasyon sistemi yapılmaya başlandı. – Walt Whitman, *Çimen Yaprakları*; Robert Browning, *Men and Women*; Elizabeth Gaskell, *Kuzey ve Güney*; Anthony Trollope, *The Warden*.
1856	Yayınevindeki ortaklığından ayrıldı ve sadece yazı yazarak hayatını kazanmaya başladı. Büyük ölçüde Kanada deneyimlerine dayanan *The Young Fur Traders*'i ve *Snowflakes and Sunbeams* adlı romanını yayımladı.	– Üç yıl süren Kırım Harbi'nin ardından Paris Kongresi yapıldı. – Louis Pasteur, pastörizasyonu keşfetti. – Gustave Flaubert, *Madam Bovary*.

Tarih	Yazarın Hayatı ve Eserleri	Dönemin Önemli Olayları
1857	*Mercan Adası*'nın yayımlanmasıyla edebiyat çevrelerinin dikkatini çekti. *Ungava: a Tale of Eskimo Land* yayımlandı.	– Hint Ayaklanması sonucunda Britanya İmparatorluğu Hindistan'ın idaresini Doğu Hindistan Şirketi'nden devraldı. – İngiltere'de Victoria ve Albert Müzesi açıldı. – Charles Baudelaire, *Kötülük Çiçekleri*; Charlotte Brontë, *The Professor*; Elizabeth Gaskell, *The Life of Charlotte Brontë*; Anthony Trollope, *Barchester Towers*.
1858	*Martin Rattler* ve *Handbook to the New Goldfields* yayımlandı.	
1859	*The World of Ice* yayımlandı.	– Süveyş Kanalı'nın yapımına başlandı. — Charles Dickens, *İki Şehrin Hikâyesi*; İvan Gonçarov, *Oblomov*; Charles Darwin, *Türlerin Kökeni*; George Eliot, *Adam Bede*; Edward Fitzgerald, *Ömer Hayyam'ın Rubaileri*; John Stuart Mill, *Özgürlük Üzerine*.
1860	*The Dog Crusoe and His Master* yayımlandı.	– Abraham Lincoln, ABD başkanı oldu. – İtalya'daki Nice ve Savoy bölgeleri, İkinci İtalyan Bağımsızlık Savaşı'nda Avusturya İmparatorluğu'nu mağlup eden Fransız İmparatorluğu'na geçti. – II. Afyon Savaşı: Fransız ve İngiliz orduları Pekin'deki Yasak Şehir'e girdi. – Britanya'da Yahudilere ilk defa oy hakkı tanındı. – George Eliot, *The Mill on the Floss*; Wilkie Collins, *The Woman in White*.
1861	*The Gorilla Hunters*; *The Golden Dream* ve *The Red Eric* yayımlandı.	– İngiltere'de Kraliçe Victoria'nın eşi Konsort Prens Albert, 42 yaşında hayatını kaybetti. – Charles Dickens, *Büyük Umutlar*; George Meredith, *Modern Love*.

Tarih	Yazarın Hayatı ve Eserleri	Dönemin Önemli Olayları
1862		– Alman devletlerinin en büyüğü Prusya'da Otto von Bismarck başbakan olduktan sonra meclisi dağıttı ve kralın yetkisinin üstünde bir güç tanımadığını ilan etti. – Birleşik Devletler'de ilk banknot basıldı. – İvan Turgenyev, *Babalar ve Oğullar*; Victor Hugo, *Sefiller*.
1863	*Away in the Wilderness*; *Fighting the Whales*; *The Wild Man of the West*; *Man on the Ocean* ve *Fast in the Ice* başlıklı öyküleri yayımlandı.	– Londra metrosunun ilk etabı hizmete açıldı. – ABD'de Başkan Lincoln, "Özgürlük Bildirgesi"ni kanunlaştırdı. – George Eliot, *Romola*.
1864	*Gascoyne*; *The Lifeboat*; *Chasing the Sun* ve *Freaks on the Fells* başlıklı öyküleri yayımlandı.	– Karl Marx, Londra'da ilk Sosyalist Enternasyonal'i kurdu. – Louis Pasteur mikroplarla ilgili teorisini geliştirdi. – Kızılhaç kuruldu. – Nathaniel Hawthorne vefat etti.
1865	*Mercan Adası*'nda yaptığı bir hataya üzülerek hikâyeleri için arkaplan araştırmaları yapmak üzere seyahat etmeye karar verdi. Kuzey Denizi'nin İskoçya kıyılarındaki Bell Rock'u görmeye gitti. *The Lighthouse* yayımlandı.	– Amerikan İç Savaşı sona erdi. – Abraham Lincoln bir suikastla öldürüldü. – Lewis Carroll, *Alice Harikalar Diyarında*.
1866	Jane Dickson Grant ile evlendi. Bu evlilikten dört oğlu ve iki kızı oldu.	– İlk okyanuslararası telgraf çekildi. – Dostoyevski, *Suç ve Ceza*.
1867	*Fighting the Flames*'i yazarken kısa süreliğine Londra'da itfaiyeci olarak çalıştı. Londra-Edinburgh tren hattında itfaiye görevlisi olarak seyahat etti. *Fighting the Flames* ve *Silver Lake* yayımlandı.	– İsveç'te Alfred Nobel dinamiti keşfetti. – Viyana'da Johann Strauss'un "Güzel Mavi Tuna" eseri ilk defa seslendirildi. – Karl Marx, *Das Kapital*; Emile Zola, *Thérèse Raquin*.

Tarih	Yazarın Hayatı ve Eserleri	Dönemin Önemli Olayları
1868	*Deep Down*'ı yazarken St. Just maden bölgesinde kalay madencileriyle beraber üç ay geçirdi. *Deep Down* ve *Shifting Winds* yayımlandı.	– İngiltere'de William Gladstone başbakan oldu. – Küba ve İspanya arasında On Yıl Savaşları başladı. – Wilkie Collins, *The Moonstone*.
1869	*Erling the Bold*; *Hunting the Lions*; *Over the Rocky Mountains*; *Saved by the Lifeboat*; *The Battle and the Breeze*; *Up in the Clouds*; *The Cannibal Islands*; *Lost in the Forest*; *Digging for Gold* ve *Sunk at Sea* başlıklı öyküleri yayımlandı.	– Akdeniz ile Kızıldeniz'i birbirine bağlayan Süveyş Kanalı açıldı. – Dostoyevski, *Budala*; Flaubert, *Duygusal Eğitim*.
1870	*The Floating Light of the Goodwin Sands* yayımlandı.	– Fransa-Prusya savaşı başladı. Paris kuşatıldı. – Charles Dickens, *The Mystery of Edwin Drood*. – Charles Dickens öldü.
1871		– Bessemer ve Thomas çeliğinin icadıyla İkinci Sanayi Devrimi başladı. – Henry Morton Stanley, Tanganika Gölü kıyılarında Dr. David Livingstone'u buldu.
1872	*The Norsemen in the West* ve *The Pioneers* yayımlandı.	
1873	*Black Ivory*; *Life in the Red Brigade* ve *Fort Desolation* yayımlandı.	– Londra'daki Alexandra Palace açılışından iki hafta sonra yandı. – *RMS Atlantik* gemisinin batmasıyla 547 yolcu öldü. – Walter Pater, *Studies in the History of the Renaissance*.
1874	*The Pirate City* öyküsü için araştırma yapmak üzere Cezayir'e gitti ve orada bir süreliğine Arap kılığında dolaştı. *The Pirate City: An Algerine Tale*; *The Ocean and its Wonders* ve *The Butterfly's Ball and the Grasshopper's Feast* yayımlandı.	– İngiltere tarihinde ilk kez kız çocuklarına akademik eğitim veren Manchester High School for Girls açıldı. – Çar II. Aleksandr, İngiltere'yi ziyaret etti.

Tarih	Yazarın Hayatı ve Eserleri	Dönemin Önemli Olayları
1874		– Londra Kadınlar için Tıp Okulu (London School of Medicine for Women) açıldı. – Thomas Hardy, *Çılgın Kalabalıktan Uzakta*.
1875	*The Story of the Rock* ve *Rivers of Ice* yayımlandı.	– *The Times* gazetesinde ilk defa günlük hava durumu raporları yayımlanmaya başladı. – Kaptan Matthew Webb, İngiliz Kanalı'nı yüzerek geçen ilk kişi oldu. – Gerard Manley Hopkins, *The Wreck of the Deutschland*; Anthony Trollope, *The Way We Live Now*.
1876	*Under the Waves* yayımlandı.	– Kraliçe Victoria, Hindistan İmparatoriçesi oldu. – Richard Wagner'in "Nibelung Yüzüğü" ilk defa baştan sona sahnelendi. – Ibsen'in "Peer Gynt" eseri, Oslo'da ilk defa sahnelendi.
1877	*The Settler and the Savage* yayımlandı.	
1878	*In the Track of the Troops* ve *Jarwin and Cuffy* yayımlandı. Suluboya resimlerinden oluşan sergisi Kraliyet İskoç Akademisi'nde sergilendi.	– Avrupa devletleri arasında imzalanan Berlin Antlaşması'yla Sırbistan, Karadağ ve Romanya imtiyazlı vilayet haline getirildi. – Londra Üniversitesi kadınlara diploma veren ilk yükseköğrenim kurumu oldu.
1879	*Philosopher Jack* ve *Six Months at the Cape* yayımlandı.	– Henrik Ibsen, *A Doll's House*; Henry James, *Daisy Miller*.
1880	*Post Haste*, *The Lonely Island*, *The Red Man's Revenge* yayımlandı.	– Britanya'da on yaşın altındaki çocuklara eğitim zorunlu hale getirildi. – Flaubert, son romanı *Bouvard ile Pécuchet*'yi tamamlayamadan öldü. – Dostoyevski, *Karamazov Kardeşler*; George Gissing, *Workers in the Dawn*.

Tarih	Yazarın Hayatı ve Eserleri	Dönemin Önemli Olayları
1881	*My Doggie and I* yayımlandı.	
1882	*The Life of a Ship*; *The Kitten Pilgrims*; *The Giant of the North* yayımlandı.	
1883	Ballantyne ailesi İskoçya'dan ayrılıp İngiltere'ye, Londra-Harrow'a taşındı. *The Madman and the Pirate*; *Battles with the Sea*; *The Battery and the Boiler*; *The Thorogood Family* yayımlandı.	
1884	*The Young Trawler* ve *Dusty Diamonds, Cut and Polished* yayımlandı.	
1885	*Twice Bought*; *The Island Queen* ve *The Rover of the Andes* yayımlandı.	– İngiltere Başbakanı William Gladstone'un Irlanda'da özyönetimi desteklediği söylentisi dolaşmaya başladı. – Friedrich Nietzsche, *Böyle Buyurdu Zerdüşt*; Émile Zola, *Germinal*; Guy de Maupassant, *Bel-Ami*.
1886	*The Prairie Chief*; *The Lively Poll* ve *Red Rooney* yayımlandı.	– Şair Emily Dickinson 95 yaşında vefat etti. – New York Limanı'na Özgürlük Anıtı dikildi. – Thomas Hardy, *The Mayor of Casterbridge*; Robert Louis Stevenson, *Dr. Jekyll ve Bay Hyde'ın Tuhaf Hikâyesi*.
1887	*The Big Otter* ve *The Fugitives or the Tyrant Queen of Madagascar* yayımlandı.	– Britanya'da Kraliçe Victoria'nın tahta çıkışının 50. yılı kutlandı. – Arthur Conan Doyle'un Sherlock Holmes karakteri *Beeton's Christmas Annual*'da yayımlanan bir öyküyle ilk kez sahneye çıktı. – Thomas Hardy, *Orman Sakinleri*; W.H. Hudson, *A Crystal Age*.

Tarih	Yazarın Hayatı ve Eserleri	Dönemin Önemli Olayları
1888	*Blue Lights* ve *The Middy and the Moors* yayımlandı.	– Kraliçe Victoria'nın liberal fikirlere sahip kızı Vicki'nin oğlu II. Wilhelm, imparator oldu. – Britanya'da Jack the Ripper (Karındeşen Jack) ilk cinayetini işledi. – August Strindberg, *Frôken Julie*.
1889	*The Eagle Cliff*; *The Crew of the Water Wagtail* ve *Blown to Bits* yayımlandı.	– Benjamin Harrison, 23. ABD başkanı olarak göreve başladı. – Lev Tolstoy, *Kroyçer Sonat*; George Gissing, *The Nether World*.
1890	*The Garret and the Garden*; *Jeff Benson*; *Charlie to the Rescue* yayımlandı.	– Vincent Van Gogh, 37 yaşında intihar etti. – Oscar Wilde, *Dorian Gray'in Portresi*; Henrik Ibsen, *Hedda Gabler*.
1891	*The Coxswain's Bride* ve *The Buffalo Runners* yayımlandı.	– Herman Melville, New York'ta 72 yaşında vefat etti. – Arthur Conan Doyle, *The White Company*; Herman Melville, *Timoleon*; George Gissing, *New Grub Street*.
1892	*The Hot Swamp* ve *Hunted and Harried* yayımlandı.	– Walt Whitman, New Jersey'de 72 yaşında vefat etti. – Charlotte Perkins Gilman, *The Yellow Wallpaper*; Theodor Fontane, *Frau Jenny Treibel*.
1893	*The Walrus Hunters* ve *An Author's Adventures* yayımlandı. *Personal Reminiscences in Book Making* adlı otobiyografik eseriyle anılarını yazdı.	– Oscar Wilde, *Salome*; *A Woman of No Importance*.
1894	İtalya ziyareti sırasında 8 Şubat'ta Roma'da öldü ve Roma'daki Protestan Mezarlığı'na gömüldü. Ölüm haberini alan 6 bine yakın çocuk, aynı yıl mezarını ziyaret etti.	

Tarih	Yazarın Hayatı ve Eserleri	Dönemin Önemli Olayları
1895	*Wrecked but not Ruined* yayımlandı.	– Kölelik karşıtı ünlü ABD'li yazar Frederick Douglass, Washington'da 77 yaşında vefat etti. – H.G. Wells, *Zaman Makinesi*.

ÖNSÖZ

MURAT BELGE

Yıllardır bitmeyen tartışmalardan biri kimin "ilk romancı" olduğu konusudur. Kimileri Cervantes'i ve *Don Quixote*'yi gösterir, kimileri Daniel Defoe ve *Robinson Crusoe*'yu. Ben ikinciden yanayım. Çünkü Cervantes erken romanın oldukça sıkı "ampirik gerçeklik" yönelişine tam uymaz. Neyse, konumuz bu değil.

İlk romanı Defoe yazdıysa Defoe aynı zamanda roman sanatının ara sıra ziyaret ettiği bir alt-türü de başlatan yazar olarak anılmalı: "Robinsonadlar" diyelim. Yayımlandığı günden bu yana popülaritesi eksilmeyen bu roman "iyi yazılmış bir roman" olduğu için mi böyle bir üne kavuşmuş yoksa başka düzeyde çekici özellikleri mi var? Bu kitabın "kötü yazılmış" olduğunu söyleyemeyiz; ama, hele "erken"liği de düşünüldüğünde, bir "edebiyat şaheseri" de değil. Öyleyse, başarısının sırrı nedir?

Başarısının sırrı yanılmıyorsam konusunda. Issız adaya düşen ve burada yirmi yıldan fazla bir süre yaşamak gibi bir marifet gösteren Robinson doğa-insan ilişkisi gibi temel bir konuda büyük bir zafer kazanıyor. Bu zaferin hikâyesini okumak insanlara çekici geliyor. Okuyarak, okumakla, Robinson'un zaferini paylaşmış gibi oluyorlar. Bu doğa-insan ilişkisi Defoe ünlü romanını yayımlamadan önce de vardı; hatta Arap-Müslüman edebiyatında bile örneği bulunur.

1812'de İsviçreli *Robinson Ailesi* [*Swiss Family Robinson*] yayımlandı. Bunu İsviçreli bir din adamı olan Johann David Wyss yazmıştı

ama kitap onun sağlığında yayımlanamadı. Bir zaman sonra oğlu üstünde biraz toparlayıcı bir çalışma da yaparak yayına hazır hale getirdi ve kitap ortaya çıktı. Burada birbiriyle uyumlu bir şekilde yaşayan bir aile kendini ıssız bir adada bulur. Bu kitabın yayımlanmasından önce ana tema sık sık işlenmiştir. Örneğin, Jean Jacques Rousseau'nun çok önem ve değer verdiği kitaplardan biridir. Rousseau, pedagoji biliminin erken bir temsilcisi olarak, "Robinson"un çocuklara mutlaka okutulmasını hararetle tavsiye etmiştir. Bu tavsiyeye uymanın yanı sıra, kendi Robinson'larını tasarlayıp yayımlayanların sayısı da çoğalmaktadır.

Mercan Adası yüzyılın ortalarında yayımlanır. Bunu yazan Ballantyne on çocuklu bir ailenin oğlan çocuklarından biri olarak doğmuştu. İngilizce çocuk edebiyatının ünlü (ve bir hayli velut) yazarlarından biridir. Kitaplarının sayısı yüz dolaylarındadır ama bunların birçoğu yeniden baskı yapmadığı için fiilen ortadan kalkmış ve unutulmuştur. Ancak *Mercan Adası* her zaman piyasada bulunmuş, her zaman satılmış ve her zaman okunmuştur.

Mercan Adası çeşitli farklı temaları birbirine bağlayarak ilerler. Temel hikâye, Defoe'dan beri olduğu gibi, gene doğa-insan ilişkisi elbette. Ama bir yandan hızlanan ve genişleyen emperyalizmin dünyanın belirli bir bölümünde yarattığı tartışmalara açılan tarafları da vardır. Ballantyne'ın bu konularda görüşleri çağının, yani İngiltere'den bakarsak Kraliçe Victoria Çağı'nın oldukça göreneksel ve belirli bakımlardan önyargılı denebilecek görüşlerinden fazlaca farklı değildir. Romanda sık sık karşımıza çıkan "yamyamlık" hikâyeleri dünyanın bu geri kalmış bölgelerinde yaşayan yarı vahşi insanlara Batı'nın nasıl medeniyet götürdüğünü gösterme işlevini üstlenir. Tabii bu medeniyet taşıma ve ulaştırma etkinliğinde Hıristiyan inancının da önemli bir yeri olacaktır ve olmalıdır.

Mercan Adası'na düşen üç genç –bu medeni dünyanın değerlerini benimsemiş bireyler olarak– birbirleriyle uyumlu yaşamayı bilen, paylaşmayı, yardımlaşmayı başaran kişilerdir. Bu temel üzerinde oturan romanın dolayısıyla "iyimser" bir bakışı olduğunu söyleyebiliriz. Bu da değindiğim Victoria Çağı'nın özelliklerinden biridir. Roman boyunca Hıristiyan olmaya karar veren yerli sayısının epey yüksek olması da bu iyimserliğin bir göstergesi sayılabilir. İyimserlik aslında Robin-

sonad'ların genel olarak paylaştığı bir yaklaşım. Hepsinin ortak teması olan doğa-insan karşılaşmasının uyumu bir başlangıç noktası olarak alınabilir.

Bu temalarla bir ilişkisi olmasa da kendi başına ilginç bir ayrıntıya değineyim. Yazar Robert Ballantyne romanlarında serüvenlere ve egzotik sayılabilecek mekânlara yer veren bir yazardır. Mercan Adası, Büyük Okyanus'un (Pasifik) güneyinde, Fiji yakınlarında bir mercan resifinde: olay burada geçiyor ve dünyanın bu yöreleri Ballantyne'ın bildiği yerler değil. Hiç yolu düşmemiş buralara. "Hindistancevizi" denilen bir meyve hakkında bir şeyler duymuş ama sözü edilen meyveyi kendisi görmemiş. Dolayısıyla romanında hindistancevizi kolayca soyulan, yumuşak bir meyve olarak anlatılıyor. Kitap yayımlandıktan sonra belli ki bilen biri ya da birileri "Hindistancevizi senin anlattığın gibi bir şey değil," diye uyarmış. Ballantyne bu duruma düşmekten büyük utanç duymuş ve bundan böyle kendi gözüyle görüp tanımadığı hiçbir nesne hakkında yazmamaya karar vermiş – kararına uymuş da.

Ballantyne'ın iyimserliği bir 20. yüzyıl yazarının ilgisini ve öfkesini çekti: William Golding. Ballantyne gibi Britanya'dan olan Golding aslında çocukluk ve ilkgençlik yıllarında *Mercan Adası* romanını birkaç kere okumuş. Ancak yaşı ilerlerken Golding dünyaya ve insanlığa daha kötümser bir gözle bakmaya başlamış olmalı. Romanının adı *Sineklerin Tanrısı*. Bu "tanrı", üzerine sürüler halinde sinekler konup kalkan bir yaban domuzu leşi. Bu romandaki ada yakınlarında bir gemi batıyor ve bir grup çocuk adaya çıkmayı başarıyor.

Bu çocuklar yaşça *Mercan Adası*'ndaki gençlerden daha küçük. Bir eleştirmenin söylediği gibi *Mercan Adası*'nın gençleri birtakım kötülüklerle karşılaşıyor ve her seferinde kötülükle mücadeleye girişiyorlar. *Sineklerin Tanrısı*'nda gördüğümüz çocuklar ise kötülüğü kendi içlerinde taşıyorlar. Kendilerini adada bulan çocuklar biraz toparlandıktan sonra iki gruba ayrılıyorlar. İçlerinden birinin (Jack) reisliğini kabul eden daha kalabalık grup "faşist" denebilecek bir birlik kuruyor, aldıkları din eğitiminden kendilerine sloganlar oluşturuyor, bir "kolektif vahşet" topluluğu haline dönüşüyorlar. Yaban domuzu leşi yalnız sineklerin değil, onların da tanrısı oluyor. Tabii onların dönüştükleri şeyin simgesi, bu kötü içgüdünün simgesi de o leş.

Öbür grup ise kendiliğinden bir tür "İngilizvari liberal" bir hayat tarzını seçmiş birkaç çocuktan oluşuyor. Vahşiler onlardan birini öldürüyor da. Hepsini öldürecekler ama kurtarma ekibi yetişiyor ve bu korkunç dramı yaşayan küçük çocuklara, sahilde bakan ve sadece "çocuk" gören büyüklerin gözünden birkaç sözle romanın sonu geliyor.

Golding'in romanı güçlü, etkileyici bir roman. İnsan bunu yutkunarak söylüyor ama galiba daha gerçekçi olan da o. Çünkü gerçekten kötülük yağmur falan gibi dışarıdan gelip üstümüze yağan bir şey değil, bizim ürettiğimiz bir şey. İşte bir domuz öldürmek, yani "av", daha çok, daha çok öldürme isteği yaratabilir, isteği tutkuya dönüştürebilir ve böyle gider.

Golding'den bu yana, iyimser ya da karamsar, o çapta bir Robinsonad yazılmadı. Ama bu temanın tüketildiğini de sanmıyorum. *Utopia* ya da *distopia* yanı ağır basacak yeni bir "ada anlatısı" her an karşımıza çıkabilir; Defoe, kazmayı gerçekten "verimkâr" bir toprağa vurmuş.

Önsöz

Burada anlatacağım harikulade maceraları yaşadığım sıralarda henüz yeniyetmeydim. Çocukların kitabımı okurken sayfalardan kıymetli dersler çıkarmalarını, keyif almalarını, faydalanmalarını ve olabildiğince eğlenmelerini içtenlikle umuyor ve çocuksu hislerimin bendeki hatıralarından da güç alarak bu hikâyeyi özellikle onlarla paylaşmak istiyorum.

Eklemek istediğim bir şey daha var. Okurlar arasında karamsarlıktan ve suratsızlıktan keyif alan, eğlencenin doruğuna çıkmaya niyetlenmeyecek çocuklar ve yetişkinler varsa, kapağını kapatıp kitabı rafa kaldırmaları için onları şimdiden uyarmam gerekir. Çünkü bu onlara göre bir hikâye değil.

AVARE RALPH

Birinci Bölüm

Başlangıç – Hayatımın ilk yılları, kişiliğim – Yabancı topraklarda yaşayabileceğim maceralara susamışlığım ve denize açılma arzusuna kapılışım.

Gezinmek en büyük tutkum, hayatımın neşesi, varlığımın gün ışığı olmuştur her zaman, ki hâlâ da öyledir. Ben hep bir gezgindim, çocukken de, gençliğimde de, erkekliğe adım attığımda da; kendi memleketimin ağaçlık vadilerinde ya da dağlarında, bayırlarında sıkışıp kalan basit biri değil, bu uçsuz bucaksız dünyada yol kateden biri.

Fırtınalı, hoyrat, karanlık bir geceydi doğduğum gece, sonsuz Atlas Okyanusu'nun köpüren böğründe. Babam bir gemi kaptanıydı; onun babası da gemi kaptanıydı; büyük büyük babam da bahriyeliydi. *Onun* babasının hangi mesleğin erbabı olduğunu ise kimse tam olarak bilmiyor; fakat benim canım annem, bir deniz asteğmeni olduğunu iddia ederdi, ki onun anne tarafından dedesi de kraliyet donanmasında amiralmiş. Her neydiyse, geriye gittikçe ailemizin köklerinin engin ve ıslak çölle aralarında her daim sağlam bir bağ olduğunu görüyorduk. Hem de bu her iki ebeveynim için de geçerliydi; zira annem de babama uzun deniz yolculuklarında her zaman eşlik ederdi, o da böylelikle hayatının büyük bir kısmını açık sularda geçirdi.

Sanırım ben de gezinme âdetini bu şekilde miras edindim, yaradılışımdan ötürü. Babam ben doğduktan kısa bir süre sonra, yaşlandığı için emekliye ayrılıp denizcilik hayatını geride bı-

raktı, İngiltere'nin batı sahilindeki küçük bir balıkçı kasabasında bir kulübe satın aldı ve ikinci baharını geçirmek üzere, kendisine yıllar boyu ev sahipliği yapan denizin kıyılarında bir yere yerleşti. Beni içten içe yiyen gezme içgüdülerimse çok geçmeden kendini göstermeye başladı. Küçük çocuksu bacaklarım bir süredir gelişip güçleniyordu, tombul dizlerimi yere sürtüp üzerlerinde sürünmekten gına gelmişti artık, ben de bu yüzden ayağa kalkıp bir yetişkin gibi yürümek için ilk çalışmalara başladım; ancak bu denemelerin hepsi, beklenmedik bir şekilde, sertçe ve aniden yere oturmamla sonuçlandı maalesef. Bir gün anneciğimin yokluğundan faydalanıp bir deneme daha yaptım ve en sonunda kapı eşiğine kadar ulaştım, ardından da babamın kulübesinin kapısının önündeki çamurlu suyun içine düştüm. Ah, zavallı annemin beni geveze ördeklerin arasında debelenirken bulduğu zaman yaşadığı korkuyu ve sırılsıklam olmuş kıyafetlerimi üzerimden çıkarıp beni yıkarken gösterdiği hassasiyeti dün gibi hatırlıyorum! O günden sonra, önce başına buyruk gezintilerimin sıklığı, büyüdükçe de mesafesi arttı, ta ki ben bütün sahili ve fakirhanemizin çevresindeki ağaçlığı boydan boya aşana ve babam tarafından bir ticaret gemisine miço olarak verilip de denize salınmamla birlikte durulana dek.

Limanlarda demirlemek ve memleketimin kıyılarında gezinmek beni ancak birkaç yıllığına tatmin edebildi. Vaftiz adım Ralph'ti, yol arkadaşlarımsa gezilerimiz sırasında sık sık belli ettiğim seyahat tutkumun bir sonucu olarak, ismimin başına Avare'yi eklediler. Avare gerçek adım değildi tabii ki, ama kimse bana başka türlü hitap etmediği için eninde sonunda ne zaman biri beni bu şekilde çağırsa cevap vermeye başladım; hem kötü isim de değildi hani. Kendimi okuyucularıma Avare Ralph olarak tanıtmakta bir sakınca görmüyorum. Gemideki arkadaşlarım nazik, iyi yürekli insanlardı ve onlarla çok iyi geçindim. Ara sıra benimle eğlenir, dalga geçerlerdi elbet, ama asla art niyetle değil; bazen Avare Ralph'in "garip, antika biri" olduğunu söylediklerini de işitirdim. İtiraf etmeliyim ki bu beni oldukça şaşırtırdı, ne demek istediklerine uzun süre kafa yorar, ancak beni antika bulmalarının sebebine dair ikna edici bir sonu-

ca bir türlü ulaşamazdım. Sessiz bir genç olduğum ve biri benimle konuşmadığı sürece çıt çıkarmadığım doğruydu. Üstelik arkadaşlarımın yaptıkları şakaları da hiçbir zaman anlayamıyordum, neden komik olduklarını açıkladıkları zamanlarda bile: Bu endişe verici donukluğum tasalanmama sebep oluyordu. Ben de ne zaman birilerinin benim anlayamadığım bir nükteye güldüğünü fark edecek olsam, gülümseyip halimden memnun görünmeye çalışarak durumu kurtarmaya çalışmaya başladım. Bazı şeylerin tabiatlarını, işleyişlerini ve onlara nelerin sebep olduğunu sorgulamaya da çok meraklıydım, bunlara kafa yorarken dalıp gittiğim de sıktı. Fakat bu anlattıklarımın hiçbiri bana doğadışı gibi gelmiyordu ve yol arkadaşlarımın bana "antika biri" demelerine hiçbir şekilde anlam veremiyordum.

Eh, ticaret işiyle uğraşırken dünyanın her bir köşesini gezip tozmuş çok sayıda denizciyle karşılaştım ve hiç çekinmeden itiraf edebilirim ki, onların yabancı topraklardaki çılgın maceralarını dinledikçe, heyecandan kalbim göğsümde çıkacakmış gibi hissederdim – içinden geçtikleri dehşet verici fırtınaları, zor paçayı kurtardıkları korkunç tehlikeleri, hem karada hem de denizde gördükleri muhteşem yaratıkları ve ziyaret ettikleri sıradışı topraklar ile insanları. Ancak bana bahsettikleri yerler arasından hiçbiri, hayal gücümü Güney Denizlerindeki Mercan Adaları kadar etki altına almadı. Bana mercan isimli küçük bir böcek türü tarafından oluşturulmuş, neredeyse yıl boyu yaz mevsimi yaşanan binlerce güzel ve toprağı verimli adadan bahsettiler – ağaçları sürekli bereketli ve sulu meyvelerle yüklü, iklimi her daim hoş. Fakat gariptir ki, Kurtarıcımızın varlığının müjdelendiği bazı şanslı adaları saymazsak, buraların insanları saldırgan ve kana susamış vahşilerden müteşekkil. Bu heyecan verici anlatılar zihnimi öyle büyük bir güçle etkiledi ki, on beş yaşıma gelir gelmez Güney Denizlerine bir yolculuk yapmaya karar verdim.

Sevgili ailemi beni salmaları konusunda ikna ederken akla karayı seçmedim değil. Fakat babam, ticaret işinde kalsaydı asla muazzam bir kaptan olamayacağını kendisine hatırlatmamla beraber dediğime geldi ve onun onayını alabildim. Anneciğim

ise babamın ikna olduğunu gördükten sonra bana karşı çıkmayı bıraktı. "Ah, fakat Ralph," dedi, ona veda ettiğim gün, "en yakın zamanda bize geri dön oğulcuğum, zira yaşlanıyoruz, ne kadar ömrümüz kaldığını kim bilebilir?"

Ben sevgili ailemden ayrılırken yaşananları uzun uzun anlatarak okurlarımın zamanını çalmayacağım. Babamın beni, *Ok* isimli gemisiyle Güney Denizlerine yol alacak, eski dost meclisinden kalma bir ticaret gemisi kaptanının emrine verdiğini söylemem yeterli olacaktır. Annemden de bir hayır duası aldım, elime küçük bir İncil tutuşturdu; benden son isteği, içinden her gün bir bölüm okumam ve dua etmeyi aksatmamam oldu. Ben de gözümde yaşlarla, bu dileğini yerine getireceğime dair ona söz verdim.

Kısa süre sonra heybetli, sağlam bir gemi olan ve Büyük Okyanus'a doğru yelken açmaya hazırlanan *Ok*'un güvertesindeydim.

İkinci Bölüm

Yola çıkışım – Deniz – Yol arkadaşlarım – Büyük derinliklerde rastladığımız muazzam görüntülerin hafızama kazınması – Dehşet verici bir fırtına ve korkunç bir gemi kazası.

Gemimizin yelkenlerini esintiye açtığı ve güney bölgelerine doğru yola koyulduğu gün, parlak, güzel ve sıcak bir gündü. Ah, denizcilerin halatları çekip demir alırken söyledikleri o neşeli şarkıları dinlemek kalbimi nasıl da neşeyle doldurmuştu! Kaptan bağırdı. Denizciler ona itaat etmek için koşuşturmaya başladı. Soylu gemimiz rüzgârın karşısında boynunu büktü ve ben bütün bunlar tatlı bir rüyaymış gibi kıyı şeridine bakarken, sahil gözlerimin önünde kayboluverdi.

Kısa denizcilik kariyerim boyunca daha önce hiç rastlamadığım için özel olarak dikkatimi çeken ilk şey, demirin güverteye çekilişi ve sanki karaya ebediyen veda etmişiz de bir daha ona ihtiyaç duymayacakmışız gibi halatlarla sıkıca sarılışı oldu.

"Şimdi, küçük hanım," diye haykırdı geniş omuzlu bir denizci, demiri sarıp sarmaladıktan hemen sonra uç kısmına dostça bir şaplak atarken, "şimdi, küçük hanım, güzelce kestirebilirsin artık, zira uzun zaman boyunca senden dibi görmeni istemeyeceğiz!"

Öyle de oldu. O günün ardından demir çok uzun bir süre "dibi görmedi" ve sonunda zamanı gelip de yeniden gördüğünde, bu son seferi olacaktı!

Gemide çok sayıda yeniyetme vardı, fakat aralarından en

çok ikisini seviyordum. Jack Martin on sekiz yaşında bir gençti, uzun boylu, iriyarı, geniş omuzlu, yakışıklı, güler yüzlü, mizacı sert biriydi. İyi eğitimliydi, zeki ve samimiydi, hareketlerinden hem aslan yürekli, hem de mülayim ve sessiz sakin biri olduğu anlaşılıyordu. Jack benim kişisel favorimdi, hem onun da benimle muhabbeti iyiydi. Diğer arkadaşımın ismiyse Neşeli Peterkin'di. Ufak tefek, atik, komik, tartışmasız derecede haşarıydı ve on dört-on beş yaşlarındaydı. Neyse ki Peterkin'in hınzırlığı neredeyse her zaman zararsızdı, aksi takdirde o denli sevilen biri olması imkânsızdı.

Tayfaya katıldığım gün "Selam genç!" diye haykırmıştı Jack Martin, omzuma bir şaplak atarak. "Aşağı gel de sana yatacağın yeri göstereyim. Sen ve ben ranza arkadaşıyız artık, ki iyi arkadaş olacağımızı da düşünüyorum, tipini sevdim."

Jack haklıydı. İlerleyen zamanlarda o, ben ve Peterkin, fırtınalı denizlerin bir araya getirdiği en iyi ve en sağlam dostluğu kurduk.

Yolculuğumuzun ilk kısmına dair fazla bir şey söylemeyeceğim. Havalar her zaman olduğundan ne daha sertti, ne de daha sakin; dipte çok sayıda garip balığın dolandığını gördük, hele ki sudan ok gibi fırlayarak otuz santim kadar yukarı çıkan ve havada seken bir uçan balık sürüsü gördüğüm gün iyice keyiflenmiştim. Yunuslar yemek için kovalıyordu onları, sonra uçan balıklardan biri korkudan geminin üzerine kadar atladı, geminin armasına çarptı ve güverteye düştü. Meğer gövdesindeki kanat olduğunu sandığımız şeyler uzun yüzgeçlerden ibaretmiş, tek sıçrayışta asla uzun mesafe uçamadıklarını ve kuşlar gibi havada süzülmediklerini, sadece suyun yüzeyinde sekebildiklerini böylelikle öğrenmiş olduk. Jack ve ben onu akşam yemeğinde yedik, tadı bir harikaydı.

Amerika'nın en güney noktası olan Horn Burnu'na ulaştığımız sıralarda hava oldukça soğumuş ve fırtına çıkmıştı. Denizciler vardığımız burnun şiddetli rüzgârlarına ve tehlikelerine dair hikâyeler anlatmaya başlamışlardı.

"Horn Burnu," dedi içlerinden biri, "hayatım boyunca birden fazla kez gittiğim en berbat burun. Bugüne dek iki defa etra-

fından dolaştım, ikisinde de az kaldı takam alabora oluyordu."

"Ben de bir kez geldiydim," dedi bir başkası, "yelkenlerimiz yırtıldıydı, halatlarımız da donup kaskatı kesildiydi, kullanılmaz hale geldiydiler, az daha sonumuz gelecekti."

"Ben beş defa geldim," diye haykırdı üçüncü bir kişi, "hepiciği de birbirinden beterdi, böyle muazzam bir fırtınaydı!"

"Ben hiç gelmedim," diye haykırdı Peterkin, küstahça göz kırparak, "işte *o* gün içim dışıma çıktıydı!"

Yine de korkulu burundan fazla hava muhalefetine maruz kalmadan geçebildik ve birkaç haftanın ardından, ılık bir tropik esinti içerisinde, Büyük Okyanus'a usulca açıldık. Yolculuğumuz böylece devam etti, bazen serin bir esinti içerisinde sıçrayarak, kimi zaman da cam gibi suyun üzerinde sakince salınıp dibinde ikamet eden meraklı balıkları avlayarak – ki bunlar diğer denizciler için bir şey ifade etmiyorduysa da, bana göre her biri sıradışı, ilginç ve muazzamdı.

Sonunda Büyük Okyanus'un Mercan Adalarına ulaştık ve o gün içlerinden birinin yanından geçme fırsatını yakaladığımızda karşılaştığım saf, beyaz, baş döndürücü kıyılardan ve gün ışığı altında parlayan güzel, yemyeşil palmiye ağaçlarından oluşan manzaranın bende yarattığı hazzı asla unutmayacağım. Üçümüz de içlerinden birine ayak basmanın hayalini kuruyorduk sık sık, nihai mutluluğu orada bulacağımızı düşleyerek! Bu dileğimiz beklediğimizden daha çabuk gerçekleşti.

Tropik bölgelere giriş yapmamızdan kısa süre sonra, bir gece korkunç bir fırtına çöktü gemimizin tepesine. Getirdiği ilk şiddetli rüzgâr, direklerimizden ikisini aldı götürdü ve geride sadece pruva direğini bıraktı. Fakat o bile bizim için yeter ve artardı, çünkü yelken açmaya zaten cesaretimiz yoktu. Fırtına öfkesini beş gün boyunca kustu üstümüze. Ufak bir filika dışında güvertede sağlam hiçbir şey bırakmadı. Dümenciyi, dalgalar tarafından alınmasın ve çaresizlik içinde pes etmemize neden olmasın diye görev yerine bağlamışlardı. Kaptan nerede olduğumuza dair hiçbir fikri olmadığını ve rotamızdan oldukça saptığımızı söylediğinde, Büyük Okyanus'ta fazlasıyla bulunan tehlikeli mercan resiflerinin arasına dalma olasılığından endişe

ettik. Fırtınanın altıncı günü, şafak vakti ufukta kara gördük. Dalgaların öfkeyle dövdüğü mercan resiflerince çevrelenmiş bir adaydı bu. Resiflerin ardındaysa sular sakindi, fakat maalesef oraya erişen tek bir açıklık vardı sadece. O yönde seyrettik ve eninde sonunda açıklığa vardıysak da, yolda muazzam bir dalga kıç tarafına çarpıp dümeni darmaduman etti ve bizi rüzgârın ve dalgaların insafına terk etti.

"Artık buradaki işimiz bitti gençler," dedi kaptan, tayfaya. "Filikayı hazırlayın; yarım saate kayalara varmış oluruz."

Mürettebat kasvetli suratlarla kaptanın emirlerine uydu, bizimki gibi küçük bir filikanın öyle bir denizde sağlam kalabilmesi ihtimalinin düşük olduğunu düşünüyorlardı.

"Hadi beyler," dedi Jack Martin ciddi bir tonla, bana ve Peterkin'e, biz kıç güvertesinde dikilip sonumuzu beklerken, "hadi beyler, biz üçümüz birbirimizden ayrılmayalım. Bu küçük sandalın bu kadar insanla kıyıya erişmesi imkânsız. Belli ki işin sonu iyi olmayacak, o yüzden diyorum ki, en iyisi canımı irice bir küreğe emanet edeyim. Teleskoptan baktığımda geminin resif kuyruğuna, dalgaların vurup da sakinleştiği noktaya çarpacağını görebiliyorum; eğer o dalgaları aşana dek kürekleri asılabilirsek, belki kıyıya ulaşabiliriz. Ne dersiniz; benimle misiniz?"

Jack'in dediklerini yapmayı memnuniyetle kabul ettik, sözleriyle içimize güven işlemişti, fakat sesinde hissettiğim o hüzünlü tondan onun da pek umutlu olmadığını anlayabiliyordum. Öfkeliymişçesine resifleri döven ve kayaların üzerinde kaynarmışçasına köpüren beyaz dalgaları gördüğümde, ben de ölümle aramızda sadece bir adımlık mesafe kaldığını hissettim. Kalbim parçalanmıştı. Derken sevgili anneciğimi ve bana söylediği son kelimelerden birkaçını anımsadım: "Ralph, sevgili çocuğum, ne zaman tehlike karşısında kalırsan kurtarıcı efendimiz yüce İsa'yı düşün. Hem bedenini, hem de ruhunu canugönülden koruyabilecek tek kişi odur." Bunun üzerine biraz rahatladım.

Gemi artık kayalara çok yakındı. Üzerimize dehşetengiz bir dalga gelmeye başladığı sırada tayfa filikayı hazır edip içine doluşmuştu, kaptansa yanlarında emirler yağdırıyordu. Üçümüz

birden bir kürek kapmak için sandalın ön kısmına koştuk, dalga güverteye yıldırım gibi çarptığı sırada ona ancak erişebilmiştik. Tam o esnada gemi çarptı, pruva direği güverteye yakın bir yerden kırılıp cepheden devrilirken, beraberinde sandalı ve tayfayı da öteye sürükledi. Bizim kürek halatlarla beraber gemi enkazına dolandıysa da, Jack eline bir balta geçirip onu serbest bırakabildi, ancak sallantı sağ olsun, ipi ıskalayarak baltayı küreğin tam ortasına geçirdi. Sonradan gelen bir başka dalga da bizi aldı götürdü. Sıkıca tutunuyorduk ve bir baktık, vahşi denizin içinde debeleniyorduk. Hatırladığım son şey, filikanın köpükler arasında fırıl fırıl dönüşü ve denizcilerin de aynı dalgalara dökülüşü. Derken bütün duyularım kardı.

Ayıldığımda, kendimi yumuşak bir çim tabakası üzerinde, tepemde yükselen bir kayanın koruması altında buldum. Peterkin yanımda dizlerinin üzerine çökmüş, şakaklarımı suyla usulca ovuyor ve alnımdaki bir yaradan akan kanı durdurmak için uğraşıyordu.

Üçüncü Bölüm

Mercan Adası – Karaya çıkmamızın ardından ilk fikir alışverişimiz ve vardığımız sonuçlar – Adada insan olmadığı konusunda hemfikir oluşumuz.

Hissizlik halinden çıkıp kendine gelmenin insanda yarattığı tuhaf, zor anlaşılır, neredeyse tarif edilemez bir duygu var; bir çeşit rüyadaymış gibi, kafası karışık, yorgunluk hissiyle birlikte gelen, ama tatsız olduğu katiyen söylenemeyecek bir yarı uyurluk yarı uyanıklık durumu. Yavaş yavaş kendime gelirken, Peterkin'in daha iyi olup olmadığımı sorgulayan sesini duyduğum sırada, uykuyu fazla kaçırdığımı ve bunun için direğe gönderileceğimi sandım, fakat ben hızla ayağa kalkana dek aklımdaki bu düşünce aniden kayboldu ve bu sefer de hastalandığımı zannettim. Derken ılık bir esinti yanağımı okşayıp bana evimi, babamın barakasının arka bahçesini, oradaki süslü çiçekleri ve anneciğimin veranda direklerine sardırıp özenle baktığı, tatlı kokulu hanımelileri hatırlattı. Ancak azgın dalgaların çıkardığı kükreme benzeri ses, beni bu güzel düşüncelerden alıp yeniden denizin ortasına, yunuslar ile uçan balıkları izlemeye ve vahşi, fırtınalı Horn Burnu'ndan geçerken üst yelkenleri düğümlemeye bıraktı. Dalgaların gürültüsü kademe kademe daha güçlü ve kolay ayırt edilebilir hale geliyordu. Memleketimden koparılıp çok uzaklara götürüldüğümü düşünürken yavaşça gözlerimi açtım ve yoğun bir kaygıyla suratıma bakan arkadaşım Jack'i gördüm.

"Bir şey söyle dostum Ralph," diye nazikçe fısıldadı kulağıma, "kendini daha iyi hissediyor musun şimdi?"

Gülümsedim ve yukarı bakıp "Daha iyi mi? Ne oldu ki, neden bahsediyorsun Jack? Gayet iyiyim ben," dedim.

"O halde neden ayak yapıp bizi böyle korkutuyorsun?" dedi Peterkin, gözünde yaşlarla gülümseyerek; zavallı çocuk gerçekten öldüğümü düşünmüştü.

Dirseklerimden güç alarak doğruldum ve elimi alnıma koyup bayağı derin bir şekilde yarıldığını, oldukça kan kaybettiğimi fark ettim.

"Hadi ama Ralph," dedi Jack, beni usulca geriye iterek, "uzanmaya devam et dostum; hâlâ yeterince iyi durumda değilsin. Al şu suyu ve dudaklarını biraz ıslat, hem serin hem de kristal kadar berrak. Yakınlarda bulduğum bir kaynaktan doldurdum. Ve artık sessiz ol, ağzını açma, dilini tut," dedi, konuşmaya yeltendiğimi gördükten sonra. "Ben sana olan biten her şeyi anlatacağım, fakat sen de iyice dinlenene dek gıkını çıkarmamalısın."

"Aman, bırak da konuşsun Jack," dedi, güvenliğim konusunda duyduğu endişe geçtikten sonra beni rüzgârdan korumak için kırık dallardan bir siperlik yapmaya koyulan Peterkin; ki bu oldukça gereksizdi, çünkü yattığım yerin ardındaki kaya fırtınanın şiddetini tamamen kesiyordu. "Bırak da konuşsun Jack; orada bir saate yakın hareketsizce, beti benzi atmış halde, donuk bir şekilde, Mısır mumyası gibi yatmasından sonra hâlâ hayatta olduğunu öğrenmek çok rahatlatıcı. Senin gibi birine hiç denk gelmemiştim Ralph; hep muzırlık peşindesin. Neredeyse bütün dişlerimi dökülyordun ve az kaldı yarısını yutup boğulacaktım, şimdiyse ölü taklidi yapıyorsun! Bu çok fena, hem de çok!"

Peterkin böyle konuşmaya devam ederken, benim duyularım da yeniden düzelmişti ve içinde bulunduğum durumu idrak edebilmiştim. "Neredeyse boğulmana sebep olduğumu söylerken kastettiğin nedir Peterkin?" diye sordum.

"Kastettiğim ne mi? Senin anadilin İngilizce değil mi, yoksa bir de Fransızca mı tekrar edeyim, daha kolay anlayacaksan? Hatırlamıyor musun, hani..."

"Hiçbir şey hatırlamıyorum," dedim, sözünü keserek, "denize düşüşümüzden sonrasına dair hiçbir şey."

"Sus Peterkin," dedi Jack, "saçmalıklarınla Ralph'i telaşlandıracaksın. Ben anlatayım. Gemi çarptıktan sonra üçümüzün birden güverteden denize düştüğümüzü hatırlıyorsun; yani, kürenin başına çarpıp seni neredeyse bayıltan o alnındaki yarayı açtığını fark ettim, sen de ne yaptığını bilmeden Peterkin'in boğazına yapışıp onu sıktın. Bunu yaparken bütün hayatın ona bağlıymış gibi sıkıca tuttuğun teleskobu da çocukcağızın ağzına dayadın..."

"Ağzına dayadın mı?" diyerek lafını kesti Peterkin. "Boğazından içeri tıktın desene sen şuna. Gırtlağımda teleskobun pirinç başının izi çıktı resmen!

"Yani, nasıl olduysa artık," diye devam etti Jack, "Peterkin'e tutundun ve onu gerçekten de boğarak öldüreceğinden korktum Jack; ama fark ettim ki o da küreğe sıkıca yapışmıştı, ben de üçümüzü birden kıyıya ulaştırmak için bütün gücümü kullandım, şansımız varmış ki fazla sorun yaşamadan varabildik, resiflerin ardında kalan su oldukça sakindi zira."

"Peki ya kaptan ve mürettebat? Onlara ne oldu?" diye telaşla sordum.

Jack'se sadece kafasını salladı.

"Öldüler mi?"

"Hayır ölmediler, yani öyle olduğunu umarım, fakat kurtulmuş olmaları ihtimali de pek yüksek değil gibi. Gemi, düştüğümüz adanın en uç kısmına çarptı. Neyse ki sandal sarsıntının ardından yatmadı, ama yine de çok su almıştı ve tayfa hâlâ üzerindeydi; maalesef onlar küreklere ulaşana dek fırtına filikayı alıp rüzgârın estiği yöne götürmüştü bile. Kıyıya ulaştığımızda onlar hâlâ bize doğru gelmek için çabalıyordu, ancak o sırada ellerinde sandaldaki sekiz çift kürekten sadece biri kalmıştı ve rüzgâr da tam karşılarından esiyordu, bu yüzden geriye gidiyorlardı. Sonra yeniden kendilerine geldiklerini ve bir çeşit yelken açtıklarını gördüm –battaniye falan olsa gerek, bir sandal için bile çok küçüktü zira– ve yarım saate gözden kayboldular."

"Zavallılar," diye mırıldandım hüzünle.

"Ama düşündükçe onlar için daha fazla umutlanıyorum," diye devam etti Jack, sesinde daha neşeli bir ton vardı. "Bu Güney Denizi Adalarına dair çok şey okudum ben Ralph ve bildiğim kadarıyla birçok bölgede sayıları binlerce denecek miktara kadar ulaşıyor, yani içlerinden birine düşmeleri işten bile değil."

"Umarım öyledir," dedi Peterkin içtenlikle. "Peki ya enkaza ne oldu o halde Jack? Ben Ralph'e göz kulak olurken senin kayalara tırmandığını gördüm. Parçalara ayrıldı demedin miydin?"

"Hayır, parçalara falan ayrılmadı, ancak dibi boyladı," diyerek yanıtladı Jack. "Dediğim gibi, pruvadan adanın uç kısmına çarptı, sonra bir dalga da onu havalandırdı ve rüzgâr yönünde savurdu. Sandaldaki zavallılar ona ulaşmak için ellerinden geleni yaptılar, ama onlar yaklaşana dek gemi çoktan batmıştı. Gemi tamamen gözden kaybolduğu sırada da adaya ulaşmaya çalıştıklarını gördüm."

Jack konuşmayı bitirdikten sonra uzun bir sessizlik yaşandı, eminim ki hepimiz içinde bulunduğumuz sıradışı durum üzerine kafa patlatıyorduk. Benim aklımdan geçenler son derece makuldü. Bir adada olduğumuzu biliyordum, Jack öyle söylemişti, fakat üzerinde insan olup olmadığını bilmiyordum. Eğer vardıysa da Güney Denizi Adalarına dair duyduklarımı göz önünde bulundurarak kesin bir şekilde söyleyebilirdim ki, diri diri kızartılıp yenilecektik. Eğer insan yoktuysa da açlıktan ölecektik. "Ah!" diye düşündüm, "Eğer gemi kayalara takılıp da batmasaydı durumumuz fena olmazdı, ne de olsa gidip içinden erzak ve sığınacak yer yapmak için alet edevat alabilirdik, ama maalesef – heyhat! Bittik biz!" Bu son kelimeleri gerginlik içinde, yüksek sesle sarf etmiştim.

"Bittik mi Ralph?" diye bağırdı Jack, çehresinde içten bir gülümsemeyle. "Kurtulduk demen lazım asıl. Aklından geçirdiklerin yanlış yola sapıp seni hatalı bir sonuca vardırmış."

"*Benim* ne sonuca vardığımı öğrenmek ister misiniz?" dedi Peterkin. "Bana soracak olursanız bu hayatımız boyunca başımıza gelen en büyük, en şahane şey; bizim gibi üç keyifli gencin kendilerini içinde bulabilecekleri en harika durum. Kral

adına buraya el koyacağız; siyah sakinlerini emrimize alacağız ve doğal olarak en üst basamaklara yükseleceğiz. Beyazlar vahşi topraklarda hep böyle yapar. Jack, sen kral olursun; Ralph, sen de başbakan, ben de..."

"Soytarı," diyerek lafını kesti Jack.

"Hayır," diyerek sertçe cevapladı Peterkin, "bir unvanım olmayacak. Ayağıma gelecek bir teklif üzerine çok mühim bir idari pozisyona geçeceğim sadece, çünkü biliyorsun ki, yüksek maaşlar alıp hiçbir şey yapmamak beni pek hoşnut edecektir."

"Ya yerli halk falan yoksa?"

"O halde kendimize büyüleyici bir villa inşa eder, etrafına hoş bir bahçe yapar, bulabileceğimiz en acayip tropik bitkilerden yetiştiririz. Çiftçilik yaparız, ekeriz, biçeriz, hasat yaparız, yeriz, uyuruz ve mutlu oluruz."

"Ciddi olmamız gerekirse," dedi Jack, ne zaman takınsa Peterkin'in alaycı tutumunu kontrol altına alabildiğini fark ettiğim sert ifadesiyle, "fena halde tatsız bir duruma düştük. Eğer burası gerçekten de üzerinde insan olmayan bir adaysa, vahşi hayvanlar gibi yaşamamız gerekecek, çünkü elimizde tek bir alet edevat dahi yok, bıçak bile."

"Hayır, elimizde *ondan* var," dedi Peterkin, cebini karıştırıp içinden üzerinde tek bıçak kalmış bir çakı çıkararak, ki o bıçak da kırıktı.

"Eh, hiç yoktan iyidir; gelin," dedi ve ayağa kalktı Jack, "*eyleme* geçeceğimize *konuşarak* zaman kaybediyoruz. Yürüyebilecek kadar iyi görünüyorsun Ralph, ceplerimizde neler kalmış bakalım, sonra da bir tepeye tırmanıp nasıl bir adada olduğumuzu anlamaya çalışalım, çünkü anlaşılan o ki, iyi ya da kötü, burası bir süreliğine evimiz olacak."

Dördüncü Bölüm

Sahip olduğumuz eşyalara bir göz atıp mutluluk verici bir keşifte bulunmamız – Adamızın betimlenişi – Jack'in dostlarından daha eğitimli ve bilge biri olduğunu kanıtlaması – Sıradışı keşifler – Doğal meyve suyu!

Sonunda bir kayaya oturduk ve sahip olduğumuz şeyleri incelemeye başladık. Gemi enkaza dönüştükten ve adaya çıkmamızdan sonra, arkadaşlarım bazı giysilerini çıkartıp kurumaları için güneşin altına sermişti, çünkü rüzgârın şiddetine bir diyecek olmasa da, yukarıda tek bir bulut bile yoktu. Benim ıslak kıyafetlerimin de çoğunu çıkarıp kayaların üzerine yaymışlardı. Giysilerimizi giydikten sonra ceplerimizi dikkatle karıştırmaya başladık ve içlerinden çıkanları önümüzdeki düz taşlardan birinin üzerine dizdik ve durumumuzun tamamen bilincinde olarak, hiçbir şeyin gözümüzden kaçmaması için özen göstererek, tedirginlik içinde ceplerimizin içini dışına çıkardık. Her şey bir araya geldiği zaman, şu fani dünyada sahip olduklarımızın aşağıdakilerden ibaret olduğunu gördük:

İlk olarak, bıçağı orta yerinden kırılmış, paslı ve köşesinde iki-üç çentik olan bir cep çakımız vardı (Peterkin bundan bahsederken her zamanki hoşnutluğu içinde testere yerine bile kullanılabileceğini ve bize büyük bir avantaj sağlayacağını söyledi). İkinci şey, içerisinde hiç uç kalmamış eski bir Alman yapımı kalemlikti. Üçüncüsü, yaklaşık beş buçuk metre uzunluğunda bir sicimdi. Dördüncü olarak, bir yelken dikicisinin kullanacağı türde küçük bir iğnemiz vardı. Beşincisi, bir denizci

teleskobuydu, ki gemi çarptığı sırada bende duruyordu ve suda kaldığımız süre boyunca elimden hiç düşürmemiştim. Hatta ben kıyıda bilinçsiz bir şekilde uzanırken onu elimden almaya çalışan Jack bile güçlük yaşamış. O teleskoba neden böyle kene gibi yapıştığımı anlayamıyorum. İnsanın boğulurken kamışa bile tutunabileceği söylenir. Belki de ben de buna benzer bir şey yaşamıştım, zira gemi çarptığı sırada onu elimde tuttuğumun farkında bile değildim. Bununla beraber, dar ucundaki cam kırık olduğu için pek işimize yaramayacağını düşünmemize rağmen, ona sahip olduğumuz için memnunduk. Altıncı eşyamız ise Jack'in serçeparmağından asla çıkarmadığı bir pirinç yüzüktü. Onu neden taktığını hiçbir zaman anlayamadım, çünkü Jack giyimine kuşamına aldırış etmezdi ve hiçbir türde süs eşyasıyla ilgilenmezdi. Peterkin o yüzüğün "Jack'in geride bıraktığı kıza dair bir anı!" olduğunu söylemişti. Fakat Jack ikimizle de bu kız hakkında asla konuşmadığı için, Peterkin'in şaka yaptığını ya da hatalı olduğunu düşünüyordum. Bu listelediklerimin dışında birkaç küçük kuru dal parçasına ve üzerimizdeki giysilere sahiptik, ki onlar da şunlardı:

Her birimizin sağlam birer pantolonu ve kalınca denizci ayakkabıları vardı. Jack kırmızı bir ekose gömlek, mavi bir ceket, kırmızı Kilmarnock beresi ya da uyku takkesiyle beraber bir çift yünlü çorap giyiyordu, üzerine Lord Nelson'ın on altı adet portresi ve ortasına da Birleşik Krallık bayrağı işlenmiş bir pamuklu mendil taşıyordu. Peterkin'in üzerinde, eteklerini dışarı çıkarıp üzerine kemer bağlayarak tunik gibi giydiği çizgili bir flanel gömlek ve siyah, yuvarlak bir hasır şapka vardı. Biz denize düşmeden kısa bir süre önce onu üzerinden çıkarıp attığı için ceketi yoktu; ancak bu pek de mühim değildi, çünkü adadaki iklim şartları son derece ılımandı. Ayaklarında bir çift beyaz pamuk çorap ve cebinde de beyaz puantiyeli mavi bir mendil vardı. Benim kıyafetlerimse, daha önce bahsettiğim ayakkabılar ve pantolonun yanı sıra mavi bir ekose gömlek, mavi bir ceket, siyah bir kasket ve yünlü çoraplardan oluşuyordu. Bunlar sahip olduğumuz her şeydi ve başka hiçbir şeyimiz yoktu; fakat canımızı kurtardığımız tehlikeyi ve eğer ge-

mi o resiflere gece karanlığında çarpsaydı başımıza daha neler neler gelebileceğini düşündüğümüzde, bu kadarına da şükrediyorduk; gerçi şunu da itiraf etmeden geçemeyeceğim, bazen keşke daha fazlasına sahip olsaydık diye düşünüyorduk.

Biz bu eşyalara göz atıp konuşurken, Jack ani bir yaygara kopardı:

"Kürek! Küreği unuttuk."

"O ne işimize yarayacak ki?" diye sordu Peterkin. "Adada binlerce kürek yapabileceğimiz sayıda ağaç var."

"Doğrudur," diyerek karşılık verdi Jack. "Fakat küreğin ucunda kasnak şeklinde yuvarlak bir demir olmalı, o çok işimize yarayabilir."

"Haklı," dedim, "gidip bulalım şunu." Böylelikle üçümüz de ayaklanıp kumsalın yolunu tuttuk. Kan kaybından ötürü hâlâ biraz zayıf düşmüş hissediyordum, bu yüzden yol arkadaşlarım çok geçmeden beni geride bıraktılar; ancak Jack durumu fark etti ve her zamanki duyarlılığı ve iyi kalpliliğiyle geri dönüp bana yardım etti. Bu, karaya vuruşumuzdan beri çevreme iyice göz atabildiğim ilk andı, çünkü önceden uzandığım yer, araziyi görmemize engel olan sık çalılıkla kaplıydı. Biz bu bitkilerin arasından kurtulup aşağıdaki kumsala yürürken etrafa gerçek anlamda göz atabildim ve şaka yapmıyorum, hangi yöne bakarsam karşılaştığım o güzel ve geniş manzara kalbimi aydınlatıp moralimi yükseltiyordu. Fırtına aniden durmuştu, sanki gemimizi kayalara vurana kadar öfkeyle esmiş, ancak bu gayesini yerine getirdikten sonra yapmaya değer başka bir şey bulamamıştı. Üzerinde durduğumuz ada dağlıktı ve her bir noktası, birbirinden renkli ağaçlar, çalılar ve fundalarla kaplıydı ki o sırada, evden ayrılmadan önce çok sayıda resmini görüp de tanıdığım hindistancevizi ağacı dışında hiçbirinin adını bilmiyordum henüz. Bu parlak yeşil kıyıyı, üzerine denizin tatlı dalgaları dokunan göz kamaştırıcı beyazlıktaki bir kumsal aydınlatıyordu. Bu son söylediğim beni oldukça şaşırtmıştı, çünkü hatırladığım kadarıyla, memleketimde oluşan fırtınaların dinmesinin ardından yüksek dalgalar uzun süre boyunca kıyıları dövmeye devam ederdi. Ancak denizin daha açıklarına bak-

tığım zaman bunun sebebini anlayabildim. Kıyının yaklaşık bir buçuk kilometre ötesinde, yeşil bir duvar gibi kabarıp uzun süreli ve yüksek sesli bir kükremeyle, derinlerdeki mercan resiflerinin üzerine vurarak beyaz köpüğe dönüşen ve bulut öbekleri gibi püsküren okyanus dalgalarını gördüm. Bu bulutlar bazen çok yükseklere çıkar ve orada burada, aşağı düşen su damlaları arasında tatlı gökkuşakları oluşmasına sebep olurdu. Kısa sürede bu mercan resiflerinin adayı bütünüyle çevrelediğini ve doğal bir dalgakıran oluşturduğunu fark ettik. Onun ötesinde deniz, fırtınanın da etkisiyle kendisini yerden yere vuruyordu; fakat resifler ve kıyı arasında kalan bölge bir gölet kadar sakin ve düzdü.

Onca ihtişamlı şeyin oluşturduğu manzaraya bakmak, kalbimi anlatamayacağım bir coşkuyla doldurmuştu ve zihnim birdenbire bütün bunların yaratıcısına dair tefekküre yoğunlaştı. Bunu büyük bir keyifle anlatıyorum, zira o zamanlarda, çevrem her daim O'nun yarattığı muazzam güzelliklerle sarılı olmasına rağmen yaratıcım hakkında fazla düşünmezdim. Arkadaşım Jack'in yüz ifadesine baktığımda, onun da karşımızdaki bu ihtişamlı manzaradan büyük zevk aldığını görebiliyordum, uzun süren deniz yolculuğumuzun ardından gördüğümüz her şey gözümüze daha çekici gelir olmuştu. Denizdeki esinti serin veya soğukken, burada hoş bir ılımanlık vardı ve rüzgâr üfleyip de toprağı sıyırdığında, çevreye akla gelebilecek en muhteşem kokuyu yayıyordu. Biz hayranlıkla etrafa bakınırken, Peterkin'in "Hey!" haykırışıyla yerimizden sıçradık ve deniz kıyısına baktığımızda, onun maymun gibi hoplayıp zıplayarak kumsaldaki bir şeyi işaret ettiğini gördük.

"Ne acayip adam doğrusu," dedi Jack, beni kolumdan tutup aceleyle ilerlerken, "gel hadi, hızlanalım da ne bulmuş bir bakalım."

"İşte budur beyler, heyt! Gelin. İşte tam da ihtiyacımız olan şey," diye bağırdı var gücüyle Peterkin, biz ona yaklaşırken. "Şahane bir şey; yırttık!"

Okuyucularıma arkadaşım Peterkin'in en ilginç ve sıradışı kelimeleri kullanarak derdini anlatmaya meyilli olduğunu söy-

lememe gerek olmamalı. Ve açıkça belirtmeliyim ki, dediklerinin bir kısmını anlamıyordum, örneğin "Yırttık," demesini; ancak şahsi düşünceme göre buradaki görevim, maceralarımı hafızam elverdiği kadarıyla, katı bir şekilde, en doğru halleriyle anlatmak olmalı. Bu nedenle arkadaşlarımın sözlerini yapabildiğim kadarıyla, tam da dedikleri şekilde kaleme alıyorum. Peterkin'e birçok kez "yırtmak" derken neden bahsettiğini sordum, o da bana kahkaha krizlerine girerek karşılık verdi. Bununla beraber, bu deyişi kullandığı zamanları göz önüne aldığımda, onu sadece işlerin yolunda gittiği ya da çok şanslı olduğumuz anlarda söylediğinin farkına varmıştım.

Aşağı indiğimizde Peterkin'i, küreğe sıkışmış baltayı çıkarmak için boşa kürek çekerken bulduk, ki hatırlayacağınız gibi, Jack iple dolanmış küreği pruvadan ayırmak için kullandığında balta üzerinde kalmıştı. Şansımız varmış ki hâlâ kürekteydi ve Peterkin onu içine sıkıştığı yarıktan söküp alamıyordu.

"Ah, işte bu çok işimize gelir," diye haykırdı Jack, bir yandan da baltayı sertçe çekip onu o sağlam tahtadan ayırarak. "Çok şanslıyız! Bin tane bıçaktan daha fazla işimize yarayacak bu, kenarı da hâlâ yeni gibi keskin."

"Ben de sapının sağlamlığına kefil olabilirim," dedi Peterkin. "Az daha kollarım yerinden çıkacaktı. Ama olsun, bakın, şans bizim yanımızda. Kürek palasında da demir var." Konuşurken küreğin yayvan kısmının etrafına sarılarak üzerine çakılmış, ikiye ayrılmasını önleyen çembersi demir parçasını gösteriyordu.

Bu da talihli bir keşif olmuştu. Jack dizlerinin üzerine çöktü ve baltanın keskin tarafıyla kürekteki çivileri teker teker sökmeye koyuldu. Ancak bayağı sağlam çakılmışlardı ve bu süreçte balta da körelmeye başlamıştı, biz de daha uygun bir zamanda üzerindeki demir parçalarını alabilmek için yakma niyetiyle küreği yanımıza aldık ve diğer eşyalarımızı bıraktığımız yere dönmeye karar verdik.

"Evet beyler," dedi Jack, sahip olduğumuz az sayıdaki eşyanın yanına küreği de sermemizin ardından, "kıyıya başka bir şey vurmuş mu görebilmemiz için adanın ucuna, geminin çarp-

tığı yöne gitmemizi öneriyorum, en fazla dört yüz metre mesafededir. Pek bir beklentim yok, ama bakmaktan da zarar gelmez. Buraya döndüğümüz sırada akşam yemeği hazırlama ve yataklarımızı yapma zamanımız gelmiş olacak."

"Kabul!" diye haykırdık, ben ve Peterkin, ne de olsa Jack'in sunacağı bütün önerileri kabul etmeye dünden razıydık, çünkü yalnızca bizden daha büyük, daha güçlü ve daha uzun olmakla kalmıyordu, aynı zamanda zeki bir adamdı ve bana soracak olursanız, ondan daha büyük insanları bile kendisini lider olarak seçmeleri konusunda ikna edebilirdi, özellikle girişimci ruha sahip birine ihtiyaç duyulan bu gibi anlarda.

Batan güneşin ışınlarının altında haşmetle parlayıp gözlerimizi kamaştırtan beyaz kumsal boyunca hızla yol alırken, Peterkin'in aklına ayaklarımızın dibinde sürüsüne bereket yetişen yabani böğürtlenler dışında yiyecek hiçbir şeyimiz olmadığı geldi.

"Ne yapsak ki Jack?" dedi, kederli bir suratla. "Ya zehirliyseler?"

"Korkma," diyerek kendinden emin bir şekilde cevapladı Jack, "gördüğüm kadarıyla bazıları bizim memleketin tepelerinde büyüyen yabani meyvelerden farklı değil. Hem birkaç dakika önce iki garip kuşu onları yerken gördüm, onları öldürmeyen şey bizi de öldürmez. Bir de yukarı bak Peterkin," diye devam etti Jack, bir hindistancevizi ağacının dallarını işaret ederek. "Adanın her yerinde yiyebileceğimiz hindistancevizleri var."

"Öyle görünüyor," diye haykırdı Peterkin, doğası gereği dikkatsiz bir insandı ve tepesindeki palmiyeleri fark edemeyecek kadar da başı kalabalıktı. Fakat genç arkadaşım bütün kusurlarına rağmen, harekete ve canlılığa ihtiyaç duyduğu için suçlanamazdı. Aslına bakarsanız, hindistancevizleri daha kendisine henüz gösterilmişken, Peterkin ağacın gövdesine yapışıp da yukarı tırmanmaya başlamış, elinde üç adet, yumruk boyutlarında cevizle dönmüştü bile.

"Dönene kadar onlara dokunmasan iyi olur," dedi Jack. "Yemeğe oturmadan önce işimizi bitirelim."

"Öyle olsun kaptan, yola devam," diye haykırdı Peterkin ve cevizleri pantolonunun cebine doldurdu. "Zaten şu an benim de yiyesim yok, ama içecek bir şeylere de hayır demezdim. Ah bir pınar bulabilsem! Fakat yakınlarda bir tane olduğuna dair en ufak iz bile yok. Merak ediyorum Jack, nasıl oluyor da her zaman her şeye karşı hazırlıklı olabiliyorsun? Şimdiden yarım düzine ağacın ismini söyledin bize, ama bir yandan da daha önce Güney Denizlerine hiç inmediğinden bahsediyorsun."

"Önceden de farkına varmış olman gerektiği gibi Peterkin, *her şeye* karşı hazırlıklı değilim," diyerek bir gülümsemeyle yanıtladı Jack. "Ancak hayatım boyunca seyahat ve macera konulu kitaplar okudum ve bütün bunlar beni, tahminen senin vâkıf olmadığın pek çok konuda bilgi sahibi yaptı."

"Ah Jack, palavra atma. Eğer şimdiye dek yaptığın her şeyin hakkını kitaplara teslim etmeye başlarsan sana duyduğum saygıyı kaybedebilirim," diye haykırdı Peterkin, yüzünde memnun bir ifadeyle. "Kafasını kitaplardan *hiçbir zaman* kaldırmayan çok insan gördüm ben, iş icraata geldiğinde her biri babundan farksız olur!"

"Hakkın var," diyerek sertçe cevap verdi Jack, "ve ben de kitaplara hiçbir zaman başvurmayan çok sayıda insan gördüm, gerçek hayatta karşılaştıkları şeyler dışında hiçbir konuda fikri olmayan, karşılaştıklarına dair de çok az donanıma sahip insanlar. Hatta bazıları o denli cahildi ki, hindistancevizlerinin hindistancevizi ağaçlarında yetiştiğinden bile bihaberlerdi!"

Jack'in bu çıkışması karşısında gülmeden edemedim, zira bayağı bir haklılık payı vardı, Peterkin tam bir cahildi.

"Pöh! Belki de haklısındır," diye yanıtladı Peterkin, "fakat başka hiçbir meziyeti olmayan bir kitap kurdunu da ciddiye alamam ben."

"Ben de almazdım," dedi Jack, "ancak bu, kitapları ya da onları okuduğum için beni bir kalemde silmeye yeterli bir sebep değil. Farz edelim ki, Peterkin, bir gemi inşa etmek istedin ve ben de bunu nasıl yapacağını sana uzun ve detaylı bir şekilde anlattım, bu çok faydalı olmaz mıydı?"

"Şüphesiz," dedi Peterkin, gülerek.

"Ve tahminlerime göre, sana sözcüklerle anlatacağıma onları bir mektuba yazıp gönderseydim de daha az işlevsel olmazdı, değil mi?"

"Şey, hayır, sanmıyorum."

"O halde yazacaklarımı bastırıp sana kitap formatında göndersem, bu da iyi ve işe yarar olmaz mıydı?"

"Amanın! Jack, sen galiba bir filozofsun ve bu olabilecek en kötü şey!" diye haykırdı Peterkin, yüzünde yapay bir korku ifadesiyle.

"Öyle olsun Peterkin, göreceğiz," dedi ve bir hindistancevizi ağacının altında durup arkasını döndü Jack. "Daha bir dakika önce susadığını söylüyordun; şimdi, şu ağaca tırman ve bir tane ceviz getir, olgunlardan değil, yeşil, olmamış bir tane seç."

Peterkin şaşırmış görünüyordu, ancak Jack'in samimi olduğunu görünce dediğini yaptı.

"Şimdi çakınla üzerinde bir delik aç ve ağzına daya ihtiyar dostum," dedi Jack.

Peterkin söylendiği gibi yaptı ve ben de, Jack de onun suratında birdenbire beliren değişiklik yüzünden kendimizi dizginleyemeden gülmeye başladık. Cevizi dudaklarına dayayıp içindekileri ağzına götürmek için başını geriye atar atmaz gözleri, şaşkınlık içinde, normalde olduklarının iki katı kadar büyüdü, bir yandan da gırtlağı yutma eylemi içerisinde coşkuyla hareket ediyordu. Sonra yüzüne bir gülümseme ve sonsuz hoşnutluk ifadesi yerleşti, hindistancevizindeki deliğe kenetlenip kalmış dudakları dışında; bu açığını da bize sağ gözünü abartılı bir şekilde kırparak kapatıyordu. Derken durdu ve derin bir nefes alıp çığlığı kopardı:

"Abıhayat! Bal gibi! Jack dostum, sen bir Briton'sun, hayatım boyunca tanıdığım en harika adamsın. Şunu bir tat hele!" dedi ve bana dönüp elindeki hindistancevizini ağzıma doğru tuttu. Saniyesinde içtim onu ve elbette, gırtlağımdan aşağı bol miktarda dökülen lezzetli sıvı beni şaşkınlık içinde bıraktı. Son derece soğuk ve tatlı, biraz da ekşiydi; aslına bakacak olursanız, hayatım boyunca tadına baktığım en limonatamsı, tatmin edici ve susuzluk giderici şeydi. Cevizi Jack'e uzattım, o da tadına

bakıp, "Eee Peterkin, seni imansız, ben bugüne dek memlekette, dükkânlarda satılanlar dışında ne bir hindistancevizi gördüm, ne de tadına baktım; fakat bir kitapta yeşil olanların içinde bu sıvıdan olduğunu okumuştum ve görüyorsun ki doğruymuş!" dedi.

"Peki o halde, olgunlaşmış hindistancevizinin içinde neler var peki?" diye sordu Peterkin.

"İçinde süte benzer bir sıvı bulunan boş bir çekirdek," diye yanıtladı Jack, "ancak susuzluğu, açlığı giderdiği kadar gidermiyor. Başlı başına bir yiyecek sanırım."

"Aynı ağaçta hem yemek hem içecek!" diye haykırdı Peterkin. "Denizde yıkan, karada uyu, hem de hepsi beleş! Beyler, hayatımız kurtuldu; burası Cennet olsa gerek, heyt be!" Peterkin hasır şapkasını havaya fırlattı ve delinin teki gibi kumsalda hoplayıp zıplamaya başladı.

İlerleyen zamanlarda bu adanın Cennet'le birçok açıdan hiçbir benzerliği olmadığını öğrenecektik maalesef. Ancak bunların henüz ne yeri, ne de zamanı.

Sonunda geminin çarptığı kayalıkların olduğu tarafa varmıştık, ancak bu noktada, adanın çevresini saran resiflere kadar uzanabilecek genişlikteki mercan kayalıklarının aralarını dikkatle aramamıza rağmen tek bir eşya bile bulamadık. Tam dönmek üzereydik ki, gözümüzden kaçmış küçük bir koyda yüzen bir şey fark ettik. Koşup onu sudan çıkardık ve evdeki balıkçıların giydiği türde kalın, siyah bir deri bot olduğunu gördük; birkaç metre ötede de eşini bulduk. Onların kaptanımıza ait olduğunu anlayabilmiştik, çünkü güverteye varan dalgalardan ve köpüklerden bacaklarını korumak için fırtına boyunca bunları giymişti. Onları görünce aklıma gelen ilk şey, sevgili kaptanımızın boğulduğu düşüncesiydi; ancak çok geçmeden Jack, ayaklarında bu botlarla boğulmuş olsaydı kaptanın da onlarla beraber bu kıyıya vuracağını ve daha rahat yüzebilmek için onları suda çıkarıp attığından emin olduğunu söyleyerek içime su serpti.

Peterkin hiç zaman kaybetmeden onları ayaklarına geçirdi, fakat o kadar büyüktüler ki, Jack'in de dediği gibi, onun üze-

rinde hem bot, hem pantolon, hem de yelek görevi görürlerdi. Ben de şansımı denedim, ancak bacak boyum yeterli olduysa bile, ayaklarım için fazla büyüktüler; bu yüzden onları, bende kalmaları konusunda çok ısrarcı olan Jack'e uzattım; onun iri vücuduyla ayaklarına cuk oturmaları ve kendisi için özel dikilmiş gibi durmalarından ötürü, bende kalmaları konusundaki itirazlarını reddettim, o da en sonunda botları kabul etti. Yine de altını çizmeliyim ki Jack, onları ender zamanlarda kullandı, zira pek ağırlardı.

Kamp alanımıza döndüğümüzde hava kararmaya başlamıştı; bu yüzden üzerine çıkacak bir tepe bulma çalışmalarını sonraki güne ertelemeye karar verdik ve kalan ışığımızı, hiçbirimizin adını bilmediği ağaçlardan yeterli miktarda dal ve geniş yaprak kesmekle harcamakta karar kıldık. Bu malzemelerle, geceyi içinde geçirebileceğimiz basit bir baraka inşa ettik. Aslında buna hiç gerek yoktu, çünkü adamızın havası son derece yumuşak ve ılımandı, tepemizde bir çatı olmadan da gayet güzel uyuyabilirdik; fakat açık havada uyumaya da pek alışkın değildik ve üstümüzü örtecek bir şey olmadan geceyi geçirme düşüncesi pek de içimize sinmedi. Hem barakamız bizi çiy ve yağmur ihtimallerine karşı da koruyabilirdi. Yere yapraklar ve kuru çimenler serpmenin ardından, aklımıza akşam yemeği geldi.

O anda fark ettik ki, elimizde ateş yakmanın hiçbir yolu yoktu.

"Heh, tam oldu! Ne yapsak ki?" dedi Peterkin, ikimiz de gözlerimizi Jack'e, yani her dara düşüşümüzde bel bağladığımız kişiye çevirirken. Onun kafası da karışık gibiydi.

"Şüphesiz ki kumsalda yeterince çakmaktaşı var," dedi, "fakat elimizde çelik olmadan hiçbir işe yaramazlar. Yine de denememiz lazım." Sözünü bitirip kumsala yürüdü ve çok geçmeden elinde iki adet çakmaktaşıyla döndü. Birinin üzerine yakacak çıra koydu ve ateşe vermek için vurarak çalışmaya başladı; ancak taştan en ufak kıvılcımın çıkması bile büyük çaba gerektiriyordu ve kötü, sert bir parça olan çıranınsa tutuşmaya hiç niyeti yoktu. Sonra şansını halka demirle denedi ki, ondan da hiç ateş çıkmıyordu; ardından da baltanın kaba yüzünü kullandı ve yine sonuç alamadı. Bütün bunlar olurken Peterkin elle-

ri cebinde oturuyor, kasvetli bir şekilde arkadaşımıza bakıyordu ve yüzü, Jack'in başarıya ulaşmayan her denemesinde daha da düşüyordu.

"Eyvahlar olsun!" diye iç geçirdi, "Erzakımızı pişirip pişiremeyecek olmamız zerre kadar umrumda olmaz, belki gerek bile yoktur zaten, ama yemeğimizi karanlıkta yemek zorunda kalmamız sıkıntı verici olur, üstelik günümüz harika geçmişti, böyle kasvetli bir şekilde bitecek olması ne yazık. Ah, bakın bende ne var!" dedi ve ayağa fırladı. "Dürbün, ucundaki büyük cam bir büyüteç, onunla yakabiliriz!"

"Hiç güneş kalmadığını unutuyorsun," dedim.

Peterkin sessizliğe gömüldü. Teleskobun birden aklına gelmesiyle, güneşin noksanlığını unutuvermişti.

"Ah, çocuklar, sanırım şimdi çözüyorum!" diye bağırdı Jack, ayağa kalkarak yakınlardaki çalıdan bir dal koparıp yapraklarını yolarak. "Birini bunu yaparken görmüştüm bir keresinde, memlekette. Bana şu sicimi uzat." Jack kısa sürede sicim ve dal parçasını kullanarak bir yay yaptı. Sonra kuru bir dal parçasının ucundan yaklaşık yedi santimetrelik bir parça kesip iki ucunu sivriltti. Bunun etrafına yayın sicimini sardı ve bir ucunu, araya ufak bir tahta parçası koyarak sivriliğinden koruduğu göğsüne dayadı. Diğer ucunuysa çıra parçasına yasladı ve yayı bir testere gibi kuvvetle sağa sola hareket ettirmeye başladı, tıpkı bir demircinin matkabını kullanarak demir parçası üzerinde delik açması gibi. Çıradan saniyeler içinde dumanlar yükselmeye başladı, bir dakikadan kısa sürede alev aldı. Bir saatin çeyreği bile dolmadan, koca bir koyunu dahi pişirebilecek güçte bir ateşin etrafında meyve sularımızı içiyor, hindistancevizlerimizi yiyorduk; bu sırada duman, alevler ve kıvılcımlar, tepemizdeki palmiyelerin arasından yukarı süzülüyor, yapraklardan oluşma çatımıza sıcak bir ışık tutuyordu.

O gece yıldızlı gökler, uyurken bize narin ve hışırtılı ağaçların arasından bakıyordu ve uzakta, mercan resiflerine vuran dalgaların kükremeleri ise ninnimiz olmuştu.

Beşinci Bölmü

Gündüz ve akabinde gelen derin düşünceler –
Denizin tadını çıkarışımız, dalış denemelerimiz
ve okyanusun dibindeki mercan yataklarında
yaptığımız büyüleyici gezintiler –
Derinlerdeki harikaların detaylı anlatımları.

Ferah ve muhteşem bir sabaha uyandığında, yeni doğan güneşin insanın yüzüne bütün parlaklığıyla gülümsemesi ne keyifli şeydir! Çalılıkların arasında öten kuşları görmek, akan bir derenin şırıltısını ya da denize dökülürken çıkardığı köpüklerin hışırtısını işitmek! Böyle görüntüler ve sesler dünyanın her yerinde her zaman büyüleyicidir, hele de insan onların içinde ilk defa, neredeyse romantik denebilecek bir pozisyonda, tropik iklimin yumuşak ve tatlı esintisiyle denizin ferah kokusunun birleştiği yerde, tepesinde ve çevresinde hışırdayan yapraklarla, merakla uçuşarak bölgelerine izinsizce girenlerin geliş sebebini sorgulayan sıradışı kuşların ötüşleriyle uyandı mı! Gemi kazasından sonraki gün uyandığımda, kendimi olabilecek en keyif dolu pozisyonda buldum ve orada, yapraktan yapılma yatağımın üzerinde uzanıp hindistancevizi ağacı dallarının arasından berrak mavi gökyüzünü ve önünden geçen yumuşak görünümlü bulutları izlerken içim ferahladı, kalbim daha önce hiç hissetmediğim kadar büyük bir sevinçle doldu. Ben zihnimi dinlendirirken, aklım yine bu güzel dünyanın yüce ve şefkatli yaratıcısına gitti, tıpkı önceki gün haşmetli dalgalar sakin gölcüğü döverken, denizi ve mercan resiflerini gördüğümde olduğu gibi.

Ben O'nu düşünürken, aklım da haliyle İncil'ime takıldı, zira annemden ayrılırken ona verdiğim sözü o güne dek tutmuş ve her sabah içinden bir bölüm okumuştum; derken onu gemide bıraktığımı hatırladım ve büyük bir umutsuzluğa kapıldım. Kederlenmiştim. Yine de ona verdiğim sözün ikinci kısmını hâlâ tutabileceğimi, yani dua etmeyi sürdürebileceğimi hatırlayarak kendimi avuttum. Bu yüzden, uyumaya devam eden arkadaşlarımı rahatsız etmemek için sessizce dikeldim ve dua etmek amacıyla çalıların arasına yürüdüm.

Döndüğümde hâlâ uyuyorlardı, ben de içine düştüğümüz durumu düşünmek için yeniden uzandım. Tam o anda çok küçük bir kuş gözüme ilişti, daha sonra Jack'ten öğrendiğime göre onlara muhabbetkuşu deniyormuş. Peterkin'in üzerindeki, çocuğun başıyla aynı hizada bir dala konmuştu ve ben, hayvanın birçok canlı rengin eşlik ettiği parlak yeşil tüylerine hemencecik kapılıverdim. Onu izlerken, kuşun başını yavaşça iki yana çevirdiğini ve önce bir gözüyle, sonra da diğeriyle aşağı baktığını fark ettim. Altında yatan Peterkin'in ağzının bir karış açık olduğunu ve kuşun da içine doğru baktığını gördüm. Hamurumda zerre kadar eğlence anlayışının olmadığını ve hiç şakadan anlamadığımı söylerdi eskiden Peterkin. O son dediğinde haklı sayılabilirdi; yine de bana açıklandıkları zaman neyin komik olduğunu anlayabildiğimi düşünüyordum. Ancak ilk dediği şeyde tamamen yanılıyordu, çünkü bu kuş beni inanılmaz derecede eğlendiriyordu; onun bayılması ya da ayağının kayması ve tam Peterkin'in ağzının içine düşmesi düşüncesini aklımdan çıkaramıyordum, belki Peterkin de bunu komik bulurdu! Derken muhabbetkuşu aniden öne eğildi ve Peterkin'in suratına dönüp çığlığı koparıverdi. Bu onu uyandırdı ve sersem kuş alelacele kaçarken, Peterkin şaşkınlık içinde feryat ederek dikleşti.

"Seni canavar!" diye haykırdı, kuşun ardından yumruğunu sallayarak. Sonra esnedi, gözlerini ovuşturdu ve saatin kaç olduğunu sordu.

Onun bu sorusunun üzerine gülümsedim ve saatlerimiz denizin dibinde olduğu için bu yanıtı bilmediğimi, ama gün doğumunu biraz geçtiğini söyledim.

Peterkin nerede olduğumuzu yavaş yavaş hatırlıyordu şimdi. Parlak göğe bakıp havanın kokusunu içine çekti, gözleri neşeyle parladı ve kısık sesli bir "Heyt be!"nin ardından tekrar esnedi. Sonra çalıların arasındaki bir boşluktan sakin denizleri görene dek yavaşça etrafına baktı ve elektrik çarpmış gibi aniden ayağa kalktı, bir yaygara kopardı, kıyafetlerini çıkardı ve beyaz kumları aşıp kendini denize attı. Çığlığı Jack'i de uyandırmıştı, yüzünde ağır bir şaşkınlıkla dirseklerinin üzerinde yükseldi, ancak bu ifade, Peterkin'i suda görmesiyle birlikte, çok geçmeden yerini hin bir gülümseyişe bıraktı. Sadece en heyecanlı anlarda dışavurduğu enerjik bir tavırla ayağa kalktı, kıyafetlerini çıkarıp fırlattı, saçlarını geriye yatırdı ve aslan gibi ileri koşup kumları aşarak kendisini suya öyle bir kuvvetle attı ki, Peterkin onun sıçrattığı suyun altında kayboldu. Jack o kadar iyi bir yüzücü ve dalgıçtı ki, atlayışından sonra onu neredeyse bir dakika kadar göremedik; sonra aniden keyif dolu bir haykırış eşliğinde, metrelerce ötede yüzeye çıktı. Bütün bunlara tanık olmak moralimi çok yükseltmişti, ben de kendimi tutamayıp kıyafetlerimi çıkardım ve Jack'in coşkulu sıçrayışını taklit etmeye çalıştım, ancak o kadar sakardım ki ayağım bir kütüğe takıldı ve yere düştüm; sonra kumun üzerinde koşarken bir kayaya basıp kaydım ve az kalsın yeniden düşüyordum. Bütün bunlar Peterkin'i çok eğlendirmişti, bana "Mıymıntı," dedi, Jack'se "Hadi gel Ralph, ben sana yardım ederim," diye haykırdı. Bununla beraber, bir kere suya girdim mi sonrasında hiç de fena değildim, ne de olsa ben de iyi bir yüzücü ve dalgıçtım. Yine de Jack'in dengi değildim, o gördüğüm bütün İngilizlerden daha başarılıydı, ama en azından çok az yüzebilen ve dalmayı hiç beceremeyen Peterkin'den iyiydim.

Peterkin sığ suların ve kumsalda koşturmanın keyfini çıkartırken, Jack ve ben derinlere kadar gittik ve dipten taş çıkarmak için ara sıra daldık. Denizin dibini gördüğüm ilk anda aldığım hazzı hayatım boyunca unutmayacağım. Önceden de belirttiğim gibi, resifin içinde kalan su bir gölet kadar sakindi ve rüzgâr da olmadığı için yüzeyden dibe kadar berraktı, böylelikle suyun altındayken bile yirmi-otuz metre kadar öteyi görebi-

liyorduk. Jack de, ben de daha sığ sulara geçtiğimizde, dipte sadece kum ve taş olacağını sanıyorduk, bunun yerine kendimizi adeta büyülü bir bahçenin ortasında bulduk. Resifin içinde yer alan sakin suların, yani bizim tabirimizle gölcüğün dibinde her şekilde, boyutta ve renkte mercan vardı. Bazıları mantar formunu almıştı, bir kısmı ise boynu ve sapı olan bir insan beynini andırıyordu; ama en yaygın olanı dallanıp budaklanan bir türdü. Bazıları hoş ve soluk bir pembe tondayken, diğerleri saf beyazdı. Aralarında çok sayıda yosun yetişmişti, hayal edilebilecek en zengin tonlarda ve zarif formlarda; akıl almaz sayıdaki mavi, kırmızı, sarı, yeşil ve çizgili balık, bu sualtı bahçesindeki çiçeklerin arasında geziniyordu ve belli ki varlığımız onları korkutmuyordu.

Jack ve ben, nefes almak için yüzeye ilk çıkışımızda birbirimize yakın duruyorduk.

"Hayatında böyle harika bir şey gördün mü Ralph?" dedi Jack, üzerinde kalan suyu atmak için saçlarını savurarak.

"Hiç görmedim," diye karşılık verdim. "Bir peri masalındaymışım gibi geldi bana. Rüya görmediğimize inanamıyorum."

"Rüya!" diye haykırdı Jack. "Bir şey diyeyim mi Ralph, neredeyse rüya gördüğümüze inandıracağım ben kendimi. Ama öyleyse bile, bunun tadını sonuna kadar çıkaracak ve bir dalış daha düşleyeceğim; tekrar dibi görelim, dostum!"

İkinci dalışımızı aynı anda gerçekleştirdik ve suyun dibinde de birbirimizden ayrılmadık. Hafızam beni yanıltmıyorsa, memleketimizin denizlerinde yapabildiğimizden çok daha uzun bir süre suyun altında kalabilmemize şaşırmıştım. Bunun sebebini suyun ısısına bağlıyorum; o kadar sıcaktı ki, yurdumuzdaki denizlere girdiğimiz zaman hissettiklerimizin aksine, üzerimizde herhangi bir nahoş etkisi olmadan içinde iki-üç saat boyunca kalabildiğimizi fark etmiştik. Jack suyun dibine eriştikten sonra, mercanları saplarından kavrayıp ellerinin ve dizlerinin üzerinde sürünmeye, yosunların altına ve kayaların arasına bakmaya başladı. Bir-iki iri istiridye toplayıp onları yukarı götürmek ister gibi göğsüne dayadığını da gördüm ve ben de birkaç tane topladım. Jack aniden mavi ve sarı çizgili bir ba-

lığa elini uzattı ve gerçekten de kuyruğuna dokunmayı başardı, ancak hayvanı yakalamadı. Yüzünü bana dönüp gülümsemeye meylettiyse de, tam o anda kendini bir ok gibi yukarı fırlattığı için bunu başaramadı. Onu yukarıya kadar takip ettim ve suyun üzerinde zar zor nefes alıp öksürdüğünü, ağzından su tükürdüğünü gördüm. Birkaç dakika içinde kendine geldi ve beraber kıyıya döndük.

"Bir şey itiraf edeyim mi Ralph, suyun altında gülmeye çalıştım," dedi.

"Fark ettim," diyerek yanıtladım, "ve o balığı az kalsın yakalıyordun, bunu da gördüm. Yapabilseydin kahvaltıda harika giderdi."

"Bende yeterince kahvaltılık var," dedi, kıyıya çıkıp kumsal boyunca koşmaya başladığımız sırada, elindeki istiridyeleri yukarı kaldırarak. "Selam! Peterkin, al bakalım dostum. Ralph ve ben giyinirken sen şunları yarıp aç. Hindistanceviziyle harika gidecekler şüphesiz."

Zaten giyinik olan Peterkin istiridyeleri alıp baltanın keskin ucuyla kabuklarını açtı, "İşte *bu* mükemmel, en sevdiğim şey," diyerek haykırdı.

"Eh! Şans işte," dedi Jack. "Artık sana lafım geçecek demek, Efendi Peterkin. Suya dalarken bir kediden farksızsın, biliyorsun. Demek ki artık yaramazlık yaparsan sana kahvaltıda istiridye yok, küçük bey."

"Kahvaltı beklentimizin bu kadar iyi karşılanmasına çok seviniyorum, zira çok açım," dedim.

"Al o halde, ağzını şununla doldur Ralph," dedi Peterkin, irice bir istiridyeyi dudaklarıma doğru tutarak. Ağzımı açıp sessizce yutuverdim, tadı oldukça iyiydi.

Artık günü nasıl geçireceğimiz konusunda hazırlık yapma zamanımız gelmişti. Bizi kendine hayran bırakan büyütecimiz sağ olsun, sabah ateş yakarken hiç zorluk çekmedik; birkaç istiridye pişirip hindistancevizlerimizi yerken gelecek planlarımıza dair uzun ve hareketli bir konuşmaya daldık. Ne olduklarını ve onları nasıl gerçekleştirdiğimizi ise okuyucularıma bu aşamadan itibaren anlatacağım.

Altıncı Bölüm

Adanın iç kısımlarına doğru yaptığımız gezi
ve yaptığımız çok sayıda değerli ve ilginç keşif –
Yaşadığımız büyük korku – Ekmekağacı meyvesi –
Bazı meyve ağaçlarının muhteşem ilginçlikleri –
Burada eskiden birilerinin yaşadığına dair ipuçları.

Kahvaltıdan sonraki ilk işimiz, elimizdeki üç-beş eşyayı, kamp kurduğumuz yerin yakınlarında, ufak bir mağaranın dibindeki kayada oluşmuş yarığın üzerine yerleştirmek oldu. Bu mağarayı ilerleyen zamanlarda depo olarak kullanabilmeyi umuyorduk. Ardından çok yakınımızda yetişen sert bir ağaç türünden dallar kesip iki sopa yaptık. Bunlardan biri Peterkin'de, diğeri de bende duracaktı, Jack'se kendisini baltayla silahlandırmıştı. Bütün bu önlemleri almamızın sebebi, adayı iyice görebilmek amacıyla iç kısımlarında yer alan dağların tepesine doğru bir araştırma gezisi yapmayı planlamamızdı. Yol üzerinde ne tür tehlikelerle karşılaşabileceğimizi bilmiyorduk elbet, bu yüzden hazırlıklı olmak en iyisi gibi gelmişti bize.

Gerekli planlamaları yapıp yaktığımız ateşi de dikkatle söndürdükten sonra, yola koyulup sahil boyunca kısa bir yürüyüşe çıkarak bir vadi girişine varana dek yol aldık, daha önce bahsettiğim dere buradan akıyordu. İşte burada sırtımızı denize döndük ve kendimizi adanın iç kısımlarına vurduk.

Vadiye girdiğimizde karşımıza çıkan manzara olağanüstüydü. Toprak iki yanımızda birden narince yükselerek, vadinin iki yanında, aralarında yaklaşık bir buçuk kilometre bulunan iki tepe oluşturuyordu. En az ortalarında kalan düzlükler ka-

dar ağaç ve çalıyla kaplı olan bu yükseltiler, adanın yaklaşık üç kilometre içine kadar uzanıyor ve ufak bir dağın etekleriyle birleşiyorlardı. Topraktan sert bir şekilde çıkan bu tepe, sol yamacında göze batan hırpani, vahşi görünümlü ve boş kayalık alanı saymazsak, en yüksek noktasına dek ağaçlarla kaplı olmalıydı. Bu tepenin ardını göremiyorduk, bu yüzden rotamızı nehir boyunca yürüyerek onun eteklerine varmaya ve nihayetinde, eğer mümkünse ki bundan hiç şüphe etmiyorduk, zirvesine tırmanmaya niyetlendik.

Aramızdaki en bilgili ve cesur kişi olan Jack önden gidiyordu, baltası omzundaydı. Devasa sopasıyla Peterkin ikinciydi, çünkü tehlike ânında beni korumak istediğini söylemişti. Bense en arkadaydım ve aklım etraftaki olası tehlikelerden ziyade gördüğüm olağanüstü ve sıradışı şeylere gittiği için, ahmaklık yapıp sopamı unutmuştum. Daha önce de söylediğim gibi, ağaçların ve çalıların bütün gürlüğüne rağmen, aralarından geçmemize engel olmayacak kadar da mesafeliydiler birbirlerine. Boşluklara kolayca girip çıkabiliyor ve nehrin kıyısını zorlanmadan takip edebiliyorduk, fakat şu da vardı ki, ağaç gövdelerinin uzunlukları ve kalınlıkları ileriyi, uzağı görmemize engel oluyordu. Yine de ara sıra karşılaştığımız çıkıntı yapan kayalar sayesinde, romantik manzaranın tadını çıkarıp tepenin yamacına doğru ne kadar yol katettiğimizi görmemizi sağlayacak mevkilere ulaşabiliyorduk. Yürüyüş sırasında pek çok yerde yetişen çalı benzeri ormanaltı bitkiler beni şaşkınlığa düşürüyordu; içlerindeki böğürtlenler ve başka bitkiler kendi memleketimdekileri andırıyordu, özellikle de hoş kokular yayan uzun ve zarif biçimli bir eğreltiotu. Birkaç çeşit tanıdık çiçek de vardı, fakat böyle bir iklim koşulunda onlardan çok fazla görmeyi zaten beklememeliydim. Parlak renklerde tüylere sahip çeşit çeşit küçük kuşa ve sabah Peterkin'i son derece kaba bir üslupla uyandıran muhabbetkuşunun benzerlerine de sık rastladık.

Bizi telaşlandıracak herhangi bir şeyle karşılaşmadan yolumuza öylece devam ettik; bir sefer dışında, yani yamacın yakınlarından geçerken, oralarda gür yetişen muz ağaçlarının geniş yapraklarınca görüşümüzün kapatıldığı bir yerde. Jack ora-

lardaki bir çalılığın içinden kendisine yol açmaya çalışırken, yolculuğumuzun önceki kısımlarında duyduğumuz hiçbir sese benzetemediğimiz, patırtıyı ya da gurultuyu andıran garip bir gürültü bizi şaşırtmış ve donakalmamıza yol açmıştı.

"Hoppala!" diye haykırdı Peterkin, aniden durup sopasına iki eliyle birden sarılarak. "O neydi?"

İkimiz de cevap veremedik, fakat Jack baltasını sağ eline almış ve diğer eliyle de geniş yaprakları itip aralarını incelemeye koyulmuştu bile.

"Bir şey görmüyorum," dedi, kısa süreli bir sessizliğin ardından.

"Bence..."

Gurultu yeniden, hem de öncekinden daha gür bir şekilde işitildi ve hepimiz geri çekilip savunma pozisyonuna geçtik. Bense ceketimin düğmesini iliklerdim, ellerimi yumruk yaptım ve boks yapar gibi durdum, zira sopamı unutmuş ve yolda yeni bir tane kesmeyi akıl edememiştim. Söylemeliyim ki kendimi çok tedirgin hissediyordum ve arkadaşlarımın da sonradan itiraf ettiklerine göre, o esnada akıllarına gelen ilk şeyler, vahşi yaratıklara ve yabani insanlara dair önceden okudukları veya duydukları şeyler olmuş; kazığa oturtulup işkence edilmeler, diri diri pişirilmeler ve benzeri fenalıklar. Derken patırtı on kat daha vahşi bir hal aldı. Akabinde, çalıların arasından dev bir hayvan üzerimize geliyormuş gibi, kendini sürekli tekrar eden korkutucu bir çarpma sesi duyuldu. Saniyeler sonra dev bir kaya, ardında bir toz bulutuyla küçük taşlar bırakıp çalıları yararak ve yuvarlanarak yanımızdan geçti, beraberinde bodur bitkileri ve ağaçları da sürüklüyordu.

"Hayda! Bu muydu yani?" diye feryat etti Peterkin, alnındaki teri silerek. "Ben de Güney Adalarındaki bütün yabani insanlar ve hayvanların tek bir hamlede pestilimizi çıkarıp bizi dünya üzerinden silmek için üzerimize koşturduğunu sanmıştım, meğer yamaçtan yuvarlanan tek bir kayaymış sadece."

"Yine de, eğer o tek bir kaya içimizden birine çarpsaydı, geride o bahsettiğin koşturmaya lüzum olacak bir şey bırakmazdı Peterkin," dedi Jack.

Haklıydı, sağ kurtulduğumuz için şükrediyordum. Bulunduğumuz yeri incelediğimizde, çeşitli boyutlardaki kayaların sıklıkla yuvarlanıp aşağı düştüğü sert bir uçurumun yamacında olduğumuzu gördük. Öyle ki, eteklerimiz tutuşmasaydı, etrafa saçılmış çok sayıda taş parçasını fark ederek sesin sebebini önceden tahmin edebilirdik.

İleride adanın iç kısımlarına yapacağımız yolculuklarda uçuruma yaklaşmama konusunda temkinli davranma kararına vararak, yolculuğumuza kaldığımız yerden devam ettik.

Çok geçmeden yamaca vardık ve tırmanma hazırlıklarına girişitik. Jack tam burada, hepimizi mutlu eden bir keşifte bulundu. Göz kamaştırıcı güzelliğe sahip bir ağaca rastlamıştı, dediğine göre anlı şanlı ekmek ağaçlarından biriydi.

"Anlı şanlı mı?" diye sordu Peterkin, saf bir bakışla.

"Öyle," diye karşılık verdi Jack.

"Garipmiş," diye sürdürdü Peterkin, "ben daha önce adını duymamıştım."

"Demek ki sandığım kadar anlı şanlı değilmiş," diye karşılık verdi Jack, Peterkin'in şapkasının ucuna bastırıp gözlerinin önünü kapatarak, "o halde şimdi dinle ve öğren, şapşal seni."

Peterkin şapkasını düzeltti ve Jack'in, güneydeki en değerli bitkilerden biri olan, pek çok adalı için başlıca besin kaynağı görevi gören ve görüntüsü buğday ekmeğini andıran meyvesini senede iki, bazen de üç defa veren ağaçtan bahsedişini en az benim kadar pürdikkat dinlemeye başladı.

"Demek ki bu harika adada ihtiyacımız olabilecek her şeye sahibiz; meyve suyumuz cevizlerden geliyor, ekmeğimizse ağaçlardan!" dedi Peterkin.

Her zamanki gibi şaka yapıyordu; buna rağmen gerçeği de bütün çıplaklığıyla dile getiriyordu. "Dahası," diyerek devam ettirdi Jack, "ekmekağacından harika reçine çıkar, yerliler kanolarını ziftlemek için onları kullanır; yeni çıkan dalların kabuklarından kıyafet yaparlar; sağlam ve güzel renkli kütüklerinden de evlerini inşa ederler. Anlayacağınız o ki, beyler, buradaki malzemeleri akıllıca kullandığımız takdirde, keyfimizi ye-

rinde tutmak için gereksinim duyabileceğimiz hiçbir şeyin eksikliğini hissetmeyeceğiz."

"İyi de bunun doğru ağaç olduğundan emin misin?" diye sordu Peterkin.

"Gayet eminim," diye yanıtladı Jack. "Okurken onunla ilgili kısım özel olarak merakımı cezbetmişti, tarifini çok net hatırlıyorum. Bununla beraber, hakkında bir şeyler okuduğum ve bugün adada görmüş olabileceğimiz diğer birçok ağacın tanımını hatırlamıyorum maalesef. Gördüğün gibi Peterkin, ben de henüz her şeyi bilmiyorum."

"Boş ver Jack," dedi Peterkin, ciddi ve büyüklük taslayan bir yüz ifadesiyle uzun boylu arkadaşının omzuna usulca vurarak, "boş ver; yaşına göre pek çok şey biliyorsun. Sen zeki bir çocuksun, efendi; gelecek vaat eden genç bir adamsın ve bu şekilde devam edersen, efendi, çok geçmeden..."

Cümlesi, Jack'in kendisine çelme takıp onu yoğun bir çalı öbeğinin üzerine devirmesiyle yarıda kesildi. Jack ve ben ekmekağacını incelerken, o da uzandığı yerde güneşin tadını çıkarıyor, keyif çatıyordu.

Otuz-kırk santimetre uzunluğundaki, kenarları çentikli, defne gibi parlak denecek kadar pürüzsüz ve geniş yapraklarının capcanlı yeşil renginden nutkumuz tutulmuştu. Verdiği bol miktarda meyvenin hepsi yuvarlak şekildeydi ve çapları yaklaşık on beş santimetre civarındaydı; sert kabukluydu, yüzeyiyse baklava şekilli yarıklarla kaplıydı. Açık bezelye yeşilinden tutun, kahverengiye ve sarıya uzanan çok çeşitli renklere sahipti. Jack'in dediğine göre sarılar olgun olanlardı. İlerleyen zamanlarda, adadaki meyve ağaçlarının çoğunun yaprak dökmediğini ve ne zaman istesek hem ham, hem de olgun meyve toplayabileceğimizi fark ettik, hem de aynı ağaçtan. Memleketimizdeki bitkilerden bu denli farklı olmaları bizi az şaşırtmadı. Kabukları sert ve açık renkli, gövdelerinin çapı yaklaşık altmış santimetre ve uzunluklarıysa altı metre civarında gibi görünüyordu. O boya gelene dek dal yönünden fakir olan ağaç, tepesinde güzel bir gölgeliğe dönüşüyordu. Meyvelerin dallarda ikişerli üçerli öbekler halinde bulunduğunu fark ettik, ancak zirveye

varmak konusunda heyecanlı olduğumuz için o sırada tırmanıp da birkaç tane toplamaktan kendimizi alıkoyduk.

Talihimizden dolayı kalbimiz neşeyle dolmuştu sonunda, tepenin eğimli yamacını yere hafif basan enerjik adımlarla tırmanıyorduk. Zirveye vardığımızda yeni ve muhtemelen daha büyük bir manzarayla karşı karşıya kaldık. Öğrendik ki bu tepe adadaki en yüksek yer değilmiş ve ötesinde, bizim o anda durduğumuz yerle arasına geniş bir vadi koymuş daha büyük bir dağ varmış. Bu vadi de ilki gibi, bazıları koyu renklerde, ağır ve kalın, bazıları da açık tonlarda, tüy kadar hafif ve zarif yaprakları olan yoğun bir bitki örtüsüne sahipti. Üzerlerindeki o güzel çiçekler sayesinde ağaçlar, gökkuşağını andıran bir doku oluşturarak vadiyi bir çiçek bahçesi gibi gösteriyordu. Aralarındaki sarı meyveli ekmek ağaçlarını ve hindistancevizi palmiyelerini kolaylıkla seçebiliyorduk. Bu manzaraya bakıp gözlerimize ziyafet çektirmenin ardından aşağı indik, vadiyi geçtik ve kısa sürede ikinci dağa tırmanmaya başladık. Neredeyse en tepesine dek ağaçlarla bezenmişti, fakat zirvesi çıplaktı ve yer yer çöküktü.

Yolda oldukça ilgi çekici bulduğumuz bir nesneyle karşılaştık. Baltayla kesildiği bariz olan bir ağaçtan kalma kütüktü bu! Anlaşılana göre biz, bu güzel adayı dünya gözüyle gören ilk insanlar değildik. Birileri buraya bizden önce izini bırakmıştı. Adada yaşam olduğu düşüncesi o anda yeniden aklımıza geldi; daha önce burada insan varlığına dair herhangi bir kanıtla karşılaşmamamıza rağmen, bu kütüğe tekrar baktığımızda öyle olduğunu düşünmek için eskiye oranla daha çok sebebimiz vardı. Zira üzeri, uzun yıllar önce kesildiğini düşünmemize yetecek kadar çürüktü ve mantarlarla, yosunlarla kaplıydı.

"Belki de bir gemi tayfası falan yıllar önce odun için buraya çıkıp bir ağaç kesmiş ve gitmiştir," dedi Peterkin.

Bunun pek de olası olmadığını düşünüyorduk, çünkü öyle durumlarda gemi mürettebatı, kesmek için kıyıya yakın ve daha küçük bir ağacı tercih ederdi, fakat bu hem iriydi hem de dağın tepesine yakındı. Hatta yukarılardaki en büyük ağaçtı, daha yukarıda kalanlar ise fidan sayılırdı.

"Anlam veremiyorum," dedi Jack, baltasıyla kütüğün üzerini kazıyarak. "Tek tahminim buraya vahşilerin geldiği ve kendilerinden başka kimsenin bilemeyeceği bir sebepten ağacı kestiği. Ama bir de şuna bakın! Ne varmış burada?"

Jack, Peterkin konuşurken kütüğün üzerindeki yosun ve mantar tabakasını kazımış ve altındaki üç belirgin işaretin ortaya çıkmasını sağlamıştı. Üzerine bir şeyler, birkaç harf kazınmış gibiydi. Bu izler kolayca göze çarpıyordu, buna rağmen harflerin ne olduğunu söylemek zordu. Jack, J ve S harfleri olduklarını söylemişti, fakat bundan emin olamadık. Görünene göre dikkatsizce kazınmışlardı ve hava şartlarına uzun süre maruz kalarak o denli bozulmuşlardı ki, ne olduklarını anlayamıyorduk. Bu keşif kafamızı oldukça karıştırmıştı, orada uzun bir süre dikilip şekillerin ne ifade ettiği üzerine fikir yürüttük, ama nafileydi; bu nedenle, saatler ilerlerken, yanından ayrıldık ve dağın tepesine vardık.

Buranın adadaki en yüksek nokta olduğundan emin olmuştuk ve bulunduğumuz noktada, krallığımızın tamamını bir haritaya bakarcasına görebiliyorduk. Her zaman düşünmüşümdür ki, insanların bir şeyleri gözlerinde canlandırmalarını sağlamak için detaylı anlatımlar yapmak gerekir, bu nedenle ben özet geçerek adayı betimlerken, okuyucularımdan da kısa süreliğine sabırlı olmalarını rica ediyorum:

İki dağı vardı adanın; biri tahminlerimize göre yüz elli metre, diğeriyse, yani üzerinde durduğumuz, üç yüz metre yüksekliğindeydi. İkisinin arasında, önceden de söylediğim gibi, bereketli ve güzel bir vadi, adanın bir ucundan diğerine kadar uzanıyordu. Ortalarda yükseliyor, her iki yöndeki kıyılara yaklaştıkça da alçalıyordu. Büyük dağ, gemimizin çarptığı alandan en uzak noktada, suyun bulunduğu yöne doğru kademe kademe eğim kazanıyordu. Dağ uzaktan bakıldığında son derece olağan bir şekilde alçalıyorduysa da, daha dikkatli incelendiğinde, kenarlarından beyaz akıntılar halinde derecikler dökülen küçük ama apansız sarp kayalıklarla iç içe geçmiş ufak vadilerden oluşma yarıklarla örtülü olduğu anlaşılabiliyordu; aralarından kimi zaman ekmek ağaçlarının ya da hindistancevizi palmiye-

lerinin geniş yapraklarının üzerinde parlayan, bazen de zengin çalıların altında kaybolan dereler akıyordu. Dağın dibinde dar, parlak yeşil, kıyıya yaklaşıldığında aniden kesilen bir ova veya çayır uzanıyordu. Adanın diğer ucunda, yani bizim geldiğimiz tarafta, dibinde birbirinden ayrı üç vadi bulunan küçük bir tepe vardı. Bu vadilerden biri bizim tırmandığımızdı, her iki yanında da kendisinden daha küçük vadiler bulunuyor, önceden lafını ettiğim iki ufak tepeyle onlardan kopuyordu. Bu ufak vadilerden nehir geçmemesine rağmen, aynı gür bitki örtüsüne sahiptiler.

Adanın çapı on beş-on altı kilometreymiş gibi görünüyordu, neredeyse tamamen daire formundaydı; çevresiyse nereden baksanız elli kilometreydi; kıyılarındaki sayısız koy ve girintiyi de hesaba katmamız gerekirse, tahminen biraz daha fazla. Adanın tamamı, etrafındaki gölcüğün narin dalgalarıyla okşanan saf beyaz bir kumsalla sarılmıştı. Artık mercan resifinin de adanın etrafını baştan sona sardığını görebiliyorduk; karaya olan uzaklığıysa bölgeden bölgeye değişiyordu, bazı yerlerde kıyıdan bir buçuk kilometre uzaklaşıyor, başka bölgelerde de mesafeyi birkaç yüz metreye düşürüyordu, ancak ortalama uzaklık yedi yüz elli metre civarıydı. Resifler alçaktaydı ve dalgaların püskürttüğü sular pek çok yerde tepelerine çarpıyordu. Bu köpüklü dalgaların kükreyişi asla dinmiyordu, çünkü hava ne kadar dingin de olsa, Büyük Okyanus'taki nazik salıntı durmak bilmezdi asla, bunu denizin ortasındayken kolay kolay fark edemezsiniz, ama kıyıya vardıklarında her daim kabarırlardı. Daha önce de belirtildiği gibi, gölcükteki su kusursuz durgunluktaydı. Resifin üzerinde üç dar açıklık vardı; bunlardan ikisi, adayı boydan boya yardığını belirttiğim vadinin iki ucuna bakıyordu; sonuncuysa bizim vadinin ucundaydı ki daha sonra ona Kaza Koyağı adını verdik. Bu açıklıkların her birinde resifler yükselip çalılarla örtülü, üzerinde bir ya da iki hindistancevizi ağacı olan küçük yeşil adacıklara dönüşüyordu. Etraflarında benzerleri yoktu ve adeta gölcüğün giriş noktalarını belirtmek üzere oralara özel olarak yerleştirilmişlerdi. Kaza günü kaptanımız da bu açıklıklara yönelmeye çalışmıştı ve eğer

dümen parçalanmış olmasaydı, eminim ki başarırdı. Gölcüğün içerisinde çok sayıda alçak mercan adası vardı, tam da kamp alanımızın karşısında. Onların ötesinde, denizin ortasındaysa, bir buçuk ile on beş kilometreye kadar değişen uzaklıklardaki bir düzine kadar başka ada vardı. Sezgilerimize göre hepsi de bizimkinden küçüktü ve hiçbirinde hayat yoktu. Denizin biraz üzerine çıkmış alçak mercan adaları gibi duruyorlardı, yine de hindistancevizi ağaçlarıyla örtülüydüler.

Dağın tepesinde otururken bunların hepsini ve daha fazlasını aklımıza yazdık. Yaptıklarımızdan tatmin olduktan sonra dönüş hazırlıklarına başladık. Fakat yeniden adada insan olduğuna dair izler bulmuştuk. Bir direk ya da değnekle birlikte birkaç parça ahşaptı bunlar, baltayla yontulmuşlardı. Her biri çürümüş gitmişti ve yıllardır kendilerine dokunulmadığı barizdi.

Bu yeni keşiflerle donanıp kampımıza döndük. Yol üzerinde dört ayaklı bir hayvanın izlerine rastladıysak da, hiçbirimiz bunların eski mi yeni mi olduğu konusunda tahminde bulanamadık. Bu durum aynı zamanda adada yiyecek et bulma konusundaki umutlarımızı da güçlendirmişti, böylelikle evimize neşemiz yerinde vardık. Karnımız acıkmıştı ve keşif gezimiz verimli geçmişti.

Peterkin'in başlattığı uzun süreli bir fikir alışverişinin ardından, adada insan olmadığı konusunda karara vardık ve yatıp uyuduk.

Yedinci Bölüm

Jack'in parlak zekâsı – Balık tutma konusunda zorluk yaşayışımız ve işin içinden çıkmaya çalışırken hissettiğimiz soğuk duş etkisi – Bir köpekbalığıyla korku dolu karşılaşmamız.

Önceki bölümde anlatılan keşif gezisinin ardından birkaç gün kamptan fazla uzaklaşmadık, kendimizi geleceğe dair planlar yapmaya ve o anki konutumuzu daha rahat bir yaşam alanına çevirmeye adamıştık.

Bu eylemsizlik durumuna geçişimizin ardında pek çok sebep vardı. Öncelikle, etrafımızdaki hiçbir şeyden şikâyetçi olmamamıza ve rahatımız için ihtiyaç duyduğumuz her şeyi zorluk çekmeden elde edebilmemize rağmen, hayatımızın geri kalanını burada, arkadaşlarımızdan ve memleketimizden uzakta geçirme düşüncesinden pek hoşlanmıyorduk. Kalıcı bir yerleşim yeri kurmaya enerji harcamamız, evimize ve arkadaşlarımıza sonsuza dek veda ettiğimiz fikrini kabullendiğimiz anlamına gelirdi. Bu yüzden aklımızdakileri dile getirmeden, çeşitli mazeretler uydurarak oraya emek harcamaktan mümkün oldukça kaçındık. Adada insan olabileceğine dair belirsizlik de hâlâ varlığını sürdürüyordu ve bir geminin gelip bizi buradan götüreceğine dair küçük bir umut taşıyorduk içimizde. Fakat aradan günler geçmesine rağmen karşımıza ne vahşi yerliler ne de bir gemi çıktığı için, yakın bir zamanda kurtulma umutlarımızı kaybettik ve adadaki yeni yuvamız için canla başla çalışmaya başladık.

Ancak boş da durmamıştık bu geçen sürede. Hindistancevizi pişirme denemeleri yapmıştık, pek bir gelişme kaydedememiştik. Sonra pılımızı pırtımızı toplayıp mağaraya yerleştik, fakat bu berbat bir değişim olmuştu, biz de memnuniyetle çardağımıza döndük. Bir yandan da sürekli suya giriyor ve muhabbet ediyorduk; yani, en azından Jack ve Peterkin konuşuyordu, ben dinleyiciydim. Bütün bu gelişmelerin yanı sıra, içimizdeki en hareketli ve hamarat kişi olan Jack, kürekteki dairesel demir halkanın yaklaşık yedi santimetrelik bir bölümünden harika bir bıçak yapmıştı. Önce baltayla demiri dövüp düzleştirmişti. Sonra kaba bir sap yapıp sicimimizi kullanarak, halka demir parçasını üzerine bağladı ve bir kumtaşının kenarına sapladı. Bıçak hazır olduğunda, onu daha iyi bir sap yontmak için kullandı ve pamuklu mendilinden kopardığı bir parçayla ikisini birleştirdi. Bunu yaparken, Peterkin'in de belirttiği gibi, Lord Nelsonlardan birinin burnunu koparmıştı. Bıçaktan ayırdığı sicim de Peterkin'in elinde olta ipi olmuştu. Ucuna bir parça istiridye bağlayarak işi bitirmişti. Balıklar yemi yutuyordu ve biz de oltaya gelenleri hızlıca karaya çekiyorduk. Ancak ipin kısalığından ve bir sandalımız olmamasından ötürü, yakaladığımız balıklar pek küçük oluyordu.

Bir gün Peterkin olta attığı kumsaldan döndüğünde, sinirli bir ses tonuyla şunları söyledi: "Bak ne diyeceğim Jack, bu dandik şeylerden yakalamaya devam ederek kendimi daha fazla enayi yerine koymayacağım. Benimle açıklara kadar sırtüstü yüzmeni ve derinlerde balık tutmama yardım etmeni istiyorum!"

"Vay canına Peterkin," diyerek karşılık verdi Jack, "işi bu kadar benimsediğinin farkında değildim, bilseydim seni bu yükten daha önce kurtarırdım. Bir bakalım hele," dedi ve başını aşağı çevirip bir süredir üzerinde çalıştığı kereste parçasına tuhaf ve düşünceli bir ifadeyle baktı, ne zaman yeni bir icat üzerine kafa yoracak olsa, yüzü bu hale gelirdi.

"Bir sandal yapmaya ne dersin?" diye sordu, başını hızla yukarı kaldırarak.

"Çok uzun sürer," diye bir karşılık aldı. "Ben o kadar bekleyemem. Hemen çözülmesini istiyorum bu işin!"

Jack durumu yeniden değerlendirdi. "Buldum!" diye bağırdı. "Büyük bir ağaç kesecek ve kütüğünü suya salacağız, sen de canın ne zaman balık tutmak isterse, sadece ona doğru yüzeceksin."

"Ufak bir sal daha çok işimize yaramaz mı?" dedim.

"Hem de çok; ancak parçalarını bağlayıp bir arada tutacak ipimiz yok. Belki ilerleyen zamanlarda o iş için kullanacak bir şey de bulabiliriz, ama şimdilik şansımızı ağaçta deneyelim."

Hemfikir olmuştuk, böylelikle işimize yarayacak bir ağacın olduğunu bildiğimiz, yakınlardaki bir su kenarına doğru yürüdük. Biz oraya varır varmaz Jack ceketini üzerinden attı ve güçlü kollarıyla baltasının sapını kavrayıp bir saatin dörtte biri kadarlık zaman boyunca hiç dinlenmeden ağacı kesmeye başladı. Sonra durdu ve o dinlenirken görevi ben devraldım. Ardından Peterkin amansızca girişti ağaca, böylelikle Jack'in gücüne geri kavuşup baltayı tekrar eline almasının ardından birkaç dakika sonra ağaç, büyük bir gürültüyle devrildi.

"Yaşasın! Hadi, şimdi de başını alalım," diye haykırdı Jack.

Bunu dedikten sonra kütüğü, kalın ucunun beş buçuk metre kadar üzerinden kesmeye başladı yeniden. Bu da bitince, onu kumsaldan denize yuvarlayabilmemiz için, kaldıraç görevi görebilecek üç tane dalını seçip kesti; zira kütüğün kalın tarafının çapı neredeyse bir metreydi, onu normal şartlarda taşımamızın imkânı yoktu. O kaldıraçlarla kütüğü yavaş yavaş denize yuvarladık.

Bu aşamaya kadar bir gemi yapma çalışmalarımıza dair her şey iyi gidiyordu, kaldıraçları yontup onlardan kaba kürekler yaptık ve onunla suya açılmaya yeltendik. Bu gayet kolay olmuştu; fakat kütüğün üzerinde bacaklarımızı iki yana açıp oturmaya yeltendiğimizde, yana dönerek denize düşmemize sebep olmasını engellemekte zorlandık. Sudan rahatsızlık duymasak da, kuru giysiler içerisinde balık tutmayı tercih ederdik. Bacaklarımız kütüğün iki yanında, suyun içinde olduğu için pantolonlarımız ıslanıyordu elbette, ama onları kolaylıkla kurutabilirdik; bu yüzden buna takılmadık. Bir saat boyunca üzerinde alıştırma yaptıktan sonra ustalaşmıştık, dengemi-

zi bulmakta hiç zorlanmıyorduk artık. Sonra Peterkin küreğini bir kenara koydu ve oltasının istiridye taktığı ucunu suyun derinliklerine saldı.

"Şimdi, Jack," dedi, "dikkatli davran; şuradaki yosunlara yaklaşma. İşte; aynen böyle, usul usul. Otuz santimetre kadar aşağıda bir tane gördüm, geliyor ve, işte! Ah! Tüh ya, kaçtı."

"Isırdı mı peki?" diye sordu Jack, küreğini kullanarak kütüğü biraz öne doğru ilerleterek.

"Isırmak mı? Ya! Ağzına aldı, ama ben ipe asılır asılmaz çenesini açıp tükürüverdi."

"Bir dahaki sefere bırak da yutsun," dedi Jack, Peterkin'in suratında beliren kasvetli ifadeye gülerek.

"İşte geri geliyor," diye haykırdı Peterkin, gözleri heyecandan parlayarak. "Dikkat! İşte! Hayır! Evet! Hayır! Vay hayvan, *yutmuyor* bir türlü!"

"Sen de ağzından çekmeyi dene o zaman. Nazik ol," diye haykırdı Jack.

Derin derin iç çekmesinden ve suratında beliren karamsarlık dolu boş ifadeden anlaşıldığına göre, Peterkin yeniden başarısız olmuştu.

"Sıkma canını," dedi Jack anlayışla, "biz de yer değiştirip başka balıklarda şansımızı deneriz." Jack küreğini özenle kavradı; ancak koca kafalı ve küçük gövdeli bir balık bir kayanın altından fırlayıp da yemi yuttuğu sırada, kütüğü yerinden kıpırdatamamıştı bile.

"Bu sefer yakaladım, kesin!" diye haykırdı Peterkin, olta ipine asılarak. "Yemi neredeyse kuyruğuna kadar yuttu, yemin ederim. Of, ne de cevvalmiş!"

Balık debelenerek yüzeye çıkarken biz de onu görebilmek için öne eğildik ve kütüğün dengesini bozduk. Peterkin kollarını balığın boynuna doladı ve bir bakmışız, hepimiz suda çırpınıyoruz.

Sudan çıkmış üç sıçan gibi su üstüne çıktığımızda kahkahayı bastık ve kütüğe tutunduk. Kısa sürede yeniden kütüğün üzerine çıkmıştık ve Peterkin, az kalsın elimizden kaçırmamıza rağmen yakaladığımız balığı güvenceye alırken, daha dik-

katli bir şekilde oturmaya başladık. Pek de iri bir şey sayılmazdı, fakat Peterkin'in belirttiği üzere, son iki-üç gündür yakaladığı küçük balıklardan iyiydi. Balığı önümüze, kütüğün üzerine yatırdık ve oltaya yeniden yem takıp bir tane daha yakalamak için suya attık.

Biz eğlencemize bakarken, suda, birkaç metre ötede oluşan hafif bir dalgalanma dikkatimizi çekti. Peterkin o yönde kürek çekmemiz için bağırdı bize, orada büyük bir balık olduğunu ve onu yakalama şansımız olabileceğini düşünmüştü. Ancak Jack, Peterkin'in dediğine geleceğine, daha önce kullandığını hiç duymadığım türde derin ve ciddi bir ses tonuyla şunları söyledi:

"Oltanı çek Peterkin; küreğini de eline al; çabuk ol, bu bir köpekbalığı!"

Bu sözleri duyar duymaz hissettiğimiz korkuyu tahmin edebilirsiniz, ne de olsa hatırlayacağınız gibi bacaklarımız suyun içindeydi ve kütüğün dengesini bozmadan onları yukarı kaldıramazdık. Peterkin olta ipini hızla çekti ve küreğine sarılıp sonuna kadar asıldı, biz de kıyıya ulaşmak için var gücümüzle çalışıyorduk. Ancak çok açılmıştık ve önceden de söylediğim gibi, kütük çok ağırdı, suda yavaş ilerliyordu. Artık köpekbalığının etrafımızda yüzdüğünü açıkça görebiliyorduk, keskin yüzgeci zırt pırt su yüzeyine çıkıyordu. Atik ve öngörülemez hareketlerine dikkat eden Jack, onun da bize saldırıp saldırmamak konusunda karar vermeye çalıştığını anladı ve hayatımız pahasına kürek çekmemiz için bizi hararetle teşvik etti, kendisi iyi bir örnek teşkil ediyordu. Aniden "Dikkat edin! Bize doğru geliyor!" diye bağırdı ve canavar balığın saniyeler içinde yakınlarımıza gelip dalarak yana döndüğünü gördük. Fakat üçümüz, küreklerimizle büyük bir velveleye sebep olmuş ve şüphesiz ki balığı korkutup kaçırmıştık, en azından şimdilik, zira hiç zaman kaybetmeden önceki gibi çevremizde dönmeye başladığını fark ettik.

"Balığı ona fırlat," diye haykırdı Jack, hızlı ve bastırılmış bir sesle, "onu birkaç dakikalığına da olsa kendimizden uzak tutabilirsek kısa sürede kıyıya ulaşırız."

Peterkin emre uymak için kürek çekmeye bir anlığına ara verdi ve sonra yeniden tüm gücüyle asıldı. Balık suya düşer düşmez köpekbalığının da dibe daldığını fark ettik. Hemen ardından hayvanın beyaz göğüs kafesinin yükselişine tanık olduk; çünkü köpekbalıklarının ağızları diğer balıklarda olduğu gibi başlarının uç kısmında yer almadığı ve çenelerinin altında olduğu için, bu hayvanlar avlarını yakalarken her zaman yan dönerler. Çok geçmeden burnu su yüzeyine çıktı, iki sıra korku verici dişle bezenmiş geniş ağzı göründü. Ölü balığı yutmuştu, dalıp gözden kayboldu. Fakat Jack, bu yaptığımızın hayvanı tatmin edeceğini düşünürken yanılıyordu. Birkaç dakikanın ardından geri döndü ve seri hareketleri, bize her an yeniden saldırabileceğini düşünerek korkmamıza yol açtı.

"Kürek çekmeyi bırakın," diye haykırdı Jack birden. "Arkamızdan yaklaştığını görüyorum. Şimdi, dediklerimi yapın. Hayatımız buna bağlı olabilir Ralph, Peterkin, *kütüğü dengede tutmak* için elinizden geleni yapın. Köpekbalığını unutun. Sakın arkanıza bakmayın. Kütüğü dengede tutmak dışında hiçbir şey yapmayın."

Peterkin ve ben söyleneni hemen yaptık, bize bir kaçış umudu sağlayacak bir şeyler yapabiliyor olmaktan son derece memnunduk, zira Jack'in cesareti ve aklına olan güvenimiz tamdı. Bana uzun dakikalar gibi gelen birkaç saniye boyunca sessizce oturduk. Aldığım emirlere rağmen ben, kendimi tutamadım ve arkaya baktım. Gördüğüm şey, saldırganca suya bakan gözlerinin üzerindeki çatık kaşlarıyla, küreğini kaldırıp dudaklarını kenetlemiş, heykel gibi hareketsizce duran Jack'ti. Bir de köpekbalığını gördüm ve korktum, kütüğün altında, çok yakınlarındaydı ve Jack'in ayağına doğru hamle yapmanın eşiğindeydi. Hayvan aniden yükseldi. Jack de bacağını sudan hızla çekti ve kütüğün üzerine koydu. Canavar, yanımızdan geçerken burnunu kütüğe sürtüp o iğrenç görünümlü çenesini manzara etti, Jack de küreğini ani bir hamleyle ağzının içine sokup hayvanın boğazına tıktı. O kadar zorlu bir şeydi ki bu yaptığı, Jack ayağa kalkmak zorunda kalmıştı; böylelikle kütük tamamen devrildi ve kendimizi yeniden suda bulduk. Yüzeye çıktık ve Jack,

"Şimdi herkes kıyıya kulaç atsın," diye haykırdı. "Gel Peterkin, yakamdan tut ve ayaklarını çırp."

Peterkin kendisinden istenen şeyi yaptı, Jack o kadar hızlı kulaç atıyordu ki, suyu adeta bir tekne gibi yarıyordu; bense üzerimde hiç yük olmadığı için ona ayak uydurabiliyordum. O zamana dek kıyıya bayağı yaklaşabilmiştik. Böylelikle birkaç dakikaya kalmadan kendimizi sığ sulara atabildik; son olarak da güvenle karaya çıktık, ancak çok yorgun düşmüştük ve bu berbat maceradan ötürü korku içerisindeydik.

Sekizinci Bölüm

Denizin dibindeki güzelliklerin Peterkin'i dalmaya teşvik etmesi – Bunu deneme yöntemi – Üstünden geldiğimiz yeni zorluklar – Su Bahçesi – İlginç deniz canlıları – Sudaki oyuk – Mum yakmayı özleyişimiz ve mumağacını keşfedişimiz – Peterkin'in ilk yolculuğunu muazzam bir şekilde anlatışı – Ağaçta büyüyen kumaş – Saldırı ve savunma amaçlı planlarımız ve hazırlıklarımız – Korkunç bir çığlık.

Köpekbalığıyla olan karşılaşmamız, adaya düştüğümüzden beri yaşadığımız ilk ciddi tehlikeydi ve bizi çok etkilemişti. Daha önce yüzerken kendimizi bu riskin içine defalarca soktuğumuzu fark ettiğimizde iyice sarsıldık. Bir sandal inşa edene dek yeniden sığ sularda balık tutmak zorundaydık artık. Bizi en çok üzen şeyse, sabah yüzüşlerimizden vazgeçmek zorunda kalmamızdı. Hâlâ sığ suların keyfini çıkarıyorduk, fakat Jack ve ben, artık gölcüğün dibindeki güzel mercan koruluklarının arasına dalamayacağımız için, en büyük eğlence kaynaklarımızdan birini kaybettiğimizi fark etmiştik. Bu etkinlikten büyük zevk almaya başlamıştık ve mercanların şekilleri ile sayısız güzel balığın kızıl ve yeşil yosunlar arasındaki yüzüşlerini izlemek o kadar ilgimizi çekmişti ki, hangi balığın neye benzediğine ve hangi bölgelerde gezindiklerine dair pek çok şey öğrenmiştik. Aynı zamanda usta dalgıçlara da dönüşmüştük. Ancak suyun dibinde asla uzun süre kalmamayı kural olarak benimsedik. Jack çok sık dalmanın ciğerler için zararlı olduğunu ve bizi eğlendirse de uzun vadede ciddi hasara yol açacağını söylemişti bana. Bu nedenle suyun dibinde eskiden olsa yapacağımız kadar uzun kalmaya bir son verdik, hava almak için sık sık yüzeye çıkmaya ve ardından tekrar dalmaya başladık. Bazen Jack, keyfi yerinde ol-

duğu zamanlarda, dipteki beyin şekilli iri mercanlardan birinin üstüne tabureye oturur gibi çöker ve beni suyun altında güldürmek için komik suratlar yapardı, becerebilirse tabii. Başlarda, beni hazırlıksız yakaladığı zamanlarda başarmanın eşiğine geliyordu, gülmek için su üstüne çıkmak zorunda kalıyordum; ancak ilerleyen zamanlarda niyetini bildiğim ve yaradılışım gereği somurtkan biri olduğum için, kendimi tutmakta zorluk çekmedim. Eskiden zavallı Peterkin'in bizimle beraber dalmayı isteyip istemediğini sık sık merak ederdim, bize katılamadığı için duyduğu üzüntüyü dile getirirdi bazen. Zavallı dostumun moralini düzeltmek için elimden geleni yapar, gördüğümüz bütün harikaları anlatırdım; ancak bu yaptığım onu tatmin etmektense merakını daha da cezbediyordu anlaşılan, biz de bir gün onu kafalayıp bizimle gelmeye ikna ettik. Ancak Peterkin her açıdan cesur bir çocuk olsa bile, sudan tedirgin oluyordu, çünkü yardım almadan suyun dibine hiç inemiyordu ve onu dalmaya razı etmemiz zor olmuştu. Bir gün onu aşağı doğru yaklaşık bir metre kadar çektik ve debelenmeye, tekmelerini saldırganca savurmaya başladı, biz de onu serbest bırakmak zorunda kaldık, suyun dibinden mantar gibi fırlayıp yüzeyde derin bir nefes aldı ve dehşet dolu bir kükreyişin ardından tüm hızıyla karaya doğru kulaç atmaya koyuldu.

Artık bütün bu oyunları unutmamız gerekiyordu, o zamanın ardından onları her hatırlayışımızda Jack'in de, benim de keyfimiz kaçtı hep. Peterkin'in de bizimle gönül birliği içinde kederlendiğini görebiliyorduk, çünkü bu konu hakkında konuştuğumuz zaman şaka yapıp bizimle alay etmekten kendisini alıkoyuyordu.

İnsanlar karşılaştıkları sorunlara çözüm ararken yaratıcılıklarını konuşturur ve çoğu zaman kaybettiklerinden daha güzelini bulurmuş ya, karşılaştığımız bu zorluk da bizi kayaların arasında bir başka büyük gölcük aramaya itmişti; suyun dalacak kadar derin ve köpekbalıklarına geçit vermeyecek kadar da taşlarla çevrili olduğu bir su birikintisi. Bir süre sonra bulduk da, hem de umduğumuzdan çok daha iyisini. Kampımıza on dakikadan daha kısa mesafede, girişi dar olmasına rağmen

çok tıfıl olmadığı sürece köpekbalığı gibi iri bir canlının geçemeyeceği kadar alçak, küçük, derin, havuzumsu bir koydu bu.

Su Bahçesi adını verdiğimiz bu gölcükteki mercan resifleri, diğerine oranla daha da harikaydı ve yosunlar çok daha güzel, canlı renklerdeydi. Suysa o kadar berrak ve sakindi ki, dibindeki en küçük nesne bile görülebiliyordu. Bununla beraber, havuzcuğun en derin kısmının üzerindeki bir kaya oluşumu sayesinde suya atlayabiliyorduk, Peterkin'se tepesinden aşağı bakarak dipteki, kendisine anlattığım harikaları görebilmekle beraber, Jack'in ve benim derinlerdeki su canlılarının arasında, kendi tabiriyle "iki iri beyaz canavar" gibi sürünüşümüzü de izleyebiliyordu. Denizin dibinde çıktığımız bu geziler sırasında, oradaki canlıların tavırlarına ve yaşam biçimlerine dair yeni bilgiler edindik ve daha önce akıl edemeyeceğimiz türde pek çok şey keşfettik. Bunların yanı sıra, Jack'in dediğine göre okyanustaki adaların büyük bir kısmını inşa eden küçük mercan böceğinin hikmetleri de bayağı ilgimizi çekiyordu. Düştüğümüz adanın çevresindeki resiflerin bu hayvanlarca oluşturulduğunu ve dur durak bilmeden inşa ettikleri sayısız yeni mercan parçasını göz önünde bulundurduğumuzda, bunun doğru olabileceğini elbette tahmin etmiştik; ancak adadaki dağlara bakıp da Güney Denizlerinde bunlardan binlercesi, hatta daha yüksekleri bulunabileceğini düşündüğüm zaman, burada bir hata olabileceğini düşündüm. Ama bu konuya sonra döneceğim.

Denizşakayıklarının, denizyıldızlarının, yengeçlerin, denizkestanelerinin ve benzeri yaratıkların davranışları ve görüntüleri oldukça dikkatimi çekmişti. Fakat sadece Su Bahçesi'ndeki dalışlarım sırasında gördüklerim beni tatmin etmiyordu, ben de bu hayvanların zamanlarını nasıl değerlendirdiklerini daha yakından görebilmek amacıyla, dalışlarım esnasında gördüğüm bir mercan kayasını oyup içine tuzlu suyla beraber, birkaç çeşit denizşakayığı ve kabuklu su canlısı koydum. Derinlerdeki bu alışılagelmedik yaratıklara daha yakından bakmamı ve biçimlerini, hareketlerini daha net görmemi sağlayan dürbünümüz de vazgeçilmezlerimden biri halini almıştı.

Artık rahatımızı sağladığımıza göre, uzun süredir aklımızın bir kenarında olan bir proje üzerine konuşabilirdik, yani adanın çevresini baştan sona gezmek; birincil amacımız, üzerinde işimize yarayacak başka şeylerin olup olmadığından emin olmak; ikinci olarak da, kalıcı yerleşim yerimiz olarak kullanabileceğimiz, o anki kamp alanımıza göre daha makul bir yer bulup bulamayacağımıza bakmak. Yerimizden memnun olmama gibi bir durum söz konusu değildi hani; aksine, çardağımızı ve muhitimizi ev gibi benimsemiştik. Ancak daha iyi bir yer varsa, oradan faydalanmamız için hiçbir engel de yoktu ortada. Her halükârda, öyle bir yerin varlığını bilmek bizim için iyi olurdu.

Bu konuyu ciddiyetle ele aldık. Jack, eğer böyle bir gezi işine girişeceksek, öncesinde kendimizi savunabilmemiz için silahlarla donanmamız gerektiğini öne sürdü, zira sadece kıyılarla yetinmemekte, eve dönmeden önce vadilere de girmekte karar kılmıştık. Olasılıkları tehlike olarak adlandırmadıysa da, adada var olan şeylere bakacak olursak, karşımıza, iyi ya da kötü, bir şeylerin çıkacağı kesindi.

"Ayrıca," dedi Jack, "sadece hindistancevizi ve istiridye yemekle yetinemeyiz. Kendi çaplarında mükemmel oldukları doğru, ancak ara sıra da olsa boğazımızdan et geçmesi fena olmaz; ağaçların arasında çok sayıda küçük kuş var ve içlerinden bir kısmı yenilebilir olmalı, onları vurmak için ok ve yay yapmamız bizim için kârlı olur."

"Şahane!" diye haykırdı Peterkin. "Sen yayı yaparsın Jack, ben de elimden geldiğince oklara girişirim. Aslına bakarsan, kuşlara taş atmaktan bıktım diyebilirim. Sanırım adaya düştüğümüzden beri her gün onları vurup düşürmeye çalışıyorum, ama hâlâ birine bile denk getiremedim."

"Unutuyorsun, bir keresinde benim kavalkemiğime isabet ettirmiştin," dedim.

"Ha, doğru ya," diye yanıtladı Peterkin, "sen de az yaygara koparmamıştın. Ama o arsız muhabbetkuşundan dört metre kadar uzaktaydın, ne kadar kötü bir nişancı olduğumu sen anla."

"İyi ama Jack," dedim, "yarına kadar üç tane yay yapamazsın ki, hazır yolculuğa çıkmaya karar vermişken bekleyip de za-

man kaybedersek yazık olmaz mı? Sen kendin için bir yay ve ok yapsan, biz de sopalarımızı alsak?"

"Haklısın Ralph. Geç oldu ve hava kararmadan önce bir tane bile yay yapabileceğimi sanmıyorum. Güneş battıktan sonra ateşin başında da çalışmaya devam edebilirim."

O zamana dek güneşin batışıyla birlikte uykuya dalmayı alışkanlık haline getirmiştik, ne de olsa geceleri çalışmak gibi bir zorunluluğumuz yoktu. Hem gün içinde yaptıklarımız da yorucu işlerdi; balık tutmaktan tutun, çardağımızı güçlendirmeye, Su Bahçesi'nde dalmaya ve ormanda başıboş gezmeye kadar her şey. Bu yüzden hava kararınca yatağa çekilmekten gayet hoşnuttuk. Ama şimdi gece olduktan sonra da çalışmaya devam etmek istiyor ve bir mumun eksikliğini hissediyorduk.

"Harıl harıl yanan bu kamp ateşi işini görmez mi?" diye sordu Peterkin.

"Görür tabii," diye yanıtladı Jack, "yeterli olur, fakat bu sıcak iklimde ihtiyacımız olandan çok daha fazla ısı da üretecektir."

"Doğru, onu unutmuşum. Haşlar bu bizi," diye yanıtladı Peterkin.

"Yani, o dediğini her daim yapıp sürekli bir şeyleri unutuyorsun zaten," diyerek yorumladı Jack, "o alanda bir değişiklik yok. Ancak durum şu ki, ben bu konuya bir süredir kafa yoruyorum. Bu adalarda yetişen, mumağacı isimli özel bir ceviz türü var, ismini yerlilerin mum yerine bu ağacı kullanmasından alıyor ve ben, onu nasıl kullanacağımızı biliyorum."

"O halde neden kullanmıyorsun?" diye sözünü kesti Peterkin. "Bizi neden bu kadar uzun süre karanlıkta tuttun, rezil mucit seni?"

"Çünkü," dedi Jack, "adada henüz bu ağaca rastlamadım ve görsem de ne ağacı ne de meyvesini tanıyabilirim. Tarifini unuttum çünkü."

"Ah! Bilirim o duyguyu," dedi Peterkin, derince iç çekerek. "Ezberlemeye çalıştığım hiçbir şeyi yarım saatten fazla aklımda tutamam. İlk yolculuğuma bile böyle bir tarifi karıştırmam ya da unutmam sebep olmuştu. Ne berbat bir geziydi. Yol boyunca kaptanla tartışmış ve eve yüzerek dönmüştüm!"

"Hadi ama Peterkin, *beni* bile buna inandıramazsın," dedim.

"Belki inandıramam, ama doğru," diye karşılık verdi Peterkin, sözlerimden ötürü incinmiş gibi numara yaparak.

"Olayı anlat o halde," dedi Jack, yüzünde iyi niyetli bir gülümseme belirirken.

"Şunu bilmelisiniz ki," diye başladı Peterkin, "denize açılmadan hemen önceki gün, okuldan eski arkadaşlarımla onlardan ayrılmadan evvel oynadığım son hokey maçına kendimi kaptırmıştım. O zamanlar gençtim Ralph." Peterkin dalgın ve karamsar bir ifadeyle gözünü denize dikti! "Oyunun tam ortasında, uzun uğraşlar ve zorluklar sonucu beni giydirip kuşandırarak miçoluk işi ayarlayan amcam gelip beni bir kenara çekti ve uzağa gitmesi gerektiğini, planlandığı şekilde beni gemiye bindiremeyeceğini söyledi. 'Ancak,' dedi, 'kaptan geleceğini biliyor, yani bu önemli bir sorun sayılmaz; ama gemiyi kendi başına bulman gerekeceği için adını ve neye benzediğini ezberlemelisin. Dediğimi duydun mu çocuk?' Hem de ne duymak! Ama maalesef anlamamıştım, çünkü aklım hâlâ oyundaydı, takımım kaybederken benim de sabrım tükeniyordu, amcam gemiyi tarif etmeyi bitirip benimle vedalaşır vedalaşmaz maça geri koştum, aklımda sadece üç direk, yeşile boyanmış tırabzanlar ve bir elinde sopa diğerinde de yay tutan bir Herkül kabartması dışında bir şey kalmamıştı. Ertesi gün bir sürü insanla vedalaşırken ve kız arkadaşlarım ardımdan gözyaşı dökerken, bulmam gereken geminin binlerce gemiyle paylaştığı rıhtıma gitmekte geç kalmıştım. O yüzden bütün yolu koşmam gerekti. İskeleye vardığımda etrafımda o kadar çok gemi direği ve karmaşa vardı ki, ambale olmuştum. Kendi kendime dedim ki, 'Peki Peterkin, dara düştün.' Sonra yelken açmaya hazırlanan, önünde kabartma olan, üç direkli bir gemi gördüm; o yüzden güvertesine sıçradım, fakat direklerden ikisinin başka bir gemiye, kabartmanınsa ondan da başka bir gemiye ait olduğunu görür görmez geri indim! En sonunda doğruluğundan emin olduğum gemi gözüme ilişti. Demirini yeni alıyordu. Tırabzanları yeşildi. Üç direği ve Herkül kabartması da vardı; evet, o olmalıydı. Tabii elinde sopa yerine üç çatallı bir mızrak tutuyordu;

ama bu amcamın yanlışından kaynaklanıyor da olabilirdi; ya da belki de Herkül ara sıra silahını değiştiriyordu. 'Halatı çözün!' diye bir ses yankılandı kıç güvertesinde. Ben de 'Bekleyin!' diye haykırdım, kalabalığı yarıp telaş içinde koşarak. 'Bekleyin! Bekleyin!' diye tekrar etti sözlerimi, yakınlardaki birkaç önemsiz kişi. Halatı tutan adamlar da işlerini yarıda kesti. Bu kaptanı öfkeden köpürtmüştü; çünkü denize açılışını izlemek için birkaç arkadaşı gelmişti ve emirlerinin bu kadar kolay bir şekilde yarıda bırakılmasını kabul edemezdi. Yine de bu gecikme bana yetmişti. O anda güverteye sıçradım; halatlar çözüldü; düdükten buhar püskürdü ve yola çıktık. Derken kaptan aniden tepemde bitti: 'Nereden çıktın sen, haylaz, burada ne işin var?'

'Lütfen efendim,' dedim, şapkama dokunarak, 'ben geminizin yeni miçosuyum.'

'Yeni miço mu?', dedi, üzerine bastıra bastıra, 'Yeni miçom falan yok benim. Çocukların hepsi zaten gemide. Bu bir numara değil mi, seni hergele? Kaçaksın sen, evet,' dedi ve ağır küfürler ederek sert adımlarla yürümeye başladı; çünkü, anlayacağınız o ki, çocuğun tekini kıyıya göndermek için gemiyi durdurma ve bir sandal indirerek yarım saat kaybetme düşüncesi onu bayağı sinirlendirmişti. Ayrıca rıhtımın dışında hava esintiliydi, bu nedenle bir tekne indirip beni içine koymak da kolay iş değildi. Rıhtımın sonuna, sandalların iskelelere doğru kürek çektikleri yere vardığımızda, kaptan bana yaklaştı ve, 'Kaçağın tekisin sen, hergele,' dedi, kulağıma tokadı yapıştırarak.

'Hayır, değilim,' dedim ben de, öfkeyle; eli bayağı ağırdı zira.

'Hadi oradan velet, yüzme biliyor musun?'

'Evet,' dedim.

'Yüz o halde,' deyip beni pantolonum ve ensemden tutarak, geminin bir yanından suya attı. Rıhtımın sonundaki gemilerde duran adamlar beni görünce küreklere asılmayı bıraktılar; ama yüzebildiğimi görünce, iskeleye kendi başıma varayım diye bana dokunmadılar. Anlayacağın o ki Ralph, yaptığım ilk eve dönüş yolculuğunu yüzerek tamamladım."

Jack güldü ve Peterkin'in omzunu sıvazladı. "Bize mumağacından bahset," dedim ben de, "sözün yarıda kaldı."

"Çok doğru," dedi Jack, "ancak maalesef hakkında çok az şey hatırlıyorum. Meyvesinin ceviz boyutlarında olduğunu ve yapraklarının beyaz olduğunu düşünüyorum, ama emin değilim."

"Eh! Hah! Hım!" diye yaygara kopardı Peterkin. "Daha bugün tam bu tarife uygun bir ağaç gördüm ben."

"Öyle mi? Uzak mı peki?" diye haykırdı Jack.

"Hayır, yarım kilometre bile sayılmaz."

"Beni ona götür madem," dedi Jack, baltasını eline alarak.

Birkaç dakika içinde üçümüz birlikte ormandaki bodur çalıların arasında kendimize yol açmaya başladık, Peterkin'in önderliğinde.

Çok geçmeden bahsi geçen ağaca ulaştık ve Jack, yakından inceledikten sonra bunun mumağacı olduğunda karar kıldı. Yaprakları güzeldi, gümüşümsü beyazdı ve çevresindeki bitki örtüsünün koyu yeşil tonlarıyla hoş bir tezat oluşturuyordu. Hemencecik ceplerimizi üzerindeki cevizlerle doldurduk, ardından Jack dedi ki, "Şimdi Peterkin, şu hindistancevizi ağaçlarından birine tırmanıp uzun dallardan birini kes benim için."

Bu da çok geçmeden halloldu. Ancak ağacın gövdesi çok yüksekti ve Peterkin, genellikle alçak olanlara tırmandığı için uzunlara alışkın değildi, bu nedenle biraz sorunlu oldu. Yaprak oldukça iriydi, hem boyutları hem de sağlamlığı bizi şaşırtmıştı. Hindistancevizi ağaçları, kısa mesafeden bakıldıklarında uzun ve düz, tepesi haricinde tamamen dalsız budaksız gövdelere sahipmiş gibi görünür. Uçlarıysa püsküllü, rüzgârda salınan kuş tüylerini andıran yapraklarla kaplıdır. Ancak bu yapraklardan biri ayaklarımızın dibine düştüğünde, iki yanında dar ve sivri yaprakçıklar büyüyen, en az beş metrelik sağlam sapları olduğunu fark ettik. Fakat bize en harika gelen şey, dalının ağaçtan kesildiği kısmını, yani kalın ucunu sarıp sarmalayan kumaş benzeri oluşumdu. Peterkin, dalı kesip gövdeden ayırırken karşılaştığı en büyük zorluğun bu madde olduğunu, çünkü gözlemlerine göre ağacın tamamını ve bütün diğer dallarını sardığını, yaprakların yükseklerdeki rüzgârlara dayanabilmeleri için onlara destek olduğunu söyledi. Bu şeyden bahsederken kumaş kelimesini kullanmam abartı değil. Gerçekten,

Güney Denizlerindeki inişli çıkışlı kariyerim boyunca karşılaştığım şeylerden söz ederken abartıdan kaçınmaya ya da okuyucularımı yanlış yönlendirip aldatmamaya her zaman özen göstermişimdir. Bana kalırsa bu kumaş, işlenmemiş kahverengi pamuğu büyük ölçüde andırıyordu. Merkezinde, içerisinden başka iplikler çıkan, kıl kalınlığında bir dikiş izi ve iplik bulunuyordu. Bu uzun ve sağlam ipliklerden iki katman vardı üzerinde, biri diğerini çapraz kesiyordu ve sabit, ince, lifli, yapışkan bir madde tarafından bir arada tutuluyorlardı. Onu etraflıca incelediğimizde, bir insan tarafından örülmemiş olduğuna inanmakta zorluk çekiyorduk. Bu akıl almaz kumaş parçasını dikkatle sökerek açtığımızda, yaklaşık altmış santimetre uzunluğunda, otuz santimetre genişliğinde olduğunu gördük ve onu iyi bir ganimet gibi eve götürdük.

Jack şimdi yaprakçıklardan birini eline almıştı ve merkezindeki dalı kesiyordu, kampa onu da beraberinde getirmişti. Ufak bir ateş yakıp cevizleri hafifçe pişirdi ve kabuklarını soydu. Ardından içine bir delik oymaya yeltendi, ki o esnada elimizde daha iyisi olmadığı için, bunu herhangi bir işlevi olmayan kalemliğimizi kullanarak yaptı. Ardından cevizi kestiği dala sapladı ve en tepede kalan cevizin üstünü yaktı, biz de ateşin berrakça, güzel bir şekilde yanmasını memnuniyetle karşıladık. Peterkin bunu görmesiyle birlikte ayağa fırladı ve duyduğu hoşnutluktan ötürü, ateşin etrafında en az beş dakika boyunca dans etti.

"Şimdi beyler," dedi Jack, mumu söndürerek, "güneş bir saate batacak, o yüzden harcayacak zamanımız yok. Ben gidip yay yapmak için yaş bir ağaç keseceğim, siz de gidip sopa niyetine kullanabileceğiniz sağlam odunlar bulsanız iyi olur, hava kardıktan sonra çalışmaya başlarız."

Baltasını omzuna dayayıp yürüdü gitti, Peterkin onu takip ederken, ben yeni keşfettiğimiz kumaş parçasını elime almış, nasıl bir yapıda olduğunu incelemeye dalmıştım. Kendimi buna o kadar kaptırmıştım ki, arkadaşlarım geri döndüğü sırada hâlâ bıraktıkları pozisyondaydım.

"Dedim ben sana!" diye haykırdı Peterkin, yüksek sesle güle-

rek. "Ah be Ralph, iflah olmazsın sen. Al, sana da bir sopa getirdim. Biz ayrılırken o elindeki şeye nasıl baktığın dikkatimi çekti ve döndüğümüz zaman seni hâlâ ona dalıp gitmiş halde bulacağımızdan emin oldum, bu yüzden kendim için sopa keserken sana da bir tane yaptım."

"Teşekkürler Peterkin, miskin herifin teki olduğum için beni azarlayacağına, ki itiraf etmem lazım ki bunu hak ederdim, böyle bir şey yapman çok hoş," dedim.

"Ah! O konuya gelince," diyerek karşılık verdi Peterkin, "istersen kafanı patlatabilirim hâlâ, gerçi yaparsam ziyankârlık olur, çünkü sen harika bir yük hayvanısın!"

Hava kararmaya başladığı için mumumuzu yaktık ve onu, çardağımızdaki iki kesme ağaç dalından yaptığımız şamdana yerleştikten sonra, yapraklardan oluşma yataklarımıza oturup çalışmaya başladık.

"Yayı sadece kendim kullanmaya niyetliyim," dedi Jack, baltasıyla getirdiği tahta parçasını yontarak. "Eskiden çok iyi bir atıcıydım. Peki ya sen ne yapıyorsun?" diye ekledi, uzun bir sopayı bir ucundan çadıra sokup halka demirin küçük bir parçasını ucuna geçirmeye çalışan Peterkin'e bakarak.

"Mızrakçı bölüğümüzü kuruyorum," diye karşılık verdi Peterkin. "Şöyle ki Jack, sopanın narin biçimli kas yapıma göre fazla hantal bir araç olduğunu düşünüyorum ve gururla söyleyebilirim ki, bir mızrakla çok daha verimli çalışabilirim."

"Eh, eğer silahın uzunluğu eşittir güçse, yenilmez olacağın kesin," dedi Jack.

Peterkin'in kestiği direk tam üç buçuk metreydi; güçlü, hafif ve sağlam bir yaş ağaç olarak, kullanışlı bir silaha dönüşmek için ihtiyacı olan tek şey ucunun biraz inceltilmesiydi.

"Harika bir fikir," dedim.

"Ne, bu mu?" diye sordu Peterkin, mızrağı işaret ederek.

"Evet," diye yanıtladım.

"Hmm!" dedi. "Midene saplanırsa ne kadar sağlam ve bariz bir fikir olduğunu anlayabilirsin ihtiyar!"

"Söylemek istediğim, mızrak yapma fikri iyi bir düşünce," dedim gülerek. "Hatta ben de planımı değiştireceğim sanırım.

Sopa kullanmaktan pek hoşlanmıyorum, o yüzden bu kumaş parçasından kendime sapan yapacağım. Eskiden sapan kullanmaktan çok hoşlanırdım, Davut'un Filistinli Golyat'ı katlediş hikâyesini okuduğumdan beri, üstelik bu işte uzman olduğum söylenirdi."

Böylelikle ben de bir sapan yapmak için işe koyuldum. Uzun süre boyunca çıt çıkarmadan çalıştık. En nihayetinde Peterkin yukarı bakıp konuştu: "Kusura bakma Jack, ancak üzülerek de olsa, şu namussuz ucu bağlamak için mendilinden bir parça daha istemek zorundayım. Zaten halihazırda haşat olmuş durumda, eksikliğini hissetmezsin bile."

Jack bu isteği yerine getirmek için davrandığında, Peterkin birdenbire onun kolunu kapıp hareketini engelledi.

"Sakin ol dostum," dedi, "nazik ol; eğer aksi elinden geliyorsa asla zalimce davranmamalısın. Lord Nelson'ın ağzını yırtmadan etrafından kes, mümkünse! Sağ ol. Hindistancevizi ağaçlarında hepimize yetecek kadar mendil var hâlâ."

Saf Peterkin! Şakalarını ve komik laflarını hoşlukla hatırlayıp yâd ediyorum şu an!

Biz bu işlerle meşgul olurken, uzaklardan gelen garip ve korkutucu bir çığlıkla yerimizde sıçradık. Denizden yükseliyormuş gibiydi, ancak o denli uzaktaydı ki tam olarak neresi olduğunu kestiremiyorduk. Çardağımızdan hızla çıktık, kumsala koştuk ve dinlemeye devam ettik. Gecenin altında yeniden işitildi ses; gür ve uzaktan, sürüp giden, berbat bir çığlık, eşek anırması gibi. Ay yükselmişti ve hem gölcüğün içindeki, hem de ardındaki adaları net bir şekilde seçebiliyorduk onun ışığıyla, ancak böyle bir yakarışın kaynağı olabilecek bir şey yoktu görünürde. Sesin yükseldiği yönden güçlü bir esinti geliyordu, ancak biz denize bakarken diniverdi.

"Bu ne olabilir?" dedi Peterkin kısık sesle, biz istemsizce birbirimize sokulurken.

"Bir şey söyleyeyim mi," dedi Jack, "bu gizemli sesi daha önce de iki defa duydum, ancak hiçbiri bu geceki kadar yüksek değildi. Hatta o kadar kısıktı ki hayal ettiğimi sandım, o yüzden sizi endişelendirmemek için lafını etmedim."

Sesi yeniden duyabilmek için uzun bir süre bekledik, ancak tekrar işitilmedi ve biz de çardağa dönüp işimize devam ettik.

"Çok garip," dedi Peterkin, karamsarca. "Hayaletlere inanır mısın Ralph?"

"Hayır," diye cevapladım, "inanmam. Yine de itiraf etmeliyim, biraz önce duyduğumuza benzeyen tuhaf ve kaynağı belirsiz sesler beni tedirgin eder hep."

"Ya sen ne dersin Jack?"

"Ne hayaletlere inanırım, ne de onlardan tedirgin olurum," diye yanıtladı. "Hayatım boyunca hayalet görmedim ve görmüş biriyle de tanışmadım; biraz dikkatli bakıldığında, bu gibi garip ve kaynağı belirsiz şeylerin mantıklı ve basit bir açıklaması her zaman bulunur. *O* sesin ne olduğunu kesinlikle tahmin edemem; ancak çok geçmeden öğreneceğimizden eminim ve hayaletse onu..."

"Yersin," diye haykırdı Peterkin.

"Evet, yerim! Şimdi, yayım ve iki okum hazır; siz de hazırsanız, artık başlasak iyi olur."

Bu süre içerisinde Peterkin mızrağını inceltmiş ve sivri demiri başarılı bir şekilde ucuna bağlamıştı; ben, ipleri ince kesilmiş hindistancevizi kumaşlarından oluşan, kıvrımlı bir sapan şekillendirmiştim; Jack'se, kuşun tekinin döktüğü iki-üç tüy takılmış iki adet oku olan, neredeyse bir buçuk metre boyunda, sağlam bir yay yapmıştı. Uçlarında demir yoktu, fakat Jack'in dediğine göre, iyi yerleştirilmiş tüyleri olduğu sürece okların demir uçlara ihtiyaçları olmazmış, yeterli derecede sivriltildikleri müddetçe gayet güzel uçarlarmış; bunu da yeni öğreniyordum.

"Ucunda demir olmayan tüylü bir ok, iyi bir silahtır, ancak demir ucu olup da tüyleri olmayan bir ok tamamen işe yaramazdır," demişti.

Yayın üzerindeki ip, elimizde kalan sicimle yapılmıştı ve Jack'in eli onu kesip de bölmeye gitmediği için, bir kısmını yayın üzerine sarmıştı.

Hazırlıklarımızı ertesi sabah için yaptıysak da, başlamadan önce silahlarımızın kullanımı konusunda biraz antrenman yapmamızın akıllıca olacağını düşündük, bu nedenle sonraki gü-

nün tamamını alıştırma yaparak geçirdik. İyi ki de geçirmişiz, çünkü fark ettik ki, silahlarımız oldukça kusurluymuş, bizim de onları kullanma konusunda sahip olmadığımız kusur yokmuş. İlk olarak Jack, yayın fazla sert olduğunu fark etti ve inceltmesi gerekti. Mızrak da çok ağırdı ve inceltilmesi lazımdı, fakat hiçbir güç Peterkin'i onu kısaltmaya ikna edemezdi. Sapanım gayet iyi iş çıkarıyordu, fakat ben o kadar hamlamıştım ki, attığım ilk taş Peterkin'in şapkasını uçurdu ve az daha kendisinden bir Golyat vakası çıkarıyordu. Ancak bütün günü gayretle çalışarak geçirdikten sonra, kaybettiğimiz becerilerin bir kısmını geri kazandığımızı fark ettik – en azından Jack'in ve benim açımızdan. Peterkin de, eli becerikli bir çocuk olarak, kısa sürede mızrağını iyi kullanmaya başlamıştı, hindistancevizi ağaçlarına karşı tüm hızıyla gerçekleştirdiği saldırılarının beşte birinde ağaca isabet ettirebiliyordu.

Ancak yakaladığımız bu hızlı başarının büyük bir kısmını, kendisini kaptan tayin ettiğimiz için dediklerini yapmamız konusunda ısrarcı olan Jack'in bitmek bilmeyen enerjisine borçluyduk. Bizi sabahtan akşama dek çalıştırıp bir yandan da koruma altında tutuyordu. Peterkin sürekli koşturup mızrağını önüne gelen her şeye saplamak istiyordu; ancak Jack bir hindistancevizi seçmişti ve Peterkin'in kaçıp da ondan başka bir şeye saldırmasına izin vermiyordu, en azından dinlenmek istediği zamanlar dışında. Jack'in bu yaptıkları bizi güldürüyordu, ancak hepimiz için en hayırlısı oldukları konusunda da ikna olmuştuk.

O gece, çok yorgun düşmüş olmamıza rağmen, ertesi sabah günün ilk ışıklarıyla beraber keşif gezimize başlamaya hazır olabilmek için, yatmadan önce silahlarımızı inceleyip tamir ettik.

Dokuzuncu Bölüm

Adanın çevresinde yapacağımız gezi için hazırlanmamız – Bilgece düşünceler – Gizemli görünümler ve şaşırtıcı oluşumlar.

Jack'in uyanıp ayağa kalkması için Peterkin'in kulağının dibinde konuştuğu ve âdet edindiği gibi suya dalma amacıyla kumsala koştuğu sırada, güneş de okyanusun bağrına ilk ışıklarını yeni yeni yansıtıyordu. Bizse alışkın olduğumuz şekilde Su Bahçesi'nde sabah dalışımızı yapmak yerine, vakit kazanmak için çardağımızın karşısındaki sığ suda yıkandık. Kahvaltı işini de zamandan tasarruf ederek hallettik. Bir saatten daha kısa bir zamanda yolculuk için yapmamız gereken bütün hazırlıklar tamamdı.

Jack, her zaman giydiklerinin dışında, bir de hindistancevizi kumaşından bir kemer sarmıştı beline, içine de baltasını geçirmişti. Çomak ya da sopa taşıyabilmem için bana da kemer takmamı önermişlerdi; çünkü Jack'in de haklı olarak belirttiği gibi, vahşi bir hayvanla karşı karşıya kalmamız durumunda sapanım pek işe yaramazdı. Peterkin'e gelince, son derece uzun ve itiraf etmeliyim ki korkutucu bir mızrak taşımasına rağmen, sopasını geride bırakması konusunda onu ikna edememiştik. Çünkü dediğine göre, "yakın mesafede mızrak beş para etmez"di. Şunu söylemeliyim ki, Peterkin'in tabiriyle sopa da beş para etmezdi bence; başı yumru yumruydu, *Dev Avcısı Jack* kitabında gördüğümü hatırladığım sopalara benziyordu, ayrı-

ca o kadar ağırdı ki, Peterkin'in onu havaya kaldırmak için bile iki elini birden kullanması gerekiyordu. Yine de onu yanına aldı ve biz de yola koyulduk.

Yanımızda yiyecek götürmeye gerek duymamıştık, çünkü nereye gidersek gidelim hindistancevizi ağaçları bulabileceğimizi biliyorduk; Peterkin'in deyişiyle, bize yiyecek, içecek ve mendil tedarik eden ağaçlar! Yine de ateş yakmamız gerekebileceğini düşünerek temkinli davranmış ve dürbün merceğini cebime atmıştım.

Çok güzel bir sabahtı. Duyduğumuz az sayıdaki sesi bile *sessiz* hale getiren türde, sakin ve huzurluydu. Bunu anlatmanın başka bir yolunu bulamıyorum. Toprağın, denizin ve göğün evrensel dinginliğini bölmekten çok uzak, bunun yerine etrafımızı saran dünyanın aslında ne kadar sakin bir yer olduğunu bize fark ettiren sesler. Alışılmışın dışında karamsar olan, fakat bana neşeli gibi gelen, cam gibi berrak suda süzülen veya rüzgârda yelken açan sukuşlarının feryatlarından, çalıların arasındaki küçük kuşların hafif ötüşlerinden, kumsaldaki zayıf dalgalanmalardan ve uzaktaki mercan resiflerine çarpan güçlü dalgaların vakur gürültüsünden oluşma sesler. Kumların arasında yan yana yürürken kendimizi çok hoşnut hissediyorduk. Şahsen ben, çok sevinçliydim, kendi duygularımdan ötürü şaşkınlık içindeydim ve bu şekilde hissetmemin ardındaki sebepler üzerine düşünmeye başlamıştım. Vardığım sonuç, bir insanın içinde bulunabileceği en büyük refahın, hem çevresel şartlara hem de ruhsal temele dayanan derin bir huzurdan ve sakinlikten kaynaklanabileceği yönündeydi. Canlı, enerjik, hareketli meşgaleler ve oyunlar, o güne dek beni birçok kez eğlendirip mutlu etmiş de olsa, o an hissettiğim boyutlardaki, beni konu üzerine düşündürecek kadar kuvvetli bir keyfi ve memnuniyeti hiç deneyimlememiştim. Peterkin'i gözlemleyerek ve kendisinin bana söylediklerine de dayanarak, onun hissettiği mutluluğun da tavan yaptığını görmüş, böylelikle düşüncelerimin sağlamasını da yapmıştım. Ancak o, bu duygularını, âdeti olduğu şekilde dans ederek ya da haykırarak değil, aramızda sessiz sedasız yürüyerek, gözlerinde parıltıyla ve yüzünde neşeli bir gülüm-

semeyle belli ediyordu. Okuyucularım bu anlattıklarımı, söylediğim şekilde bariz ve sistemli olarak aklımdan geçirdiğimi düşünmemeli. Bu fikirler gerçekten de zihnimde belirmişti, fakat bunu çok karmaşık ve anlaşılmaz bir şekilde yapmışlardı. Zira o zamanlar gençtim ve derin düşüncelerle aram pek iyi değildi.

Peterkin'in ikimizin arasında yürüdüğünü söylemiştim. Ada da iki farklı yöntemle yol alıyorduk. Ormanlık alandayken tek sıra halinde yürüyorduk, bu sayede herkes önündeki kişinin adımlarını takip ediyordu ve daha kolay ilerliyorduk. Böyle durumlarda hep Jack önden giderdi, onun ardında Peterkin olurdu, bense en geriden gelirdim. Ancak adanın çevresini neredeyse hiç bozulmadan, parıltıyla saran kumsalda yürüdüğümüz zamanlarda, böylesi daha munis ve eğlenceli olduğu için yan yana yol katederdik. Aramızdaki en uzun kişi olan Jack hemen denizin dibinde yürürdü, Peterkin'se ikimizin arasında yol alırdı, bu yöntem sayesinde ikimiz de onunla konuşabiliyorduk, o da bizimle. Jack ve ben birbirimize bir şey söylemek istediğimiz zaman, bunu Peterkin'in kafasının üzerinden halledebiliyorduk. Bu uygulamamıza dönük olarak şunları söylerdi Peterkin: "O da bizim kadar uzun olsaydı bile yürüyüş sıralamamızın değişmesine gerek kalmazdı, çünkü Jack, kendisine söylenen her şeyin bir kulağından girip diğerinden çıktığı konusunda sürekli Peterkin'e çıkışıyordu, bu nedenle başının Jack ve benim aramızda olması, konuşmamıza engel teşkil etmezdi."

Iyice yol almıştık. Yedi yüz metrelik bir yürüyüş, bizi geriye baktığımızda çardağımızı göremediğimiz bir dönemece getirmişti; bir süre boyunca konuşmadan, hızlıca yol katettik. Fakat gözlerimiz durmak bilmiyor; ormanda, kıyıda, denizde gördükleri ilgi çekici her şeyi kaydediyorlardı. Vadimizin bir tarafını oluşturan bayırı, Kaza Koyağı'nı geçtikten sonra, tropik bitkilerin bereketli güzellikleriyle örülü bir başka ufak vadiyle karşılaştık. Burayı daha önce, dağın tepesinden görmüştük aslında, ancak yakından bakıldığında çok daha güzel görüneceğini düşünememiştik. Peterkin bizi durdurup dikkatimizi kumsalın uzağında beliren merak uyandırıcı bir görüntüye çektiği sırada, vadideki keşif turumuza başlamak üzereydik.

"Sizce şuradaki şey necidir?" dedi, bahsettiği şeyin yaklaşık yedi yüz metre ötede olmasına rağmen her an saldırıya geçebilirmiş gibi mızrağını kaldırarak.

O konuşurken, kayaların üzerinde buhara ya da fıskiyeye benzeyen beyaz bir sütun belirdi. Birkaç metre yükseldi ve yok oldu. Eğer suyun yakınlarında olsaydı buna o kadar şaşırmazdık, zira öyle bir durumda yüksek bir dalga olduğunu düşünürdük, adanın bu kısımlarında resifler karaya o kadar yaklaşıyordu ki, neredeyse kumsala bağlandıkları söylenebilirdi. Dolayısıyla arada bir gölcük bulunmuyordu ve okyanusun azgın dalgaları kayalara kadar ulaşabiliyordu. Fakat bu beyaz sütun adanın yaklaşık elli metre içerisindeydi. O bölgedeki kayalar sağlamdı ve kumlu sahil boyunca uzanıp denize ulaşıyorlardı. İlkinin yakınlarında bir yerlerde başka bir sütun daha yükselip saniyeler boyunca havada kaldıktan ve yok olduktan sonra, bu görüntüye karşı hissettiğimiz şaşkınlığı dile getirmekten çekinmedik. Bu garip olay, uzun ve düzensiz aralıklarla kendini tekrar etti. Artık sütunların su içerdiğine ya da fışkıran sudan ibaret olduğuna kanaat getirmiştik, ancak onları yaratan şeyin ne olduğunu tahmin edemiyorduk, bu nedenle gidip gözlerimizle görmeye karar verdik.

Birkaç dakika içerisinde varmıştık, sağlam ve yüksek bir noktaydı, ayrıca püsküren sudan dolayı çok nemliydi. Biz de ayakkabılarımızı kuru tutmak konusunda kuruntuluyduk. Zemin orada burada deliklerle kaplıydı. Püsküren suların yeniden belirmesini heyecanla beklerken, yakınlarımızda derinden gelerek kısa sürede bir gümbürtüye veya tıslamaya dönüşen bir gürültü işittik. Bir dakika kadar sonra, kayadaki deliklerden birinin içinden kalın bir su öbeği fışkırıp şiddetle havaya püskürdü. Jack'in ve benim durduğumuz yere o kadar yakındı ki, az kalsın değecekti bize. Bir kenara kaçtıysak da, o zamana dek saçılan su taneleri yere inmeye başlamış ve bizi ıslatmıştı bile.

Daha uzakta duran Peterkin sadece birkaç damlayla paçayı kurtarmıştı ve ağlanacak halimize çatlarcasına gülüyordu.

"Dikkat edin!" diye haykırdı. "Bir tane daha geliyor!" Başka bir delikten tekrar suyun püskürüp de bizi yeniden aynı duru-

ma düşürdüğü sırada, bu kelimeler Peterkin'in ağzından henüz tam olarak dökülememişti bile.

Peterkin çığlık atarcasına gülüyordu artık; ancak neşesi, durduğu yerin yakınlarından yükselen bir gurultu sesiyle aniden yarıda kesildi.

"Acaba bu sefer nereden çıkacak, merak ediyorum," dedi, endişeyle çevresine bakıp kaçmaya hazırlanırken. Birden yüksek bir tıslama ya da homurtu işitildi; Peterkin'in bacaklarının arasında yerden püskürerek yükselen su, çocuğu havaya fırlatıp sardı sarmaladı ve yere attı. O kadar sert bir iniş yapmıştı ki, kemiklerinden birkaçının kırıldığından endişe ettik ve korku içinde yardımına koştuk; neyse ki düğüm olmuş bir çalı yığınının üzerine düşmüştü, acınacak halde yatıyordu.

Şimdi gülme sırası bizdeydi; fakat bir yerine bir şey olmadığından hâlâ tam emin olamamıştık ve bir sonraki püskürmenin nerede, ne zaman gerçekleşeceğini bilmediğimiz için, çabucak ayağa kalkmasına yardım ettik ve oradan uzaklaştık.

Burada eklemeliyim ki, püsküren suyun çok kuvvetli olduğundan ve Peterkin'in ayaklarını yerden kestiğinden emin olsam da, olayın şaşkınlığı içine düşmemden, gözüme kaçan su nedeniyle az görebilmemden ve dolayısıyla gözlem yapma yeteneğimin kısa süreliğine de olsa zayıflamasından ötürü, Peterkin'i hangi yüksekliğe kadar çıkardığından emin değilim.

"Şimdi ne yapacağız?" diye sordu Peterkin keder içinde.

"Bir ateş yakacağız genç, kendimizi kurutacağız," diye yanıtladı Jack.

"İşte, malzemelerimiz hazır bile," dedim, ormana doğru koştuğumuz esnada, bir ağaçtan kuru bir dal sökerek.

Bu aksiliğin üzerinden yaklaşık bir saat geçtikten sonra kıyafetlerimiz kurumuştu. Onlar ateşin yanında asılı dururken, biz kumsala yürüdük ve bu su püskürmelerinin, karaya devasa dalgaların her vuruşundan sonra gerçekleştiğini gördük, asla öncesinde değil. Ayrıca, dalga feci boyutlarda olmadığı sürece de püskürmüyorlardı. Buradan vardığımız sonuç, kayaların altında, suyun büyük dalgalarla içerisine itildiği yeraltı tünelleri olduğu ve yukarıdaki küçük delikler dışında çıkış yolu olma-

dığı için, bu kanallara giren suyun oralardan kuvvetle püskürmek zorunda kaldığı yönündeydi. Her halükârda, bu garip su püskürmelerinin ardında yatabilecek başka sebep bulamamıştık, aklımıza gelen şey de çok basit ve mantıklı olduğu için hemen bu fikri kabullendik.

"Baksana Ralph, şu sudaki şey nedir? Köpekbalığı mı?" dedi Jack, tam biz oradan ayrılmak üzereyken.

Hemen Jack'in kenarından denize baktığı yüksek kayanın ucuna koştum ve eğildim. Aşağıda belli belirsiz yeşilimsi renkte bir nesne gördüm, ben ona bakarken hafifçe hareket ediyor gibiydi.

"Bir tür balık sanki," dedim.

"Hop, Peterkin! Mızrağını getirsene; ona iş çıktı," diye haykırdı Jack.

Ancak mızrak o şeye ulaşamayacağımız kadar kısaydı.

"Hadi bakalım," dedi Peterkin, küçümsercesine dudak bükerek, "fazla uzun olduğunu söyleyip duruyordunuz bana."

Jack mızrağı kuvvetli bir şekilde o şeye doğru savurdu ve elinden bıraktı; iyi nişan almasına rağmen kaçırmış olmalıydı, çünkü mızrağın sapı yeniden su yüzüne vurmuştu; o yukarı çıktığı sırada, yeşil nesne de hâlâ aynı yerde duruyor ve kuyruğunu hareket ettiriyordu.

"Çok tuhaf," dedi Jack.

Bunun tuhaf olduğu barizdi. Mızrağı birkaç defa ona fırlatmayı denememize rağmen, onu ne vurabiliyor ne de kaçırabiliyorduk, bu yüzden ne olduğunu keşfedemeden yola devam etmek zorunda kaldık. Sudaki o garip şey aklımı karıştırmıştı ve onun üzerine düşünmeyi, aradan uzun zaman geçmesine rağmen bırakamadım. Daha uygun bir zaman olduğunda yanına döneceğime dair karar alarak kendimi rahatlattım.

Onuncu Bölüm

Çok sayıda bitki kökü ve meyvenin keşfi –
Mercan Adası'ndaki kaynaklar adım adım açığa çıkıyor
– Banyan ağacı – Doğal kalaslarla destekli duran
bir başka ağaç – Sukuşlarını buluşumuz –
Olağanüstü bir keşif ve olağandışı bir cinayet –
Adadaki bollukla kendimizi şımartışımız.

Küçük vadideki incelemelerimiz baştan sona tatmin ediciydi. Orada kendi vadimizdekilerle aynı ağaçlardan bulmakla kalmadık, farklı türe mensup bir-iki taneye daha rastladık. Ayrıca, ilginç bir sebze türü keşfetmenin memnuniyetini de yaşadık. Jack'in vardığı sonuç, hakkında okuduklarına göre Güney Denizi Adalarında sık rastlanan, gölevez isimli bir sebze olduğu yönündeydi. Ayrıca büyük miktarda yerelması ve patates gibi görünen bir başka bitki kökü de bulduk. Bunların hepsi bizim için yeni şeyler olduğundan, hayatta kalmak için elzem olan erzakla yüklü verimli bir adaya düştüğümüzden ve payımıza düşenlerden dolayı kendimizi şanslı saydık. Uzun zaman sonra, adamızın bu hususta, o denizlerdeki diğer binlerce adadan daha verimli olmadığını öğrendik. Hatta ötekilerin büyük bir kısmı daha zengin ve verimliydi. Ancak bu, bizim içinde bulunduğumuz talihli duruma dair daha az minnettar olmamıza yol açmadı. Her birimiz, akşam yemeğinde kullanmak amacıyla, bulduğumuz köklerden birer tane ceplerimize koyduk; artık öğünlerimiz daha zengin olacaktı. Orada çok sayıda güzel kuşun yanı sıra, dört ayaklı bir hayvanın izlerini de gördük. Artık güneş batmaya başlamıştı, biz de kumsala dönüp su fışkıran kayaların etrafından dolanarak bir sonraki vadiye geçtik. Bu se-

ferki, adayı boylu boyunca yardığını daha önce söylediğim vadiydi. O güne dek gördüklerimizle kıyaslanınca açık ara en büyük ve güzel olandı. Gerçek olabilecek her şekilde, boyutta ve tonda, büyük bir kısmına diğer vadilerde rastlamadığımız türde ağaçlar vardı burada. Kaza Koyağı'na oranla, içerisinden akan nehir daha geniş, toprağı ise daha verimli olduğu için, daha zengin bir ağaç ve bitki örtüsüyle sarılmıştı. Ağaçların bazıları koyu ve parlak yeşildi, diğerleriyse güçlü sıcak tonlardaydı, her yerde bulunan diğer soluk ve açık yeşil ağaçlarla çelişiyorlardı. Aralarında, altın rengi meyveli ekmekağacının geniş, koyu tepelerini, mumağacının gümüşümsü yapraklarını ve çam ağacıyla oldukça benzeşen bazı türleri gördük. Oraya buraya gruplar halinde veya tek başına serpiştirilmiş, uzun, geniş alanlara yayılıp da bu verimli ormanı korumakla görevli üstün bir soydan geliyormuşçasına diğerlerine tepeden bakarak yapraklarını zarifçe sallayan hindistancevizi ağaçlarını tanıyabildik. Ah! Büyüleyici bir manzaraydı, kullarını düşünerek böyle hoş mekânlar yaratmasından ötürü Tanrı'ya şükrettim.

Biz hayranlıkla etrafımıza bakarken, Jack şaşkınlık içinde bağırdı ve yakınlarımızdaki bir şeyi işaret edip şöyle dedi:

"Bir banyan ağacı."

"Banyan ağacı ne ola ki?" diye sordu Peterkin, biz Jack'in gösterdiği şeye doğru yürürken.

"Sizin de birazdan göreceğiniz gibi, çok ilginç bir ağaç," diye yanıtladı Jack. "Yanlış hatırlamıyorsam buralarda *aoa* diye isimlendiriliyor ve kendine has bir özelliği var. Ne de devasa bir şey."

"*Bir adet* şey mi?" dedi Peterkin. "Burada ondan düzinelerce var! Dilbilgisi kurallarını mı unuttun? Filozof yanın hamlıyor mu yoksa Jack?"

"Burada o türden sadece bir ağaç var," diye yanıtladı Jack, "dikkatli bakarsan sen de görürsün." Gerçekten de, orman sandığımız şeyin aslında tek bir ağaç olduğunu fark etmiştik. Kabuğu açık renkliydi ve parlıyor gibi görünüyordu, yaprakları mızrak şeklinde, küçük ve güzel bir bezelye yeşiliydi. Ancak onunla ilgili en harikulade şey, gövdesinden yatay bir şe-

kilde uzanan dallarından çıkıp yere kadar erişerek kök salan ve başka ağaçlara dönüşen, ana gövde gibi kabuk bağlayan filizler veya liflerdi. Bunların çoğu dallardan farklı aralıklarla çıkıyor, onları doğal sütunlar gibi destekliyorlardı, dalların bir kısmı o kadar büyük ve güçlüydü ki, filizlerini asıl gövdeden ayırt etmek bile zordu. Sütunlardan tutun, yere uzanıp da kök salmaya yakın sarkıntılara ve hâlâ topraktan uzak olan, her esintide sallanan kahverengi ince budaklara kadar, her boyutta ve gelişim aşamasında dal vardı üzerinde. Kısacası, bize görünen oydu ki, yeri olsaydı zamanla bu ağaç tek başına bütün adayı kaplayabilirdi.

Kısa süre sonra bir başka muazzam ağaca rastladık. Kendine has şekli, ilerleyen zamanlarda oldukça işimize yarayacak olan formu övgüye değerdi. Kestane türünde, kusursuz bir ağaçtı, ancak Jack gerçek adını bilmiyordu. Yine de üzerinde bol miktarda yemiş vardı, biz de bir kısmını ceplerimize doldurduk. Ancak en harika kısmı dallarıydı. Tek bir budak bile vermeden üç buçuk metre kadar yükseliyordu ve fazla kalın da sayılmazdı; aksine, o boyda bir ağaç için oldukça zarifti. Ancak bu eksikliğini kapatmak için gövdesinden yere doğru dört veya beş çıkıntı uzatmıştı. Onları etraflıca tarif etmenin tek yolu, okuyucularımdan, ağacın gövdesine yedi santimetre kalınlığında ve doksan santimetre genişliğinde beş kalas yaslandığını, yerden uzanan bu kalasların *uçlarının* ağaca sıkıca sabitlediğini ve aynı kabukla sarılarak ağaçla bütünleştiğini hayal etmelerini istemem olacaktır. Özetle bu şeyler, yokluklarında ağaç gövdesinin ağır ve şemsiyeye benzeyen geniş tepesini taşıyamayacağı doğal payandalardı. O yemiş ağaçlarından orada bol miktarda olduğunu gördük. Özellikle nehrin kenarında yetişiyorlardı ve her boydaydılar.

Aynı türde küçük bir ağacı incelerken, Jack payandalardan birini baltasıyla yoklayıp odunun sert ve kolay kesilir olduğunu gördü. Ardından elindeki aleti tüm gücüyle onun üstüne indirdi ve gövdeye yakın bir yerden söküp aldı, fakat her şeyden önce, payandayı tepesinden ve dibinden enlemesine kesmişti. Böylelikle isteyebileceğimiz her boyutta ve kalınlıkta kalaslar

elde edebileceğimizi öğrenerek tatmin olmuştu ki zaten halihazırda biçilmişlerdi artık. Bu gerçekten de harika bir keşif olmuştu, belki de o âna dek yaptıklarımızın en iyisiydi.

Artık kıyıya dönüş yoluna koyulmuştuk, kumsalın yanında kamp kurmayı planlıyorduk, zira ormandaki sivrisineklerin sorun teşkil edeceğini düşünmüştük. Yolda, etrafımızda uçuşup ötüşen kuşlara hayranlık duymaktan kendimizi alamadık. İçlerinde hoş görünümlü, yeşil gövdeli, mavi kafalı ve kırmızı göğüslü bir papağan türü dikkatimizi çekti; birkaç tane de kumru ve tahtalıgüvercin sürüleri. Bu kuşların büyük bir bölümünün renkleri capcanlıydı. Aralarında en çok açık yeşil, mavi ve kızıl göze batıyordu. Gün boyunca onlardan birini vurup düşürmek için çok sayıda denemede bulunduk, hem yayla hem de sapanla. Eğlence amacı gütmüyor, sadece onlardan yiyecek çıkıp çıkmayacağını öğrenmek istiyorduk. Bir-iki defa yaklaşır gibi olduysak da, her seferinde ıskaladık. Akşam saatleri gelirken tepemizden bir güvercin sürüsü geçti. Sapanımla onlara doğru bir taş atmaya cüret ettim ve şans eseri birini öldürebildim. Çok geçmeden, başımızın üzerinde duyduğumuz ıslık benzeri yüksek bir sesle şaşkınlığa uğradık. Yukarı baktığımızda, batıya doğru uçan vahşi bir ördek sürüsü gördük. İzledik ve nereye konduklarını gözlemlemek için yaklaşık iki yüz metre uzunluğunda, yemyeşil ağaçlarla sarılı, mavi, hoş bir göle varana dek onları takip ettik. Her yaprağı ve filizi ayna gibi yansıtan durgun yüzeyi, sazların ve suyun üstünde yüzen geniş yapraklı su bitkilerinin arasında beslenen, farklı türlerde ördeklerle kaplıydı, sayısız sukuşu da meşgullermiş gibi bir konuyor, bir uçuyordu. Biz oraya gidince hepsi bir arada, patırtıyla uçup gitti. Suyun kenarında yürürken dibindeki balıkları gözlemledik, ancak hangi türden olduklarını anlayamadık.

Kıyıya yaklaşırken, Jack ve ben yolumuzdan biraz saparak bu ördeklerden birini indirip indiremeyeceğimize bakmayı düşündük. Bu yüzden Peterkin'i doğrudan kıyıya gidip bir ateş yakması için yolladık ve kısa sürede yanına geleceğimize dair söz vererek ondan ayrıldık. Yarım saat boyunca dikkatli bir arama yapmamıza rağmen ördek falan bulamadık. Hayatımız bo-

yunca karşılaştığımız en garip görüntülerden biri bizi olduğumuz yere çivi gibi çaktığında, adımlarımızı geri takip edip kıyıya dönmek üzereydik. Tam karşımızda, yaklaşık on metre ötemizde harikulade bir ağaç vardı, adada gördüklerimiz arasında en büyüğü olduğu kesindi. Çapı en az bir buçuk metreydi, yüzeyi pürüzsüz ve gri bir kabukla kaplıydı; bunun yanı sıra, etrafa saçılan dalları açık yeşil yapraklarla bezenmişti, aralarındaysa açık sarı meyve öbekleri gizleniyordu, sayıları o kadar fazlaydı ki büyük dallar bile sarkıyordu ağırlıklarıyla.

Erik benzeri bir meyve ağacı gibi görünüyordu, boyu gövdesinden uzundu ve kara eriğe oranla bayağı büyüktü. Üzerinden düşen meyveler ağacın dibindeki toprakta kalın bir tabaka oluşturmuştu, ortalarındaysa her yaştan ve boydan, farklı pozisyonlarda uyuyan, en az yirmi tane yaban domuzu vardı, belli ki yeni çektikleri bir ziyafetten ötürü yorgun düşmüşlerdi.

Onlar akşam yemeklerinden geriye kalanların üzerinde homurdanıp horlayarak uyurken, Jack ve ben de bu iri, yağlı, yemeği fazla kaçırmış hayvanlara bakarken, kendimizi gülmemek için zor tutuyorduk.

"Bak şimdi Ralph," dedi Jack, kısık sesle, "sapanına bir taş yerleştir, sağlam ve iri bir şey olsun ve sırtı sana dönük yatan şu şişman arkadaşa fırlat. Ben de şuradaki küçük olana ok atacağım."

"Önce uyandırsak daha iyi olmaz mı? Onları uykularında öldürmek canice geliyor bana," diye fısıldadım.

"Eğer *eğlence* isteseydik Ralph, onları kesinlikle uyandırırdım; fakat tek ihtiyacımız olan şey *et* olduğu için, uyumaya devam etmelerine izin vereceğiz. Hem öldürebileceğimizden de emin değiliz; o yüzden vur gitsin."

Azarımı yedikten sonra taşımı öyle iyi nişan alarak savurdum ki, davula vurur gibi domuzun böğrüne çarptı. Fakat hayvanın şaşkınlık dolu, korkutucu bir çığlık atıp ayağa fırlamasından ve telaşla kaçmasından başka bir etkisi olmadı. Aynı anda Jack'in yayı tıngırdayarak, küçük domuzu kulağından yere çaktı.

"Kaçırdım, iyi mi," diye haykırdı Jack, havaya kaldırdığı baltasıyla ileri atılarak, küçük domuz da yüksek bir sesle cıyakla-

yıp oku yerden sökmüş ve kulağında onunla kaçmaya başlayıp çalıların arasında kaybolmuştu. Sürüyü de beraberinde götürüyordu, uzaktan gelen çığlıklarını uzun süre boyunca duyabildik.

"Bak bu çok can sıkıcı oldu," dedi Jack, baltasının ucunu ovalıyordu.

"Hem de çok," diye yanıtladım, çenemi sıvazlayarak.

"Neyse, acele edip Peterkin'in yanına dönelim, geç oluyor," dedi Jack. Daha fazla uzatmadan ormanın içinden geçip yolumuzu hızlıca bularak kıyıya vardık.

Ulaştığımızda, yere serili tahtalar bulduk, ateş yanmıştı ve harlanmanın eşiğindeydi, kampın kurulmakta olduğuna dair başka izler de vardı, fakat Peterkin ortalarda yoktu. Bu bizi meraklandırdı. Ancak Jack, su bulmaya gitmiş olabileceğini tahmin etmişti; bu yüzden geri döndüğümüzün haberini vermek için bağırdı ve ben ceketimi çıkarıp kütüklerden bir-iki tanesini parçalamak için baltayı elime alırken, bir kayanın üzerine oturdu. Uzaklardan gelen korkunç bir çığlık duyduğumuz sırada yerimden daha kıpırdamamıştım bile, onu takiben koro halinde bağıran domuzların sesi işitildi, üstüne de bir "Heyt be," diye bağırış.

"Sanırım Peterkin domuzlarla tanışıp kaynaşmış," dedim.

"Dinsizin hakkından," dedi Jack, kendi kendine, "imansız..."

"Heyt!" diye bağırdı Peterkin uzaklardan.

Sesin geldiği yöne hızla döndük ve çok geçmeden Peterkin'in kumsal boyunca, uzun mızrağının ucuna saplı küçük bir domuzla bize doğru yürüdüğünü gördük!

"Aferin oğluma!" diye haykırdı Jack, yanımıza gelen Peterkin'in omzuna bir şaplak atarak, "Aramızdaki en keskin nişancı sensin."

"Bir baksana şuna Jack!" diye bağırdı Peterkin, hayvanı mızrağının ucundan çıkarırken. "Şu delik tanıdık geldi mi sana?" dedi, domuzun kulağını işaret ederek, "Ya da bu oku bildin mi, ha?"

"İtiraf etmeliyim ki evet!" dedi Jack.

"Tabii ki edersin," dedi ve lafını böldü Peterkin, "fakat dur, itiraflarını şimdilik kendine sakla da akşam yemeğimizi yiye-

lim, çünkü söylemeliyim ki, aşırı derecede açım ve büyük büyükanneleri dev bir kirpi gibi tüylerini dikleştirip başlarında dururken, bir domuz sürüsüne saldırmak şakaya gelecek iş değil!"

Yemek hazırlıklarına girişmiştik sonunda; yiyecekleri harlı ateşin ışığında bir kayanın üzerine dizdiğimiz zaman, gerçekten de harika bir menü hazırladığımızı gördük. Her şeyden önce küçük domuz vardı; yanında gölevez kökü, yerelması ve patates, altı erik; son olarak da bir tahtalıgüvercin. Peterkin, üzerlerine bizden ayrıldıktan kısa süre sonra bulduğu bir öbek bitkiden kestiği şekerkamışlarını da ekledi ve dedi ki, "Kamışların yetiştiği alan kare biçiminde gibiydi ve bu, bana bir insan tarafından dikildiklerini düşündürdü."

"Çok olası," diye yanıtladı Jack. "Gördüklerimize dayanarak, burada uzun zaman önce vahşilerin yaşadığını düşünmekten kendimi alamıyorum."

Domuzu nasıl pişireceğimize karar vermemiz pek kolay olmadı. Hiçbirimiz daha önce bir domuz kesmemişti ve işe nasıl başlayacağımızı bilmiyorduk. Hem elimizde bu iş için kullanabileceğimiz tek şey baltaydı, bıçağı çardakta unutmuştuk. Nihayetinde Jack harekete geçip şöyle dedi:

"Konuşarak daha fazla zaman kaybetmeyelim beyler. Tut ucundan Peterkin. Şimdi, arka bacağını şu tahta parçasının üzerine yatır." Lafını bitirdi ve bacağı, tek hamlede, kalçanın büyük bir bölümüyle beraber kesti. "Şimdi diğeri, işte bu kadar." Arka bacakların ikisini birden kestikten sonra üzerlerinde derin yarıklar açtı, içlerinden sivri uçlu çubuklar geçirdi ve kızarmaları için ateşin üzerine astı. Ardından tahtalıgüvercinin karnını yardık, dilimledik, tuzlu suda yıkadık ve aynı şekilde pişirmeye bıraktık. Onlar kızarırken kumda bir delik kazdık ve ateşin altındaki küllerle birlikte sebzeleri içine atıp üzerini kapattık.

Gölevez kökü oval şekilli, yirmi beş santimetre uzunluğunda ve on-on iki santimetre kalınlığındaydı. Benekli ve gri renkliydi, kabuğu kalındı. Tadı İrlanda patatesine benziyordu ve oldukça lezzetliydi. Yerelması yuvarlak formdaydı ve kalın kahverengi bir derisi vardı. Çok tatlıydı, lezzeti yerindeydi. Patates

de beklemediğimiz kadar tatlı ve hoştu, erikler de; tabii ki yeme sırası onlara geldiğinde, domuz ve güvercin de. Hepsini bir arada değerlendirdiğimizde, bunun günlerdir keyfini sürdüğümüz en bereketli yemek sofrası olduğu fikrine varmıştık. Jack gemideyken yediklerimize açık ara fark attığını söyledi; Peterkin de adada uzun süre yaşadığımız takdirde kaçınılmaz olarak bir obura ya da gurmeye dönüşeceğinden endişe duyduğunu ekledi. Jack'se ona bundan korkmasına gerek olmadığını, çünkü Peterkin'in halihazırda bu dediklerinin *ikisi birden* olduğunu dile getirdi! Böylelikle, bitirişi eriklerle yapmayı da unutmadan hakkımız olanları yedik. Tepemizde yükselen bir mercan kayasının altında, yapraklardan yaptığımız yataklarımızın üzerinde keyifle uzanarak uykuya daldık.

On Birinci Bölüm

**Fazla yemenin sonuçları ve sonraki düşüncelerimiz –
Soğuk suya dair naçizane bir öneri – "Korkunç çığlık"ın
arkasındaki sebep – Penguen denen acayip kuşlar –
Hindistancevizi ağacının özgünlüğü –
Mercan adalarının oluşumuna dair merak ettiklerimiz –
Gizemli ayak izleri – Sıradışı keşifler
ve üzücü manzaralar.**

Ertesi sabah uyandığımızda, güneş çoktan doğmuştu ve ufuk çizgisinin hayli üzerindeydi. Böylelikle akşam çok yemenin sabah erken kalkmak konusunda pek yardımı olmadığını öğrenmiş oldum. Yine de kendimizi oldukça güçlü, iyi ve kahvaltı yapmaya hazır hissediyorduk. İlk olarak geleneksel sabah banyomuzu yaptık, bu bizi kendimize getirdi.

İlerleyen yıllarda, memleketimdeki insanların, su dediğimiz bu büyüleyici elementi neden daha sık kullanmadığını merak eder oldum. Yani, soğuk bir banyo için. Tabii ki oralarda kış aylarının, bizim Mercan Adası'nda yaptığımız gibi, denize ya da nehre girmeleri için pek de elverişli olmadığını görebiliyordum; yine de, deneyimlerime dayanarak biliyordum ki, geniş bir küvet ve sünger de denizin yokluğunu aratmıyordu. Suya her girişimi tazelenme, temizlenme, dinçleşme ve sonsuz canlılık hissi takip ederdi. İngiltere'de bile küvete girip yıkanmak o kadar büyük keyif veriyordu ki bana, birini seçmem gerekse, soğuk suya girmeyi kahvaltı etmeye tercih edebilirdim. Okuyucularım, kendilerine her sabah yıkanma alışkanlığını edinip edinmediklerini soracağım için beni bağışlayacaktır; eğer cevapları "Hayır," ise, onlara en kısa zamanda bunu yapmaya başlamalarını tavsiye edişimi mazur göreceklerdir. Son yıllar-

da, yabancı iklimlerde geçirdiğim heyecan dolu maceralarımdan emekli olduğumdan beri, soğuk su tedavisi diye bir sistemin adını duyuyorum. Hakkında pek bir şey bilmediğim için ne destekçisi gibi görünmek istiyorum, ne de onu yermek. Belki de bu konuyu ele alırken, basitçe, her şeyin fazlasının zarar olduğunu söylemekle yetinebilirim. Bilmiyorum, ama şundan da eminim ki, bazı şeylerin azı da zarardır, macera hayatım boyunca yaptığım soğuk banyolardan aldığım keyif, riski göze alıp fazla olanı elde etmenin, aza tamah etmekten daha iyi bir şey olduğunu düşündürüyor bana. Bunlar benim deneyimlerime dayanarak edindiğim görüşlerim. Ancak çekinerek ve derin bir tevazuyla, kendileri için neyin doğru neyin yanlış olduğuna dair fikirleri ve kararlarıyla örtüşmeyebileceğini de düşünerek aklımdakileri okuyucularıma aktarıyorum. Şimdi, affınıza sığınarak dağıttığım konudan daha fazla sapmadan hikâyeye dönelim.

Yolculuğumuzda henüz bir-bir buçuk kilometre bile ilerlememiştik ve idman yapmanın o hoş coşkusunu hissetmeye başlamıştık ki, yaptığımız bir dönüşle karşımıza yeni ve güzel bir ada kümesi çıktı, birkaç gece önce bizi korkutan o berbat çığlıkla olduğumuz yere çakıldık. Fakat bu defa, önceki seferki kadar dehşete düşmedik. Çünkü ilk olay gece gerçekleşmişti, ama şimdi gündüzdü. Nedenini anlamasam da gün ışığının, karanlıktayken insanı etkisi altına alan pek çok korkuyu defettiğini her zaman fark etmişimdir.

Peterkin sesi duyunca mızrağını hızla hazır etti.

"Bu ne olabilir ki şimdi?" dedi Jack'e bakarak. "Aklımdan ne geçiyor biliyor musunuz, geçen hafta olduğu gibi sürekli korku ve hayret içine düşmeye devam edeceksek, bütün yerelmalarına ve meyve sularına, domuz etine ve eriklere rağmen bu adadan en kısa zamanda kurtulmamız iyi olacaktır!"

Peterkin'in sözleri, tekrar eden bir çığlıkla taçlandırıldı, hatta daha sesli bir çığlık.

"O adalardan birinden geliyor," dedi Jack.

"Bir eşeğin hayaleti falan olsa gerek o halde," dedi Peterkin, "zira ben daha önce böyle bir şey duymadım."

Hepimiz gözlerimizi adalardan oluşan öbeğe diktik, içlerinden en büyüğünün kıyısında ilginç nesnelerin hareket ettiğini gördük.

"Asker bunlar, kesin!" diye haykırdı Peterkin, onları hayranlıkla izleyerek.

Ve aslına bakacak olursanız, Peterkin'in söylediği şey bana da doğru gibi gelmişti. Çünkü onları gördüğümüz mesafeden bir ordu asker gibi görünüyorlardı. Öylece duruyorlardı, rütbelerine göre dizilmiş, mavi ceket ve beyaz pantolonlarıyla düz sıralara girip kareler oluşturmuş, ileri geri yürüyorlardı. Biz onlara bakarken o dehşet verici çığlık denizden tekrar yankılandı ve Peterkin, askerlerin yerli halkı soğukkanlı bir şekilde katletmek için gönderilmiş bir tabur olabileceğini öne sürdü. Jack buna güldü ve şöyle dedi:

"Hadi ama Peterkin, bunlar penguen!"

"Penguen?" diye tekrarladı Peterkin.

"Tabii ya, penguen Peterkin, penguen; iri deniz kuşlarından başka bir şey değil, bugün yarın göreceksin onlardan birini, teknemize atlayıp kendilerine bir ziyarette bulunduğumuzda; çardağa döner dönmez bir tane inşa etmeye başlamayı planlıyorum."

"Yani, o korkunç sesleriyle bağırıp duran hayaletlerimiz ve eli kanlı askerlerimiz," diye üstüne basarak konuştu Peterkin, "penguen olacak kadar düştü mü. Demek iri deniz kuşları! Harika. O halde yolculuğumuza olabildiğince hızlı bir şekilde devam etmeyi öneriyorum, aksi takdirde biz etrafını bütünüyle turlayamadan, adamızın aslında bir düş olduğu falan ortaya çıkacak."

Biz yolumuza devam ederken, bu yeni keşfe ve kuşların tek tip görünümüne dair kafa yordum. Jack bize onlarla ilgili çok kısa ve havada kalan bir açıklama yapmıştı. Bir an önce gidip de onları yakından görebilelim diye, tekne için çalışmaya başlamak konusunda heveslenmeye başlamıştım. Fakat zihnim bu düşüncelerden yavaş yavaş arındı ve geçtiğimiz yerlerdeki ilginçlikler bütün dikkatimi üzerlerine çekti.

İkinci gecemiz kısmen ilki gibiydi, hesaplarımıza göre adanın çevresinin üçte ikisini katetmiştik ve ertesi akşamı çardağımız-

da geçirmeyi umuyorduk. O gün söylediğimiz ve gördüğümüz her şeyi buraya not düşmeyeceğim, zira büyük önem taşıyan bir keşifte bulunmadık. Gezdiğimiz kıyı ve ormanın içinden geçtiğimiz kısımlar, daha önce haşır neşir olduğumuz yerlerle aynıydı. Bir-iki gözlemimiz de oldu tabii, onlar da şöyleydi:

Adadaki meyve veren büyük ağaçların hepsinin vadilerde yetiştiğini, bazılarınınsa sadece nehir kenarlarında, toprağın verimli olduğu yerlerde büyüdüğünü gördük. Hindistancevizi ağaçlarıysa yer ayırt etmiyordu. Sadece tepe yamaçlarında değil, deniz kıyısında, hatta önceden de belirttiğim gibi, toprağın, ki toprak demeye de bin şahit isterdi, gevşek ve kırık deniz kabukları ve mercan kayalarıyla kaplı resiflerle dolu olduğu yerlerde bile büyüyorlardı. Bu çok işlevli ağaç denizin o denli yakınlarında da yetişiyordu ki dalgalardan fışkıran sular birçok yerde köklerine dek ulaşıyordu. Bununla beraber, kumda büyüyenlerin vadidekilere oranla daha verimli, meyvelerinin de daha sulu ve ferahlatıcı olduğunu fark etmiştik. Ayrıca, ilk tırmanışımızda çıktığımızdan farklı bir noktasına vardığımız yüksek dağın zirvesinde, deniz kabuklarının ve kırık mercan oluşumlarının varlığını hissettim. Jack ve ben, bunu adanın bir zamanlar bütünüyle sular altında bulunduğuna veya denizin adanın üzerinde olduğuna kanıt olarak yorumlamıştık. Diğer bir deyişle, deniz kabukları ve mercanlar dağa tırmanamadıkları için, zirvenin su seviyesinde olduğu bir dönemde dalgalarla oraya taşınmış olmalıydılar. Bu konuya çok kafa yorduk ve kendimize şu soruyu sorduk: "Adayı şu anki yüksekliğe çıkaran şey neydi?" Ancak hiçbir koşulda bu soruyu tatmin edici bir şekilde yanıtlayamadık. Jack bir volkan patlamasıyla yükseldiğini düşünüyor, Peterkin'se kendi kendine yukarı sıçradığını iddia ediyordu! Farkına vardığımız, önceden dikkatimizden kaçan bir diğer şeyse, adayı oluşturan sert kayaların, kıyıdaki o olağanüstü böceklerin içinde çalışıp didindiği canlı mercan kayalarından farklı olduğuydu. Yumuşak bir malzemeye sahip gibi duruyorlardı, kireçtaşı gibi. Fakat mercan kayaları, böceklerin içinde yaşadığı küçük odacıklarla doluyken, iç taraflardaki kayalar sert ve katıydı, içlerinde odacık falan varmış

gibi görünmüyorlardı. Bu konu üzerine düşüncelerimiz ve tartışmalarımız bazen o kadar derinleşiyordu ki, Peterkin eninde sonunda içlerinde boğulacağımızı söylüyordu, hem de harika dalgıçlar olmamıza rağmen! Yine de bizimle alay etmesinin, yolumuza devam ederken konu üzerine notlar almamızı ve gözlem yapmamızı engellemesine izin vermedik.

Ormanda birkaç domuz sürüsüne daha rastladık, ancak elimizde o esnada ihtiyaç duyabileceğimizden çok daha fazla et olduğu için onları öldürmekten kaçındık. Bu civarda o hayvanların ayak izlerine bol bol rastladık. Aralarında daha küçük bir hayvanın izleri de dikkatimizi çekti, ancak dikkatle incelediğimizde, neye ait olabileceklerine dair bir fikir edinemedik. Peterkin küçük bir köpeğe ait olabileceklerini öne sürdü, fakat Jack ve ben farklı şekilde düşünüyorduk. Bu konu çok ilgimizi çekmişti, izlerin, sanki sahibi çevrede düzensizce ve amaçsızca dolanıyormuş gibi tek bir noktada dağılmış halde bulunması iyice merakımızı uyandırmıştı. Üçüncü günümüzde, henüz öğlen olmamışken, bu ayak izlerinin öncesinden çok daha fazla olduğunu ve belirli bir noktada, ormanın içine doğru bitkilerin harap edilmesiyle açılmış bir yolda ilerlediklerini fark ettik. Ancak gittikleri yöndeki çalılar o kadar sıktı ki, aralarından zar zor geçebildik. Artık hangi hayvana ait olduklarını ve nereye gittiklerini bulmak konusunda çok sabırsızdık. İzleri takip etmeye ve başarabilirsek bu gizemi çözmeye kesin karar verdik. Peterkin alay edercesine, bu olayın da her zamanki gibi korku dolu ama basit bir şekilde çözüleceğini, aslında gizemli falan olmadığının da ortaya çıkacağını söyledi!

Çalılar harap edilerek açılmış yol, bu izleri bırakan hayvanın açabileceğinden çok daha genişti, biz de buna sebep olan şeyin başka, daha büyük bir canlı olduğunu ve küçük olanın da kendisinden önce açılmış bu yolu kullandığını düşündük. Ancak her adımımızda toprağı saran bitkiler ve düğümlenmiş çalılar yolumuzu kesiyordu, dolayısıyla kendimize yol açarken zorlanıyorduk. Birdenbire kendimizi açık bir alanda bulduk ve ölgün bir bağırış duyduk. İleride, yolumuzun üzerinde siyah bir hayvanın durduğunu gördük.

"Bir yabankedisi!" diye haykırdı Jack, yayına ok geçirdi ve o kadar aceleyle attı ki, hayvanı ıskalayıp on santimetre kadar kenarındaki bir toprak parçasını vurdu. Yabankedisiyse kaçmayarak bizi şaşırttı, üstüne üstlük okun yanına gitti ve onu kokladı.

"Ben böyle acayip yabankedisi görmedim!" diye haykırdı Jack.

"Sanırım evcil bir yabankedisi bu," dedi Peterkin, saldırmak üzere mızrağını kaldırarak.

"Durun!" diye bağırdım, elimi Peterkin'in omzuna koyarak. "Bana kalırsa zavallı hayvan kör. Bakın, yürürken çalıların içine giriyor. Çok yaşlı olmalı," dedim ve ona doğru hızla yürüdüm.

"Düşünsene," dedi Peterkin, manalı bir gülümsemeyle, "vadesi dolmuş bir yabankedisi!"

Anlamıştık ki, zavallı kedi sadece kör olmakla kalmıyordu, kulağı da az işitiyordu ve dibine kadar girip arkasına geçene dek ayak seslerimizi duymadı bile. Sonra kendi etrafında sıçradı ve sırtıyla kuyruğunu kaldırıp kara tüylerini sonuna kadar dikleştirirken, boğukça miyavlayıp tıslad.

"Yazık sana," dedi Peterkin, elini nazikçe uzatıp kedinin başını sevmeye yeltenerek. "Zavallı kedicik; gel pisi pisi, gel pisi pisi, pisi pisi pisi; tatlı kedicik!"

Bu sesleri duyar duymaz kedinin gösterdiği bütün öfke belirtileri yok oldu ve hevesle Peterkin'e yaklaşarak kendini sevdirdi, yüksek sesle mırıldanarak bacaklarına süründü ve keyif aldığına dair akla gelebilecek her alameti sergiledi. Başını Peterkin'in yanağına sürttü, çenesini yaladı ve kafasını neredeyse vahşice boynuna bastırdı. Bunları yaparken o güne kadar hiçbir kediden işitmediğim kadar yüksek sesle mırlıyordu ve öyle bir kendinden geçmişti ki, tek bir nefeste hem miyavlıyor hem de hırıldıyordu ara sıra. Bunca neşe ve sevgi gösterisi, bize bu kedinin daha önce insanlarla haşır neşir olduğunu düşündürdü ve yıllar önce adaya ya yanlışlıkla ya da isteyerek bırakıldığını, şimdiyse tekrar insanlarla bir araya gelmenin keyfini dışavurduğunu varsaydırdı. Biz kediyle oynayıp onun hakkında konuşurken, Jack de ortasında durduğumuz açık alana göz atıyordu.

"Hop!" diye haykırdı. "Burası insan eliyle açılmışa benziyor. Bir balta geçmiş buradan. Şu ağaç kütüklerine baksanıza."

İncelemek için yüzümüzü onlara döndük. Orada burada gördüğümüz ağaçların bir kısmı şüphesiz ki kesilmişti. Kütükler ve kırık dallar da vardı. Ancak her biri yosun tutmuş haldeydi ve üzerlerinde, yıllardır bu halde olduklarına dair her çeşit kanıt vardı. Ne yol üzerinde, ne de çalıların arasında insan izi vardı. Fakat kedininkiler her yerdeydi. Artık yolun sonuna kadar gitmeye kararlıydık, Peterkin kediyi yere bıraktı. Ancak hayvan o kadar zayıf görünüyor ve içli miyavlıyordu ki, Peterkin onu yeniden eline alıp kollarında taşımaya başladı, kedi de birkaç dakika içinde uykuya dalmıştı.

On metre kadar ötede, kesilmiş ağaçların sayısı giderek artıyordu ve sağa doğru kıvrılan yol, kısa bir mesafe boyunca bir nehrin kenarında devam ediyordu. Kendimizi aniden, bir zamanlar köprü olduğunu düşündüğümüz taş öbeklerinin nehre saçıldığı bir yerde bulduk, akan suyun her iki yakasındakiler de yosun kaplıydı. Şaşkınlığımızı dışavurmadan, beklenti içerisinde yola devam ettik. Birkaç metre ileride, ufak ekmek ağaçlarının gölgesinde küçük bir baraka veya kulübe duruyordu. Okuyucularıma, bu beklenmedik manzarayla karşı karşıya geldiğimizde hissettiklerimize dair en ufak bir fikir bile verebileceğimi sanmıyorum. Bir süre sessizce ve merak içinde kalakaldık, zira oradaki durgunluğun derin ve karamsar doğası bizi oldukça etkilemişti ve yeniden konuşabilecek hale geldiğimizde sesimiz, fena ve doğadışı varlıklar çevremizi sarmış gibi bastırmaya çalıştığımız fısıltılar halinde çıkabildi. Peterkin'in sesi bile, her zaman ve şart içerisinde telaşlı ve canlı olmasına rağmen, kısıktı; çünkü bu sessiz, yalnız, içinde hayat olmayan kulübe öyle kendine has bir ümitsizliği temsil ediyordu ki –görüntüsü garip, insanların normal şartlarda yaşamayı seçeceği bölgelerden uzak, eski, çürük çarık ve terkedilmiş– tepemize kara bir bulut gibi çöküp ruhumuzu daraltmış, adadaki turumuza başladığımızdan beri takındığımız neşeli ve aydınlık ruh halinin üstüne çökmüş, kabak tadı vermişti.

Barakanın ya da kulübenin yapısı baştan savma ve basitti. Üç

buçuğa üç metre genişliğinde, iki-iki buçuk metre yüksekliğindeydi. Bir penceresi ya da bir zamanlar pencere olan boş bir duvar çerçevesi vardı. Kapısı son derece alçaktı ve kaba tahta parçalarından yapılmıştı, çatısıysa geniş hindistancevizi ve muz yapraklarıyla örtülmüştü. Fakat her bir parçası çürük çarıktı. İçindeki her köşeyi yosun ve küf kaplamıştı. Ahşap delik deşikti; çatı çökmenin eşiğindeydi ve onu sağlam tutan tek şey, yıllar boyunca bakım görmemesinden ötürü üzerini kaplayan sarmaşıklar ve dal parçalarından oluşma kalın tabakaydı. Çevresinde yetişip tepesine dek büyüyen, kalın, gür dallara sahip ekmek ağaçları ve benzeri bitkiler, onu güneşten ve sıcaktan korumak istercesine tepesinde gölgelik gibi yükseliyordu. Bu garip kulübenin yakınına gitmeden evvel, hakkında uzun ve fısıltılarla örülü bir konuşma yaptık. Yaklaştığımızdaysa bizi şaşkınlığa düşürmüştü, en azından beni.

İlk olarak Jack pencereden içeri bir göz atmak istedi, fakat önceden de bahsettiğim ağaçların yarattığı gölgeden ve karartıdan dolayı, içerideki hiçbir şeyi gözü seçemedi. Biz de mandalı kaldırıp kapıyı açtık. Mandal demirden yapılmıştı ve pastan dolayı dağılıp gitmek üzereydi. Kapı açılırken gıcırdayan menteşeler de aynı durumdaydı. İçeri girdikten sonra bir süre sabit durduk ve mekândaki baygınlık veren durgunluğun etkisine girerek etrafa baktık. Odada gördüklerimiz bizi şoke etmemişti. İçeride tahta bir tabure ve demir bir çanaktan başka eşya yoktu, ki o da paslanıp gitmişti. Kapıdan en uzaktaki köşede alçak bir yatak vardı ve üzerinde, toz tutmuş iki iskelet uzanıyordu. Kalplerimiz bütün hızıyla çarparken, onları incelemek için yanlarına gittik. Biri insan iskeletiydi, diğeriyse insanın yanına sokulmuş, başını göğsüne yaslamış bir köpekti.

İşte bu keşif bizi oldukça etkilemişti, o kalıntılarla karşı karşıya geldiğimiz için gözyaşlarımızı zor tutuyorduk. Bir süre sonra bu gördüklerimize dair konuşmaya ve yalnızlık içinde ölen, kedisi ve köpeği dışında arkasından ağlayacak kimsesi olmayan bu zavallı adamın ismine veya yaşadıklarına dair bir ipucu bulmak için kulübenin içini ve dışını incelemeye başladık. Fakat hiçbir şey bulamadık. Ne bir kitap, ne de tek bir kâ-

ğıt. Sadece bir parça kumaşın ve eski bir baltanın kalıntıları olabileceğini düşündüğümüz, çürüyüp gitmiş bir şeylere rastladık. Hiçbirinin üzerinde işaret yoktu. Ayrıca o kadar bozulmuşlardı ki, onları bulduğumuz yerde ve halde yıllarca beklemiş olduklarına inanmıştık.

Bu keşif, dağın tepesindeki kütüğe kazınmış harflerle beraber, şekerkamışı tarlasına ve adada avare avare attığımız turlarda karşılaştığımız insan elinden çıkmış diğer şeylere de bir açıklık getirmişti. Eğer bir gemi gelip de bizi kurtarmaz ya da yerliler tarafından bulunmazsak, günün birinde bizim de bu zavallı gezginin haline düşeceğimiz fikri bizi derin bir kedere sürükledi. O zavallı insanın ne münasebetle bu ıssız adaya geldiğine dair hiçbir bilgi edinemeden, onu buraya neyin getirmiş olabileceğine dair teoriler üretmeye başladık. Bana kalırsa gemisi batıp da buraya düşen ve kendisi, köpeği ve kedisi dışında kimsenin kurtulamadığı bir enkazın tek sağ kalanıydı. Fakat Jack, bu adamın gemisini terk etmiş bir kaçak olduğunu ve yalnız kalmamak için, kaçarken köpeği ve kediyi de yanına aldığını düşünüyordu. Kedi ve köpek arasındaki o fevkalade farklılık aklımızı kurcalıyordu. İçlerinden biri, sevgi dolu bir dost gibi, sahibinin yanında, başı insanının göğsüne yaslı halde ölüp gitmişti. Diğeriyse ormanda gezinerek hayatını sürdürmüş ve bir başına, yaşlılık yıllarına kadar gelebilmişti. Yine de kedinin sevgiden yoksun olduğu sonucuna varmamıştık, ne de olsa bizimle karşılaştığında gösterdiği ilgiyi unutamazdık. Ancak görüyorduk ki, doğaları gereği köpekler, söz konusu sevgi olduğunda, kedilere kıyasla daha gönlü boldu. Zira sahibi öldükten sonra yaşama fikrini imkânsız bulmakla kalmamış, kendi eceli geldiğinde adamın cansız bedeninin yanına tırmanıp nefessiz göğsünün üzerine başını koyma ihtiyacını da hissetmişti.

Biz bunların üzerine düşünüp odadaki her şeyi incelerken, Peterkin'in bağırışı dikkatimizi çekti.

"Baksana Jack," dedi, "burada işimize yarayabilecek bir şey var."

"Neymiş?" dedi Jack, odanın diğer tarafından hızla Peterkin'in yanına giderek.

"Eski bir tabanca," diye karşılık verdi Peterkin, kırık tahtalar ve çerçöpten oluşma bir yığının altında bulduğu silahı havaya kaldırırken.

"Bak bu gerçekten işimize yarayabilir," dedi Jack, silahı inceleyerek, "ama barutumuz olsaydı. Tahminime göre oklar ve yay daha çok işimizi görecek."

"Doğru, onu unutmuşum," dedi Peterkin, "yine de onu yanımıza alabiliriz, içindeki çakmak mekanizması, tepemizde güneş yokken ateş yakmakta işimize yarayabilir."

Orada yarım saatten fazla vakit harcayıp işimize yarayacak başka bir şey bulamayınca Peterkin, içeri girince kediyi bıraktığı taburenin üzerinde hâlâ keyif çatan ihtiyar hayvanı eline aldı, ardından yola koyulma hazırlıklarına başladık. Kulübeden ayrılırken, Jack kapı dikmelerinden birine sertçe çarptı, ahşap o kadar çürümüştü ki boydan boya yarıldı. Artık bütün yapı burnumuzun dibinde yıkılmaya hazır gibi duruyordu. Bu olay, kulübeyi yıkarak içerisindeki iskeletin üzerini örtme fikrini aklımıza getirdi. Böylelikle, Jack baltasını alıp diğer dikmeyi de kesti ve işi bitince bütün kulübe yerle bir olarak içerisindeki zavallı münzeviye ve köpeğine mezar oldu. Sonra oradan ayrıldık; ileride işimize yarayabileceklerini düşünerek demir çanağı, tabancayı ve eski baltayı da yanımıza almıştık.

Günün geri kalanında yol teptik ve geniş vadinin diğer ucunu inceledik, önceden keşfettiğimiz yerlerle o kadar benzeşiyordu ki, orada gördüklerimizi anlatmaya gerek duymuyorum. Ancak şunu da not düşmeliyim, çardağımıza varana dek başlardaki neşemizi tekrar yakalayamadık, en azından akşam saatlerinde kamp alanına ulaşıp da her şeyi üç gün önce bıraktığımız halde bulana kadar.

On İkinci Bölüm

Sudaki oyukta yaşanan sorun – Jack'in hikmeti ve Peterkin'in densizliği – Bir yengecin olağanüstü hareketleri – Denizden çok uzaktakilere iyi dilekler göndermemiz – Jack'in yeni bir sandal yapmak üzerine düşünceleri.

Dinlenmek vücuda olduğu kadar ruha da iyi gelir. Uzun deneyimlerimle, inişli çıkışlı hayatımın değişkenliği boyunca, alışılageldik dinlenmelerin yanı sıra belirli aralıklarla derin bir uykuya dalmanın, insan sağlığı için iyi olduğunu gördüm. Tabii bahsi geçen kişinin mizacına ve içinde bulunduğu şartlara göre, bu dinlenme sürecinin biçimi ve zamanı değişiklik gösterebilir. Zihniyle çalışanlar için ağır iş yapmak dinlenmek gibidir. Beden gücünü kullananlar içinse derin bir uykudur istirahat. Mutsuzlar, bezginler ve hüzünlüler için neşe ve huzurdur. Dahası, geçici zevklerle tatmin olan hovardalar, hoppalar ve pervasızlara hüzün bile dinlendirici gelebilir, gerçi bunu istirahatten ziyade iç rahatlatmak olarak görmek daha doğru olabilir. Ancak bir insan türü vardır ki, onlar asla rahatlık yüzü görmez. Kötüler asla huzur bulamaz. Bu söylediklerimle ilgili şunu da belirtmeliyim, dinlenmek derken ruhani şeylerden değil, zihnen ve bedenen rahata kavuşmaktan bahsediyorum.

Eve döndüğümüzde, bu istirahate çok ihtiyaç duyuyorduk. Yolculuğumuzu bitirip de iyi bir dinlenmenin ardından uyandığımızda, bunun tadı damağımızda kalmıştı. Aslına bakarsanız çok uzun bir yolculuk yapmamıştık, fakat öyle gayretli bir şekilde yola atılmıştık ki, vücudumuz harap olmuştu. Zihinlerimiz

de karşılaştığımız onca şaşkınlık verici şeyden, sık sık yaşadığımız telaşlardan ve sürekli içine düştüğümüz derin düşüncelerden dolayı bir o kadar yorgundu. Bu nedenle dönüş gecemizde, çardağımızın güvenliği içinde uzandığımız anda derin bir uykuya daldık. Şunu kesin bir dille söyleyebilirim ki, Jack'in bir süre sonra itiraf ettiği, ancak Peterkin'in kararlılıkla yalanladığı bir durum vardı ortada. Uzandıktan iki dakika sonra yüksek sesli horultular işitmiştim. Bütün gece ve ertesi gün boyunca, bir kere bile gözümüzü açmadan veya hareket etmeden sızıp kalmıştık. Uyandığımızda neredeyse gün doğuyordu ve o kadar dermansızdık ki, ancak kalkıp ağzımıza bir lokma yemek koyabildik. Peterkin'in bir esnemenin tam ortasındayken söylediği gibi, çay saatinde kahvaltı yapıyorduk, sonra yeniden yataklarımıza döndük ve öğleden sonraya dek orada kaldık.

Uyandığımızda dinçleşmiştik, ama günleri karıştırdığımız için telaşlanmıştık. Telaşlandığımızı söylüyorum, çünkü adaya düştüğümüzden beri, sebt günümüzün, yani dinlenme günü olarak belirlediğimiz zamanın hesabını yapmak için günleri sayıyorduk. Yine de biraz düşündükten sonra, ne kadar uyuduğumuza dair üçümüz de aynı görüşe vardık ve böylece içimize su serpildi.

Su Bahçesi'ne gidip yüzmek ve oyuğa yerleştirdiğim hayvanlarımın durumuna bakmak üzere harekete geçtik. Bahçeyi her zamankinden bile büyüleyici, berrak ve çekici bulmuştuk. Jack ve ben derinlerine dalarak göz alıcı mercan bahçesinin arasında yüzüp durduk. Bu sırada Peterkin de yüzeyde debeleniyor ve altından geçtiğimiz sıralarda bizleri tekmelemeye çalışıyordu. Giyindikten sonra hızla sudaki oyuğa gittim. İçindeki hayvanların neredeyse hepsinin öldüğünü ve suyun iğrenç bir hale geldiğini gördüğümde çok şaşırdım ve kederlendim! Bu beni büyük ölçüde üzmüştü ve sebebinin ne olduğunu merak ediyordum.

"Seni şarlatan seni," dedi ve yanıma geldi Peterkin, "başka türlü olmasını nasıl umarsın? Bu balıklar okyanusta yaşamaya alışkınken, böyle bir çukurda hayatta kalmalarını nasıl beklersin?"

"Haklısın Peterkin," dedim, "söylediklerinde gerçeklik payı var. Yine de düşünüyorum da, yürüttüğün mantıkta bir hata olmalı; çünkü içine düşük miktarda çok küçük hayvan koyduğum takdirde, bu çukurla aralarında gelişecek ilişki, okyanus ve içindeki milyonlarca balık arasındakiyle orantılı olmalıdır."

"Baksana Jack," diye haykırdı Peterkin, ellerini sallayarak, "gel hele dostum. Ralph resmen felsefi konuşuyor. Bir yardım et, benim anlamayacağım dilde şeyler söylemeye başladı bile!"

"Sorun nedir?" diye sordu Jack, uzun saçlarını hindistancevizi kumaşından yapılma bir havluyla kurulayarak yanımıza gelirken.

Düşündüklerimi Jack'e de anlattım. Onun benimle aynı fikirde olduğunu görmek beni memnun etti. "Yapabileceğin en iyi şey," dedi, "ilk olarak oyuğa çok az hayvan koymak ve zamanla, içinde yaşayabildiklerini gördükçe yenilerini eklemek. Şuna bir bak," diye ekledi, oyuğun, suyun beş santimetre üzerine kadar tuzla kaplanmış kenarlarını işaret ederek, "ileriyi de düşünerek hareket etmelisin Ralph. Bu su o kadar buharlaşmış ki, içinde hiçbir canlının hayatta kalamayacağı kadar tuzlu halde. İçindeki tuz oranını denizdekiyle aynı tutmak için, belirli aralıklarla *tatlı* su eklemen gerekli."

"Çok haklısın Jack, o kadarını akıl edememişim," dedim.

"Hatta, şimdi düşündüm de," diye devam etti Jack, "bana kalırsa, oyuğu saf ve iyi durumda tutmak için yapman gereken en önemli şey, okyanusu taklit etmek olacaktır. Hatta onu minyatür bir Büyük Okyanus'a çevir. Eğer öyle yapmazsan nasıl başarıya ulaşırsın bilemiyorum."

"Çok doğru," dedim, arkadaşımın söyledikleri üzerine düşünerek. "Ancak korkarım ki bu bayağı zor olacak."

"Hiç öyle değil," diye haykırdı Jack, havlusunu yuvarlayıp top yaptıktan sonra beş dakikadır sırıtarak kendisine göz kırpan Peterkin'in suratına fırlatırken. "Hem de hiç. Bak şuraya. Deniz belli miktarda tuza sahip; sen de oyuğunu deniz suyuyla doldurur, aynı tuz oranında kalması için kenarlarına işaret koyarsın. Su azıcık buharlaşır buharlaşmaz dereden *tatlı* su getirip işaretle aynı seviyeye gelene kadar içine dökersin, çünkü tuz da

suyla beraber buharlaşmaz. Denizde sürüsüne bereket yosun da var hem. Yani senin de bir iki parça yosun toplayıp oyuğuna koyman gerekli. Tabii yosun da canlı kalmalı ve taşın üzerinde büyüyebilmeli; olmadı üzerinde halihazırda yosun olan bir parça taş söküp içine atabilirsin. Sonra, eğer içinden gelirse, dibine biraz kum ve çakıl da dökersin ve her şey tamam olur."

"Cık, tam olarak değil," dedi rastgele ortaya atılan bu nasihate kulak kabartan Peterkin, "tam olarak değil. Mükemmel olması için önce üç genç adamın dibine dalması lazım gelir ve korkarım ki bu bayağı zor olacaktır, çünkü içlerinden ikisinin filozof falan olması gerekecektir. Ama bak hele! O da nesi? Sana diyorum Ralph, baksana. Yengeçlerinden biri bir ilginçlik peşinde. Hayatım boyunca gördüğüm, bir yengecin yapabileceği en karmaşık şeyi gerçekleştiriyor. Yatmadan önce ceketini çıkartıyor sanki!"

Hızla oyuğun üzerine eğildik ve doğal olarak, hayatta kalan yengecin garip hal ve tavırlarından dolayı da az eğlenmedik. Şu sık rastlanan küçük yengeçlerdendi, İngiltere kıyılarının dört bir yanında koşturanlardan. Ona bakarken fark ettik ki, sırtı vücudunun alt kısmından ayrılıyordu ve açığa çıkan alandan, aralıksızca hareket eden ve kıvranan yumuşak bir yumru çıkmaya başlamıştı. Bu yumru, yengecin bacaklarından birkaçı gibi görünmeye başlayana dek büyümeye devam etti, birkaç dakika sonra da zaten öyle olduğu iyice belli hale geldi. Zira bu ayakların uçları sonunda delikten geri geri yürüyerek çıkmış, bacaklar açılmış, bedenin geri kalanı da kurtulmuş ve yengeç, kıskaçlarına kadar bütün halde, hiçbir şey olmamış gibi yürüyüp gitmişti. Gerideyse tek parça halinde, harika bir kabuk bırakmıştı. Baktığımızda bir yerine iki bütün yengeç görür gibi oluyorduk!

"Pekâlâ!" diye yakardı Peterkin, derin bir nefes alarak. "Sağlam kafanın sağlam vücutta olduğunu bilirim, ama bu yengeç olayı biraz abarttı sanki!"

Bu olay bizi gerçekten de çok şaşırtmıştı, hatta yeni yengecin, içinden çıktığı diğer yengeçten daha büyük olduğunu gördüğümüzde iyice afalladık. Bayağı bir yumuşaktı da, fakat er-

tesi sabaha kadar kalınlaşıp kabuklaşmıştı. Böylelikle yengeçlerin nasıl büyüdüğünü ve aslında kabuklarının genişlemediğini öğrenmiş olduk.

Jack'in su deposunu nasıl hazırlamam gerektiğine dair öğütlerini de göz önünde bulundurdum, üzerine düşündükçe daha fazla mantıklı ve yapılabilir bir hale gelmeye başladılar. Planını başlattım ve son derece iyi sonuçlar aldığımı gördüm, hem de beklediğimden iyi. Biraz deneme yanılmanın ardından, depodaki tuzlu su oranının karşılayabileceği yosun ve deniz canlısı miktarını da belirledikten sonra, oyuk kendi başının çaresine bakabilir hale gelmişti. Hatta, o zamandan sonra tuzlu suyu tekrar yenilemem ya da doldurmam hiç gerekmedi. Sadece buharlaştığı kadarını belirli aralıklarla nehirden aldığım suyla tazelemem gerekti. Şu sonuca vardım ki, depomla beraber deniz suyunun hiç bulunmadığı bir yere taşınsam bile, küçük denizim ve balıklarım gündelik hayatlarında hiçbir sorun ya da engelle karşılaşmayacaktı. Bu, tankımı karasal bölgelerde yaşayan, hayatı boyunca deniz yüzü görmemiş insanlarla paylaşma ve buradaki malzemeleri onlara götürerek, bu gizemli su canlılarının hayatlarını ve derin denizlerde nelerin yaşadığını kendi gözleriyle görmelerini sağlama isteği uyandırdı içimde.

O günün ardından uzun bir süre, Peterkin ve Jack kestane ağacının sıradışı kalaslarını kullanarak yeni bir sandal inşa etmekle meşgul olurken, bense zamanımın çoğunu depomda yaşanan akıl almaz olayları dürbün camıyla inceleyerek geçirdim. Çok sayıda ayağa benzeyen şeylerle, jöle topakları gibi taşlara yapışan ve küçük balıkların ya da mikroskobik canlıların dikkatsizlik yapıp kendilerine dokunmalarını bekleyen, yaklaştıklarında da onları kavrayıp sarmalayan ve mideye indiren, kırmızı, sarı ve yeşil renklerdeki denizşakayıklarını gördüm. Yaptıkları işler sonucunda Büyük Okyanus'taki adaların çevresini heybetli taş oluşumlarıyla kaplayan ve resiflerle saran mercan böceklerinin dur durak bilmeyen çalışmalarına tanık oldum. Böceklerin büyük bir kısmının, küçücük olmakla beraber çok da güzel olduklarını, deliklerinden saf ipliklere sarılı halde çıktıklarını ve badminton topu şekline büründüklerini gör-

düm. Küçük ve sıradışı midyelerin sırtlarında bir delik açtıklarına ve yemeklerini ağızlarına götürürken kullandıklarından emin olduğum ince, tüylü bir eli oradan dışarı çıkardıklarına şahit oldum. Aynı zamanda vücutlarının sadece ön kısmında kabuk bulunan, narin sırt bölümleri tamamen savunmasız olduğu için kendilerini korumaya almak amacıyla boş deniz kabuklarının içine yerleşen ve içine sığamayacak kadar büyüdükleri zaman kendilerine başka yuva bulan yengeçler de gördüm. Fakat en ilginci, hastalandığı zaman midesini ve dişlerini dışarı atarak birkaç ay içerisinde vücudunda yenilerini üreten bir hayvan türüydü! Depom ve dürbün camım sayesinde bunların hepsine ve daha da fazlasına tanık oldum ben, ancak daha fazla detaylandırmaktan kendimi alıkoyacağım, zira adada kaldığımız sürece yaşadığımız nice macera var.

On Üçüncü Bölüm

Püsküren Kaya'da yaptığımız dikkate değer keşif – Gizemli yeşil canavarın izahı – Jack'in boğulduğunu düşünerek kapıldığımız anlatılmaz korku – Elmas Mağarası.

"Hadi Jack," diye haykırdı Peterkin, adadaki keşif gezimizden üç hafta sonra, bir sabah, "bugünü neşeli ve dinç bir şekilde geçirelim. Nuh'un gemisini inşa etmek kadar zorlayıcı olan küçük sandalımızın başında sürekli çivi çakmaktan, vida sıkıp gevşetmekten, bir şeyler kesip biçmekten gına geldi. Hadi dağın tepesine gezmeye gidelim ya da vahşi ördeklerden avlamaya çalışalım veya domuzlara atılalım. Gazı kaçmış gazoz gibi keyifsizim, krep kadar düz ve durgun oldu her şey. Beni canlandıracak, tabiri caizse ayaklarımı yerden kesecek bir şey istiyorum. Ha? Ne dersin?"

"Pekâlâ," diye yanıtladı Jack, sandala doğru yürürken elinde tuttuğu baltayı yere atarak, "eğer istediğin buysa, püsküren sulara uğramanı öneririm; oraya en son gidişimizde seni bir hayli yükseğe fırlatmıştı. Eğer beklentilerini makul seviyede tutarsan, belki bu sefer seni daha fazla havalandırır, kim bilir."

"Oğlum Jack," dedi Peterkin, kederle, "şaka yapmaya fazla alıştın sen. Bunu hiç tasvip etmiyorum bilesin. Eğer bu işe bir son vermezsen, ikimizin de iyiliği için yollarımızı ayırmamız gerekebilir."

"Peki o halde Peterkin, senin önerin nedir?" diye karşılık verdi Jack, gülümseyerek.

"Öneri mi?" dedi Peterkin. "Benim bir *önerim* yok. Bir şey *öneresim* de yok; ben bir şey *yapmak* istediğimi söyledim."

"Bu arada," dedim, konuşmalarını bölerek, "hatırladığım kadarıyla, adanın çevresindeki turumuz sırasında, püsküren suların oralarda karşılaştığımız acayip şeyin ne olduğunu hâlâ öğrenemedik. Belki o uğurda yola koyulmamız fena olmaz."

"Pöh!" diye aniden yüksek sesle konuştu Peterkin. "Ben gayet biliyorum onun ne olduğunu."

"Neymiş?" dedim.

"*Garip* bir doğa olayıydı, kesin!" dedi, ellerini havada savurarak ve üzerine oturduğu kütükten kalkıp devasa sopasını sıkıştırdığı kemerinin tokasını bağlayarak.

"Tamam o halde, hadi püsküren suların oraya gidelim," diye haykırdı Jack, yayını ve oklarını almak için çardağa yürürken. "Mızrağını unutma Peterkin, lazım olabilir."

Sonunda bu işin peşine düşmeye karar verdik ve su püsküren kayalara doğru yola koyulduk, önceden de bahsettiğim gibi, o dönemki ikamet yerimizden fazla uzak değildi. Oraya varır varmaz kayalara koştuk ve denize doğru baktık, o soluk yeşil nesnenin hâlâ görünür olduğunu, kuyruğunu bir sağa bir sola salladığını fark ettik.

"İnanılır şey değil!" dedi Jack.

"Fazlasıyla şaşırtıcı," dedim ben.

"Daha ilgincini görmedim," dedi Peterkin. Sonra ekledi: "Hadi ama Jack, geçen sefer bu şeyi mıhlamaya çalıştığında kendini rezil ettin, o yüzden bu sefer de benim denememe fırsat vermeni öneririm. Eğer bir kalbi varsa, mızrağımı fırlatıp tam ortasına geçireceğim. Kalbi yoksa bile, tam da olması gereken yerden vuracağım."

"Atışını yap o halde genç," diye yanıtladı Jack, gülerek.

Peterkin hemen mızrağını aldı, başının üstünde bir-iki saniyeliğine tuttu, sonra bir ok gibi denize fırlattı. Mızrak aşağı indi ve yeşil nesnenin tam ortasına saplanıp içinden geçti. Gizemli kuyruk salınmaya devam ederken, o şeyin üzerinde ufacık bir çizik bile bırakmadan hemencecik yeniden yüzeye çıktı!

"Peki o halde," dedi Peterkin, kederle, "bu kaba saba şey tam bir canavar. Onunla daha fazla yüz göz olmak istemiyorum."

"Artık eminim," dedi Jack, "bu şey bir çeşit ışık yansıması; ama sürekli aynı noktada durması beni de biraz şaşırtıyor."

Ben de çok şaşkındım ve Jack'le hemfikir olup yansıma olduğunu kabullenmeye meyilliydim. Benzeri ışık oyunlarına denizlerdeki yolculuklarımız boyunca sık sık tanık olmuştuk. "Fakat," dedim, "artık köpekbalığı olmadığından emin olduğumuza göre, dibe dalıp yanına inmemiz için hiçbir mâni yok."

"Doğru," dedi Jack, kıyafetlerini çıkartırken, "ben ineceğim Ralph, zira dalış konusunda senden daha iyiyim. Hadi bakalım Peterkin, yol aç bana!" Jack ileri adım attı, ellerini başının üzerinde birleştirdi, kayaların üzerinde eğildi ve denize atladı. Suya dalışıyla etrafa sıçrayan sular bir-iki saniyeliğine onu görmemize engel oldu, ardından su durgunlaştı ve onu, ta dipteki yeşil şeyin üzerinde yüzerken gördük. Derken altına girdi ve tamamen gözden kayboldu! Onun yok olduğu noktaya tedirginlik içerisinde bakmaya başladık. Her an yüzeye çıkıp nefes almasını beklediğimiz bu süreç, bir dakika kadar sürdü; fakat o dakikanın ardından Jack yeniden ortaya çıkmadı. İki dakika geçti! O sırada, Jack'in o güne kadar suya her dalışında, aşağıda bir dakikadan fazla kalmadığını hatırladım ve korkudan kanımın çekildiğini hissettim.

"Eyvah Peterkin!" dedim, sürekli artan bir endişeyle, titreyen sesimle. "Bir şey olmuş olmalı. Üç dakikadan fazla zaman geçti!" Fakat Peterkin cevaplamadı, suya bakan yüzünde yoğun bir korku ve endişenin karışımını görebiliyordum. Ölümcül derecede beti benzi atmıştı. Derken sıçrayıp ayağa kalktı ve ellerini ovuşturup zıvanadan çıkmışçasına koşturmaya başlayarak bağırdı: "Ah be Jack, Jack! Gitti o! Bir köpekbalığı falan olmalı, sonsuza dek gitti!"

Sonraki beş dakikayı nasıl geçirdiğimi bilmiyorum. Korkumun kudreti bütün algılarımı köreltmişti. Derken Peterkin'in omuzlarımı kavrayıp beni sarsmasıyla kendime geldim, yüzüme boş bir ifadeyle bakarak haykırdı: "Ralph! Ralph! Belki de sadece bayılmıştır. Dalıp ona yardım et Ralph!"

Bunu daha önce akıl edememiş olmam garibime gitmişti. Hızlıca kayanın yamacına koştum ve kıyafetlerimi çıkartmakla zaman harcamadan suya dalmak için ucunda durdum ve tam o sırada, yeşil nesnenin içinden yukarı doğru çıkan siyah bir şey dikkatimi çekti. Jack'in başı birdenbire yüzeye çıktı ve her dalışın ardından âdeti olduğu gibi, saçlarında biriken suyu savurarak vahşice haykırdı. Onun yeniden, eskisi kadar iyi ve güçlü bir şekilde belirmesiyle, en az kayboluşu kadar şaşkınlığa sürüklenmiştik; çünkü bize soracak olursanız, yaklaşık on dakika boyunca suyun altında kalmış olmalıydı, hatta belki daha fazla. Bir insanın gücünü ve yaşamsal faaliyetlerini kaybetmeden suyun altında bu kadar uzun süre kalabileceğinin imkânsız olduğunu düşünmek kadar mantıklı bir şey olamazdı. Bu sebepten, elimi aşağı uzatıp dik kayalara tırmanarak yukarı çıkmasına yardım ederken, batıl bir huşuya benzeyen şeyler hissediyordum. Ancak Peterkin'in aklından öyle şeyler geçmiyordu. Kayaların üstüne çıkıp oturması ve derin derin nefes alıp vermesiyle birlikte, Peterkin kollarını Jack'in boynuna attı ve gözyaşlarına boğuldu. "Ah Jack, Jack!" dedi. "Nerede kaldın? Neden bu kadar uzun sürdü?"

Birkaç dakikanın ardından Peterkin, arkasına yaslanıp Jack'i dinleyebilecek kadar sakinleşti, buna rağmen mutluluğunu dışavurmak için her iki dakikada bir yüzünü bana çevirip göz kırpmaya çalışmaktan da kendisini alamıyordu. Göz kırpmaya çalışıyordu dedim, ancak bunların başarısız denemeler olduğunu da söylemek zorundayım, zira gözleri ağlamaktan o kadar şişmişti ki, çabaları yüzünün şiddetle ve büsbütün gerzekçe büzüşüp durmasından öteye gidemiyordu ve bu haliyle, dışavurmak istediği duyguları kesinlikle yansıtmıyorlardı. Yine de zavallı çocuğun niyetini anlayabiliyordum, bu nedenle ona gülümseyerek karşılık verdim ve gerçekten göz kırpabiliyormuş gibi davrandım.

"Pekala arkadaşlar," dedi Jack, ona kulak verebilecek kadar sakinleştiğimiz zaman, "o yeşil nesne bir köpekbalığı değil; kayaların arasındaki bir mağaradan yansıyan ışık. Dalışa geçtikten hemen sonra, bu bahsettiğim ışığın, şu an üzerinde durdu-

gumuz kayaların olduğu taraftan geldiğini fark ettim. Bu nedenle oraya ulaşmaya çalıştım ve aydınlık bir alana çıkan bir açıklık gördüm. Oraya bakıp bakmamak konusunda kısa süreliğine düşündüm. Sonra karara vardım ve daldım gitti. Gördüğün gibi Peterkin, bunu uzun uzun anlatıyor olabilirim, fakat bütün hepsi birkaç saniyede oldu bitti, bu sayede ciğerlerimde delikten çıkmama ve yeniden yüzeye ulaşmama yetecek kadar hava olduğundan emindim. Tam dönüş yoluna çıkacaktım ki –zira içeride biraz huzursuz hissetmeye başlamıştım– tepemde soluk bir ışığın parladığını gördüm. Yukarı yüzdüm ve başımın suyun dışına çıktığını fark ettim. Bu içimi oldukça rahatlattı, çünkü artık biliyordum ki, geldiğim yerden dışarı çıkarken ihtiyacım olacak havayı ciğerlerime doldurabilecektim. Sonra şunu fark ettim: Geldiğim yönü bulamayabilirdim. Fakat aşağı baktığımda yeşil ışığın yönünü gördüm ve yüreğime su serpildi, tıpkı çukurdan çıktığına şahit olduğumuz ışık gibiydi, ancak bu daha parlaktı.

İlk bakışta etrafımdaki hiçbir şeyi göremedim, çok karanlıktı; ancak gözlerim zamanla ortama alıştı ve dört bir yanımı sardığını fark ettiğim duvarların bir parçası olan devasa bir mağarada olduğumu gördüm. Tepemdeki tavan da görünür haldeydi ve üzerindeki, parlayan güzel şeyler dikkatimi çekti. Ancak mağaranın uç kısımları karanlığa bürünmüştü. Ben merak içerisinde çevremi incelerken boğulduğumu düşünmüş olabileceğiniz aklıma geldi. Bu yüzden telaşla dalıp geçitten geri yüzdüm, yüzeye çıktım ve... İşte buradayım!"

Jack akıl almaz mağarada gördüklerine dair beyanlarını bitirdikten sonra, dalıp orayı kendi gözlerimle görmeden rahata eremezdim; ki öyle de yaptım, ancak içerisi Jack'in de söylediği gibi karanlıktı, etrafımı zar zor görebildim. Geri döndüğümde buna dair uzun uzun konuştuk, bu sırada Peterkin'in suratında sıkıntılı bir ifade belirmişti.

"Sorun nedir, Peterkin?" dedim.

"Sorun mu?" diye karşılık verdi. "Denizkızları gibi mağaranın güzelliklerinden bahsetmek sizin için kolay tabii. Siz ikiniz çılgın yunuslar gibi aşağının tadını çıkarırken benim sadece

onun hakkında anlatılanları dinlemekle yetinmem gerektiğini hatırlatırım size. Çok yazık."

"Üzgünüz Peterkin, gerçekten," dedi Jack, "ancak sana bir yardımımız dokunmaz. Dalmayı öğrensen..."

"Uçmayı öğreneyim istersen?" diyerek sert bir ton ve asık bir suratla karşılık verdi Peterkin.

"Eğer sakin ve hareketsiz durabilirsen," dedim, "seni on saniyecik içinde oraya götürebiliriz."

"Pöh!" diye yanıtladı Peterkin. "Bir semenderin sakin ve hareketsiz durursan seni on saniyecik içerisinde yanan bir ormanın içinden geçirebileceğini söylediğini düşünsene, ne derdin ona?"

İkimiz de gülüp başımızı salladık, çünkü suda Peterkin'le hiçbir şey yapılamayacağı barizdi. Ancak biz, mağarada başka nelerin olduğunu görmeden rahat edemeyecektik. Bu nedenle konunun üzerine biraz daha konuştuktan sonra, oraya bir meşale götürüp içeride yakmakta karar kıldık. Bunun kolay iş olmadığını çok geçmeden fark ettik. Ancak eninde sonunda şu yöntemleri kullanarak başarılı olduk: İlk olarak, çok yanıcı olduğunu bildiğimiz bir ağacın kabuğunu şeritler halinde kesip bükerek ve başka bir ağaçtan topladığımız bir çeşit reçine ya da kauçukla bir araya getirerek meşale yaptık. Jack bu ağaçların ikisinin de ismini bilmiyordu. Hazır olduktan sonra, onu bol miktarda hindistancevizi kumaşıyla sardık, böylelikle suda geçireceği kısa zamanda ıslanmayacağından emin olduk. Önceden de anlattığım gibi, güneş battıktan sonra ateş yakmamız gerekebileceği düşüncesiyle getirdiğimiz küçük bir parça çıra parçasını da yanımıza aldık. Biraz kuru dal ve ufak tahtalar paketledik, onları da bir öbek haline getirip önceden yaptığımız şekilde hindistancevizi kumaşı kullanarak sardık. Her şey hazır olduktan sonra, aşağıdaki kaya oluşumlarının bize ne şekilde zarar verebileceğinden emin olamadığımız için üzerimizde tutmaya karar verdiğimiz pantolonlarımız dışındaki bütün kıyafetlerimizi çıkarıp bir kenara serdik.

Sonra kayanın yamacına geçtik. Jack içinde meşale olan öbeği taşıyordu, bense ateş yakmak için kullanacağımız diğer öbeği.

"Eğer gecikirsek bizim için endişelenme Peterkin," dedi Jack. "Mağara ne kadar ilginç olursa olsun, senin içini ferah tutmak için en fazla yarım saate dönmüş oluruz."

"Elveda!" dedi Peterkin, büyük ama yalandan bir ciddiyetle yanımıza gelerek elimizi sıktı, yanaklarımıza birer öpücük kondurdu. "Elveda! Siz yokken ben de yorgun eklemlerimi şuradaki çalının gölgesinde dinlendirecek ve dünyevi şeylerin değişkenliğine, özellikle de bir gemi kazasından sağ çıkan, terk edilmiş, adını vermeye gerek olmayan bir denizci çocuğun haline dair kafa yoracağım!" Elini salladı, bize arkasını döndü ve kasvetle içine kapanarak yere oturdu. O kadar iyi rol yapmıştı ki, bütün bunların üzerine bir de göz kırpma kondurmasaydı ciddi olduğunu sanırdım. Güldük ve aynı anda kayadan atlayıp denize balıklama daldık.

Sualtı mağarasına zorlanmadan girdik ve dalgaların arasından başımızı yüzeye çıkardığımızda, ayaklarımızı çırparak kendimizi su yüzeyinde tutmaya çalıştık. Bir yandan da paketlediğimiz malzemeleri başımızın üzerinde taşıyorduk. Bunu, karanlığa alışmaları için gözlerimize zaman tanımak amacıyla yaptık. Sonra, yeterince görebilir hale geldiğimizde, suyun dışına ve mağaranın derinliklerine uzanan bir kaya görüp güvenle üzerine çıktık. Pantolonlarımızı sıkıp üzerindeki suyu attıktan ve içinde bulunduğumuz durumun elverdiği kadarıyla kendimizi kuruttuktan sonra, meşaleyi yakmaya koyulduk. Fazla zorlanmadan, birkaç dakikada bunu başardık. Yanmasıyla görünür hale gelen onca harika nesnenin gözümüze çarpması sonucunda aptala döndük o an. Bulunduğumuz noktada tavan yaklaşık üç metre yüksekliktedi, ancak daha ilerilere gidildikçe yüksekliği artıyordu, ta ki karanlıkta kaybolana dek. Mercandan yapılmış gibi görünüyordu ve aynı malzemeden devasa kolonlarca ayakta tutuluyordu. Muazzam buz sarkıtları (en azından bizim gözümüze öyle gibi gelmişlerdi) çeşitli yerlerinde asılıydı. Ancak aslında buz değil, uç noktasına kadar akıp da oraya varınca katılaşan bir sıvıdan oluşmuş, bir tür kireçtaşıydılar. Tepeden çok sayıda damla, aşağıdaki kayanın üzerine düşüyordu ve onlar da taş yüzeyinde ufak koniler oluşması-

na yol açıyordu. Yukarıdaki sarkıtlar ve aşağıdaki bu dikitlerin bir kısmı çoktan birleşmişti ve bahsettiğim kolonlar da bu şekilde oluşmuştu. İlk bakışta bir mimar tarafından çatıyı sağlam tutması için elle dikilmiş gibi gelmişlerdi bana. Biz ileri yol aldıkça, zeminin de aynı malzemeden yapıldığını fark ettik; hafif bir rüzgâr esintisi sonucu suyun üzerinde oluşan dalgalanmaları andıran bir yüzeye sahipti. Her iki taraftaki duvarda da açıklıklar vardı ve bunlar da başka derin mağaralara açılır gibi görünüyordu. O an onları incelememeye karar verdik. Tavanın birçok noktasında garip kabarıklıklar olduğu da dikkatimizi çekti, sanki zarif bir tırtıl tarafından oyulmuş gibi görünüyorlardı. Duvarlar da, tıpkı çatı gibi, meşalemizin etkisiyle parlıyor, üzerleri değerli taşlarla kaplıymış gibi ışığı yansıtıyorlardı. Mağaranın derinliklerine doğru oldukça ilerlediysek de, sonuna varamadık. Normalde yapacağımızdan çok daha hızlı bir şekilde geri dönmemiz gerekiyordu, çünkü meşalemiz sönmek üzereydi. Tavanın hiçbir yerinde açıklık yoktu ya da ışığın içeri girebileceği herhangi bir noktaya dair bir ipucu. Fakat mağaranın girişinin yanında, geçidi aşabilen az miktardaki ışığı içeriye olabildiğince yansıtan, saf beyaz renge sahip devasa boyutlarda bir mercan kayası yığını bulunuyor ve tahminlerimize göre, en başta dikkatimizi çeken soluk yeşil renkli nesnenin oluşmasına yol açıyordu. Vardığımız diğer bir sonuçsa, bu kayanın ışığı yansıtma gücünün mağaranın ilk kısmındaki soluk ışığa sebep olduğuydu.

Dalıp da geçidin içinden tekrar geçmeden önce meşalemizden geriye kalan küçük parçayı söndürdük ve onu kuru bir yere bıraktık; bir dahaki gelişlerimizden birinde getirdiğimiz meşaleyi dalışımız esnasında ıslatmamız durumunda ona yeniden ihtiyacımız olabileceğini düşünmüştük. Onu söndürdükten sonra birkaç dakika boyunca gözlerimizin karanlığa yeniden alışmasını beklerken, etrafımızı saran yoğun durgunluğun ve kasvetin etkisine kapılmaktan kendimizi alıkoyamadık. Ben tepemdeki heybetli kubbeyi ve birkaç dakika öncesine dek meşalenin ışığının altında parlayan sayısız mücevheratı aklımdan geçirirken, Tanrı'nın böyle akıl almaz ve sonsuz güzellikteki

şeyleri, bizim gibi buraya tesadüfen yolu düşen misafirleri saymazsak, kimsenin göremeyeceği yerlerde saklamasının ne kadar garip olduğunu düşündüm.

İlerleyen zamanlarda Güney Denizleri Adalarında bu anlattığıma benzeyen, kimisi daha büyük ve daha güzel olan çok sayıda mağara olduğunu öğrendim.

"Peki Ralph, hazır mısın?" dedi Jack, tepemizdeki kubbede yankı yapan kısık sesiyle.

"Çok hazırım."

"Gidelim o halde," dedi ve kayanın kenarından suya atladı, dalarak dar girişten geçtik. Birkaç dakikanın ardından, yukarıdaki kayaların üzerine nefes nefese çıkmıştık ve dostumuz Peterkin'in tebriklerini kabul ediyorduk.

On Dördüncü Bölüm

Gelgitlerin tuhaflığı – Alacakaranlığın da – Peterkin'in yavru bir domuzu tutup bir yandan da dişi bir domuzu öldürürken durumu çok iyi idare etmesi – Şakalaşmak üzerine bilgece görüşler – Bir de sevgiye dair.

Elmas Mağarası'ndaki, ona bu adı vermiştik, uzun gezintimizin ardından temiz havayı koklamak ve tatlı gün ışığının tadını çıkarmak içimizi rahatlatmıştı; orada yarım saat bile kalmamış olmamıza rağmen, bize çok daha uzun bir zaman gibi gelmişti. Giyinirken ve eve dönüş yolumuzda, dalmayı beceremememesinden ötürü samimiyetle hayıflanan Peterkin'in merakını gidermek için elimizden ne geliyorsa yaptık.

Yapabileceğimiz pek bir şey yok gibi görünüyordu ancak, bu yüzden onu elimizden geldiğince teselli ettik. Denizde çok büyük gelgitler yaşansaydı ve su büyük oranda alçalıp yükselseydi, belki alçaldığı dönemlerden birinde onu yanımızda götürebilirdik; ancak suyun asla kırk ile altmış santimetre civarından fazla değişim göstermemesi nedeniyle bu imkânsızdı.

Gelgitlerin bu kendine özgülüğü, yani sudaki küçük alçalış ve yükselişler, biz adaya yerleştikten sonra bir süre boyunca dikkatimizi çekmedi. Orada belirli miktarda zaman geçirene dek de ilginçliklerini fark etmedik. Bu gariplik, sudaki yükselme ve alçalmanın, memleketimizde ve dünyanın birçok yerinde olduğu gibi –en azından benim gezip gördüğüm yerlerde– aydaki değişimlere göre gerçekleşmek yerine, tutarlı bir şekilde ve sıklıkla yaşanmasıydı. Her gündüz ve gece, saat tam on ikide

sular yükseliyor; sabah ve akşam altıdaysa sular çekiliyordu. Bu konuyu ele alırken söylediklerime olan güvenim tam, çünkü buna özel olarak dikkat ettik ve değişim gösterdiğine hiç rastlamadık. Tabii itiraf etmeliyim ki, gece on ikide neler yaşandığını sadece tahmin edebiliyoruz, ancak öğlen on ikide olan bitenden son derece eminiz, çünkü tam da güneşin geçtiği tarafta yükselerek sırtını göğe dayayan sert bir yamacın zirvesine çıktığımızda, güneşin ulaştığı en yüksek noktayı görebilmiştik.

Jack ve ben bunu adaya varışımızın ilk günlerinde fark etmediğimize şaşırmıştık ve bunun sebebini, sadece alışılmamış durumumuzun daha bariz olan harikalarından gözlerimizi alamamamıza bağlayabildik. Ancak o zamanlardan beri öğrendim ki, bu bariz olanı izleme gereksinimi, insan denen canlının acı verici ve çok sık rastlanan bir zaafı. Zira her gün yüzlerce insan, gözünün önünden geçip giden dünya harikalarından bihaber. Buradan yola çıkarak, bu gibi kimselere karşı hissettiğim acıma duygusunun altını çizmeyi ve benim uzun zaman önce edindiğim türde bir davranış biçimini âdet edinmelerini kendilerine önermeyi bir borç bilirim – yani etrafımda olup biten *her şeye* dikkat etme ve canım istese de, istemese de, bir nebze de olsa onlara dikkat etmeyi. Bu naçizane görüşümü içtenlikle dile getiriyorum, zira sıklıkla fark ettiğime göre, çevreme karşı ilgisizliğimin en büyük kaynaklarından biri, çoğu zaman bilgisizliğim olmuştu.

Gelgitlere dair daha ciddi bir konuşma yaptık ve Jack, o kendine özgü sessiz ve düşünceli tavrıyla, onların dünyaya birçok açıdan faydalı olduğunu söyledi, özellikle kıyıları temizlemek, sıklıkla üzerlerine boşaltılan pislikleri alıp götürmek konusunda. Peterkin bunun çok *temiz* iş olduğunu düşünüyordu. Zavallı Peterkin eline geçen hiçbir espri fırsatını tepemezdi, ne kadar uygunsuz bir zamanda olursa olsun. Ciddi ve önemli konuşmaları sürekli yarıda kesmesinden ötürü başlarda bunun itici bir eğilim olduğunu düşündüysek de; ki aslına bakarsanız, bu davranışını hiç tasvip etmediğimi de söyleyemem... Nihayetinde buna o kadar alıştık ki, bizi bölüyormuş gibi gelmemeye başladı. Gariptir ki, sözleri yavaş yavaş eğlence anlayı-

şımızın bir parçasına dönüşmüştü (alışkanlık böyle bir şey) ve ciddi konuşmaların ortasında kendini gösteren esprili mizacından kaynaklanan neşe patlamaları, bize doğal ve ferahlatıcı gelmeye başlamıştı. Ancak Peterkin'i kötülemek de istemem. Birçok kez bizim bilmediğimiz pek çok şey hakkında bilgi sahibi olduğunu kanıtlayarak şaşırttı bizi. İnsanın deneyimlerine dayanarak öğrendiği şeyleri asla unutamayacağını gördüm onda. Bütün bunlara bakarak, birbirinden çok farklı ve uzak şeylerin bütünleşmesiyle ortaya çok hoş sonuçlar çıkabileceği sonucuna vardım. Örneğin biz, yani adadakiler, birbirimizden o kadar farklı olmamıza rağmen bir araya geldiğimizde o kadar dengeli bir gruba dönüşmüştük ki, bizimki kadar iyi bir üçlü hiç var olmuş mudur merak ediyorum. O tatlı Mercan Adası'nda çaldığımız senfoninin tek bir notası bile hatalı değildi; bunun başlıca sebebinin hepimizin aynı akorttan, yani *sevgiden* çalmamız olduğu konusunda ikna olmuş durumdayım! Evet, adada yaşadığımız o dönemde üçümüz birbirimizi şiddetle seviyorduk. Aslına bakacak olursanız, hâlâ da seviyoruz.

Hazır bu konuya, daha doğrusu bir öncekine değinmişken, yani gelgitlere, bir başka sıradışı doğal olaya da parmak basmak isterim. Bu adada çok az alacakaranlık yaşandığını, hatta hiç yaşanmadığını fark etmiştik. Memleketteki büyüleyici ve uzun alacakaranlık saatlerine dair uzak anılarımız vardı. Gerçi ben her zaman gün ışığını tercih etmişimdir; adaya ilk vardığımız zamanlarda, günlük işlerimizi toparladıktan sonra, kayaların zirvesine ya da başka yüksek yerlere çıkıp oturur ve akşam esintisinin keyfini çıkarırdık. Fakat güneşin ufuk çizgisinin altına geçmesiyle her yer aniden kararırdı. Bu durum, ne zaman avlanmak üzere evden uzaklaşmamız gerekse bir gözümüzü güneşte tutmamızın gerekmesine yol açardı, çünkü kendimizi aniden karanlığın ve ormanın ortasında bulduğumuz takdirde kafamız oldukça karışabilirdi. Yıldızlar da bütün güzellikleri ve güçleriyle parlamalarına rağmen, yaydıkları ışık ağaçların sinsi dallarının arasından geçemiyor, yukarılarda toplanıp kalıyordu.

Konuya dönecek olursam: Peterkin'e Püsküren Kaya'nın, ki ona da bu ismi vermiştik, altındaki Elmas Mağarası'ndan bah-

setmemizden sonra hızlıca eve doğru yola koyulmuştuk ve o an bir homurtu ve viyaklama sesi karadaki esintiyle beraber kulaklarımıza taşındı.

"Turnayı gözünden vurduk!" sözü, Peterkin'in o an verdiği olağanüstü tepkiydi, kasılmış ve mızrağını kaldırmıştı.

"Şşt!" diye haykırdı Jack. "Bak Peterkin, arkadaşların. Sana dostane bir ziyarette bulunmak için gelmiş olmalılar, ne de olsa onları daha önce adanın bu tarafında görmedik hiç."

"Gelin hadi," diye bağırdı Peterkin; o ormana doğru koşarken, Jack ve ben de peşindeydik, sabırsızlığı bizi gülümsetiyordu.

Vadiden bir homurtu ve yarım düzine kadar viyaklama daha duyuldu, hem de öncekinden daha kuvvetli bir şekilde. O sırada, Kaza Koyağı'nın ve Püsküren Kaya'nın arasında kalan küçük vadinin tam karşısındaydık.

"Bir şey diyeceğim Peterkin," diye boğuk bir sesle, fısıldamaya çalışarak konuştu Jack.

"Evet, nedir?"

"Dur biraz birader. Bu homurdananlar tam şurada, tepenin dibinde. Ralph'le beraber gidip yamacın rüzgâr almayan tarafında beklerseniz, ben de arkalarından dolaşıp onları geçide doğru koşturur sürerim, böylece siz de aralarından iyi bir tane seçip yakalamakta daha az zorlanırsınız. Şişman ve genç bir domuz mıhla Peterkin, tamam mı," diye ekledi Jack, çalıların arasına doğru koşarken.

"Yapmaz mıyım, bak gör!" dedi Peterkin, biz yamacın yanında konuşlanırken dudaklarını yalıyordu. "Genç domuzların kalbimdeki yeri ayrıdır. Ya da midemdeki demek daha doğru ol..."

"Geliyorlar!" diye haykırdım, domuzlar Jack'in korkunç haykırışıyla çığlık atarak tepeden aşağı koşmaya başlarken. Peterkin kendini tutamamıştı ve domuzlar yaklaşmadan önce, onları daha iyi görebilmek için dik ve yeşillik bir tümseğin üzerinde kısa süreliğine sürünmüştü. O, tepeye varıp da kafasını yukarı çıkarırken, sürünün geri kalanını geride bırakan iki küçük domuz büyük aceleyle zirveye çıkıyordu. İçlerinden biri Peterkin'in tam kulağının dibinden geçmişti. Diğeriyse pal-

dır küldür koşuşunu dizginleyememiş ve çarpmanın etkisiyle istemsizce attığı ani bir çığlık eşliğinde, Peterkin'in deyişiyle, tam da çocuğun kollarının arasına dalmıştı. Ardından ikisi birden tepeden aşağı sertçe yuvarlanmaya başladılar. Bu olayın gerçekleşmesinden hemen sonra domuzcuk yeniden ayağa kalktı, kuyruğunu savurdu ve çığlık atarak oradan kaçmaya başladı. Ancak ben de tam o sırada sapanımla iri bir taş fırlatmıştım ona doğru, hem de şans eseri iyi bir atıştı. Hayvan kulağından vurulup yere devrildi.

"Muazzam, Ralph! O senindir artık!" diye yakardı Peterkin, ayağa kalkarak beni hem şaşırtmış, hem de içimi rahatlatmıştı. Belli ki yara almamıştı, ancak darmaduman haldeydi ve tüm gücüyle, telaş içinde domuz sürüsüne doğru koşmaya başlamıştı. Seslerinden anlaşıldığı üzere, yaklaşıyorlardı. O anda başka bir tane öldürmemeye karar verdim, ne de olsa Peterkin'in de bir tane avlamakta başarılı olması durumunda, iki adet domuz bir sürelik ihtiyacımızı hayli hayli karşılardı. Sürü aniden ortaya çıktı; önden bir ya da iki küçük tombul, arkalarındaysa ayaklarının arasında yavrularıyla koşan devasa yaşlı bir dişi.

"İşte Peterkin," dedim, "şişman bir parça geliyor; indir şunu."

Ancak Peterkin kıpırdamadı, yanından zarar görmeden geçip gitmesine izin verdi. Ona şaşkınlık içinde baktım ve dudaklarının sıkı, kaşlarının da çatık olduğunu gördüm, korkunç bir düşmanla karşı karşıya gelmek üzereymiş gibi görünüyordu.

"Ne oldu?" diye sordum biraz kaygılanarak.

Aniden mızrağını kaldırdı, fırlattı ve attığı çığlıkla neredeyse kanımı dondururken, yaşlı domuzu tam kalbinden vurdu. Öyle büyük bir güçle yapmıştı ki bunu, mızrak bir uçtan girip diğer uçtan dışarı çıkmıştı.

"Ah Peterkin!" dedim, yanına giderken. "Ne yaptın sen?"

"Ne mi yaptım? Büyük büyük büyükannelerini öldürdüm, o kadar," dedi, yere serilmiş hayvana hayretler içinde bakarken.

"Hop! Ne oluyor burada?" dedi Jack, yaklaşırken. "Vay be Peterkin, sert et seviyor olmalısın. Bu yaşlı domuzu yemeyi gerçekten düşünüyorsan çenen yerinden çıkacaktır, demedi deme. Hangi akla hizmet *onu* seçtin Peterkin?"

"Aslına bakarsanız, bir çift ayakkabı istiyorum."

"Ayakkabıların bu yaşlı domuzla ne alakası var?" dedim gülümseyerek.

"Şu an giydiklerimin kesinlikle bir alakası yok," diye yanıtladı Peterkin, "ancak bu domuz gelecekte giyeceklerimle çok alakadar olacak. Durum şu Ralph, senin o domuzu ustaca yere serdiğini görünce kafama dank etti; bir taneye daha ihtiyacımız yoktu artık. Sonra da uzun süredir ayakkabı yapabileceğim deri ya da benzeri sertlikte bir malzeme istediğimi hatırladım, bu yaşlı büyükanne de o denli sert görünüyordu ki, onu vurma fikri hemen aklıma yattı ve siz de gördünüz, başardım!"

"Kesinlik başardın Peterkin," dedi Jack, yere serilmiş hayvanı incelerken.

Artık avımızı eve nasıl taşıyacağımız üzerine düşünüyorduk, mesafe kısa olmasına rağmen domuz oldukça ağırdı. En sonunda dört ayağını da birbirine bağlayıp mızrak sapını aralarından geçirerek taşıma planı aklımıza geldi. Bir ucunu Jack omuzladı, diğerini de ben, Peterkin'se küçük domuzu taşıdı.

Böylelikle çardağımıza zaferle döndük; Peterkin'in söylediği şekliyle, soylu av sanatının şanlı ganimetleriyle dolu dolu. Akşam yemeğine ilişkin de aynı parıltılı neşeyle konuştuğunu düşünürsek, o gece yapraktan yataklarımıza tatmin olmuş halde çekildiğimizi kolaylıkla söyleyebilirim.

On Beşinci Bölüm

Görülmemiş bir sandal yapımı – Peterkin'in aşçılığı denemesi ve kendini rezil edişi – Sandal biter – Kediyle ilginç konuşmalar ve diğer olaylar.

Son olayların ardından Jack, kendisini uzun bir süre boyunca, aralıksızca ve özenle sandal inşasına adadı, yaptığı şey nihayetinde bir sandala benzemeye başlamıştı. Ancak insanın elinde sadece bir balta, küçük bir parça demir halka, bir yelken iğnesi ve kırık bir çakıyla böyle bir yükü omuzlama fikrine sıcak bakabilmesi için, buna zorunlu olması gerekir. Fakat Jack iyi gidiyordu. Yaradılışı gereği pes etmeyecek tipte biriydi. Doğru bir şey yaptığına inancı tamken her zorluğun üstesinden gelebilirdi. Jack'in yapacağı işin haklı mı haksız mı olduğu konusunda kararsız kaldığı zamanlarda küçük bir kız çocuğu gibi sessiz ve utangaç hale girişine tanık olmuşluğum da var, ona bu sebepten ötürü saygı duyuyorum!

Bu sandal da başlı başına bir acayiplikti, dolayısıyla yapılışından biraz söz etmenin yerinde olacağını düşünüyorum.

Harika payandaları ve keresteleri olan o kestane ağacından daha önce de bahsetmiştim. Bu ağaç bize ihtiyacımız olan en önemli malzemeyi sağladı. Jack, bir yandan sandalın omurgası görevini görürken, diğer yandan da iki ucundaki eğimle baş ve kıç bodoslamalarını oluşturacak şekil ve boyutlarda bir parça arıyordu. Böyle bir malzeme bulmak kolay iş değildi, fakat Jack eninde sonunda, kökünün üç metre kadar yukarısında doğ-

ru açıyı almış bir dal bulunan küçük bir ağacı sökerek bir tane elde etti. Köklerinden ikisi öyle bir biçimde büyümüştü ki, düz kıçlı bir sandal inşa edebildi. Onu yerleştirdikten sonra eline doğru boyutlarda üç kök geçirdi ve eşit aralıklarla omurgaya sabitleyerek iskelet için üç sağlam kaburga oluşturdu. Yerleştirilmeleri ve omurgaya olukların açılması kolay iş sayılırdı, zira bunlar hep baltayla yapılacak işlerdi ve Jack bu aletin kullanımında oldukça ustalaşmıştı. Fakat kaburgaların omurgaya çivilenmesi kısmı başka bir meseleydi, çünkü elimizde ne geniş delikler açmamızı sağlayacak malzememiz, ne de onları bir arada tutacak çivilerimiz vardı. Bu aşamada aklımız oldukça karışmıştı; fakat Jack nihayetinde işimizi görecek bir alet geliştirebildi. Demir halkamızdan geriye kalanı döverek insan parmağı kalınlığında bir boru ya da silindir haline getirdi. Bunu bizim baltamızı ve adanın öteki ucunda bulduğumuz evdeki zavallı adamın yanından aldığımız paslı baltayı kullanarak gerçekleştirdi. Bu alet ateşte kızdıktan sonra kalasların üzerinde oyuklar açabildi ve Jack, ısıyı muhafaza etmek amacıyla içini kumla doldurup bir ucunu kapattı. Doğrudur, işler çok yavaş ilerliyordu, ancak bu pek önemli değildi; ne de olsa yapacak başka bir şeyimiz yoktu. Her kalasın üzerine, yaklaşık dörder santimetre arayla ikişer delik açmıştı; omurgayı da delmişti, fakat aletin ucu diğer taraftan çıkmayacağı şekilde, yarısına kadar. İçlerine demirağacı isimli bir ağacın ahşabından yapılma sağlam kazıklar oturttu ve onları yerlerine iyice sabitlemesiyle, kalaslar çiviyle çakılmış gibi sabitlendi. Küpeşteler de aynı şekilde yerlerine yerleştirilmişti, ki onlar da oldukça sağlamdı. Ahşap çivilerin yanı sıra, hindistancevizi ağacı kabuklarından iplik sökerek yapmayı becerebildiğimiz bir çeşit halatla da baş ve kıç bodoslamalarına sabitlendiler. Ağaç kabuğu oldukça sağlamdı ve içindeki ipliklerden çok sayıda bir araya geldiğinde, harika bir halat oluşturuyorlardı. İlk olarak farklı boyutlardaki kumaşları uç uca getirip bağlamayı denedik, ancak ortaya çıkan sonuç beceriksizce yapılmış ve biçimsiz bir düğüm yığını oldu, bu nedenle uçları bağlamadan önce dikkatlice birbirlerine dolayarak dilediğimiz ebatlarda halatlar yapmaya başla-

dık. Tabii çok zamanımızı aldı ve bitmek bilmeyen bir iş yükü-ne dönüştü bu, fakat her yorgun düşüşümüzde Jack moralimi-zi yerine getiriyordu; böylelikle ihtiyacımız olan her şeyi enin-de sonunda elde etmiştik.

Döşemeler kestane ağacından iki buçuk santim kalınlıklarda kesilmişti. Bunları baltayla yontmuştuk, – fakat acemice, çün-kü balta böyle bir iş yapmak için pek elverişli bir alet değildi. Her iki tarafa da kalaslardan beşer tane yerleştirmemiz yeterli olmuştu, bu ahşapları olabildiğince az bükmemiz gereksin di-ye sandalı varil gibi yuvarlak hatlarda yapıyorduk; zira eğmek kolaydı, fakat bükmek zordu. Döşemeleri çakacak çivimiz ol-madığı için, sandal yapımının bilindik yöntemlerini bir kena-ra bıraktık ve kendi tarzımızı geliştirdik. Kalasları yan yana ve uç uca getirip yaptığımız o sağlam halatlarla hem birbirlerine, hem de baş ve kıç bodoslamalarıyla omurgaya diktik. Her dikiş-in ve düğümün arasında yaklaşık on beş santim bırakmıştık, sonuç olarak da elimize şunlar geçmişti: Altlı üstlü duracak ka-laslara üçer delik açılmıştı, – bu delikler üst üste ve alt alta, di-key olarak aynı hizadaydı. İçlerinden halat geçirilmişti ve bağ-landıklarında üç katlı sağlam bir dikiş oluşturuyorlardı. Bu-nunla beraber, kalasların arasına katman katman hindistance-vizi kumaşı yerleştirmiştik, bunu yaparken ki umudumuz, de-nize açıldıktan sonra şişmeleri ve sandalımızı su geçirmez hale getirmeleri yönündeydi. Ancak daha da sağlamlaştırmak için, ekmekağacından bol miktarda topladığımız zift benzeri mal-zemeyi eski demir kapta kaynatmış ve sandalın içinin her yeri-ne sürmüştük, henüz sıcakken de üzerini hindistancevizi ku-maşıyla kaplamış ve ardından bir kat daha zift çekmiştik. Böy-lelikle sandalın iç kısmı sağlam ve su geçirmez malzemeyle dö-şenmişti. Dış yüzeyinin tamamen çıplak kalmasından ötürü su-yu emerek şişmesini önleyeceğini ve içerinin kuru kalacağını umuyorduk. Şunu da söylemeliyim ki, hayallerimiz yıkılmadı.

Jack sürekli meşgulken Peterkin ve ben de ara sıra ona yar-dım ediyorduk. Fakat desteğimize fazla ihtiyaç duymadığı için, zamanımızın çoğunu çardağımızın hemen yakınındaki uzun vadinin girişindeki geniş çamurlu araziye gidip avlanmakla de-

gerlendiriyorduk. Burada çeşitli türlerde ördek sürülerine rastladık, bir kısmı memleketimizdeki vahşi ördeklere o kadar benziyordu ki, aynı türden olabileceklerini düşündüm. Böyle durumlarda yanımızda yayımızı ve sapanımızı da bulundururduk. Onları kullanırken ikimiz de çoğu zaman iyi iş çıkarıyorduk, ancak itiraf etmeliyim ki, ben daha az başarılıydım. Yemeklerimiz bol ve bereketliydi, soframızda o kadar çok çeşit bulunuyordu ki bazen yemeye hangisinden başlayacağımızı bilemiyorduk.

Şunu da söylemeliyim, yanımızda getirdiğimiz zavallı yaşlı kedi de her zaman soframızdan payına düşeni alıyordu. Ona çok iyi bakıyorduk, hele de Peterkin. Kedi eski gücünün büyük bir kısmını geri kazanmış ve hem görme hem de duyma yetileri daha iyi hale gelmişti.

Çardağımızın girişinin hemen önündeki iri düz taş ya da mercan kayası, yemek masamıza dönüşmüştü. Aynı taşın üzerine, gemimizin battığı ve adaya düştüğümüz gün elimizdeki az sayıdaki malzemeyi yaymıştık; ve yine aynı taşın üzerine, sonraki birçok günde, Mercan Adası'nın bize bağışladığı bereketli erzakı da serdik. Bu masanın başına geçip sıcak böreklerden, Peterkin yeni pişmiş ekmekağacı meyvelerine bu ismi vermişti, kızarmış domuzlardan, pişmiş ördeklerden, haşlanmış tatlı patateslerden, elmalardan ve muzlardan oluşma yemeğimizi yiyorduk. Son olarak bahsettiğim, yaklaşık üç buçuk metre boylarında, açık yeşil renkli, eni de boyu da devasa olan yapraklara sahip büyük ağaçlarda yetişen, irice ve tatlı bir meyve türüydü. Bu bereketli ziyafetleri genellikle hindistancevizi suyuyla mideye indiriyorduk.

Peterkin ara sıra yeni yiyecekler pişirmeyi deniyordu, yaptıklarına "yığın" derdi. Ancak çoğu zaman öyle iğrenç karışımlar çıkarırdı ki ortaya, sonunda o da tiksinerek bu denemelerinden vazgeçti. Bu başarısızlığının, Jack'in ağzından düşürmediği "İsterse, insan her şeyi yapabilir," deyişiyle çeliştiğini de unutmamak gerek. Aşçı olmak konusunda çok istekliydiyse de, bu alanda başarılı olmanın yolunu bir türlü bulamıyordu.

Bir gün Peterkin ve ben yemeklerimizi serdiğimiz masanın

yanında otururken, Jack baltasını sallayarak kumsaldan yanımıza geldi ve şöyle haykırdı:

"İşte dostlar, sandal sonunda hazır! Artık iki kürek yontmaktan başka yapmamız gereken hiçbir şey yok. Sonra da ne zaman canımız isterse suya indirebiliriz onu."

Bu yeni haber bizi büyük bir mutluluğa sürükledi; sandalın tamamlanma yolunda kararlılıkla ilerlediğini biliyor olsak da, yapımı o kadar uzun sürmüştü ki, bitmesine daha en az bir ya da iki ay olduğunu sanıyorduk. Ancak Jack çok çalışmış ve bize sürpriz yapmak için gelişmelerden hiç bahsetmemişti.

"Dostum benim," diye haykırdı Peterkin, "ne adamsın sen! Fakat bitmeye bu kadar yakın olduğundan bize neden daha önce bahsetmedin? Yarın açılmaz mıyız denize şimdi, keyifle? Ha?"

"Çok konuşma Peterkin," dedi Jack, "ve lütfen, şu domuzdan bir parça uzat bana."

"Elbette bayım," diye haykırdı Peterkin, baltayı Jack'in elinden alarak. "Hangi parçadan istersin? But, kanat, bir parça göğüs; hangisi?"

"Arka butlardan, zahmet olmayacaksa," diye yanıtladı Jack, "ve lütfen, kuyruğu da katma nezaketini gösteriver."

"Hem de tüm kalbimle," dedi Peterkin, elindeki halka demirden bıçağı baltayla değiştirerek kendisinden istenen parçayı kesti. "İştahının yerine geldiğini görmekten çok memnunum sevgili dostum; bir daha da eskisi gibi yemeden içmeden kesilip de butlarının erimesine neden olacağını düşünmüyorum, en azından bu domuz bitene kadar. Ralph, evladım, neden gülmüyorsun? Ha?" diye ekledi, sert bir ifadeyle, yüzünü hızlıca bana dönerek.

"Güleyim mi?" dedim. "Ama neden Peterkin? Neden gülmeliyim?"

Hem Jack, hem de Peterkin bu sorumu bizzat, öyle bir ölçüsüzce gülerek cevapladılar ki, iyi bir şakayı kaçırdığımı düşünmekten kendimi alamadım, bu yüzden bana da anlatmaları için onlara yalvardım. Ancak baktım ki bu çabalarım sadece daha da gürültülü kahkahalarla karşılık buluyor, gülümseyip kendime bir muz almakla yetindim.

"İyi hoş da," diye devam etti Peterkin, "yarın sandalla yelken açmaktan bahsediyordum. Sence bunu yapabilir miyiz Jack?"

"Hayır," diyerek yanıtladı Jack, "yelken açamayız, fakat umuyorum ki kürek çekebiliriz, zira bu akşamüstü sıkı çalışıp kürek yapmayı düşünüyorum, günbatımına kadar yetiştiremezsem mumağacı cevizlerinden yakıp çalışmaya devam ederim, uykuya çekilirken de onları söndürürüz."

"Harika," dedi Peterkin, kedinin önüne bir parça domuz atarak, hayvan da kendinden memnun bir miyavlamayla yiyeceği alıverdi. "Ben de sana yardım ederim, becerebilirsem."

"Ardından da," diye devam etti Jack, "hindistancevizi ağacı kumaşından bir yelken yapar ve bir de direk dikeriz, sonra diğer adalardan bazılarına yelken açabilir, penguen dostlarımızı ziyaret edebiliriz."

Keşif gezilerimizi diğer adalara taşımaya ve güzelim denizde yelken açmanın keyfini sürmeye bu kadar yakın görünmemiz bize büyük bir keyif verdi, bu yüzden yemeğin ardından heyesle kürekleri yapmaya başladık. Jack ormana gidip kabaca ahşap kesti, bense bıçağımla onları düzgünleştirdim, bu sırada Peterkin yaptığımız kürekleri sandala bağlamak için kullanacağımız sağlam bir halatı evirip çeviriyordu, çardakta kalmıştı.

Sıkı ve hızlıca çalıştık, böylelikle güneş batarken Jack ve ben ellerimizde dört kürekle çardağa dönebildik, bıçakla ince ayarlar yapmaktan başka bir şey kalmamıştı artık geriye. Yaklaşırken duyduğumuz bir ses bizi olduğumuz yere çaktı! Buna şaşırmadık desem yalan olur, ben neredeyse paniklemiştim. Peterkin'in konuşkan olduğunu bilirdik, ancak o güne dek kendi kendine konuştuğuna hiç tanık olmamıştık. Dediklerini merakla dinledik, kulağa iki taraflı bir konuşma içindeymiş gibi geliyordu sözleri. Jack bana sessiz olmamı işaret etti, çardağa parmak uçlarımızda yürüyerek yaklaştık ve içeri göz attık.

Karşılaştığımız manzara az komik değildi. Kara kedi, bazen masa olarak da kullandığımız kütüğün üzerinde, yüzünde ciddi bir ifadeyle oturuyordu, karşısındaysa Peterkin, bacaklarını kütüğün iki yanına açarak kuma oturmuştu. Aklında bir şeyler varmışçasına hayvanın suratına bakıyordu, burnu kedininkin-

den bir karış ötedeydi, ellerini pantolonun ceplerine sokmuş, diplerini delercesine aşağı bastırıyordu.

"Kedi," dedi Peterkin, başını bir yana doğru hafifçe yatırarak, "seviyorum seni!"

Bir sessizlik oldu, Peterkin bu duygu dolu beyanı karşılığında bir cevap duymayı bekliyordu adeta.

"Duydun mu beni?" diye yakardı Peterkin, keskin bir sesle. "Seni seviyorum, gerçekten. Sen beni sevmiyor musun?"

Bu dokunaklı ilgi gösterisinin üzerine kedi hafifçe "Miv," dedi.

"Ah! Doğru. Yaşlı ve tatlı bir serserinin tekisin sen. Neden ilk soruşumda cevaplamadın? Hı?" dedi ve dudaklarını ileri uzatıp kediyi burnundan öptü Peterkin.

"Evet," diyerek devam etti, bir aradan sonra, "seni seviyorum. Sence gerçekten böyle hissetmesem sevdiğimi söyler miydim, seni kara haylaz? Seni seviyorum, çünkü sana bakmalıyım, göz kulak olmalıyım, ölmediğinden emin olmalıyım..."

"Miv, mi-yav!" dedi kedi.

"Aferin," dedi Peterkin, "aynen öyle, hiç şüphem yok; ancak sözümü kesmemelisin beyefendi. Ben konuşmayı bitirene kadar dilini tut. Dahası kediciğim, seni seviyorum, çünkü beni ilk görüşünde doğrudan bana geldin ve hiç de korkmuş gibi görünmedin, sana zarar vermeyeceğimi bilmemene rağmen. İşte bu cesurca, cüretkârca ve çok da güzelceydi yaşlı çocuk, seni bu yüzden seviyorum; cidden!"

Tekrar birkaç dakikalık bir sessizlik yaşandı, kedi yeniden durgunlaşmıştı ve Peterkin de düşünceli bir şekilde hayvanın ayaklarına bakmaya başlamıştı. Sonra birden başını kaldırdı.

"Eee kedi, şimdi ne düşünüyorsun? Konuşmayacak mısın? Ha? Söylesene, Jack ve Ralph denen o iki hergelenin yemekten önce bizi bu kadar bekletmesi korkunç bir ayıp, değil mi?"

Tam bu arada kedi ayağa kalktı, sırtını dikleştirdi ve gerindi; hafifçe esnedi ve Peterkin'in burnunun ucunu yalayıverdi!

"Ne akıllı şeysin sen öyle, ihtiyar çocuk. Bu canavarın beni gerçekten de anladığını düşünüyorum!" dedi Peterkin, geriye çekilip kediyi incelerken yüzüne geniş bir gülümseme kondurmuştu.

Tam o anda Jack gürültülü bir kahkaha kopardı. Kedi öfkeyle tıslayıp kaçıverirken, Peterkin ayağa fırlayıp şöyle dedi:

"Hay lanet, Jack, az daha korkudan ödümü patlatacaktın."

"Öyle görünüyor," dedi Jack gülerek, biz çardağa girerken, "fakat artık seni de kediyi de yemekten daha fazla alıkoymayı düşünmediğim için, belki de beni bağışlarsınız."

Peterkin bu olayı bir kahkahayla geçiştirmeye çalıştıysa da, bizim kendimizi göstermemizle suratının kıpkırmızı hale geldiği dikkatimi çekti. Konuyla ilgili başka bir imada da bulunmadığı için, biz de meseleyi daha fazla uzatmadık, ama o esnada bizi az güldürmediğini de söyleyemem.

Yemekten sonra yataklarımıza çekildik ve küçük sandalımızla atılacağımız maceraların, denizin uzak yerlerine yapacağımız gezilerin hayalini kurduk.

On Altıncı Bölüm

Sandalın suya açılışı – Mercan resifini ziyaret edişimiz – Dur durak bilmeyen dev dalgalar – Mercan böcekleri – Mercan adalarının oluşumu – Sandalın yelkeni – Zekâmız sayesinde olta iğneleri yapışımız – Gördüğümüz bazı balıklar – Ve canavar gibi bir balina – Muazzam bir balık yağmuru – Şiddetli ve ani bir sağanak.

Küçük sandalımızla ilk açılışımız ve gölcüğün durgun sularında kürek çekişimiz parlak, temiz ve güzel bir sabahta gerçekleşti. Derin denizi en ufak bir esinti bile dalgalandırmıyordu. Mavi göğü lekeleyen tek bir bulut yoktu. Sabahın sükûnetini bozan tek bir gürültü dahi duyulmuyordu, ancak doğanın evrensel ahengiyle uyum içinde olan, bol miktarda, tatlı, ince ve melodik ses işitiliyordu. Güneş, Büyük Okyanus'un engin bağrından yükseliyor ve dağların tepelerini kızıl bir renge boyuyordu. Deniz, camdan bir çarşaf gibi parlıyor, gösterişle kabararak okyanusun canlı olduğunu da bütün dünyaya hatırlatıyordu. Biz kürek çekerken altımızda, berrak suyun derinlerinde parlak yosunlar ve göz alıcı mercanlar, ender bulunan değerli taşlar gibi parlıyordu. Ah! İnsanı kalbinin, eğer varsa, en derinlerine dek etkisi altına alabilecek ve bu mükemmel, ihtişamlı evrenin yüce yaratıcısına hayran kalıp minnettar olmasını sağlayacak türde bir manzaraydı bu.

Başlarda, duyduğumuz mutluluktan da güç alarak bir oraya bir buraya, hedefsizce ve amaçsızca kürek çektik. Ancak coşkumuz dinerken çevremize bakmaya ve ne yapacağımızı düşünmeye başladık.

"Ben oyumu resiflere gitmemizden yana kullanıyorum," diye haykırdı Peterkin.

"Ben de oyumu gölcüğün içindeki adaları ziyaret etmemizden yana kullanıyorum," dedim.

"Bense ikisini birden yapmamızdan yana oy kullanıyorum," diye yakardı Jack, "o yüzden asılın küreklere beyler."

Önceden de bahsettiğim gibi, dört kürek yapmıştık, fakat sandalımız o kadar küçüktü ki iki tanesi yetiyordu bize. Fazladan iki kürek, diğerlerinin başına bir iş gelmesi ihtimaline karşı yedekte duruyordu. Bu nedenle içimizden sadece ikisinin kürek çekmesi gerekirken, üçüncüye de bir diğer kürekle sandalı yönlendirmek ve ara sıra küreğe geçip diğerlerinin nöbetini devralmak düşüyordu.

İlk olarak gölcükteki küçük adalardan birine çıktık ve boylu boyunca koştuk, ancak görmeye değer ilginçlikte bir şeye rastlamadık. Ardından, üzerinde birkaç hindistancevizi ağacı yetişen daha büyükçe bir adaya gittik. O sabah hiçbir şey yemediğimiz için ağaçlardaki cevizlerden birkaçını toplayıp kahvaltı ettik. Sonra da doğruca denize döndük ve mercan resifine çıktık.

Karşılaştığımız manzara bizce sıradışı ve ilgi çekiciydi elbette. O kadar uzun süre karada kalmıştık ki, dev dalgaların neye benzediğini bile unutmuştuk neredeyse, çünkü gölcüğümüzün içinde onlardan yoktu hiç. Fakat şimdi, açık denizlerin köpüklü kabartısının yakınında, denizci damarlarımız yeniden tutmaya başlamıştı. Biz, ayaklarımızın dibindeki o gök gürültüsü gibi ses çıkararak çarpan yıkıcı, görkemli ve geniş dalgaya bakarken, arkamızda bıraktığımız Mercan Adası'nı unutmuştuk. Çardağımızı ve hoş kokulu ormanın sükûnetini geride bırakmıştık. Son birkaç ay içinde yaşadığımız her şeyi unutmuştuk. Sadece fırtınalar, sakin sular, serin esintiler ve açık denizlerin kabarıp taşan suları aklımızdaydı.

Bu sıklıkla taş attığım devasa ve başı sonu belli olmayan dalga, hayallerimizde canlandırdığımıza oranla çok daha büyük ve görkemliydi. Deniz seviyesinin metrelerce üzerine çıkıyordu ve resifin belirli bir mesafe ötesinden yol aldığı görülebiliyordu. Yavaşça ve görkemle geliyor, yaklaşırken daha fazla suyu bünyesine katarak ivme kazanıyor ve parlak güneşin altında ışık saçan dev bir su kemerine dönüşüyordu. Törensel denebi-

lecek bir ihtişamla ilerliyordu. Üst kısmı nazikçe öne eğildi ve öyle büyük bir kükremeyle çarptı ki, adeta okyanusun kalbini bir patırtıyla parçalarken köpükler içinde kalan resif de onun yarattığı etkiyle sarsıldı!

Bu muazzam görüntüye uzun uzun, merak içerisince baktık, gözlerimizi ondan almakta çok zorlanmıştık. Önceden de bahsettiğim gibi, bu dalga resifin pek çok noktasına çarpıp köpüklerini gölcüğün içine saçıyordu, ancak resif birçok yerde yeterli derecede geniş ve yüksekti. Bu sayede dalganın bütün gücünü kontrol altında tutabiliyordu. Mercan kayalarının çoğu bitkilerle kaplıydı. Bize öyle geliyordu ki, gelecekte ada olacaklardı. Böylelikle, o resife bakarak küçük adaların büyük bir kısmının nasıl oluştuğuna dair fikir sahibi olduk. Bir noktada dalgadan çıkan köpüğün kayaları ıslattığını ve buna rağmen milyonlarca küçük, hareketli, meşgul yaratığın bu canlı kaleyi inşa etmeyi sürdürdüğünü gördük. Başka bir noktada, dalgaların su altında bırakamayacağı kadar yüksek bir yerde, mercan böceklerinin hepsi ölmüştü. Asla suyun dışında çalışmadıklarını gördük böylelikle. Onlar yaratıcılarının kendilerine biçtiği büyük görevi cesurca yerine getirmiş ve ardından ölmüşlerdi. Diğer yerlerdeyse, denizin attığı aralıksız tokatlar sonucu ölü mercan kayaları kırılıp kuma çevrilmişti. Buraya deniz kuşları iniyor, küçük parçalar halinde sudan gelen yosun ve ahşaplar vuruyor, bitki tohumları rüzgâr eşliğinde taşınıyordu. Üzerinde birkaç güzel parlak yeşil bitki filiz bile vermişti ki onlar da öldüklerinde okyanusun ortasındaki bu yakuta benzeyen adaların boyutunu ve verimliliğini arttıracaklardı. Başka noktalarda adacıklar birden yükseliyor ve bir-iki hindistancevizi ağacıyla gölgeleniyordu. Bu ağaçlar gerçek anlamda kumun üzerinde yetişiyor ve sürekli okyanus köpüklerince yıkanıyorlardı. Buna rağmen meyveleri, önceden de bahsettiğim gibi, bize çok ferahlatıcı ve tatlı geliyordu.

Yine bu zamanlarda Jack ve ben bu adaların nasıl var olduğu üzerine kafa yoruyorduk. Artık alçak küçük olanların nasıl oluştuğu aşikârdı, fakat büyükler bizi hâlâ çok düşündürüyordu ve bu konuda bir sonuca varamıyorduk bir türlü.

Merakımızı giderip sandalımızın içinde günün tadını çıkardıktan sonra çardağımıza döndük, nispeten yorgunduk, biraz da acıkmıştık.

"Pekâlâ," dedi Jack, "sandalımız iyi iş gördüğüne göre, bir gemi direği ve yelken yapmaya koyulabiliriz hemen."

"Yapalım gitsin," diye haykırdı Peterkin, sandalı hep beraber suyun ulaşamayacağı bir yüksekliğe sürüklerken, "mumlarımızı yakar ve bu geceden işe koyuluruz. Heyt be, beyler, asılın hadi!"

Biz sandalımızı sürüklerken, omurgasının büyük oranda aşındığını fark ettik; çünkü oradaki kumlar kırık mercan kayası parçalarıyla doluydu ve ahşaba zarar veriyorlardı.

"Hayda!" diye haykırdı Jack, bu manzarayı görünce. "Bak bu olmadı. Bu şekilde giderse sandalın omurgası çok geçmeden sökülür gider."

"Öyle görünüyor," dedim, bunu nasıl önleyebileceğimiz konusunda derin düşüncelere dalarak. Fakat ben doğal olarak, mühendislik becerilerine sahip biri değildim, bu nedenle omurganın üzerine bir demir plaka yerleştirmekten başka bir şey aklıma gelmedi ve öyle bir demirimiz olmadığı için de ne yapacağımızı hiç bilemiyordum. "Bana kalırsa, Jack," diye ekledim, "omurganın zarar görmesini engellemek için yapabileceğimiz bir şey yok."

"İmkânsız!" diye haykırdı Peterkin, "sevgili Ralph, yanılıyorsun, bundan daha kolay ne var ki?"

"Ya nasıl?" diye sordum, şaşkınlık içinde.

"Sandalı kullanmayız, olur biter!" diye yanıtladı Peterkin.

"Şu edepsiz dilini tut biraz Peterkin," dedi Jack, kürekleri omuzlarken. "Benimle gel de seni işe koşayım. Öncelikle gidip hindistancevizi kumaşı toplayacak ve ondan dikiş ipi yapacaksın..."

"Hadi ama kaptan," diye lafını kesti Peterkin, "onlardan bir sürü yaptım zaten, gereğinden de fazla, küçük bir arkadaşımın eskiden her yemekten sonra dile getirmeyi alışkanlık edindiği gibi."

"Pekâlâ," diye devam etti Jack, "o halde Ralph'in hindistan-

cevizi kumaşı toplayıp onları şekle sokmasına yardım edersin, sonra da bu malzemeden bir yelken yaparız. Ben direği ve düzeneği hallederim."

Hemen işe koyulduk ve üç gün içerisinde, sandalımızın gerekli şekilde donatılmış bir direği ve yelkeni oldu. Yelken maalesef göze pek hoş görünmüyordu, zira çok sayıda dikdörtgen şekilli yamanın bir araya getirilmesinden ibaretti. Ancak sağlam olsun diye yelken iğnemizi kullanarak hepsini birbirine dikmiştik ki zaten asıl amaç buydu. Jack, omurgadaki soruna da, üzerine *yalancı* bir omurga sabitleyerek çare bulmuştu. Bu, asıl omurgayla aynı boy ve ende, yaklaşık on iki santimetre derinliğinde, sağlam bir ahşap parçasıydı. Onu bu ölçülerde yapmasının sebebi, sandalı hem daha güvenli kılacak, hem de esintiye karşı zikzaklar çizerek daha kolay hareket edecek olmasıydı; rüzgârın bu denli güçlü ve tek yönde estiği böyle bir denizde, bu çok büyük önem taşıyordu. Bu ahşap, omurgaya sağlam bir şekilde sabitlenmişti. Dolayısıyla artık yalancı omurganın sökülmesi durumunda, yerine kolaylıkla, sandalımızı parçalara ayırmak zorunda kalmadan yenisini takabileceğimizi de bilerek suya gönül rahatlığıyla açılabilirdik. Peterkin, aksini düşündüğünde kemiklerine kadar titrediğini söylemişti.

Direk ve yelken harika iş görüyordu. Artık gölcüğümüzün içinde suya açılarak adamızı uzaktan ilgiyle inceleyebiliyorduk. Suyun derinliklerine de bakabiliyor, sıradışı ve parlak renkli balıkların mercanlar ile yosunlar arasındaki hareketlerini saatlerce izleyebiliyorduk. Peterkin bir misina yapmış, Jack'se birkaç adet olta iğnesi hazırlamıştı. Bunların bir kısmı oldukça iyi, geri kalanıysa berbat durumdaydı. Bir kısmının ana malzemesi demirağacıydı ve bayağı iyi iş görüyorlardı, ahşap son derece sağlamdı ve Jack iğneleri kalın ve iri şekillendirmişti. Oradaki balıkların diğerlerinden pek bir farklı yanı yoktu, ama bazılarının o çarpık kafa kemikleri de olta olarak iş görüyordu. Fakat en iyi ve işlevli iğnemiz, Jack'in pirinç yüzüğünden yapılandı. Onu bir oltaya çevirmek Jack için zor olmuştu. İlk olarak yüzüğü baltayla kesti, ardından kanca şekline soktu. Ucunu yapmak birkaç saatini almıştı. Bunu, kırık çakıyla sürekli kenarını

törpüleyerek yaptı. Kumtaşı üzerinde bir saatlik bir ovma işleminin ardından iğneyi mükemmelleştirmişti.

Pirinç iğnenin sandalımıza günbegün bıraktığı sayısız balığın görüntüsünü anlatmak çok uzun bir iş olurdu. Hep Peterkin tutuyordu onları. Bundan büyük zevk aldığını fark etmiştik. Jack ve ben de bu sırada önümüzdeki ve dibimizdeki mercan bahçelerini izleyip oltalara yem takarak keyif çatıyorduk. Gördüğümüz ama yakalamadığımız balıkların arasında liman yunusları ve kılıçbalıkları, balinalar ve köpekbalıkları vardı. Liman yunusları büyük sürüler halinde gölcüğümüze geliyor ve cesur sıçrayışları ve oyunbaz hareketleriyle bizi eğlendiriyorlardı. Kılıçbalıkları muazzam yaratıklardı. Bir kısmının boyu üç metreye kadar ulaşıyordu ve burunlarının ucunda fildişi rengi, bir buçuk-iki metrelik mızraklar taşıyorlardı. Jack bir kılıçbalığının gemilere saldırdığına dair bir hikâye hatırlıyordu, ki bu garipti; belki de balinalara saldırmaya meyilli oldukları için gemiyi onlardan biri sanmıştı. Bahsi geçen kılıçbalığı gemiye öyle bir kuvvetle saldırmış ki, kılıcını kalın kalaslarından birinin içinden geçirip ucunu öteki tarafından çıkarmış. Gemi uzun zaman sonra limana vardığında da kılıcın hâlâ aynı yerde durduğunu görmüşler.

Köpekbalıkları sık gelmiyordu; ancak yine de içimizden birini sandalda, onlardan birisini görmesi durumunda bizi uyarması için gözcü olarak bırakmadan suya girmemeye dikkat ediyorduk. Balinalara gelince, onlar gölcüğümüze hiç girmiyordu, ancak resifin dışındaki derin sularda su püskürttüklerini sık sık görüyorduk. Bu dev yaratıklardan birini ilk kez yakınlarımda gördüğüm gün yaşadığım şaşkınlığı asla unutamam. Bir sabah resiflerde başıboş dolaşıyorduk ve eve dönmek için sandalımızla yola koyulmak üzereydik ki, yüksek bir püskürme sesi nedeniyle hızla arkamızı döndük. Tam da birkaç yüz metre ötede fışkıran suların dökülüşüne ve canavar gibi bir balığın kuyruğunun denizde kayboluşuna denk gelmiştik. Biz orada dururken, deniz ayaklarımızın dibinde sarsılmıştı adeta. Sümkürme benzeri bir sesle birlikte büyük miktarda su yükseklere doğru fışkırmış, bir ispermeçet balinasının dev ve kut kafası karşımızda yükselmişti. O kadar büyüktü ki küçük sandalımızı içinde

bizimle beraber kolaylıkla mideye indirebilirdi! Su alan bir gemi gibi yavaşça dibe daldı ve kuyruğuyla denizi öyle bir dövdü ki, top atışı sesiyle yarışır bir gürültü çıkardı.

Çok büyük miktarda uçan balık da görüyorduk, fakat hiçbirini yakalamadık. Azılı düşmanları yunuslar tarafından kovalanmadıkları sürece suyun dışına çıkmadıklarını fark etmiştik, onlardan bu şekilde kaçıyorlardı. Fakat gördüğümüz onca balık arasından hiçbiri bizi yağmurun ardından oluşan havuzcuklarda bulduklarımız kadar şaşırtmadı. Bunun sebebi görünüşleri değildi, çünkü son derece sıradan ve küçüklerdi. Bizi şaşkınlığa düşüren asıl şey, yağmurla birlikte gökten düşmeleriydi! Bunun başka bir açıklaması olamazdı, zira onları bulduğumuz bu havuzcuklar yağmur öncesinde hep kupkuru olurdu ve deniz seviyesinin bir hayli üzerindeydiler. Ancak Jack'in, bunun sebebinin ne olabileceğine dair akla yatan bir önerisi vardı. Denizde sık sık su hortumları görüyorduk. Bunlar sivri uçlu sütunlar gibi dönerek yükselen oluşumlardı. Belli bir kademeye çıktıktan sonra, bulutların arasından inen bir girdapla birleşir ve görünümleriyle bir kum saatini andırırlardı. Su hortumu rüzgârla birlikte, bazen nazikçe, bazen de hoyratça, denizin üzerinde, kimi zaman bulutlara doğru sürüklenirdi, ardından parçalara ayrılarak yağmur gibi yere inerdi. Bu karada da, suda da gerçekleşebilirdi. Bütün bunlar çoğu zaman sorunsuz bir şekilde olup bitmekle beraber, bazen hasara da yol açardı. Jack'in düşüncesine göre bu küçük balıklar su hortumunca taşınarak yükseğe çekiliyor, ardından da yağmur eşliğinde yeniden yeryüzüne iniyorlardı. Bundan emin olamadıysak da, kulağa mantıklı geliyordu.

Balık tuttuğumuz bu keyifli sandal gezintilerimiz sırasında çok sayıda yılanbalığı yakaladık ve gayet yenilebilir olduklarını öğrendik. Mercan kayalarının arasında kaplumbağalar bulup demir kazanımızda onlardan harika çorbalar yaptık. Yetmedi, büyük ve küçük boyutlarda karidesler keşfettik, böylelikle yiyecek çeşitliliğimiz oldukça arttı. Gerçekten de, karada ya da denizde yeni ve ilginç bir keşifte bulunmadığımız bir hafta geçmiyordu.

On Yedinci Bölüm

Canavar gibi bir dalga ve yol açtığı şeyler – Sandalı kaybedip buluşumuz – Peterkin'in korkunç kazası – Bir sandal gezintisi için erzak hazırlamamız – Penguen Adası'nı ziyaret edişimiz ve yaşadığımız tarif edilemez şaşkınlık – Penguenlere dair.

Bir gün, küçük sandalımızın bitmesinden fazla bir zaman sonra değil, Püsküren Kaya'nın üzerinde oturmuş, Penguen Adası'na yapmayı planladığımız geziden bahsediyorduk.

"Şöyle ki," dedi Peterkin, "benim gibi aptal biri için burada kalıp penguenleri rahat bırakmak en doğru seçim olabilir, fakat sizin gibi düşünürlerin, bu kuşların yaşam alanına ve alışkanlıklarına dair bir şeyler öğrenmemesi, karakterinizle örtüşmez. Bu yüzden ne kadar erken yola çıkarsak o kadar iyi."

"Pek doğru," dedim, "onlara yakından bakmaktan daha çok istediğim hiçbir şey yok."

"Bana göreyse," dedi Jack, "kediye göz kulak olmak için evde kalman daha iyi olur Peterkin; çünkü yokluğunda, büyük büyükannelerinin intikamını almak isteyen domuzlar tepesine binebilir."

"Evde mi kalayım?" diye yakardı Peterkin. "Sevgili dostum, gelip size göz kulak olmazsam ya kaybolursunuz ya da başınızı derde sokarsınız."

"Ah, doğru," dedi Jack, karamsarca, "onu akıl edememiştim, şüphesiz ki senin de gelmen lazım. Sandalımızın bol miktarda ağırlığa ihtiyacı var ve sen o kadar ağır laflar ediyorsun ki Peterkin, seninleyken yanımıza taş almamıza gerek kalmaz."

Arkadaşlarım konuşadursun, dikkate değer bir şey gerçekleşmişti. Çok bilinen bir durum olmadığı için olayı detaylıca anlatacağım.

Bahsettiğim gibi, konuşurken, deniz tarafındaki ufuk çizgisinde, sis yığını gibi karanlık bir çizgi fark ettik. Bulutlu olmasına rağmen güzel bir gündü, hafif esintiliydi fakat deniz sakindi, resiflerin yakınındaki dalgalar da her zamankinden yüksek değildi. Başta bunun bir fırtına bulutu olduğunu düşündük. O tarihlerde, yüksek sesli gök gürültülerine sebep olan kötü hava koşullarıyla bolca karşılaşıyorduk. Dolayısıyla bir fırtınanın yaklaştığıydı ilk aklımıza gelen. Fakat bu çizgi yavaş yavaş bize doğru geliyor ve fırtına bulutlarının yapması gerektiği gibi gökyüzünde yayılmıyordu. Yaklaşmaya devam etti ve biz de dosdoğru adaya geldiğini fark ettik. Denizdeki adalara ulaşana dek sesi duyulmadı. O bu adaları geçtikten sonra, etrafını beyaz, bulutumsu bir köpük tabakasının sardığını ve çevreye püskürdüğünü endişe içinde fark ettik. Gürültülü bir kükreme sesi eşlik ediyordu ona. Bu, yaklaşan şeyin dev bir deniz dalgası olduğunu düşündürdü bize. Fakat dibimize kadar girmeden ne kadar büyük olduğu konusunda hiçbir fikir edinemedik. Ancak dış resiflere yaklaştığı sırada, olağandışı boyu bizi dehşete düşürdü; ayağa fırladık ve anlatılamaz bir korku içinde, adadaki en yüksek kayalığa doğru koşup tırmanmaya başladık.

Püsküren Kaya'nın karşısındaki resiflerin kıyıya çok yakın, çardağın önünde kalanlarınsa oldukça uzak mesafede olduğunu önceden belirtmiştim. Bu oluşumdan ötürü dalga, bahsettiğim ikinci yere, Püsküren Kaya'nın yamacından daha önce ulaşmıştı. Resife değer değmez korkunç boyutlarının farkına vardık. Resifin her bir noktasına aynı anda, kulağıma gök gürültüsünden daha güçlü gelen bir ses çıkararak çarptı. Bu kükreme, dalga tepesine tırmandığımız kayalara doğru yol alırken de birkaç saniye daha sürdü. Zirvesi karşımızda yükselirken büyük bir tehlikenin içinde olduğumuzu hissettik ve kaçmak için arkamızı döndük; fakat çok geç kalmıştık. Devasa dalga kabararak, sert kayalara onları sarsarcasına çarptı ve tam o anda taşan su sütunları, fışkıran deliklerden öyle bir kuvvet-

le yükseldi ki, o dar kanallardan çıkarken adeta çığlık attılar. Dünya suyla patlatılmış gibi geldi bize. Donakalmış, yaşadığımız bu şaşkınlıktan ötürü afallamıştık, püsküren su yüzünden öyle bir ıslanmış ve göremez hale gelmiştik ki, bir süre boyunca kaçıp sığınak bulmayı akıl edemedik. Nihayetinde suyun ulaşamayacağı bir yükseklige çıkmıştık. Kıyıya göz attığımızda fena bir yıkımla karşı karşıya kaldığımızı anladık! Bu devasa dalga sadece resifi geçmekle kalmamış, gölcük boyunca yoluna devam edip adanın kumsalına da öyle bir kuvvetle çarpmıştı ki, orayı aşıp ormana dek ulaşmış, yoluna çıkan küçük ağaçları ve çalıları darmaduman etmişti!

Bunu gören Jack, çardağımızın da dalgayla birlikte sürüklendiğinden ve kumsalda bekleyen sandalımızın telef olduğundan endişelendiğini dile getirdi. Düşünürken yüreğimiz ezildi ve ormanın etrafından dolaşıp evimize koştuk. Ulaştığımızda, dalganın gücünün çardağa ulaşmadan önce tükendiğini görmemizle içimize su serpildi; fakat giriş, sökülmüş çalılar ve düğüm olmuş yosunlarca kapatılmıştı. Çardağımıza dair endişelerimizi gidermiştik, sandalımızı bıraktığımız yöne doğru hızla hareket ettik; ancak orada sandal mandal yoktu! Durması gereken yer tamamen boştu ve çevremize baktığımızda da ona dair herhangi bir iz göremiyorduk.

"Ormana sürüklenmiş olabilir," dedi Jack, konuşurken bir yandan da kumsalın yukarısına koşuyordu. Ancak sandal orada da görünürlerde yoktu ve tam ümitsizlik içinde kaybolmak üzereyken, Peterkin, Jack'e seslendi:

"Jack, dostum, beni hindistancevizlerinin ağaçlarda yetiştiği gerçeğine dair bilgilendirecek kadar zeki ve bilge biri olduğunu hatırlar gibiyim; şimdi de şu ilerideki çalının üzerinde yetişen meyvenin ne tür bir şey olduğuna dair bildiklerini paylaşır mısın? Zira itiraf etmeliyim ki, bu konuda cahilim, hiç olmadı şüpheciyim."

Bahsettiği çalıya baktık ve sandalımızın, çalı yapraklarının arasında güvenle yuva yapmış oturduğunu görerek şaşırdık! Bu keyfimizi bayağı yerine getirmişti, çünkü her şeyimizi kaybedebilirdik, ama sandalımızı asla. Öğrendik ki dalga, sandalı

kaldırarak kumsaldan almış, ormana taşımış ve oradaki çalılardan birinin bağrına saplamış; bu son derece talihli bir durumdu, çünkü bir kayaya veya taşa çarpmış olsaydı parçalara ayrılabilirdi, fakat o esnada üzerinde sadece ufak hasarlar vardı. Yine de onu çalının arasından çıkarıp yeniden kumsala götürmek kolay olmadı. Bu işi başarmak tam iki günümüzü yedi.

Çardağın önündeki çöpleri temizlemek de çok işti. Çevremizi eskisi gibi temiz ve düzenli hale getirmek için neredeyse bir hafta boyunca sıkı çalıştık; çünkü kumsalda uzanan, kökünden sökülmüş çalılar ve denizyosunları, mekânın sel vurduktan sonraki halini bilmeyen birinin anlamlandırabileceğinden çok daha fena bir dağınıklık oluşturuyordu.

Konuyu değiştirmeden önce, dünyamızdaki sıradışı doğa olaylarına dair merakı olan okuyucularım için, bu devasa dalgaların Büyük Okyanus'taki adaları belirli aralıklarla, senede bir ya da iki defa vurduğunu belirtebilirim. Bunun o denizlerdeki iş hayatım boyunca misyonerler tarafından dile getirildiğini duydum. Bütün adalara uğrayıp uğramadığını söylemediler, ancak bazılarında belirli aralıklarla görüldüğünden emin olmuştum ben.

Selin neden olduğu enkazı temizleyerek evimizi olması gerektiği hale getirdikten sonra, aklımız yeniden penguenleri ziyaret etmeye takıldı. Bu nedenle sandalı bakıma aldık ve üzerinde birkaç tamir işlemi gerçekleştirdik. Ardından yiyecek erzak hazırladık, çünkü bir ya da iki, hatta belki de daha fazla gece boyunca dönmeyi düşünmüyorduk. Bu biraz zamanımızı aldı, zira Jack sandalla uğraşırken, Peterkin'i mızrağıyla bir-iki domuz avlaması için ormana yollamıştık ve bazen onları arayıp bulması zaman alıyordu. Canımız domuz pirzolası istediğinde (ki bu hiç de ender olmuyordu) bu işe genellikle Peterkin'i koşuyorduk, zira çok hareketliydi ve o kadar hızlı koşuyordu ki, domuzları alt etmekte hiç zorlanmıyordu. Ancak korkunç bir şekilde pervasız olduğu için de bu vahşi kovalamacalar sırasında bulduğu her kütüğe veya taşa istikrarlı bir şekilde takılıp düşüyor, dizlerini yaralamadan eve dönmüyordu. Bir defasında daha ciddi bir kaza da geldi başına. Bü-

tün sabahı dışarıda tek başına geçirmişti ve akşam yemeği için her zamanki saatte dönmemişti. Bu bizi düşündürmüştü, çünkü Peterkin söz konusu yemek zamanı olduğunda hep çok dakik olurdu. Akşam yemeği vakti yaklaştıkça, biz de onun için endişelenmeye başlamıştık ve en sonunda ormanı taramak için yola koyulduk. Uzun bir süre boşa gezdikten sonra, karanlık çökmeden kısa bir süre önce domuz izlerine rastladık ve dik sayılabilecek bir tepe ya da uçurumun kenarına varana dek onları takip ettik. Aşağı baktığımızda, Peterkin'i yamaçta, baygın, kulağına saplanan mızrakla toprağa mıhlanmış şekilde yatan küçük bir domuzun burnuna yanağını dayar halde bulduk! Çok telaşlanmıştık, yüzünü yıkamak için hızlıca yanına gittik ve onun ayıldığını görünce içimiz rahatladı. Onu eve taşıdıktan sonra bize olanları anlattı.

"Tahmin edersiniz," dedi, "bütün sabah yaşlı bir eşek gibi bitkin düşene dek yürüdüm, ama tek bir domuz bile görmedim, hatta izlerine bile rastlamadım. Ancak o kadar kararlıydım ki, yemek yeme faslını es geçip devam etmeye..."

"Ne!" diye feryat etti Jack, "*Gerçekten* buna mı karar verdin?"

"Dilini tut biraz Jack," diye karşılık verdi Peterkin. "Yemek yeme faslını es geçip devam etmeye ve küçük vadinin başına gitmeye karar verdim, orada domuz bulacağımdan oldukça emindim. Çok geçmeden doğru izin peşinde olduğumu fark ettim, önceki gün bulduğumuz küçük erik ağacının olduğu yolda daha yedi yüz elli metre bile yürümemişken, kulağıma bir cırlama çalındı. 'Ho, ho,' dedim, 'gelin bakalım canlarım.' Ardından dere boyunca yukarı koştum. Çok geçmeden onları gördüm ve içlerinden şişman bir domuzu seçip mızrağımı ona doğrultarak koştum. Saniyeler içinde üstesinden gelmiş, mızrağımı bodur bedenine saplamıştım. Bunu gerçekleştirirken fark ettim ki, uçurumun hemen kenarındaymışız, ne kadar yüksek ya da alçak olduğunu bilmiyordum, fakat o kadar hızlı koşmuştum ki duramıyordum, bu yüzden domuzla beraber kader birliği yapıp çığlık attık ve aşağı yuvarlandık. Kendime gelip de seni suyla şakaklarımı ovarken, Ralph'i de tepemde ellerimi ovuştururken bulana kadar olanlarıysa hatırlamıyorum."

Peterkin, düşüp kalkmak konusunda çoğu zaman şanssız olsa da, bu seferki avcılık denemesi başarılı geçmişti ve akşam olmadan üç güzel ve küçük domuzcukla eve dönmüştük. Ben de çamurlu arazilere yaptığım ziyareti iyi geçirmiştim, orada birkaç ördek öldürmüştüm. Böylelikle ertesi sabah, gün ağarırken sandalımızı yükleyip suya indirmemizin ardından yola çıktığımızda, erzakımızın ihtiyaç duyacağımızdan fazla olmasını sağlamıştık. Bir liste çıkardığımız zaman elimizde şunların olduğunu gördük:

10 ekmekağacı meyvesi (ikisi pişmiş, sekizi pişmemiş.)
20 tatlı patates (altısı kızarmış, gerisi çiğ.)
6 gölevez kökü.
50 leziz ve iri erik.
6 hindistancevizi, olgun.
6 aynısının yeşilinden (içmelik.)
4 iri ördek, iki de ufak, çiğ.
3 soğuk, kızarmış ve doldurulmuş domuz.

Altını çizmeliyim ki, domuzdaki dolgu malzemesi tamamen Peterkin tarafından, bu olaya özgü üretilmişti. İçindekileri büyük bir sır olarak saklıyordu, bu nedenle neler olduğunu bilmiyorum. Ancak kendimden emin bir şekilde şunu dile getirebilirim ki, feci halde lezzetsiz bir şeydi ve ilk kez tadına baktıktan sonra etin içinden dikkatle kazıyıp denize attık. Hesaplarımıza göre bu erzak bize birkaç gün boyunca yetecekti. Ama kısa sürede fark ettik ki, ihtiyacımız olandan çok daha fazlası vardı elimizde, özellikle de söz konusu hindistancevizi olduğunda, nereye gidersek gidelim onlardan bol miktarda bulabiliyorduk. Bununla beraber, Peterkin'in de dediği gibi, çok az olacağına çok fazla olması daha iyiydi, ne de olsa yolculuğumuz boyunca ne zorluklarla karşılaşacağımızı bilmiyorduk.

Çok sakin ve güneşli bir sabahta suya açılıp kürek çekerek gölcüğün ötesine, resiflerin dışına çıktık ve girişi muhafaza eden iki küçük adacığın arasındaki boşluktan geçtik. Dalgaların püskürttüğü suları aşarken biraz zorlandık ve az tehlike at-

latmadık. Ayrıca sandalımız da bol miktarda su aldı; fakat orayı geçtikten sonra kendimizi yavaşça yükselip alçalan, kabarıp yağ gibi akan açık denizin üzerinde süzülürken bulduk.

Penguen Adası, bizimkinin öteki tarafına, dış resifin yaklaşık bir buçuk kilometre ötesine düşüyordu ve hesaplarımıza göre, adanın etrafından dolaşırken katetmemiz gereken mesafeyi de sayınca, yolun yaklaşık otuz kilometre olduğunu düşünüyorduk. Adanın çevresini dönme işlemini gölcüğün içinde gerçekleştirerek ve Penguen Adası'na bakan açıklıktan geçerek açılsak yolumuz kısalabilirdi tabii ki, fakat biz açık denizlerde yol almayı seçtik. Bunun ilk nedeni daha heyecanlı olmasıydı; ikincisiyse, o çok sevdiğimiz derin suların hareketliliğinde yol almanın zevkini, deniz tutmasına maruz kalmadan yeniden tatma isteğimizdi.

"Keşke esse," dedi Jack.

"Bence de," diye haykırdı Peterkin, küreğine yaslanmış dinleniyor ve sıcaktan terleyen alnını siliyordu. "Kürek çekmek zor iş. Ah be, şu martılardan yüz-iki yüz tane yakalayıp uzun iplerle sandalımıza bağlayabilsek ve istediğimiz yönde uçmalarını sağlayabilsek ne de güzel olurdu!"

"Ya da bir köpekbalığının kuyruğuna delik açıp içinden bir halat geçirebilsek, değil mi?" dedi Jack. "Ancak en azından benim ilk dileğim gerçekleşecekmiş gibi görünüyor, bir esinti yaklaşıyor. Küreğini kenara koy Peterkin. Yelkeni aç Ralph; seyirle ben ilgilenirim. Dümene dikkat edin; ani esintilere karşı gözünüz açık olsun!"

Bu son sözlerinin sebebi, ufukta aniden beliren koyu mavi çizgiydi, inanılmaz derecede kısa bir zaman içinde tepemizde bitmiş, yol alırken denizi sarsıp beyaz köpükler içinde bırakmıştı. İlk hiddetlerini geminin kıç tarafıyla karşılamıştık ve kısa bir sürede, yelkenimizi açıp dalgaların üzerinde huzurla yola devam edebileceğimiz sabit bir esintiye dönüşmüştü. Rüzgâr biraz sonra kesildiyse de, devam ettiği sırada çok sert esmişti. Öyle ki, yelkenin direğe çarpmasıyla çıkan patırtılı sesler bize yeniden kürek çekme zamanının geldiği haberini verdiğinde, Penguen Adası'na bir buçuk kilometreden biraz daha fazla mesafemiz kalmıştı.

"Askerler orada!" diye haykırdı Peterkin, görüş alanımıza girmeleriyle. "Beyaz pantolonları nasıl da derli toplu duruyor bu sabah! Bizi iyi karşılayacaklar mı merak ediyorum. Sence misafirperverler mi Jack?"

"Konuşmayı bırakıp da kürek çek Peterkin, o zaman cevabını kısa sürede alırsın."

Adaya yaklaştıkça bu garip kuşların tavırları ve görünümleri bizi daha da eğlendirir oldu. Farklı türlerden gelir gibi görünüyorlardı, çünkü bir kısmının başında ibik varken diğerlerinde yoktu ve kimisi kaz boyutlarında olmasına rağmen, berisi bir kuğu kadar iriydi. Penguenlerin tepesinde süzülen bir albatros da gördük. Sürüyle martı onu takip ediyor ve çevresini sarıyordu. Adaya varmamıza birkaç metre kala, ki üzerinde birkaç çalı dışında yeşillik olmayan alçak bir kara parçasıydı, küreklerimizi bırakarak merakla ve keyifle kuşları izledik. Onlar da bizim bakışlarımıza ilgiyle karşılık verdiler. Artık asker gibi görünmelerinin sebebinin, kısa bacaklarının üzerinde durdukları katı ve dik pozisyon olduğunu görebiliyorduk. Peterkin'in deyişiyle, "Dimdik ve kendinden emin." Siyah başları, uzun ve sivri gagaları, beyaz göğüsleri ve mavimsi sırtları vardı. Kanatları o kadar kısaydı ki balık yüzgecine benziyordu ve onları gerçekten su altında yüzmek için kullandıklarını çok geçmeden gördük. Bu kanatların üzerindeki tüyler kuş tüyünden ziyade pulları andırıyordu, bütün vücutlarını sarıyordu. Bacakları kısa ve o kadar gerideydi ki, karadayken dengede kalabilmek için dimdik durmak zorundaydılar; fakat denizde sukuşları kadar iyi yüzüyorlardı. Başta onların ve çevremizde gezinen diğer sukuşlarının feryatlarından ötürü ne yöne bakacağımızı bilemeyip afalladık. Zira binlercesi kaplamıştı kayaları; ancak izlemeye devam edince, birkaç dört ayaklı canlının da (biz öyle düşünmüştük) penguenlerin arasında gezindiğini gördük.

"Azıcık yaklaş," diye haykırdı Peterkin, "bakalım onlar neymiş. Bu yaratıklarla arkadaşlık ettiklerine göre gürültücü topluluklardan hoşlanıyor olmalılar."

Onların da yüzüstü yatıp çalıların arasında ayaklarını ve kanatlarını kullanarak dört ayaklı canlılar gibi gezinen penguen-

lerden başka bir şey olmadığını görmek bizi şaşırttı. Aniden yakınımızda duran ve şaşkınlıkla bizi izleyen iri ve yaşlı bir kuş paniğe kapılıp kayalardan aşağı hızla koşarak, belki de yuvarlandığını veya düştüğünü söylemek daha doğru olur, denize girdi. Birdenbire suya daldı ve birkaç saniyenin ardından, uzaklarda bir yerde öyle bir sıçrayıp yeniden denizin dibine daldı ki, o atlayan şeyin bir balık olmadığına inanmakta zorlandık.

"Bundan iyisi olamaz," dedi Peterkin, burnunu ovalayıp suratını hiddetli bir hayretle yamultarak. "Ne balık, ne kuş olan, ne de et ve kemikten oluşan şeyleri duymuştum, ama günün birinde üçü birden olabilen bir hayvana rastlayacağımı hiç düşünmezdim. Aynı anda, tek bir bedende! Ama bakın hele!" diye devam etti, teslim olmuş bir surat ifadesiyle kıyıyı işaret ederken. "Bakın! Sonu yok bunların. Şu hayvanın kuyruğunun altında ne var?"

Gösterdiği yöne baktık ve sahil boyunca yavaşça, çok sakin bir şekilde yürüyerek kuyruğunun altında yumurta taşıyan bir penguen gördük. Gözlemlerimize göre, aynı yükü taşıyan birkaç tane daha vardı. Öğrendik ki bu penguen türü yumurtalarını her daim yanlarında gezdirirmiş. Vücutlarında, tam da kuyruklarının ve bacaklarının arasında bu iş için çok uygun bir boşluk varmış. Kolonilerinin nizamı ve kuralları bizi çok etkilemişti. Ada karelere bölünmüştü, her penguen de bir parçasına sahipti ve oranın tam ortasında oturuyordu sanki, ya da aralardaki boşluklarda yavaşça bir aşağı bir yukarı yürüyordu. Kimisinin yumurtaları çatlıyordu, içlerinden biri de bizi az güldürmeyen bir biçimde yavrularını besliyordu. Anne bir tümseğin ya da topraktan çıkmış bir kayanın üzerinde duruyor, yavruysa yerde, annesinin hemen dibinde sabırla bekliyordu. Derken anne birdenbire başını kaldırarak bir dizi kulak tırmalayan gıdaklama benzeri ses çıkarmaya başlıyordu.

"Boğulacak," diye haykırmıştı Peterkin.

Ancak öyle bir durum söz konusu değildi. Gerçi itiraf etmeliyim ki, gerçekten boğulacak gibi görünüyordu. Birkaç saniye içinde başını aşağı eğdi ve ağzını açtı, yavruysa kendi gagasını annesininkinin içine soktu ve boğazından bir şey emer gibi ha-

reket etmeye başladı. Ardından annenin gıdaklama benzeri sesi kendini tekrar etti, yavru yeniden emdi ve karnı doyana dek bu işlem tekrar etti. Fakat yavruyu neyle beslediğini öğrenemedik.

"Öteye bakın!" dedi Peterkin, heyecanlı bir sesle bir yeri işaret ederek. "Bu, hayatım boyunda gördüğüm en fena anne çirkefliği değilse nedir? Şu namussuz dişi penguen demin yavrusunu denize fırlattı ve bir başkası da ondan gördüğü şeyi aynen tekrarlamak üzere."

Gerçekten de öyleymiş gibi görünüyordu, deniz kıyısına yakın dik bir kayanın üzerinde, yavrusunu suya girmesi için kandırmaya çalışan büyük bir penguen vardı. Fakat yavru hiç istekli görünmüyordu ve ayartma çalışmalarına aldırış etmeden yavaşça annesine doğru yürüyordu. Kadın sonunda nazikçe yavrusunun arkasına geçti ve onu hafifçe suya doğru itti, ama bunu büyük bir hassasiyetle gerçekleştirdi, adeta "Endişelenme hayatım! Sana zarar vermeyeceğim küçüğüm!" diyordu, ancak çok geçmeden onu kayanın yamacına kadar götürmüştü ve yavru, artık aşağıdaki denize doğru kös kös bakıyordu. Derken anne yavrusunu ani ve acımasız bir şekilde aşağı itip hayvanı yamaçtan baş aşağı denize yolladı ve onu, kıyıya çıkmak için mücadele etmeye terk etti. Birçoğunun aynı yöntemi uyguladığını gözlemledik ve yaşlı penguenlerin yavrularına bu şekilde yüzme öğrettiklerinde karar kıldık.

Büyük kuşlardan yaklaşık bir düzinesinin olabilecek en sakar ve gülünç şekilde suya atladığını görüp şaşırdığımız sırada, bu konudaki gözlemlerimizi yeni bitirmiş sayılırdık. Buradaki kumsal eğimli bir kayadan ibaretti ve kuşlar üzerine çıktıklarında, bir kısmı güvenli bir şekilde aşağı atlamayı başarıyordu, fakat geri kalanı dengelerini kaybederek eğimle birlikte yuvarlanıyor, çaresizce debeleniyordu. Suya girdikleri andaysa, kendi hava sahalarına ya da topraklarına varmış gibi toparlanıyorlardı. Bütün kıvraklıklarıyla denizin dibine dalıp çıkıyorlardı. Uçamadıkları için dibe dalarak, yüzeye çıkarak ve su sıçratarak açıklara doğru hızla yol aldılar.

Bunu gören Peterkin, suratsızca bize döndü ve şöyle dedi: "Bana kalırsa bu kuşlar ciddi anlamda kafayı sıyırmış ve bu ada

da lanetli. Dolayısıyla önerim şu ki, ya hemen açılmaya hazırlanıp buradan kaçalım ya da kahramanca karaya çıkalım ve kimseyi uğraştırmadan ruhumuzu teslim edelim."

"Benim oyum karaya çıkmaktan yana, asılın küreklere beyler," dedi Jack, elindeki küreği suya vurup sandalı döndürürken. Birkaç saniye içinde aracımızı, ucu dışarı çıkmış bir mercana bağladığımız ufak bir koya bıraktık ve kumsaldan yukarı doğru koşup elimizde sopalarımız ve mızrağımızla penguenlerin arasına daldık. Onlara yaklaşırken saldırmanın ya da korkmanın aksine, bu acayip kuşların biz kendilerine dokunana dek istiflerini bozmamaları, yakınlarından geçerken de sakince, neredeyse aptal bir merak ifadesiyle gözlerini bize çevirmeleri şaşırtıcıydı. Bir tane yetişkin penguen vardı ancak, denize doğru yavaşça yürümeye başlamıştı ve Peterkin ona engel olmayı kafasına koymuştu. Bu yüzden su ile hayvanın arasına girdi ve sopasını kuşa doğru savurdu. Ancak bu yaşlı kuş yürek yemiş gibiydi. Geri çekilmiyordu; hayır, ilerlemeye devam ediyordu, hatta Peterkin'le cesurca kavgaya tutuşup denize ulaşana dek önünden çekilmesini de sağladı. Eğer Peterkin sopasını kullansaydı, şüphesiz ki hayvanı kolaylıkla yere serebilirdi, ancak zevk için bir canlıyı öldürmek gibi bir niyeti olmadığından, gitmesine izin verdi.

Bu adada tuhaf kuşların hareketlerini izleyerek tam üç saat harcadık ve nihayetinde oradan ayrılırken uzun tartışmalar sonucunda üçümüz birden hemfikir olduk ki, bu yaratıklar o güne dek gördüğümüz en muhteşem canlılardı. Hatta onların dünyadaki en muazzam hayvanlar olabileceğini bile düşünmüştük!

On Sekizinci Bölüm

Korkunç bir fırtına ve yarattığı sonuçlar –
Kıl payı kaçış – Harika bir temel oluşturan kaya –
Korku dolu bir gece ve aydınlık bir sabah –
Tehlikeden kurtuluşumuz.

Biz penguenlerin olduğu adadan ayrılana kadar akşam olmuştu bile. Geceyi yaklaşık üç kilometre ötedeki, üzerinde hindistancevizi yetişen küçük adalardan birinde geçirmeye önceden karar verdiğimiz için, kuvvetle küreklere asıldık. Ancak öngöremediğimiz bir tehlike bizi bekliyordu. Sandalımızı Penguen Adası'na hızla taşıyan esinti, akşam saatlerinin gelmesiyle güç kazanmış ve sert bir rüzgâr halini almıştı. Biz, küçük adaya giden yolun yarısını katettiğimiz sıradaysa, bildiğiniz fırtınaya dönüşmüştü. Gitmek istediğimiz yönde kürek çekmemize engel olacak şekilde tam karşımızdan esmemesine rağmen, bizi bayağı bir alıkoyuyordu; dalgaların gücü ada tarafından kısmen kesiliyorduysa da, onlar da çok geçmeden yükselmeye ve küçük gemimizi dövmeye başladı, böylelikle sandal su aldı ve onu yüzdürmeye devam etmek için çok uğraş vermemiz gerekti. Nihayetinde rüzgâr ve deniz o kadar şiddetli bir hal aldı ki, adaya varmamızın imkânsız olduğunu anladık. Bu yüzden Jack, sandalın önünü hızla çevirip Peterkin'e ve bana yelkenin kenarlarını germe emri verdi, Penguen Adası'na dönmeye niyetlenmişti.

"Orada en azından çalıların arasında kendimizi koruyabiliriz," dedi, rüzgâr sandalı alıp götürürken, "penguenler de bize eşlik eder."

Jack konuşurken rüzgâr birdenbire yön değiştirdi ve karşımızdan öyle bir esti ki, adaya yol almaya devam edebilmek için yelkeni daha da sıkı çekmemiz gerekti. Bu son değişiklik sonucu iyice rüzgâr etkisinde kalmıştık. Durumu daha da vahim kılan şeyse, fırtınanın beraberinde sağanak yağış getirmesiydi, yani işimizi zorlaştıracak birden fazla etken vardı.

"Beklemede kalın, ikiniz de," diye bağırdı Jack, hızlı ve ciddi bir sesle. "Yelkeni indirmeye hazır olun. Korkarım ki adaya ulaşamayabiliriz."

Peterkin ve ben bütün dizginleri Jack'e bırakmaya o kadar alışmıştık ki, kendi başımıza bir şey düşünemez hale gelmiştik, özellikle Jack'in ilgilendiği konularda. Bu yüzden her şeyin yolunda olduğundan hiçbir zaman şüphe etmemiştik. Böyle olunca onun bu sözleri söylemesiyle az telaşa kapılmadık. Ancak soru soracak ya da varsayımlarda bulunacak zamanımız yoktu, çünkü o konuştuğu sırada, ani ve şiddetli bir rüzgâr üzerimize geliyordu ve rüzgâr almayan taraftaki küpeştemiz ara sıra suyun altına girerek sürüklenirken, yelkenimizi indirmemizin gerektiği bariz bir hal almıştı. Birkaç saniye içinde şiddetli rüzgâr sandalı vurdu, fakat Peterkin ve ben yelkeni hemencecik indirmiştik. Bu sayede işimiz zorlaşmadı. Ancak o geçip giderken sandalımız yarısına kadar su dolmuştu. Peterkin yelkenin bir köşesini yeniden çekerken, ben de suyu kısa sürede boşalttım. Ama Jack'i korkutan musibet tepemizdeydi artık. Penguen Adası'na varmamız imkânsızdı. Fırtına bizi yanından hızla götürüp açık denize doğru sürükledi ve uçsuz bucaksız okyanusun ortasındaki küçük bir sandalın içinde mahsur kalarak ölüp gideceğimize dair o korkunç düşünce kafamızda yer etti.

Bu olasılık bize çok gerçekçi gelmişti, çünkü rüzgârın bizi sürüklediği yönde denizin öfkeli dalgaları dışında bir şey göremiyor ve çevremize bakarken titriyorduk, zira artık adaların sağladığı korumanın uzağındaydık. Etrafa köpükler saçarak vuran dalgaların arasından herhangi biri bizi her an yutabilirmiş gibiydi. Su artık sandalın yan yüzeylerinden de içeri giriyordu ve bu nedenle ben sürekli su boşaltmak zorundaydım. Çünkü Jack dümeni, Peterkin de yelkeni, hayatımızı tehlikeye

sokma riskini almadan bir anlığına bile olsa elinden bırakamazdı. Bu sıkıntının tam ortasında, Jack umut dolu bir nidayla tam ilerimizdeki alçak bir ada ya da kayayı işaret etti. Bu, görüntüyü belirsizleştiren kara bulutlar ve her tarafımızı kaplayan kör edici köpükler nedeniyle o âna dek dikkatimizi çekmemişti.

Bu kayaya yaklaşırken, onun ağaç ve yeşillik açısından fakir, tamamen dalgaların altında kalacak kadar da alçak olduğunu fark ettik. Aslına bakarsanız, suyun birkaç metre üstüne çıkan bir mercan oluşumunun tepesinden başka bir şey değildi ve fırtınalı havada hiçbir şekilde dikkat çekmiyordu. Dalgalar adayı büyük bir hiddetle dövüyordu ve sandalımızı parçalara ayrılmaması için saklayabileceğimiz bir yeri olmadığını da görmemizle birlikte yüreğimiz ezildi.

"Yelkene biraz daha asıl," diye haykırdı Jack, kayanın yağış alan tarafının yanından geçerken.

"Emredersiniz kaptan," diye yanıtladı Peterkin, yelkeni otuz santimetre daha gererek.

Bu son hareket, biz köpüklü dalgaları yararken sandalın yan yatmasına ve yüksek sesle gıcırdamasına sebep oldu, bunun kötü sonuçları olacağını hissettim o an ve fevriliğinden ötürü Jack'i içten içe suçladım. Fakat ona haksızlık ediyordum. Çünkü o iki saniyede sandala bol miktarda su dolmasına rağmen, bizi kayanın rüzgâr almayan tarafına çekmekte başarılı olmuştu. Orada su nispeten daha sakindi ve esintinin gücü kesiliyordu.

"Kürekleri elinize alın beyler, iyi işti. Asılın şimdi!" Emre hemen uyduk. Kürekler eşzamanlı olarak dalgalara çarpıyordu. Güçlü bir asılmayla birlikte nispeten sakin bir koyun içinde süzülmeye başlamıştık, içerisi o kadar dardı ki sandalımız ancak sığabilmişti. Orada tamamen güvendeydik. Karaya çıkıp halatımızı kayalara bağlarken, o büyük tehlikeden sağ çıktığımız için Tanrı'ya şükrettim. Artık güvende olduğumuzu söylememe rağmen, okurlarımın pek azının içinde bulunduğumuz duruma gıpta edeceğini düşünüyorum. Doğru, yemek konusunda yokluk çekmiyorduk, ancak sırılsıklam olmuştuk. Deniz etrafımızda köpürüyor ve üzerimize püskürüyordu, bu nedenle suyun tam ortasında kapana kısılmış haldeydik. Karaya çıktı-

ğımız yer on iki metreden geniş değildi ve bizi rüzgârın ve dalgaların gazabından koruyan o yerden, fırtına tarafından yutulma riskini göze almadan ayrılamazdık. Kaya, başımızın üzerine doğru çıkıntı yaparak yükseliyordu, dolayısıyla fışkıran suyun üzerimize gelmesine de engel oluyordu.

"İşe bak," dedi Peterkin, neşesine tekrar kavuşuyordu, "bana kalırsa bir denizkızı mağarasına girdik, zira çevremizde sudan başka bir şey yok; toprak ve gök de tamamen geçmişimizde kalmış şeyler artık."

Peterkin'in sözleri yersiz değildi, çünkü ayaklarımıza kadar kabaran deniz, başımızın üzerinde püsküren beyaz çarşaf gibi köpük ve tepemizdeki kayanın üzerinden ağır bir perde gibi dökülen suyla birlikte, bize denizin üzerinde değil de altındaymışız gibi geliyordu.

"Şimdi çocuklar," diye haykırdı Jack, "harekete geçin de rahatımıza bakalım. Yiyeceklerimizi çıkar Peterkin, sen de sandalı çekmemde bana yardım et Ralph. Tetikte olun."

"Emredersin kaptan," diye haykırdık ikimiz de, söylediklerini hızla yerine getirirken, arkadaşımızın keyifli tavrı neşemizi yerine getirmişti.

Şans eseri mağara, çok derin olmamasına rağmen oldukça kuruydu. Bu nedenle kendimizi beklediğimizden daha büyük bir rahatlık içinde hissediyorduk. Yiyeceklerimizi çıkardıktan, kıyafetlerimizdeki suyu sıktıktan, yelkenimizi altımıza halı gibi serdikten ve karnımızı da güzelce doyurduktan sonra, keyfimiz iyice yerine geldi. Ancak gece yaklaşırken moralimiz de yeniden bozuluyordu, çünkü kaybolan gün ışığıyla birlikte güvende olduğumuza dair bütün kanıtlar ortadan silinmişti. Artık üzerinde uzandığımız düz kayayı göremiyorduk, çevremizde gürleyen fırtınanın hiddetinden ötürü donakalmıştık. Saatler ilerledikçe gece kapkara oldu, gözümüzün dibine kadar soktuğumuz ellerimizi bile göremez hale geldik. Hâlâ güvende olduğumuzdan emin olmak için ara sıra birbirimizi yoklamak zorunda kalmıştık, zira fırtına o denli kuvvetlenmişti ki, artık sesimizi de duyuramıyorduk birbirimize. Tahminlerimize göre, rüzgârın yönünde oluşan ufak sapmalar ara sıra yüzümüze su

sıçramasına neden oluyordu. Denizde oluşan burgaçlar, çılgın köpürüşleriyle ufak koyumuza kadar girip yükselerek ayaklarımıza kadar uzanıyor ve bizi, sandalımızı alıp götürmekle tehdit ediyordu. Bu bahsettiğim ikinci faciaya engel olmak için sandalı daha da yukarı çektik ve ipini ellerimizle sıkıca tuttuk. Çevremizi saran su perdesinin ardında, şimşekler belirli aralıklarla öcü gibi parlayıp beliriyor, tam bir korku atmosferi oluşturuyordu. Yine de bu ışıkların patlamasını iple çekiyorduk, çünkü hemen artlarından geri gelen zifiri karanlıktan daha az iticiydiler. Yüksek sesle çakan şimşekler adeta göğü ikiye yarıyor ve sesini kulaklarımızda yankılatarak, hortumun vahşi çığlıklarını sakin bir yaz esintisinin sesi gibi gelecek kadar bastırıyordu. Kabaran deniz, adanın rüzgâr yiyen tarafını döverken, kayanın dibe çökmeye başladığını hissettik ve zemine acı içinde kapanıp karanlık, öfkeli denizin içine çekilerek sürüklenmeyi bekledik! Ah! Korku dolu bir geceydi, çevremizdeki buharın ve sisin ardından doğan güneşi gördüğümüzde duyduğumuz minnettarlığın ve rahatlamanın derecesini kimse hayal bile edemez.

Fırtına dizginlenemeyen öfkesini kusarken, bu kayada tam üç gün üç gece kalmıştık. Dördüncü günün sabahında aniden durmuş ve rüzgâr da beraberinde yok olmuştu. Fakat dalgalar hâlâ o kadar yüksekti ki, henüz sandalımıza atlamaya cesaret edemedik. Bu sürecin büyük bir bölümünde birkaç dakikadan fazla uykuya dalamamıştık, fakat üçüncü gecede iyi bir uyku çektik. Dördüncü sabah uyandığımızda da denizin sakinleştiğini ve güneşin de temiz mavi gökte parladığını gördük.

Yeniden sandalımıza atlayıp evimiz olan adaya yol alabildiğimizde huzura erdik, onun hâlâ ufukta görünür halde olduğunu fark etmek bizi bayağı neşelendirmişti, zira görüş hizamızdan tümüyle çıkacağı kadar uzağa sürüklenmiş olmaktan korkuyorduk. Hava ölü gibi sakin olduğu için günün büyük bir bölümünü kürek çekerek geçirmek zorunda kalmıştık. Ancak akşama doğru, yelkenimizi açabileceğimiz serin bir esinti baş gösterdi. Kısa sürede Penguen Adası'nın ve fırtınanın çıktığı gece gitmeyi başaramadığımız diğer adanın yanından geçtik. Hâlâ yeterli miktarda yemeğimiz vardı, fakat eve dönmek için

can atıyorduk. Bu yüzden penguenlere oldukça merak salan Peterkin'i hayal kırıklığına uğratma pahasına karaya çıkmadık.

Rüzgâr saatler boyunca estiyse de, gece olana dek adamızı çevreleyen resife varamadık ve biz daha gölcüğün içinde yüz metreden fazla yol alamadan rüzgâr yeniden durdu. Bu nedenle tekrar küreklere asılmak zorunda kaldık. Çardağın karşısında karaya çıktığımız sırada geç olmuştu, ay ve yıldızlar parlıyordu. Sevgili adamıza güven içinde geri dönebildiğimiz için o kadar sevinçliydik ki, sandalımızı kumsalın yukarısına çekmeyi unuttuk ve doğruca çardağımıza koşup her şeyin yolunda olup olmadığına baktık. İtiraf etmeliyim ki, yokluğumuzda evimize birilerinin uğrayıp ona zarar vermiş olması ihtimalinin yarattığı belli belirsiz korku nedeniyle biraz neşem kaçmıştı. Ama oraya ulaşmamızla birlikte her şeyin tam da bıraktığımız gibi olduğunu ve gariban kedimizin de fakirhanemizin karşısındaki mercan masamızda kıvrılıp usulca uyuduğunu gördük.

On Dokuzuncu Bölüm

Ayakkabı yapımı – Dengeli hayatımızın aniden sekteye uğraması – Beklenmedik bir ziyaret ve müthiş bir yüzme keyfi – Cengâverleşmemiz ve Jack'in bir kahraman olduğunu kanıtlaması.

Bu yaşananların ardından, adamızda aylar boyunca kesintisiz bir huzur ve refah içinde yaşadık. Bazen gölcükte balık tutmaya gidiyorduk, kimi zaman da ormanda avlanmaya, çeşitli mazeretler uydurup dağın tepesine tırmanıyorduk. Gerçi Peterkin'e bakacak olursanız oraya çıkmamızın asıl sebebi, şans eseri görüş açımıza girecek bir gemiye seslenebilme olasılığımızdı. Ancak emindim ki, hiçbirimiz bu esaretten kurtarılmak istemiyorduk, çünkü aşırı derecede mutluyduk ve Peterkin'in dediğine göre, zaten gençtik ve bir-iki senelik kayıp bizi olumsuz etkilemezdi. Önceden de söylediğim gibi, Peterkin on üç yaşındaydı, Jack on sekizdi, ben de on beş. Fakat Jack yaşına göre o kadar boylu, güçlü ve erkeksiydi ki, yirmi yaşında olduğu kolaylıkla sanılabilirdi.

İklim şartları çok iyiydi. Ebedi bir yaz mevsiminde gibiydik ve meyve ağaçlarının büyük bir kısmı sene boyunca ürün verip çiçek açmayı sürdürdüğü için, sahip olduğumuzdan daha fazla yiyeceğe asla ihtiyaç duymuyorduk. Domuzların sayısı da azalacağına artıyordu sanki, hem de Peterkin'in mızrakla gerçekleştirdiği saldırıların sıklığına rağmen. Olur da bir sürü bulmayı başaramazsak, önceden bahsettiğim erik ağaçlarından birine gitmemiz yeterli oluyordu, dallarının gölgesinde uyuklayan büyük bir domuz ailesine her zaman rastlardık oralarda.

Bu süreçte kendimizi hindistancevizi kumaşından çeşitli kıyafetler yaparak meşgul ettik, çünkü adaya düştüğümüz zaman üzerimizde olan kıyafetlerin haşatı çıkmaya başlamıştı. Peterkin de yaşlı domuzun derisinden harika ayakkabılar yapabilmişti, şu yöntemi kullanarak: Öncelikle deriden dikdörtgen şekilli, ayağından birkaç santimetre daha uzun bir parça kesti. Suya yatırıp hâlâ ıslakken bir kenarını dikerek, topuğun dikiş yerinin bulunacağı parçayı kabataslak forma soktu. Bu işin ardından, deri parçasının kenarlarına boylu boyunca delikler açtı ve içlerinden sert bir ip geçirdi. Ayakkabının dikilmiş bölümüne topuğunu geçirdi, ardından ipi sertçe gerdi ve kenarlarını yukarı kaldırarak ayağının üstünü sardırdı. Bu yeni ayakkabılarının kırışıklıklarla kaplı olduğu doğruydu, buna rağmen iyi iş göreceğini düşünmüştük. Bir süre sonra Jack de onları kendi yüksek botlarına yeğler hale geldi. Konforumuzu pekiştiren başka birçok eşya yaptık, hatta bir-iki defa kendimize ev inşa etmek üzerine bile konuştuk, fakat çardağımızı hem çok seviyorduk, hem de işimizi iyi görüyordu. Bu yüzden ne ondan ayrılmaya ne de bir ev inşa etmeye karar verdik, hem bu iklim koşullarında yarardan çok zararı dokunabilirdi evin bize.

Adanın öteki tarafındaki kulübede bulduğumuz tabancayı sık sık inceliyorduk, Peterkin barutumuz ve mermimiz olmasını diliyordu, çünkü onlar olunca domuz avlamak çok daha kolay olurdu. Yine de, sapanımızın, yayımızın ve mızrağımızın kullanımında o kadar ustalaşmıştık ki, daha ölümcül silahlara ihtiyaç duymuyorduk.

Su Bahçesi'nde dalmak da bizi her zamanki kadar mutlu ediyordu hâlâ. Peterkin sürekli alıştırma yaparak sudaki becerilerini geliştirmeye başlamıştı. Jack ve bana gelince, su adeta başlıca yaşam alanımız halini almıştı ve içinde cümbüş yaparken kendimize o denli güveniyorduk ki, Peterkin günün birinde balığa dönüşerek yüzüp gideceğimizden, onu terk edeceğimizden korktuğunu söylemiş, Jack'in günbegün bir köpekbalığına benzemeye başladığının uzun süredir dikkatini çektiğini de eklemişti. Bunun üzerine Jack de Peterkin'in günün birinde balığa dönüşürse, kesinkes bir karidesten daha büyük bir şey olma-

yacağını dile getirdi. Zavallı Peterkin, Jack'in Su Bahçesi'nin dibine daldığı, derinlerde bir kayanın üzerine oturup yukarı bakarak Peterkin'e komik suratlar yaptığı zamanlar dışında bizim sualtı maceralarımızı kıskanmıyordu. Tam da o zamanlar özeniyordu bize, bizim yanımıza inebilmek için her şeyi verebileceğinden sık sık bahsediyordu. Bunu söylediğinde beni çok eğlendirmişti; çünkü yaptığı her kısa dalış denemesinde suratının aldığı ifadeyi görebilseydi, kendi yüzünün yanında Jack'inkilerin, komiklik açısından solda sıfır kaldığını fark edebilirdi. Aradaki en büyük fark, Jack'in bu yüz ifadelerini bilerek takınması, Peterkin'inse buna istese de engel olamamasıydı!

Biz bu temaşalarla oyalanırken, son derece beklenmedik ve bir o kadar da endişe verici, korkutucu bir olay yaşandı.

Jack ve ben sıklıkla yaptığımız gibi Püsküren Kaya'nın üzerinde oturuyorduk, Peterkin de yanlışlıkla denize düştüğü için, her zamanki gibi, kıyafetlerindeki suyu sıkıyordu. Tam o sırada, ufukta beliren iki nesneye kenetlendik.

"Sence nedir o şeyler?" dedim, Jack'e hitap ederek.

"Hiçbir fikrim yok," diye yanıtladı. "Bir süredir dikkatimi çekiyorlar, başta onları siyah martılar sandım, ama bakmaya devam ettikçe martıdan daha iri olduklarını seziyorum."

"Bize doğru geliyor gibiler," dedim.

"Hop! Sorun nedir?" diye sordu Peterkin, yanımıza yaklaşırken.

"Öteye bak," dedi Jack.

"Balinalar!" diye haykırdı Peterkin, eliyle gözlerini gölgeleyerek. "Hayır! Hm! Sence gemi olabilirler mi Jack?"

Yeniden insan yüzü görecek olma düşüncesiyle kalbimiz pır pır etti.

"Belki haklı olabilirsin Peterkin, ama bana soracak olursan, bir gemi için fazla garip bir şekilde yol alıyorlar," dedi Jack, kendi kendine konuşur gibi alçak sesle.

Hızla bize doğru yaklaşan o iki nesneye bakarken Jack'in yüzünde bir tutam endişenin belirdiğini fark ettim. Nihayetinde ayağa kalktı. "Bunlar kano Ralph! Savaş kanosu mudur değil midir bilemeyeceğim, fakat şundan eminim: Güney Denizle-

rindeki yerlilerin hepsi vahşi yamyamlardır ve yabancıları hoş karşılamazlar."

Jack'in sözleri beni büyük telaşa sürüklemişti, fakat itiraf etmeliyim ki, söylediği şeyden ziyade, onları dürüstçe ve korkuyla dile getirmesi beni endişeye sokmuştu, Peterkin ve ben onu huzursuzca ormana doğru takip ettik.

"Ne talihsizlik," dedim, çalıların arasına girerken, "keşke silahlarımızı bırakmamış olsaydık."

"Önemli değil," dedi Jack. "Burada hepimize yetecek kadar mızrak var, hatta daha fazlası." Konuşurken, yamaca yaptığımız gezilerde, Peterkin'in durmak bilmeyen elleriyle sadece iş olsun diye yonttuğu birkaç sağlam sopaya el atmıştı.

Her birimiz kendi elimize uygun bir sopa aldık ve kanoların gelişini görünmeden takip edebileceğimiz bir kayanın arkasında gizlendik. Başlarda neye benzediklerine dair birkaç söz söylediysek de, gölcüğe girip kumsala yaklaşmalarıyla birlikte konuşmayı tamamen kestik ve karşımızdaki manzaraya büyük ilgiyle baktık.

Artık önden gelen kanonun bir başkası tarafından kovalandığını görebiliyorduk, içinde erkeklerle beraber birkaç kadın ve çocuk da vardı; belki de toplamda kırk kadar kişi. Fakat arkadaki kanoda sadece erkekler vardı. Bize sayıları eşitmiş gibi gelmekle beraber, geridekiler daha iyi silahlanmışlardı ve bir savaş güruhu gibi görünüyorlardı. İki mürettebat da bütün güçleriyle kürek çekiyordu ve takip edenler, kovaladıkları yerlileri bariz bir şekilde karaya çıkmadan önce yakalamak istiyorlardı. Fakat başarısız oldular. Önden giden kano, bizim arkasında saklandığımız kayaların yakınında bir yerde kumsala yaklaşmıştı. Kısa kürekleri gölcüğe meteor gibi çarpıyor ve aralıksızca su fışkırtıyordu. Yükselen köpükler gemiyi burnundan vuruyordu ve kürekçiler çıplak vücutlarındaki her bir kası zorlarken, kara suratlarındaki gözleri parlıyordu. Kano sert bir şekilde kumsala çarpana kadar azimlerini düşürmediler. Ardından bütün güruh, başkaldıran bir bağırışla, üzerlerinde bir büyü varmışçasına kanodan çıkarak kıyıda dağıldı. İkisinin kucağında çocuklar olan üç kadın doğruca ormana koştu; erkeklerse ellerinde

taşlarla, kaldırdıkları mızraklarıyla ve savurdukları sopalarıyla, düşmanlarının karaya çıkmasına mâni olmak için suyun kenarında toplaştılar.

İki kano arasındaki mesafe yaklaşık yarım kilometreydi ve hızlarındaki yükseklikle bu açık kısa sürede kapatıldı. Takip edenler kıyıya yaklaşırken yüzlerinde korkuya veya tereddüde dair hiçbir kanıt yoktu. Saldırgan bir savaş atı gibi haldır haldır geliyorlardı. Üzerlerine taşlar yağıyor, fakat bu onları durduramıyordu. Kano karaya çıktı ve içindekiler, kulağa ete kemiğe bürünmüş iblislerin boğazından çıkıyormuş gibi gelen çığlıklar eşliğinde suya atlayıp düşmanlarını kumsalın yukarısına doğru sürdüler.

Hemen ardından başlayan savaş izlemesi zor bir manzaraydı. Erkeklerin çoğu devasa boyutlarda ve ilginç formlarda sopalar taşıyor, onlarla birbirlerinin beyinlerini eziyorlardı. Neredeyse tamamen çıplak oldukları ve o korkunç kavgaları süresince sürekli zıplamaları, eğilmeleri, atılmaları ve koşmaları gerektiği için, insandan çok iblis gibi görünüyorlardı. Bu kanlı savaşı izlerken midemin bulandığını hissettim ve yüzümü başka yöne çevirmeyi arzuladım. Ancak anlamlandıramadığım, çekici bir şey beni tutuyor ve bakışlarımı savaşçıların olduğu tarafa sabitliyordu. Gözlemlerime göre, saldıran taraf, cüssesi ve kendine has görünümünden ötürü şef olduğunu tahmin ettiğim sıradışı biri tarafından yönetiliyordu. Saçı öyle kıvır kıvır ve yüksekti ki, başına sarık geçirmiş gibi görünüyordu. Açık sarı tonlardaydı ve bu beni oldukça şaşırttı. Zira adamın teni kömür karasıydı, bu nedenle saçının boyanmış olduğunu tahmin ettim. Baştan ayağa dövmelerle kaplıydı ve yüzüyse, üzerindeki dövmelerin yanı sıra, boyanarak kırmızıya bulanmış ve beyaz şeritlerle bezenmişti. Kavuk benzeri sarı saçları, Herkül'den hallice cüssesi, parlak gözleri ve beyaz dişleriyle, o güne dek gördüğüm en korkunç canavardı o. Kavgada faaldi ve şimdiden dört kişi öldürmüştü bile.

Sarı saçlı şef birdenbire kendisi kadar güçlü ve iri biri tarafından saldırıya uğradı. Elindeki ağır sopayı, ucuna bir kartal gagası yerleştirerek süslemişti. Bu iki dev bir-iki saniyeliğine da-

ireler çizip dönerek birbirlerini süzdüler, bir açık yakalamaya çalışır gibiydiler, ancak bu tedbirin anlamsız olacağını ve bunu yaparken kaybedecekleri zamanın, savaşın gidişatını etkileyebileceğini düşünerek çığlık attılar, aynı anda birbirlerine doğru koşmaya başlayarak saldırmaya karar verdiler. Büyük bir gürültüyle çarpışan ağır sopalarını savurdular. Sarı saçlı vahşinin ayağı aniden bir şeye takıldı, hasmıysa ileri atıldı, o hantal sopasını savurdu, ancak indiremedi; çünkü tam o anda, şefinin tehlikede olduğunu gören adamlardan birinin attığı taşla yere devrildi. Savaşın dönüm noktası bu olmuştu. Karaya ilk çıkan vahşiler, şeflerinin düştüğünü görünce çalılara doğru koşmaya başladılar. Fakat kimse kaçamadı. Her biri yere serilip alt edildi. Yine de gördüğüm kadarıyla hepsi öldürülmemişti. Aslına bakacak olursanız, galip gelen düşmanları, onları canlı ele geçirmek için yanıp tutuşuyorlardı; on beş kişiyi ele geçirebildiler, ellerini ve ayaklarını iplerle bağlayarak onları ormana taşıdılar, çalıların arasına götürdüler. Neden olduğunu bilmiyorum, fakat onları bırakıp gitmişlerdi ve saldırganların arasında hayatta kalanlar, savaş alanına dönüp yaralarını yıkamaya başlamışlardı.

Saldıran güruhtaki kırk siyahtan geriye yirmi sekiz kişi hayatta kalmıştı, içlerinden ikisi ormana, kadınları ve çocukları avlamaya yollanmıştı. Diğer topluluktansa sadece on kişi sağ kalmıştı ve çimlerin üzerinde bağlanmış halde, çaresizce yatıyorlardı.

Jack, Peterkin ve ben artık birbirimize bakıyor ve vahşilerin içme suyu bulmak için kayaları tırmanmaya başlayabileceklerine, böylelikle saklanma yerimizi bulabileceklerine dair korkularımızı fısıldayarak dile getiriyorduk. Ama ne yapacaklarını o denli merak ediyorduk ki olduğumuz yerde kalmaya karar verdik; zaten bulunduğumuz yeri açık etmeden kolay kolay ayağa kalkamazdık. Vahşilerden biri ormana gidip çok geçmeden elinde bir öbek yakacak odunla geri döndü, adaya ilk düştüğümüz zamanlarda Jack'in kullandığı yöntemin aynısıyla ateş yaktığını görmek, bizi şaşırtmadı; yani yay ve delgiyle. Odunlar tutuştuğunda, kalabalık içindeki iki kişi gidip ormanda bek-

lettikleri adamlardan biriyle geri döndü. Düşmanlarını diri diri yakacaklarını düşündüm ve kalbimi büyük bir korku sardı. Onu ateşe doğrulttukları sırada duygularıma hâkim olamıyordum. Zorlukla nefes alıyor ve sopamı sapını kavramış halde ayağa kalkmaya çalışıyordum. Ancak Jack'in güçlü kolları beni yere sabitlemişti. Ardından vahşilerden biri sopasını kaldırdı ve acınası yaratığın kafatasını parçaladı. Ölümü ani olmuştu sanırım. Kulağa garip gelebilir, ancak itiraf etmeliyim ki iş bittiğinde bir çeşit rahatlama hissi yaşadım. Zira artık zavallıları diri diri yakmayacaklarını biliyordum. Canavarlar cesetten et parçaları kesmeye başladığında vücudu titremeyi kesmişti. Onları ateşin üstünde biraz pişirip mideye indirdiler.

Ormanda bir çığlık yankılandı ve birkaç saniye içinde iki vahşi belirip, çocuklarla beraber üç kadını peşlerinde sürükleyerek ateşe doğru hızla yürümeye başladılar. Kadınlardan biri diğerlerine oranla çok daha gençti; hareketlerindeki zarafetten ve diğerleri gibi düz burunlu, dolgun dudaklı olmasına rağmen açık kahverengi tonlardaki yüzünün nazik ifadesinden dolayı nutkumuz tutulmuştu. Onun farklı bir ırktan geldiğini varsaymıştık. O ve arkadaşları, kısa iç etekleri ve omuzlarında kürk atkı benzeri bir şeyler giyiyorlardı. Saçları simsiyahtı, fakat uzun olmanın aksine hem kısacık hem de kıvırcıktı; ancak yün gibi görünmüyordu, bir oğlan çocuğunun saçlarını andırıyorlardı. Bu zavallı yaratıklara merak ve biraz da endişeyle bakarken, büyük şef yaşlıca kadınlardan birinin yanına gidip elini kucağındaki çocuğa koydu. Anne de geri çekildi ve çocuğu bağrına basıp korku dolu bir çığlık attı. Sonra şef vahşi bir kahkahayla çocuğu kadının kollarından alıp denize fırlattı. Biz bu gaddarlığa tanık olurken, Jack'in dudakları arasından hafif bir inleme çıkmıştı; bilincini kaybederek yere çöken annenin çığlığını işittik. Sudaki sakin akıntı çocuğu kumsala geri sürükledi, bu acımasız cinayetin bir parçası olmak istemiyorlardı adeta ve görebildiğimiz kadarıyla, çocuk hâlâ yaşıyordu.

Bu sefer de genç kız öne çıkarılmıştı ve şef onunla konuşuyordu. Ancak sesini duymamıza rağmen dediklerini doğal olarak anlayamıyorduk. Kız adamın öfkeli sorularını yanıtsız bıra-

kıyordu, ateşi işaret etmesinden ötürü onu tehdit ettiğini anlayabiliyorduk.

"Peterkin," dedi Jack boğuk bir fısıltıya, "bıçağın yanında mı?"

"Evet," dedi Peterkin, suratı bir ölününki kadar beyazdı.

"İşimizi görür. Şimdi beni dinleyin ve ne dersem ikiletmeden yapın. Küçük bıçağı sen al Ralph. İkiniz çalının arasına koşun, mahkûmları bağlayan ipleri kesin ve onları serbest bırakın. Hadi! Çabuk, çok geç olmadan." Jack ayağa kalktı ve sağlam ama kısa bir sopa aldı, iri cüssesi korkudan titriyor, alnından kocaman ter damlaları akıyordu.

O esnada, birkaç dakika önce vahşilerden birini katleden adam, elinde ağır sopasıyla kıza doğru yürümeye başlamıştı. Jack kayaların arasından ölüm çığlığına benzeyen bir sesle bağırdı. Tek sıçrayışta dört buçuk metreden uzun bir yükseklikten aşağı indi ve şaşkınlığa düşen vahşiler kendilerini toparlayamadan aralarına daldı. Bu sırada Peterkin ve ben de tutsakları kurtarmak için çalıların arasına dalmıştık. Jack değneğini tek bir savuruşuyla eli sopalı adamı yere serdi ve yüzünde öfke dolu bir ifadeyle dönüp sarı saçlı şefe doğru koşmaya başladı. Eğer Jack'in kafasına doğru salladığı sopa denk gelseydi, devasa vahşi adam ikinci bir darbe gerekmeden yere serilirdi; ancak kedi kadar çevikti ve yana doğru bükülerek saldırıyı bertaraf etmekle kalmadı, aynı zamanda kendi sopasını da hasmının başına doğru savurdu. Şimdi kenara sıçrama sırası Jack'teydi ve neyse ki, fevri saldırısının ardındaki gözü kara öfke hali bir son bulmuştu. Aksi takdirde devasa boyutlardaki hasmına yem olabilirdi. Fakat sakinleşmişti. Saldırılarını hızlı ve doğru gerçekleştiriyordu, hafif silahının üstünlüğüyse dövüş ânında kendini belli ediyordu. Zira Jack, şefin ağır sopasıyla gerçekleştirdiği saldırılarını kolaylıkla bertaraf edebilirken, şef Jack'in hafif sopasından pek kaçamıyordu. Yine de adam o denli atikti ve heybetli silahını öyle bir dehşetle savuruyordu ki, Jack'in vurduğu neredeyse her darbenin isabetli olmasına rağmen, saldırılarının etkili olması için çok hızlı hareket etmesi gerekiyordu.

Jack'in şansına, diğer vahşiler şeflerinin bu kavgada da galip geleceğinden o kadar emindiler ki, olaya karışmadılar. Eğer

şüpheleri olsaydı, Jack'i yere serip işini hızlıca bitirirlerdi. Fakat bulaşmayarak kendilerini geride tuttular.

Şefin sopasını taşırken harcadığı güç artık kendisini belli ediyordu. Hareketleri yavaşlamıştı, sıktığı dişlerinin arasından tıslayarak nefes veriyordu ve şaşırıp kalan vahşiler, artık ona yardım etmek için yavaşça yaklaşıyordu. Jack bu hareketliliği fark etti. Yolun sonuna geldiğini hissediyordu ve bir sonraki saldırısını gerçekleştirirken canını da ortaya koymaya karar verdi. Şefin sopası başına inmek üzere yeniden yükselmişti. Saldırıyı kolaylıkla bertaraf edebilirdi, ancak bunu yapacağına sopasını daha aşağıdan tutarak hamlenin altından hızlıca dalışa geçti ve onu var gücüyle, hasmının iki gözünün tam ortasına indirerek, yere devrilen şefin hissizleşmiş bedeninin altında ezilip kaldı. Bir düzine sopa o anda, Jack'in kellesini almak üzere havaya kalkmıştı, ancak sahipleri bir anlığına tereddüt etti. Çünkü şefin devasa vücudu Jack'in üzerini tamamen örtüyordu. O küçücük karasızlık anı, Jack'in hayatını kurtardı. Onlar daha şefin vücudunu kaldıramadan içlerinden yedisi, Peterkin'in ve benim kurtardığımız tutsakların sopalarıyla yere serildi, ikisini de biz devirdik. Eğer düşmanlarımız, kendilerini Jack ve şef arasında başlayan kavgaya kaptırdıkları için bizim gelişimizi görmemiş olmasaydı, bunu asla başaramazdık. Buna rağmen bizim topluluğumuza göre üç kişi fazlaydılar, fakat biz zaferimiz sonucunda heyecana kapılırken, onlar hem hazırlıksız yakalanmış, hem de şeflerinin düşüşüne tanık olmanın etkisiyle cesaretlerini kaybetmişlerdi. Üstüne üstlük, katıksız öfke içinde kendini kaybederek şefin vücudunu kısa sürede üzerinden atan ve onlara doğru koşarak aralarına karışıp üç darbede sayılarımızı eşitleyen Jack'in yarattığı şaşkınlıkla kalakalmışlardı. Peterkin ve ben Jack'in yardımına koştuk, vahşiler de hemen arkamızdaydı ve on dakika içinde bütün hasımlarımız ya ölmüştü ya da ellerinden ve ayaklarından bağlanıp kumsalda yan yana yere serilmiş, tutsağımız olmuştu.

Yirminci Bölüm

Vahşilerle ilişki kurmamız – Yamyamlık yapmalarına engel olmamız – Öldürülenlerin gömülmesi ve sağ kalanların da ayrılarak bizi Mercan Adası'nda yeniden bir başımıza bırakmaları.

Savaşın ardından vahşiler çevremizi sarıp bizi merakla incelemeye başladılar, bir yandan da anlaşılmaz sorulardan oluşan bir yağmura tutmuşlardı bizi, tabii ki hiçbirini yanıtlayamadık. Nihayetinde Jack, bütün bunlara bir son vermek için, aldığı yaranın etkisinden kurtularak ayılan şefin elini tutup samimiyetle sıktı. Siyahlar kısa sürede bunun bir iyi niyet göstergesi olduğunu anlayarak teker teker hepimizin elini sıktılar. Bu merasimin ardından Jack, bırakıldığı kayanın üzerinden bir saniye bile kıpırdamayarak etrafında olanı biteni heyecanla izleyen kızın yanına gitti. Ona el kol hareketleriyle kendisini takip etmesini işaret etti, ardından şefi kolundan tutup çardağımıza götürmeye niyetlendi, fakat tam o anda suya fırlatılan ve hâlâ kıyıda uzanmaya devam eden çocuğu fark etti. Şefin kolunu bırakıp hızla onun yanına koştu ve hâlâ hayatta olduğunu görüp keyiflendi. Annenin de yavaş yavaş kendine geldiğini görüyorduk.

"Hadi, yol açın," dedi Jack. Zavallı kadının başında eğilerek onu kendine getirmeye çalıştığımız sırada bizi kenara itip, "Ben onu ayıltırım," diye ekledi. Bunu söyledikten sonra çocuğu kadının kucağına yerleştirip sıcak yanağını annesininkine yasladı. Sonuç bir mucizeydi. Kadın gözlerini açtı ve çocuğu hissetti, yüzüne baktı ve mutluluk dolu bir çığlıkla onu kollarına al-

dı, bir yandan da ayağa kalkmaya çalışıyordu, görünen o ki ormana gidecekti.

"İşte, böyle güzel oldu," dedi Jack, şefi bir kez daha kolundan tutarak. "Şimdi, Ralph ve Peterkin, kadınların ve bu adamların beni çardağa kadar takip etmesini sağlayın. Onlara olabildiğince iyi ev sahipliği yapalım."

Birkaç dakika içinde vahşiler çardağın önüne oturmuş, soğuk bir kızarmış domuz, birkaç ördek ve çeşit çeşit soğumuş balıkla kendilerine ziyafet çekiyorlardı, bunların yanında sınırsız hindistancevizi, ekmekağacı meyvesi, tatlı patates, gölevez ve erik de vardı. Vahşiler için hepsi oldukça tanıdık ve lezizdi.

Bu sırada üçümüz, günün yorgunluğuyla hindistancevizi sularımızı içmiş, kendimizi yataklarımıza atıp hızlıca dalıp gitmiştik. Vahşiler de bizim gibi yapmış ve yarım saate kalmadan, kamp alanımız sessizliğe bürünmüştü.

Ne kadar uyuduğumuzu bilmiyoruz, ancak emin olduğum tek şey, biz yatarken güneşin daha yeni batmaya başladığı ve uyandığımız sırada tam tepemizde olduğuydu. Jack'i kaldırdım, şaşkınlık içinde gözlerini açtı ve bir süre nerede olduğunu bile tam olarak anlayamadı. "Şimdi," dedi, ayağa kalkarken, "kahvaltı işini halledelim. Hop! Peterkin, hımbıl seni, daha ne kadar yatmayı planlıyorsun?"

Peterkin ağzını yırtarcasına esnedi. "Vay canına!" dedi, gözlerini açıp zorlanarak yukarı baktı. "Yarın olmuş bile iyi mi, ben bugünü hâlâ bugün sanıyordum. Selam! Venüs, nerelerdeydin sen? Bakıyorum da kendini evinde gibi hissediyorsun. Aman! Sanki kediyle konuşuyorum; keşke kediyle konuşsam, zira o beni anlıyor, ama sende tık yok."

Bu sözleri tetikleyen şey, Peterkin'in çardağın karşısındaki kayanın üzerinde oturan, çocuğunu bacaklarının arasına sıkıştırmış halde kızarmış domuz parçalarından artakalanları mideye indirmekle uğraşan olgun kadınlardan birini görmesiydi.

Yerlilerin her biri uyanmıştı ve kahvaltı hazırlıkları oldukça ilerlemişti. Bu süreci çeşitli el işaretleri kullanıp yerlilerle iletişim kurmaya çalışarak değerlendirdik, fakat sonuç alamadık. Nihayetinde isimlerini öğrenmek için bir plan yaptık. Jack göğ-

süne parmağını dayadı ve olabilecek en anlaşılır şekilde "Jack," dedi; sonra Peterkin'i ve beni işaret edip eşzamanlı olarak isimlerimizi söyledi. Sonra yeniden kendisini gösterip "Jack," dedi ve parmağını şefin göğsüne yaslayıp yüzüne merakla baktı. Şef onun ne anlatmak istediğini hemencecik anladı ve net bir şekilde iki defa "Tararo," dedi. Jack tekrar etti ve şef onaylayarak başını sallayıp "Chuck," dedi. Bunu duyan Peterkin bir kahkaha kopardı; fakat Jack öfkeli bir suratla ona dönüp şunları söyleyerek azarladı: "Şu an sana karşı hissettiğim kızgınlıktan bile daha büyük öfkeyle yüzüne bakıyor olmalıyım Peterkin, hergele seni, bu insanlar kendilerine gülünmesinden hoşlanmıyor." Ardından çardağın kapısının önünde oturan genç kadına dönüp onu işaret etti; bunun üzerine şef "Avatea," diyerek güneşi gösterdi ve yavaşça cennet katını işaret etti, bir-iki dakika bu şekilde bekledi.

"Bu ne demek acaba," dedi Jack, kafası karışmıştı.

"Belki de," dedi Peterkin, "kızın bir süre buralarda takılmak için aşağı inen bir melek olduğunu ima ediyordur; eğer öyleyse, beklenmedik derecede siyah bir melek."

Bu açıklama bizi pek tatmin etmedi. Bu yüzden Jack yanına gidip "Avatea," dedi. Kadın hüzünle gülümseyerek başını salladı, aynı sırada önce göğsünü, sonra da güneşi işaret etmişti, tıpkı şefin önceden yaptığı gibi. Bunun ne anlama geldiği konusunda bir kafa karışıklığı yaşıyorduk, fakat bu zorluğun üstesinden gelme gibi bir imkânımız olmadığı için bu kadarıyla yetinmek zorundaydık.

Jack yerlilere kendisini takip etmeleri için işaret etti ve baltasını alıp onları savaşın verildiği yere götürdü. Tutsaklar oradaydı ve geceyi kumsalda, unutulmuş halde geçirmişlerdi, zira aklımız tamamen misafirlerimizdeydi ve uyku da eninde sonunda bizi ele geçirmişti. Durumlarıysa o kadar fena değildi, onlara verdiğimiz kahvaltıyı büyük iştahla mideye indirmelerinden bunu anlayabilmiştik. Sonra Jack kumda bir çukur kazmaya başladı ve birkaç saniyelik çalışmanın ardından önce onu, sonra da kumun üzerinde açık bir şekilde yatan cesetleri işaret etti. Yerliler söylemek istediği şeyi hemencecik anladılar ve kürek-

lerini kapıp yarım saat içinde öldürülenlerin hepsinin sığabileceği boyutlarda bir çukur kazdılar. Bu iş bittikten sonra düşmanlarının cesetlerini o kadar umursamazca çukura attılar ki, eğer bunu onlardan istemiş olmasaydık böyle bir işe kalkışmayacaklarını tahmin ettik. Sarı saçlı şefin vücudu çukuru boylayan son bedendi. Bu fena adam, Jack'ten yediği darbenin ardından tekrar kendine gelebilmiş, hatta ardından baş gösteren kavga sırasında tekrar ayağa kalkmaya çalışmıştı, ancak düşmanlarından biri bunu fark ederek sopasını oracıkta tepesine indirmiş ve adamı öldürmüştü.

Şefin üstüne kum atmak üzereyken vahşilerden biri cesedin üzerinde eğildi ve taştan yapılmış bir bıçakla adamın kalçasından büyük bir parça et kopardı. Onu yemek niyetinde olduğunu hemen fark ederek korku, tiksinti dolu bir sesle yakardık.

"Gel buraya, alçak herif," diye haykırdı Jack, sıçrayıp adamı kolundan yakalayarak, "onu çukura geri atacaksın. Duydun mu beni?"

Vahşi adam ne demek istediğini elbette ki anlamadı, ancak Jack'in et parçasını incelerken takındığı yüz ifadesindeki iğrenme hissini ve çukura işaret ederken attığı öfkeli bakışı görebiliyordu. Yine de bu emre uymadı. Jack hızla Tararo'ya dönüp adama söz geçirmesi için hareketlerde bulundu. Şef bu çağrısını anlamıştı belli ki, ileri adım attı, sopasını kaldırdı ve hadsiz tebaasının beynini parçalamak için onu indirmek üzereyken, Jack de ileri atılıp adamın yükselen kolunu tuttu.

"Dur!" diye bağırdı. "Seni taş kafa, onu öldürmeni istemiyorum." Yeniden ete ve çukura işaret etti. Şef, istediği şeyi yapmasını sağlayan birkaç kelime söyledi; adam da eti çukura geri attı ve üzeri hemen kapatıldı. Asık suratlı, huysuz biriydi bu adam ve adada kaldığı süre boyunca bize, özellikle de Jack'e sert bakışlar attı. Öğrendiğimize göre ismi Mahine'ydi.

Vahşiler sonraki üç-dört günü, karaya sert bir şekilde vurması sonucu üzerinde hasar oluşan kanolarını tamir etmekle harcadılar. Bu küçük gemi çok garip bir yapıdaydı. Yaklaşık dokuz metre uzunluğundaydı ve kule gibi yüksek bir direği vardı. Bir kısmındaki kalaslar, bizim küçük sandalımızı bir araya

getirirken kullandığımız teknikle birbirlerine bağlanmışlardı; fakat bize en ilginç gelen şey, kanoya iki sağlam çapraz kirişle bağlanmış uskuna, yahut uzun kalas benzeri parçalardı. Bu kirişler uskunayı kanoya paralel tutuyor, ancak dokundurmuyordu, aralarında açık bir alanla suda yüzüyorlardı. Böylelikle iki adetmiş gibi görünüyorlardı. Bunun, kanonun devrilmesine engel olmak amacıyla yapıldığını öğrendik, zira o denli dardı ki, uskuna olmadan dik pozisyonda duramazdı. Bu hem dâhiyane, hem de aksak buluşa şaşkınlık içinde bakmak dışında bir şey yapamadık.

Kano yolculuğa hazır olduğunda, yerlilerin tutsaklarını taşımalarına ve yiyecek içecek yüklemelerine yardımcı olduk. Peterkin erik ağacına daldı ve duruma mahsus olarak domuzlara hücum etti, en az altı tane öldürdü. Bunları pişirdik ve ayrılacakları gün dostlarımıza sunduk. Tararo bize çok sayıda, heyecanlı el işaretiyle bir şeyler anlatmaya çalıştı, uzun uzun kafa yorduktan sonra, onlarla beraber adalarına gelmemizi teklif ettiğinde karar kıldık. Ancak hiç böyle bir niyetimiz yoktu, kararlılıkla başımızı sağa sola salladık. Bununla beraber, onu avutmak için gözden çıkarabileceğimizi düşündüğümüz paslı baltamızı kendisine hediye ettik, ne de olsa gemimizin battığı gün hiç zarar görmeden kıyıya vuran mükemmel durumdaki diğer balta hâlâ elimizdeydi. Ona bir parça ahşap da verdik, üzerine isimlerimiz kazınmıştı, boynuna asıp takı niyetine kullanabilmesi için üzerine ip de geçirdik.

Birkaç dakika içinde kumsalda toplanmıştık. Vahşilerle konuşamadığımız için bir el sıkma merasimine girişmiştik ve artık gitmelerini bekliyorduk. Ama onlar yola koyulmadan, Tararo Jack'in yanına gelip burnunu burnuna sürttü, ardından aynı şeyi Peterkin'e ve bana da yaptı! Bunun onların selamlaşma yöntemi olduğunu anladık ve âdetleri doğrultusunda hareket etmeye karar verdik, bu yüzden bütün güruhla burun sürtüştük, kadınlar da dahil! Bu olaydaki en nahoş kısım, Mahine'yle burun sürtüşme faslımızdı, Peterkin'in dediğine göre yakından öyle bir öfkeyle, aç kurt gibi bakmış ki adam yüzüne, burnunu *sürteceğine* kafa *atmayı* tercih edermiş. Avatea uğurladığı-

mız son kişiydi ve bize vedalaşmak için yaklaştığı sırada gerçek bir hüzün yaşadık. Alçakgönüllü havası ve nazik tavrıyla beraber, bizden ayrıldığı için az da olsa üzgün görünen tek kişi oydu. Jack'e yaklaşıp sürtmesi için basık burnunu uzattı ve aynı hareketi bize de yaptı.

Bir saat geçtikten sonra kano gözden kaybolmuştu ve kendimizi, anlatılması zor bir üzüntü içinde bulmuştuk; çardağımızın gölgesinde sessizce oturuyor, son birkaç günün inanılmaz olaylarını düşünüyorduk.

Yirmi Birinci Bölüm

Hayata dair bilgece ve ahlaki yorumlar – Bir gemi!
– Beklenmedik bir karşılaşma – Kara kedinin sonu –
Berbat bir dalış – Dikkatsiz bir hareket
ve korkunç bir felaket.

Hayat garip bir karışım. Peterkin yaşam şartlarının bir tapınağı bile kaşla göz arasında batakhaneye dönüştürebileceğini söylerdi eskiden; ona göre ilki iyinin ve kötünün birleşimiyken, diğeriyse baştan sona tiksindirici olan her şeyin rezil bir harmanıydı. Gerçekten de, düşündükçe insan doğasındaki iyi ve kötünün karışımına takılıp kalıyorum. Bize ait olan Mercan Adası'nda gönlü bol yaratıcımızın bize sunabileceği her çeşit refahı deneyimlemiştik. Ancak fırtına gecesinde, bizim için –ve şüphesiz ki bizden daha şanssız olanların durumunda da– iyi ve güzel olan her şeyin elimizden kolayca nasıl kayıp gidebileceğine tanık olmuştuk. Bereketli meyve ağaçlarının yumuşak esintiler eşliğinde salınışını ve şefkatli güneş ışığının etkisiyle topraktan çıkan narin otları izlerken, bütün bu hoş ve güzel bitkiler ile ağaçların, kasırga etkisiyle bir gün içerisinde topraktan sökülüşüne, ezilip yere çakılışına tanık olmuştuk. Aylar boyunca çoğu zaman öyle harika iklim şartları içerisinde yaşamıştık ki, Âdem ve Havva'nın Cennet Bahçesi'ni bu kadar çekici bulmuş olup olamayacağını hayal eder hale gelmiştik. Derken cennetimizin sükûneti yırtıcı vahşilerce bozuluvermişti ve beyaz kumlar kana bulanmış, üzerine cansız bedenler yığılmıştı. Yine de bu yamyamların tavırlarında kibarlık belirtilerine rast-

lamıştık. Bu konulara çokça kafa yordum ve düşünürken, İncil'imden okuduğum bazı kelimeleri anımsadım: "Tanrı'nın yapıtları mükemmeldir ve hikmetlerine akıl sır ermez."

Zavallı vahşilerin adadan ayrılmalarından sonra, onlara dair uzun ve sık gerçekleşen konuşmalar yaptık, aynı zamanda Peterkin'in hal ve tavırlarının oldukça değiştiğini fark ettik. Eskisinden daha az içten olmasa da, daha ender şaka yapmaya başlamıştı ve sözlerinde değilse de, tavırlarında derin bir ciddiyet seziliyordu. Öyle ki, Jack'e de bana da sadece birkaç gün içinde iki yaş büyümüş gibi görünmüştü. Fakat son zamanlarda yaşadığımız korkunç olayları göz önünde bulundurduğumda, buna şaşırmıyordum. Sonraki birkaç hafta boyunca içine düştüğümüz kasvet halini üzerimizden bir türlü atamadık; ancak zaman geçtikçe neşemiz bir nebze de olsa yerine geldi ve vahşilerle yaşadıklarımızı kötü bir rüyaymış gibi değerlendirmeye başladık.

Bir gün Su Bahçesi'nde keyif çekiyor, balığa çıkmak için hazırlık yapıyorduk. Peterkin o kadar çok domuz avlamıştı ki, artık domuz etinden gına gelmişti, bir değişiklik istiyorduk. Biz suyun dibinde sürünürken, Peterkin de tepemizdeki bir kayanın kenarında güneşleniyordu. Şans eseri yukarı baktım ve Peterkin'in olabilecek en acayip şekillerde sıçradığını ve fevri hareketlerle yukarı gelmemizi işaret ettiğini gördüm. Ben de Jack'i dürttüm ve su yüzeyine çıktık.

"Bir gemi! Bir gemi! Ralph, baksana! Jack, şurada, ufuk çizgisinde, gölcüğün girişiyle aynı hizada!" diye bağırdı Peterkin, biz kayaları tırmanırken.

"Gerçekten de öyle, hem de iki direkli bir uskuna!" dedi Jack, hızla giyinmeye başlarken.

Bu keşifle yüreğimiz pır pır etmeye başlamıştı, çünkü bizim adamıza çıkması halinde, kaptanın bizi medeniyet yüzü görmüş İngiltere'ye veya Avrupa'nın herhangi bir bölgesine giden gemiler bulabileceğimiz adalardan birine götüreceğinden emindik. Eve gitme fikriyle ve onun beraberinde gelen her fikirle kalbim çarpıyordu. Mercan Adası'nı ve ev olarak benimsediğimiz çardağı çok sevmeme rağmen, adayı hiç düşünmeden

oracıkta terk edebilirdim. Neşe dolu bir beklenti içinde, yakınlarda bulduğumuz en yüksek kayanın tepesine çıktık ve geminin gelmesini izledik, sabit bir esinti eşliğinde doğruca adaya geldiğini görebiliyorduk.

Bir saate kalmadan resife yaklaşmıştı, orada sahili incelemek için rüzgâr yönüne döndü ve pik yelkenlerini topladı. Bizi fark edemeyeceklerinden korkarak üçümüz birden elimize hindistancevizi kumaşı alıp sallamaya başladık, çok geçmeden karaya çıkmaya karar vermiş gibi suya bir sandal indirmeye ve güvertede koşturmaya başladıklarını görerek ferahladık. Birdenbire tepeye bir bayrak çektiler, ikinci yelkenin yanından da beyaz bir duman çıkmaya başladı. Biz daha niyetlerini çözemeden, çalıların arasına dalan bir top mermisi yoluna çıkan hindistancevizi ağaçlarını dağıtarak, durduğumuz yerin birkaç metre aşağısına çarpıp parçalara ayrıldı.

Korku içindeydik ve artık ikinci direğe çektikleri bayrağı net bir şekilde görebiliyorduk. Siyahtı, üzerinde kafatası ve çapraz duran iki kemik vardı. Boş bir şaşkınlık içinde birbirimize bakarken, ağızlarımızdan aynı anda, aynı kelime döküldü: "Korsanlar."

"Ne yapacağız?" diye haykırdı Peterkin, geminin yanından aşağı indirdikleri sandalla resifin girişine doğru yol alışlarını izlerken. "Bizi alıp götürürlerse ya zevk için denize atarlar ya da korsan olmaya zorlarlar."

Yanıt vermedim, fakat böyle bir acil durumda dayanağımız olabilecek tek kişiye, Jack'e baktım. Kollarını kavuşturmuştu ve gözleri de gergin, endişeli bir ifadeyle yere kenetlenmişti. "Tek çaremiz var," dedi, hüzünlü bir yüz ifadesiyle Peterkin'e bakarak, "ama belki de ona başvurmamız gerekmez. Eğer bu haydutlar bizi götürmekte kararlıysa, çok geçmeden adayı ele geçirirler. Gelin siz, beni takip edin."

Cümlesini havada bırakarak bitiren Jack, ormana doğru yola koyuldu ve bizi dolambaçlı bir şekilde Püsküren Kaya'ya doğru götürdü. Burada durdu ve kenara tedbirli bir şekilde yanaşarak yamaçtan aşağı baktı. Çok geçmeden biz de yanına gittik ve eli silahlı adamlarla dolu sandalın kıyıya yanaştığını gör-

dük. Tayfa hemencecik karaya çıktı, hizaya girdi ve çardağımıza doğru koştu.

Birkaç saniye içinde sandala geri döndüklerini gördük, içlerinden biri zavallı kedimizi kuyruğundan tutmuştu, başının üstünde çevirerek onu denize attı ve arkadaşlarının yanına döndü, telaş içinde tartışıyorlardı.

"Bunlardan ne bekleneceğini görüyorsunuz," dedi Jack, için için. "Sebepsiz yere, sırf zevk için zavallı bir yaratığı öldüren adamlar, aynı türden geldiği kişileri katletmeden önce iki defa düşünmezler. Şimdi beyler, tek çaremiz var: Elmas Mağarası."

"Elmas Mağarası mı?" diye haykırdı Peterkin, "O halde benim pek şansım yok demektir, Okyanus'taki bütün korsanlar başıma üşüşse bile dalamam ben oraya."

"Hayır," dedim, "biz seni götürürüz Peterkin, bize güvenmen yeter."

Ben konuşurken korsanların dağılıp kumsala, orman ve kıyı boyunca koştuğunu gördük

"Peterkin," dedi Jack, resmi bir ses tonuyla, "ya sen dalmaya ikna olursun ya da biz seninle birlikte ölmeye karar veririz."

"Ah Jack, dostum benim," diye bağırdı Peterkin, beti benzi atmıştı, "bırakın gidin; beni öldürmekle uğraşıp zaman kaybedeceklerini sanmıyorum. Sen ve Ralph gidin, mağaraya dalın."

"Öyle bir şey yapmayacağım," diye yanıtladı Jack, yerden sağlam bir değnek alırken. "O halde Ralph, bu adamlarla karşılaşmak için hazırlık yapmalıyız. İlkemiz şu: 'Aman vermeyin.' Eğer bu yöne doğru gelenleri yere serebilirsek, bir süre ormanda saklanabiliriz."

"Beş kişiler," dedim, "hiç şansımız yok."

"Gelin o halde," diye haykırdı Peterkin, ayağa kalktı ve kasılarak Jack'i kolundan yakaladı, "dalalım gitsin; ben de geleceğim."

Suyla arası iyi olmayanlar, içine girdikleri zaman birkaç saniyeliğine dahi olsa aşağı çekilme düşüncesiyle yaşadıkları korkuyu bilirler, yani karşı koyamadıkları batırılma hissinin yarattığı o istemsiz, korkuyla ilgisi olmayan kasılma duygusunu. Peterkin'in, kendisini üç metre kadar dibe çekip dar bir tünelden

geçirerek neredeyse zifiri karanlık bir mağaraya çıkarmamıza izin vermek için göstermesi gereken azmi tahmin edebilirler. Ancak başka seçeneğimiz yoktu. Korsanlar bizi çoktan görmüştü ve kayalardan fazla uzakta değillerdi.

Jack ve ben Peterkin'i kolundan yakaladık.

"Şimdi sakin dur, debelenme," dedi Jack, "yoksa biteriz."

Peterkin yanıt vermedi, ancak mermere dönen suratındaki ciddiyet ve vücudundaki kasılmadan ötürü, bunu yapmaya tamamen hazır olduğuna ikna olduk. Korsanlar, bizi bir süreliğine onların görüş alanından çıkaran kayaların yamacına varırken denize daldık ve hep birlikte ileri doğru baş aşağı atıldık. Peterkin bir kahraman gibiydi. İkimizin arasında hareketsizce, bir kütük parçası gibi sürükleniyordu, böylece daha önce yapmadığımız kadar büyük bir hızla tüneli geçip mağarada suyun dışına çıktık.

Peterkin yüzeye varmamızla uzun, derin bir nefes aldı, birkaç saniye geçmeden, kaya çıkıntısı üzerinde güvenle uzanmaya başlamıştık. Jack, her daim mağarada bıraktığımız çırayı ve meşaleyi aramaya başlamıştı. Çok geçmeden onları buldu ve ateşi yakıp mekândaki büyüleyici şeyleri Peterkin'e gösterdi. Ancak çevremize bakmakla zaman kaybedemeyeceğimiz kadar ıslaktık. İlk işimiz kıyafetlerimizi çıkarıp olabildiğince kurutana dek sıkmak oldu. Sonra kilerimizin durumunu kontrol ettik, Jack'in dediğine göre korsanların adada ne kadar kalacağı belli olmazdı.

"Belki de," dedi Peterkin, "sürekli adada kalmayı akıllarına sokarlar ve biz de sonsuza dek burada, diri diri gömülmüş halde kalırız."

"Sence de bugüne kadar yaşadığın, boğulmaya en yakın deneyim bu değil miydi Peterkin?" dedi Jack gülümseyerek. "Fakat benim o hususta korkum yok. Böyle haydutlar karada uzun süre vakit harcamaz asla. Onların yuvası denizdir, bu yüzden bir-iki günden fazla kalmayacaklarına emin olabilirsin."

Geceyi mağarada geçirmek için hazırlık yapmaya başladık. Jack ve ben belirli aralıklarla bu sualtı mağarasına hindistancevizi ve çeşitli meyveler getirip bırakmıştık, hindistancevizi ku-

maşı rulolarıyla beraber. Bunu biraz zevk için, biraz da günün birinde vahşilerden korunmak için buraya saklanmamız gerekebileceği hissine kapılarak yapmıştık. Karşılaştıklarımız arasında, bizi buraya kaçıracak ilk vahşilerin beyaz vahşiler, hatta belki de hemşerilerimiz olacağını hiç tahmin etmemiştik. Hindistancevizleri iyi durumdaydı, tatlı patatesleri de pişirdik, fakat ekmekağacı meyveleri çürümüştü. Kumaşı da tam bıraktığımız yerde bulduk. Açtığımızda yatak yapmaya yetecek miktarda olduğunu gördük. Bu önemli bir detaydı, çünkü kaya nemliydi. Hepsini bir araya topladıktan sonra yatağımızı serdik, meşalemizi tam ortaya koyduk ve yemeğimizi yedik. Karın doyurmak için garip bir mekândı cidden; duvarın soğuk, hayaletimsi görüntüsüne, hemen yanımızdaki, ötesi karanlığa bürünmüş siyah sulara ve mağaranın tepesinden uzun aralıklarla dökülen damlalara dikkat etmeden duramıyorduk. Suratımızla beraber meşaledeki ateşle aydınlanan yatağımız ve yemeğimiz, bütün bunlarla çelişiyordu.

Soframızın başında uzun süre oturduk, düşünüp kısık seslerle konuştuk, zira bağırdığımız zaman bütün mahzende yayılan sıkıntı verici yankı hoşumuza gitmiyordu. Sonunda aralıktan yayılan ölgün ışık sönerek, gece olduğu ve yatma zamanının geldiği konusunda bizi uyardı. Biz de meşalemizi söndürüp uykuya daldık.

Uyandıktan sonra nerede olduğumuzu hatırlayabileceğimiz kadar afyonumuzun patlaması zaman aldı, saatin kaç olduğu konusunda da büyük kararsızlık yaşıyorduk. Yayılan soluk ışığa bakarak gün içinde olduğumuza karar verdik, ancak tam saati kestiremiyorduk. Bu yüzden Jack dalıp bir keşif yapmayı önerdi.

"Hayır Jack," dedim, "sen kal dinlen. Son birkaç günü çok hareketli geçirdin. İstirahat et artık, ben çıkıp korsanların ne işler karıştırdığına bakarken Peterkin'e göz kulak ol. Görünmemeye çok dikkat edeceğim ve kısa sürede havadisleri size getireceğim."

"Öyle olsun Ralph," diye yanıtladı Jack, "nasıl istersen öyle yap, ama fazla uzun kalma; bir de teklifime uyup kıyafetlerinle

git, zira canım hindistancevizi istiyor ve soyunuk halde ağaca tırmanmak çok rahatsız edici olur; demedi deme."

"Korsanların tetikte olacağı kesin," dedi Peterkin, "ne olur dikkat et."

"Endişelenme," dedim, "hoşça kalın."

"Güle güle," diye karşılık verdi arkadaşlarım.

Ve bu sözleri hâlâ kulaklarımda yankılanırken suya dalarak birkaç saniye geçmeden açık havaya ulaştım. Kafamı sudan çıkarırken nazik davranmaya ve yavaş nefes almaya, kayalara yakın durmaya dikkat ettim; fakat yakınlarımda kimseyi görmeyince yavaşça sürünerek, adım adım kayalara tırmanarak kıyının tamamını görebileceğim yüksekliğe çıktım. Etrafta korsan morsan yoktu. Sandalları da gitmişti. Ama saklanmış olabileceklerini düşündüğüm için cesurca ileri atılmadım. Ardından denize bakmayı akıl ettim ve korsan gemisinin, ufukta sadece direkleri görünecek kadar adadan uzaklaştığını fark ettim! Bunu görünce bir sevinç çığlığı attım. İçgüdülerimin bana yapmamı söylediği sonraki ilk şey, yeniden dibe dalıp arkadaşlarıma iyi haberleri vermek oldu; ancak kendime hâkim oldum ve gördüğüm geminin gerçekten de korsan gemisi olduğundan emin olmak için daha da yukarıya koştum. Ona uzun uzun, tedirginlik içinde baktım ve nefesimi huzur içinde vererek yüksek sesle şunları söyledim: "İşte, gidiyor; haydutlar bu seferlik avlarını ellerinden kaçırdılar."

"O kadar emin olma!" dedi yanımda biten derin bir ses, aynı anda ağır bir el de omzumu kavramış, kemiğimi mengene gibi sıkıyordu.

Yirmi İkinci Bölüm

Korsanların eline düşüşüm – Bana ettikleri muamele ve onlara söylediğim şeyler – Hepsinin sonucu olan karamsar bir ayrılık ve beklenmedik bir armağan.

Bu kelimelerle kalbim ağzımdan çıkacakmış gibi oldum ve arkamı döndüğümde, devasa boyutlarda, hoşnut bir gülümseme ve korkunç bir suratla bana bakan bir adamla karşı karşıya kaldım. Beyazdı, yani Avrupa soyundan geliyordu, ancak yüzü hava şartlarına uzun süre maruz kalmaktan ötürü kararmıştı. Kıyafeti ortalama bir denizcininkiyle aynıydı, ancak başında bir Yunan bandanası vardı ve beline pahalı ipek kumaştan bir şal sarmıştı. Bu şala bir çift tabanca ve ağır bir denizci kaması asmıştı. Sakalı ve bıyığı vardı, saçındaki düğümler gibi kısa, kıvırcık ve gri tellerle doluydular.

"Bak bakalım genç," dedi yüzünde alaycı bir gülümsemeyle; omzumdaki elinin daha sert sıktığını hissediyordum, "demek haydutlar bu sefer avlarını ellerinden kaçırdılar, öyle mi? Göreceğiz, göreceğiz. Şimdi velet, öteye bak." Konuşurken korsanın ağzından tiz bir ıslık çıktı. Bir-iki saniye sonraysa çağrısı aynı sesle karşılık buldu ve korsan sandalı, Su Bahçesi'nin olduğu taraftan dönerek hızlıca bize doğru geldi. "Şimdi git de şurada bir ateş yak; ayağını da denk al, genç, eğer kaçmaya çalışırsan, ardından hızlı ve kesin bir uyarı mesajı yollarım," diyerek tabancalarını işaret etti.

Sessizce itaat ettim ve şans eseri yanımda taşıdığım mercek

sayesinde hemencecik bir ateş yakabildim, kalın bir duman göğe yükselmeye başladı. Havada iki dakika bile kalmamışken denizde bir silah sesi duyuldu ve başımı kaldırdığımda, geminin adaya geri dönmeye başladığını gördüm. O an durumu fark ettim, korsanlar tuzak niyetine bu tezgâhı kurmuş ve adayı terk ettiklerini düşünmemiz için gemilerini uzaklara yollamışlardı. Artık pişmanlığın kimseye bir yararı dokunmazdı. Onların boyunduruğu altındaydım tamamen, bu yüzden sandaldaki tayfanın kıyıya çıkışını izlerken yapabildiğim tek şey, korsanın yanında çaresizce dikilmekti. Bir anlığına kayanın üzerinden koşup denize atlamayı düşündüysem de, o iş için de çok geçti, çünkü adamlardan birkaçı şimdiden suyla arama girmişti.

Kayalara tırmanıp da çevirdikleri dolabın başarılı olması üzerine bol bol şakalaşan tayfa, beni yakalayan adama kaptan diye hitap ediyordu. Sakalları karışık, kaşları çatık, azılı tiplerdi. Her biri kılıçlar ve tabancalarla silahlanmıştı, kıyafetleriyse daha paspal olmakla beraber kaptanınkilere benziyordu. Tek tek her birine bakıp güldükleri sırada bile asla gevşemeyen düşük ve çatık kaşları ile, aşağılık, ahlaksız suratlarını incelerken, hayatımın pamuk ipliğine bağlı olduğunu hissettim.

"Peki ya diğer yavrular nerede?" diye haykırdı adamlardan biri, beni zangır zangır titreten bir küfürle. "En az üç taneydiler yeminle, daha fazla olmasa da."

"Dediğini duydun velet. Diğer itler nerede?" dedi kaptan.

"Arkadaşlarımı soruyorsanız," dedim kısık sesle, "size söylemeyeceğim."

Bu yanıtımla mürettebat yüksek bir kahkaha kopardı.

Korsan kaptan bana şaşkınlıkla bakıyordu. Derken kemerinden bir tabanca çıkardı, emniyet kilidini açtı ve konuştu: "Beni dinle genç. Harcayacak zamanım yok. Eğer bildiklerini söylemezsen beynini patlatırım! Arkadaşların nerede?"

Bir anlığına tereddüt ettim, ne yapacağıma dair hiçbir fikrim yoktu. Sonra aklıma aniden bir fikir geldi.

"Haydut," dedim, yumruk yaptığım elimi suratına doğru sallayarak, "beynimi patlatırsan işim çabuk biter, kısa sürede. Boğularak ölmek kesinlikle daha fazla zaman alır, fakat yüzüne

baka baka söylüyorum ki, beni şuradaki kayalardan denize atsan bile sana arkadaşlarımın yerini söylemem, hatta sana bunu yapman için meydan bile okuyorum şu an!"

Ben konuşurken kaptanın suratı öfkeden kireç gibi olmuştu. "Öyle mi diyorsun?" diye haykırdı, öfkeyle küfrederek. "Hadi beyler, bacaklarından tutup fırlatın şunu; çabuk!"

Cesaretimden ötürü sessizliğe bürünen adamlar, ileri atılıp beni yakaladı ve onlar beni kayalara götürürken, ben çevirdiğim dolabın başarısından ötürü kendimi tebrik ettim, biliyordum ki suya girebildiğim takdirde güvende olacak ve mağaraya, Jack ile Peterkin'in yanına dönebilecektim. Ancak umutlarım kaptanın aniden bağırmasıyla suya düştü: "Durun bakalım beyler, durun. Onu köpekbalıklarına atmadan önce parmak kıracağımızın tadına baksın bir. Sandala götürün veledi. Canlanın biraz! Rüzgâr güçleniyor."

Adamlar beni hemencecik omuzlarının hizasına kaldırdılar ve kayalardan aşağı telaşla inip sandalın içine fırlattılar, orada düşüşümün de etkisiyle birkaç dakika uzanıp kendime gelmeye çalıştım.

Dirseklerimin üzerinde doğrulabilecek kadar toparlanınca, mercan resifini şimdiden geçtiğimizi ve küçük boyutlardaki, uskuna yapısına sahip gemiye yaklaştığımızı gördüm. Adamlardan biri yanıma tekmeyi indirdiği sırada ancak bu kadarını görebilmiştim, sert bir sesle kalkmamı söylüyordu. Sandalın kenarından güç alarak hızla dikildim. Birkaç dakika içinde sandal gemiye çekilmiş, geminin pruvası rüzgârın yönüne göre döndürülmüş ve Mercan Adası biz denize açılırken kıç tarafında kalmıştı.

Güverteye çıkar çıkmaz mürettebat gemide canhıraş işe koyuldu. Benimle ilgilenmek için sandala çıkmaya da başladılar, ben de siperlere yaslanıp iskeleye yakın bir yerde bekleyerek çalışmalarını izledim. Gemide hiç silah veya top bulunmadığını görmek beni şaşırttı, bir korsan taşıtından ziyade hızlı hareket eden bir tüccar gemisini andırıyordu. Her şeyin nizamlı olması beni afallatmıştı. Pusula dolabındaki ve dümen yekesindeki pirinç işlemelerle bakır bağlama direkleri, daha demirciden yeni

çıkmış gibi pırıl pırıldı. Güverteye ise bal dök yala, tertemizdi. Siyaha boyanmış kurcatalar ve kapeleler dışındaki bütün direkler zımparalanıp cilalanmıştı. Gemiyi yüzdüren bütün teçhizat harika durumdaydı, yelkenler bembeyazdı. Özetle, ince direklerinden tutun kıç tarafının alt gövdesindeki dar kırmızı çizgiye kadar her şeye öyle bir özen gösterilmiş, disiplin sergilenmişti ki, bu gemi Kraliyet Donanması'ndaki herhangi bir gemiyle yarışabilir durumdaydı. Gemide yamuk ya da eğreti görünen hiçbir şey yoktu, ön ve ara direkler arasında asılı duran bir sandalı saymazsak. Gemiyle uyumsuz olacak kadar büyüktü o; ancak güvertede otuz-kırk kişi olduğunu görünce, bu sandalın acil durumlar için, bir kaza yaşanması ve geminin terk edilmesinin gerekmesi gibi durumlara karşı hazırda tutulduğunu anladım.

Önceden de bahsettiğim gibi, kılık kıyafetleri kaptanınkilerle benzeşiyordu. Fakat başlarına geçirdikleri şeyler sadece onunkinden farklılık göstermekle kalmıyordu, her birininki değişikti, kimisi tüccar takımının giydiği hasır şapkalardan takmıştı, bir kısmı da kumaş başlıklar ve haşatı çıkmış kırmızı uyku takkeleri giyiyordu. Her birinin silahlarının alt güverteye götürüldüğünü gördüm, sadece kaptanın belindeki şalda denizci kaması ve tek bir tabanca duruyordu hâlâ. Kaptan, gemideki en uzun ve güçlü adam olmasına rağmen, tayfanın arasında fazla öne çıkmıyordu. Sıradan bir gözlemcinin dikkatini çekebilecek tek fark, o cesur, yavuz surat ifadesindeki tokluk ve açıksözlülüktü. Bu onu çatık kaşlı ortaklarından daha az itici kılıyordu, ancak iyi adamlardan biri olduğunu düşündürmeye de yetmiyordu. Yine de böyle bir tabiatta görünmesi, onu, kendisine kaptan diye hitap eden haydutlardan ayıran tek şeydi. Aslan gibi bir kötü adamdı o; kişisel korkularından tamamen arınmış, hareketlerinin doğurabileceği sonuçlara dair tek bir endişe taşımayan ve bu sebeplerden ötürü, başlarda kendisinden nefret etmelerine rağmen, onun liderliği altında olmanın işlerine geleceğine oybirliğiyle karar veren tayfasının yüreğine korku salan biri.

Düşüncelerim çok geçmeden karada bıraktığım arkadaşlarıma kaydı. Yüzümü, artık çok uzaklarda kalan Mercan Adası'na çevirdiğimde derin bir iç çektim, onları bir daha göremeyece-

gimi düşünmemle gözümden yaşlar döküldü ve yanaklarımdan aşağı aktı.

"Zırıldıyorsun demek, seni inatçı velet," dedi kaptan o derin sesiyle, yanıma gelip kulağıma, beni neredeyse güverteye serecek güçte bir şamar indirerek. "Bu gemide öyle ezikliklere göz yummam ben. O yüzden gözündeki çeşmeyi kapat, yoksa sana ağlaman için iyi bir sebep veririm."

Bu sert ve acımasız tavır karşısında öfkeden kudurdum, ancak kızgınlığıma yenik düşmemin daha vahim sonuçlar doğurabileceğini düşünerek karşılık vermekten kaçındım, sadece mendilimi çıkarıp gözyaşlarımı sildim.

"Daha sağlam olacağını sanmıştım," diye devam etti kaptan, öfkeyle. "Güvertede gözü yaşlı bir yavru köpek gezdireceğime kuduz bir buldok taşırım daha iyi. Ama seni adam edeceğim delikanlı, yoksa çok geçmeden köpekbalıklarıyla tanıştıracağım. Şimdi alt güverteye in ve ben çağırana dek dışarı çıkma."

Ona itaat etmek üzere yürümeye başladığımda, gemi direğinin yanında duran bir varile gözüm takıldı, üzerine kurşun kalemle *barut* yazılmıştı. O an kafama şu dank etti, rüzgâra karşı yol aldığımız için, suda batmayan her şey Mercan Adası'nın çevresini saran resiflere sürüklenecekti. Bir de şunu hatırlayacak zamanım oldu, ne de olsa düşünce yıldırımdan bile hızlıdır, eski arkadaşlarımda da bir tabanca vardı. Bu nedenle hiç tereddüt etmeden varili kaldırıp denize fırlattım! Bu hareketime tanık olan kaptan ve adamların bir kısmından şaşkınlık dolu haykırışlar yükseldi.

Berbat küfürler eşliğinde bana doğru koşup vurmak üzere elini kaldıran kaptan bağırdı: "Çocuk! Velet seni! Ne demek oluyor bu?"

"Eğer elini indirirsen söylerim," dedim yüksek sesle, vücudumdaki bütün kanın şakaklarıma toplandığını hissederek. "O zamana dek tek kelime etmeyeceğim!"

Kaptan geri adım attı ve beni hayretler içinde izlemeye koyuldu.

"Şöyle ki," diye devam ettim konuşmaya, "o varili denize attım, çünkü dalgaların ve rüzgârın onu Mercan Adası'nda ka-

lan arkadaşlarıma sürükleyeceğini biliyordum, bir tabancaları var, fakat barutları yok. Umarım kısa sürede ellerine ulaşır, tek üzüntüm varilin daha büyük olmaması. Ayrıca, korsan, az önce bizzat benim daha sağlam olduğumu sandığını söyledin, değil mi? Ne kadar sert olduğumu, hamurumda ne olduğunu bilmiyorum ben, bu konuya pek kafa yormuşluğum yok. Fakat şundan eminim: Senin gibilerin asla ehlileştirmeyeceği türde bir malzeme var hamurumda, elinden geleni ardına koymasan dahi."

Kaptan şaşırtıcı bir şekilde, öfkeden kuduracağına gülümsedi ve hacimli şalına elini sıkıştırıp topukları üzerinde dönüp yürüdü, ben de aşağı indim.

Alt güvertede kötü muamele görmeyi beklerken, tayfa beni yüksek sesli bir kahkahayla selamladı ve içlerinden biri sırtıma vurarak konuştu: "Aferin genç! Tuğla kadar sağlammışsın, şüphesiz ki sende gelecek var. Şuradaki adamı görüyor musun, Kanlı Bill, o da eskiden senin gibiydi, şimdiyse aramızdaki en zalim korsan."

"Bir bardak bira kap kendine genç," diye haykırdı bir başkası, "kaptanla yaptığın o konuşmanın ardından boğazın kuruyuvermiştir. Eğer içimizden bir başkası deseydi o söylediklerini, ıslatacak bir boğazı bile kalmazdı geriye."

"Kapat çeneni Jack," diye bağırdı bir üçüncü, "çocukcağıza bir parça et ver. Az kaldı eşek cennetini boylayacak, görmüyor musun?"

"Ne şüphe," dedi ilk konuşan, bir yemin eşliğinde, "hele onu sandala fırlatırken attırdığın taklayı düşünecek olursak. Eğer senin başına gelseydi kesin boynunu filan kırardın."

Gerçekten, kendimi güçsüz hissediyordum; bunun başlıca sebepleri şüphesiz ki gördüğüm kötü muamele ve açlığımdı. Hatırlarsınız ki, o sabah dalarak mağaradan çıktığım sırada henüz kahvaltı etmemiştik ve neredeyse akşamüstü olmuştu. Bu yüzden alt güvertede oturmuş yemek yiyen adamlardan birinin bana uzattığı haşlanmış domuzu ve yerelmasını zevkle kabul ettim. Ancak şunu da eklemeliyim ki, yemeğimden aldığım zevk, çevremdeki tanrıtanımaz adamların neşe halindey-

ken bile ağızlarından dökülen çirkin laflar ve küfürlerden dolayı büyük oranda azalmıştı. Kanlı Bill dedikleri adam tam yanımda oturuyordu ve arkadaşlarıylayken bile takınmayı sürdürdüğü o karamsar sessizlik hali beni düşündürmüştü. Sordukları sorulara umursamazca, kaba bir şekilde cevap veriyor, ama kendisiyle konuşulmadıkça çıt çıkarmıyordu. O ve diğerleri arasındaki tek fark, adamın suskunluğu ve boyutlarıydı, kaptanla aynı boyutlarda olmasa da, neredeyse onun kadar iri bir adamdı.

Akşamın geri kalanını düşüncelerimle baş başa geçirdim, ki hiçbiri hoş değildi, çünkü ne olduğu ve neye yaradığına dair az miktarda, ancak korku verici tahminlerim olan parmak kıracaklarına dair tehditleri aklımdan çıkaramıyordum. Gece olduktan kısa bir süre sonra gözcülerden biri alt güverteye seslenirken, ben hâlâ umutsuz geleceğime dair kafa yoruyordum.

"Hey, aşağıdakiler! Biriniz ayağa kalkıp bir lamba yaksın ve çocuğu yukarı, kaptana göndersin; çabuk!"

"Hadi bakalım genç, duydun mu? Kaptan seni istiyor. Ayaklan," dedi Kanlı Bill, o koca gövdesini son iki saattir uyuduğu hücresinden dışarı çıkararak. Hızla merdivenleri tırmandı ve ben de hemencecik peşine düştüm, yukarı varınca da mürettebattan biri tarafından kaptanın kamarasına yönlendirildim. Kapıyı arkamdan kapattılar.

Kirişlerden birinde asılı duran gümüş bir lamba, küçük bir evi andıran, konforlu ve sade odayı soluk bir ışıkla aydınlatıyordu. Bir tabureye oturmuş, okyanusu gösteren bir haritayı izleyen kaptan, içeri girmemle birlikte bana baktı ve kalemini bırakıp ayağa kalkarken kısık sesle oturmamı söyledi, kamaranın uç tarafındaki bir kanepeye yayıldı.

"Çocuk," dedi, suratıma dikkatle bakarak, "adın ne?"

"Avare Ralph," diye yanıt verdim.

"Nereden geliyorsun, o adada ne işin vardı? Kaç kişiydiniz? Cevap ver, yalan söylemeye de yeltenme."

"Ben asla yalan söylemem," dedim ciddiyetle.

Kaptan bu sözlerime soğuk ve alaycı bir gülümsemeyle karşılık vererek sorusunu yanıtlamamı buyurdu.

Ben de ona arkadaşlarımla denize açılışımızdan tutun, korsanların gelişine dek yaşadıklarımızı, Elmas Mağarası'na hiçbir şekilde değinmemeye dikkat ederek anlattım. Ben konuşmayı bitirdikten sonra birkaç dakikalığına sessiz kaldı. Ardından bana baktı ve şöyle dedi: "Çocuk, sana inanıyorum."

Bu sözleri beni şaşırttı, zira bana inanmaması için zaten hiçbir sebep yoktu. Yine de karşılık vermedim.

"Peki," diye devam etti, "bunun bir korsan gemisi olduğuna neye dayanarak karar verdin?"

"Siyah bayrak," dedim, "o ne olduğunuzu açıklıyor, şayet daha fazla kanıt gerekseydi de elinizde gördüğüm acımasız muamele o açığı kapatırdı."

Ben konuşurken kaptan suratını astı, fakat öfkesine hâkim olarak lafı devralabildi: "Fazla cesursun çocuk. Sana sert davrandığımızın farkındayım, ama bunun sebebi bize zaman kaybettirip başımıza bolca dert açman. Siyah bayrağa gelince, o sadece dostlarımın insanları korkutmak için yaptığı bir şakadan ibaret. Espri anlayışları böyle ve kimseye de bir zararı dokunmuyor. Ben korsan değilim çocuk, namuslu bir tüccarım; sert bir tüccar, o konuda lafım yok, fakat bu denizlerde onca korsan ve karada da onca kana susamış haydut varken, aksi gibi davranma lüksüm de yok. Fiji Adalarından sandal ağacı alıp satıyorum ve eğer istersen Ralph, haddini bilip iyi bir çocuk olursan, seni de yanımda götürüp kârdan iyi bir parça veririm. Şöyle ki, kamarayla ilgilenip seyir defterini yazması, bazen de kıyıdayken geleni gideni idare etmesi için senin gibi dürüst bir gence ihtiyacım var. Ne dersin Ralph, bir sandal ağacı tüccarı olmak ister misin?"

Bu açıklama beni şaşkınlığa sürüklemişti ve geminin bir korsan gemisi olmadığını duymak içimi rahatlatmıştı. Ancak sorusunu yanıtlayacağıma şunları söyledim: "Eğer dediklerinizi doğruysa, beni neden adamdan kaçırdınız ve neden geri götürmüyorsunuz?"

Kaptan gülümseyerek yanıtladı: "Seni öfkelendiğim için kaçırdım çocuk, bunun için özür dilerim. Seni geri götürürdüm, fakat artık adanın çok uzağındayız. Bak, burada kaldı," diye ek-

leyerek haritaya parmağını koydu, "bizse buradayız, neredeyse yetmiş beş kilometre uzağında. Şimdi geri dönersek mürettebatıma haksızlık etmiş olurum, zira yapacağımız ticaretten edilecek kârda hepsinin hakkı var."

Buna verecek bir cevap bulamadım. Biraz daha konuştuktan sonra mürettebatın bir parçası olmayı kabul ettim. En azından karaya temelli çıkabilecektim, medeniyet görmüş bir adaya ulaşınca. Kaptan bu öneriyi kabul etti, ben de verdiği söz için kendisine teşekkür ettikten sonra güverteye döndüm, ancak kendimi daha rahatlamış hissetmem gerekirken, nedenini bilmememe rağmen hâlâ son derece kederli ve huzursuzdum.

Yirmi Üçüncü Bölüm

Kanlı Bill – Karamsar kanaatler – Garip bir sal, garip bir mürettebat ve daha da garip bir kargo – Misyonerlere iyi gözle bakmak için yeni sebepler – Korkunç bir katliam ve ardından gelen düşünceler.

Geçen bölümdeki konuşmanın üzerinden üç hafta geçmişti ve ben, geminin kıç güvertesinde duruyor, etrafımızda yüzen bir liman yunusu sürüsünün sıçrayışını izliyordum. Ortam çok sakindi. Okyanusun hareketsiz, sıcak, terletici günlerinden biriydi; doğanın uykuya daldığı ve hâlâ hayatta olduğunun tek kanıtının, yüce denizin üzerine çarpan uzun ve derin nefes verişleri olduğu anlardan biri. Tepemizdeki engin mavide hiç bulut süzülmüyordu; dibimizdeki maviyi ise ufacık bir dalga bile bozmuyordu. Güneş gökte acımasızca parlıyor ve suyun göbeğindeki yansıması da en az onunki kadar büyük bir güçle yanıyordu. Deniz öyle büyük bir sükûnet içindeydi ve derin suların yüzeyi öyle berraktı ki, önceden de bahsettiğim o uzun süreli kabarmalar olmasaydı, etrafımızı saran evrenin devasa mavi bir su topundan ibaret olduğunu ve içindeki tek katı maddenin, ortasında yüzen küçük gemimizin olduğunu düşünebilirdik.

Kulağımıza liman yunuslarının ara sıra çıkardığı küçük püskürmeler, akıntıyla birlikte yol alırken direklerin çıkardığı hafif gıcırtılar, camadan halatının patırtısı ve açık yelkenlerin çırpınışı dışında ses çalınmıyordu. Geminin ön ve arka kısımlarını bir tente örtüyor, gözcülük yapan bir grup adam da altında, sıcaktan bunalmış halde uyuşuk uyuşuk yayılıyordu. İstisnasız

herkes tarafından bu isimle çağırılan Kanlı Bill, dümen yekesinin başındaydı. Kebap iş yapıyor ve zamanını rüyalar âlemi ile pusula dolabı arasında bakışlarını gezdirerek, geminin kıç tarafındaki tırabzanlara gidip suya tükürerek geçiriyordu. Bu döngü içerisinde benim durduğum yerin yakınına geldi ve bir kenara yaslanıp mavi dalgalara uzun uzun ve ciddiyetle baktı.

Bu adam, sürekli ciddi ve asık bir suratla gezmesine rağmen, gemidekiler arasında az da olsa tanımak istediğim tek kişiydi. Diğerleri onlarla zaman geçirmekten hoşlanmadığım ve kaptanın koruması altında olduğum için bana fazla aldırış etmiyorlardı. Kanlı Bill de aynı şeyi yapıyordu; fakat bu onun herkese karşı takındığı genel tavırdı, bana özgü bir durum değildi. Bir-iki defa onunla muhabbet etmeye çalıştım, ancak her defasında ufak ses öbekleri çıkarıp yanımdan uzaklaştı. O sıradaysa yakınımdaki tırabzanlara yaslandığı için onunla konuşabildim.

"Bill, neden bu kadar içine kapanıksın? Neden kimseyle konuşmuyorsun?"

Bill bana cevap verirken hafifçe gülümsedi. "Bilmem, herhalde diyecek bir şeyim olmadığındandır!"

"Garip," dedim, derin derin düşünerek, "kafası çalışan birine benziyorsun ve öyleleri genellikle konuşabilir de."

"Öyledir genç," diye cevabı yapıştırdı Bill, kısmen sert bir sesle, "ve içimden gelse ben de yapabilirim, ama burada konuşmanın kime ne yararı var? Tayfa sadece küfürden küfre ağzını açıyor ve belli ki bunu eğlenceli buluyorlar; ama ben bulmuyorum, bu yüzden de çenemi kapalı tutuyorum."

"Evet Bill, haklısın, ben de diğer adamlar gibi konuştuğunu işiteceğime sesini hiç duymamayı yeğlerim. Ama ben küfretmiyorum Bill, bu yüzden ara sıra benimle laflayabilirsin bana kalırsa. Hem günleri bu şekilde, etrafımda tek bir güzel söz bile söyleyebileceğim insanlar olmadan geçirmekten bıktım. Ben arkadaşça muhabbet etmeye alışkınım Bill, ara sıra benimle konuşursan bu beni mutlu eder."

Bill bana şaşkınlıkla baktı, güneşten yanmış suratına hüzünlü bir yüz ifadesinin oturduğuna tanık oldum.

"Bu arkadaşça muhabbetlere nerede alıştın bakalım?" dedi Bill, tekrar denize bakarak. "O Mercan Adası'nda değildir herhalde."

"Aslına bakarsan öyle," dedim, canlanarak. "Hayatımın en mutlu aylarının büyük bir kısmını o Mercan Adası'nda geçirdim." Başka soru sormasına fırsat vermeden, hemen Jack ve Peterkin'le yaşadığım hayattan övgüyle bahsetmeye koyuldum, adada başımızdan geçen her şeyi saniyesi saniyesine anlattım.

"Vah vah," dedi Bill, beni ürkütecek kadar derin bir sesle, "şu an burası hiç de sana göre bir yer değil."

"Doğru," dedim, "gemide pek bir işe yaramıyorum ve tayfadan da hoşlanmıyorum; ama elimde değil, her halükarda bu yakınlarda özgür kalmayı umuyorum."

"Özgür mü?" dedi Bill, bana şaşkın şaşkın bakarak.

"Evet, özgür," diye karşılık verdim, "bu yolculuğun sonunda kaptan beni karaya bırakacağını söyledi."

"*Yolculuk*? Ah be çocuk," dedi Bill, sesini alçaltarak, "gemiye çıktığın gün kaptan sana ne dedi?"

"Bana sandal ağacı tüccarı olduğunu, korsan olmadığını ve bu yolculukta ona eşlik edersem bana kazançtan iyi bir pay vereceğini, eğer istersem de beni medeniyet görmüş adalardan birine bırakacağını söyledi."

Bill bir şeyler mırıldanırken kaşları düştü. "Sandal ağacı tüccarı olduğu konusunda gerçeği söylemiş, fakat yalan söylediği konu..."

"Gemi göründü!" diye haykırdı karga yuvasındaki gözcü.

"Nerede?" diye bağırdı Bill, dümene doğru atılırken. Bu sırada mürettebat bu ani çığlıkla şaşkınlıktan oldukları yerde sıçramış ve ufka bakmaya başlamıştı.

"Sancak tarafında, yelkenleri görünecek kadar mesafede efendim," diye yanıtladı gözcü.

O anda kaptan güverteye çıktı ve halat donanımının üzerine çıkıp dürbünle gemiyi aradı. Ufuk çizgisini boylu boyunca taradıktan sonra bir noktaya kenetlendi.

"Pruva yelkenini açın," diye haykırdı kaptan, ana gergi halatına asılıp güverteye doğru sallanarak inerken.

"Üst yelkenleri açın," diye kükredi ikinci kaptan.

"Emredersiniz efendim," diye yanıtladı tayfa, teçhizata yönelip kedi gibi direklere tırmanırken.

O âna dek her şeyin sessiz sakin olduğu gemiyi birdenbire telaş sarmıştı. Üst yelkenler toplanıp sarılmıştı, kumaşlarla bayrak iplerinin yanında duran adamlar ile kaptan, üstümüze doğru koyu mavi bir çarşaf gibi güçle esmeye başlayan rüzgâra doğru heyecanla bakıyorlardı. Birkaç saniye içinde vurdu bize. Gemi bu saldırıya hazırlıksız yakalanmış gibi sarsıldı, geri çekildi, ardından rüzgâra doğru, onun hükmünü kabullenircesine, nazikçe eğildi ve bir yunus gibi dalgaları yarmaya başladı. Bill'se gemiyi bu yabancı gemiye doğru yönlendiriyordu.

Yarım saat içinde onun da bir uskuna olduğunu görebilmemize yetecek kadar yaklaştık ve biçimsiz direkleriyle yelkenlerine bakarak bir ticaret aracı olduğunu tahmin ettik. Belli ki bizim tipimizi beğenmemişti, çünkü rüzgâr ona da vurur vurmaz yelkenlerini açtı ve bize kıç tarafını döndü. Esintinin biraz daha azalmasıyla üst yelkenlerimiz sarsıldı ve bir şey bariz hale geldi: "Kıç tarafından yapılan takip uzun sürer," lafıyla zıt düşerek, hızımızı iki katına çıkarmıştık ve ona yetişmek üzereydik. Yaklaşık bir buçuk kilometre kala Britanya bayrağı çektik, ancak bir karşılık alamayınca, kaptan pruva tarafından bir top atılmasını emretti. Saniyeler içinde orta güverte zemininin sökülmesiyle açılan delikten ortaya devasa bir pirinç top çıkması, beni şaşkınlığa sürükledi. Bir mil üzerinde dönerek hareket ediyor ve özel mekanizmasıyla yükseltiliyordu. Kısa sürede doldurulup ateşlendi. Ağır top kovalamacanın birkaç yüz metre ötesinde suya çarptı ve sekerek yeniden havalandı, ardından bir buçuk kilometre kadar ötesinde denizi boyladı.

Bu istenilen etkiyi yaratmıştı. Yabancı gemi üst yelkenleri faça etti ve rüzgârı öne alıp gemiyi durdurdu, biz de hızımızı artırıp yüz metre kadar ötede aynı şeyi yaptık.

"Sandalı indirin," diye haykırdı kaptan.

Saniyeler içinde sandal indirilmişti ve mürettebatın bir kısmı üzerine çıkmıştı, her biri denizci kamaları ve tabancalarla kuşanmıştı. Kaptan bana da binmemi buyururken şunları söyledi: "Kıç

tarafına atla sen de Ralph, sana ihtiyacım olabilir orada." Emre uydum, on dakika sonra yabancı geminin güvertesine çıkmıştık. Orada karşılaştığımız manzara hepimizi çok şaşırttı. Görmeye alışkın olduğumuz denizcilerin yerine, kıç güvertesinde on beş siyah duruyor ve bize, saklamakla uğraşmadıkları bir telaş ifadesiyle bakıyorlardı. Tamamen silahsızlardı ve büyük bir kısmı çıplaktı; içlerinden bir iki tanesi çeşitli Avrupai giysilerden parçalar giyiyordu. Bir tanesinin üzerinde, kendisine çok büyük gelen ve hırpani duran, branda bezinden bir pantolon vardı. Bir başkasıysa sadece bel bölgesini örten, yerlilerin geleneksel kıyafetlerinden birini giyiyordu, başında da kunduz derisinden bir şapka vardı. Fakat içlerindeki en gülünç görünümlü kişi, ki kendisi şef olsa gerekti, uzun boylu, mazlum bakışlı ve orta yaşlı bir adamdı; pamuk gömlek, çatal kuyruklu bir ceket ve hasır şapka giyiyordu, bacaklarının dizden aşağısıysa tamamen açıktaydı.

"Bu gemiyi kim komuta ediyor?" diye sordu kaptanımız, o adama doğru bir adım atarak.

"Kaptan ben," diye yanıtladı adam, hasır şapkasını çıkartıp yerlere kadar eğilerek.

"Sen mi?" dedi kaptan, şaşkınlıkla. "Nereden geliyorsunuz, yolculuk nereye? Gemide ne tür kargo taşıyorsunuz?"

"Biz geldi," diye yanıtladı, çatal kuyruklu ceket giyen adam, "Aitutaki'den; yolculuk Rarotonga. Biz yerli mizyoner gemisi; ismi *Zeytin Dalı*; kargo iki ton hindistancevizi, on yedi domuz, yirmi kedi ve İnçil."

Bu duyuru, bizim geminin tayfası tarafından, kaptanın kesin emri sonucu yarıda kesilen bir kahkahayla karşılandı. Misyonere yürüyüp elini içtenlikle sıkarken kaptanın yüzündeki ciddiyet, birdenbire yerini sevecen bir nezaket ifadesine bırakmıştı.

"Size rastladığıma çok sevindim," dedi, "ve misyonerlik görevinizde başarı diliyorum. Lütfen beni kamaranıza götürün, sizinle özel olarak görüşmek istiyorum."

Misyoner onu hemen elinden tuttu, kaptana yol gösterirken, "Ben sana denk gelmeye çok sevindi tüccar; seni korsan sandı biz. Direkte asılı şey yüzünden öyle görünüyor," dedi.

Kaptan bu adamla nasıl bir görüşme yaptı hiç öğrenemedim, fakat on beş dakika geçmeden güverteye döndü ve misyonerle yürekten bir şekilde el sıkışarak sandala ve gemiye dönmemizi emretti, böylelikle çok geçmeden tekrar yola çıktık. *Zeytin Dalı* dakikalar içinde çok gerimizde kalmıştı.

O akşam, aşağıda yemekteyken, tayfanın o ilginç gemiyle ilgili konuştuğunu işittim.

"Merak ediyorum," dedi biri, "kaptan neden o çatal kuyruklu yük görevlisinin domuzlar ve misyonerlerden oluşan kargosuna imtiyaz gösterdi acaba. Normal bir ticaret gemisi olsaydı, istediği kadar domuz alır ve gemiyi de içindeki herkesle birlikte batırırdı."

"Eğer nedenini bilmiyorsan bu denizlerde yeni olmalısın Dick," diye haykırdı bir başkası. "Kaptanın İncil'e duyduğu saygı en fazla sana duyduğu kadardır (yani çok az), ama biliyor ki, daha doğrusu herkes bilir ki, Güney Adalarında bir geminin karaya çıkıp da her şeyi gönül rahatlığıyla talan edebileceği tek yer, İncil'in ulaştığı topraklardır. Şu an bile, eğer arkanda sana destek çıkacak eli silahlı otuz kadar insan yoksa, üzerine çıkacağına bir köpekbalığının ağzına girmeye çalışmanın daha hayırlı olacağı yüzlerce ada var."

"Evet," dedi, yüzünde derin bir yara izi olan bir adam, "Dick bu işte yeni. Fakat kaptan bizi bir kargo dolusu sandal ağacı için Fiji'ye götürüyorsa, bu siyah seçkin takımını da doğal ortamlarında görecek demektir. Ben İncil'in onlara ne hayrı dokunur bilmem, umursamam da. Fakat şundan eminim: Kitabın ulaştığı adaların hepsinde yapılan işler pürüzsüzce yürür, kolay hale gelir; sözün gitmediği yerlerdeyse şeytanın ta kendisi bile kendini yuvasında hisseder."

"Eh, insanın iyisinden kötüsünden anlarsın," diye haykırdı bir başkası, gülerek, "ne de olsa ömrün boyunca olabilecek en kötü tiplerle ahbaplık ettin sen!"

"Avare Ralph!" diye haykırdı biri, ambar ağzından aşağı. "Kaptan seni istiyor, tez."

Merdiveni çabucak tırmanıp kaptan köşküne koştum, ilerlerken, bu adamların İncil'in vahşiler üzerindeki etkisine dair

tanık oldukları ilginçlikler üzerine düşünüyordum. Konuya tamamen lakayt kalmalarına rağmen, tayfanın doğruyu söylediğinden hiç şüphem yoktu.

Güverteye çıktığımda Kanlı Bill'i dümende buldum yine, yalnız olduğumuz için onunla sohbet etmeye çalıştım. Üst güvertede misyonerlere dair konuşulanları kendisine anlattım ve şöyle dedim:

"Söylesene Bill, bu gemi gerçekten de sandal ağacı ticareti mi yapıyor?"

"Evet Ralph, öyle, fakat bir yandan da korsan gemisi. Tepede gördüğün kara bayrak bir aldatmaca falan değil."

"O halde nasıl olur da tüccar olduğunu söylersin?" diye sordum.

"Şey, o konuya gelince, kaptan zorla ele geçiremediği zamanlarda ticaret yapar, ancak gasp edebildiğini de etmeyi tercih eder. Ralph," dedi sesini alçaltarak, "bu güvertede tanık olduğum onca kanlı olayı görseydin, korsan olup olmadığımızı daha fazla sorgulaman gerekmezdi. Ancak çok geçmeden öğrenirsin. Misyonerlere gelince, kaptan onlara müsamaha gösteriyor, çünkü işine yarıyorlar. Güney Denizi Adalarındaki yerliler öyle şeytani şeyler ki, ehlileştirilmeleri gerekiyor, misyonerler de bunu yapabilecek kişiler."

Oradan sonra yolumuz birkaç küçük ada öbeğinin arasından geçti, bu süreçte birden fazla kez rüzgârsızlıktan ötürü yol alamadık. Yolculuğumuzun bu kısmında güvertedeki ve karga yuvasındaki mürettebat her zamankinden daha fazla tetikte durdu, çünkü kaptandan öğrendiğime göre, bu bölgede yaşayan kana susamış ve düzenbaz yerlilerin saldırı tehlikesinin yanı sıra, adaların arasındaki kanallarda yükselen mercan resifi öbeklerine çarpma riskinin de altındaydık, resiflerin bir kısmı su yüzeyine kadar çıkıyordu, gerisiyse sadece birkaç metre aşağıdaydı. Vahşilere karşı hazırlıklı olmamız gerektiği de doğruydu.

Bir gün, çoğu üzerinde insan yaşamıyormuş gibi görünen bir grup adacığın arasında durmuştuk. İçme suyuna ihtiyacımız olduğu için, kaptan birkaç fıçı doldurup getirsinler diye karaya bir sandal dolusu denizci gönderdi. Fakat üzerlerinde yer-

liler olmadığını düşünmekte hata etmiştik; çünkü kıyıya yaklaşmak üzereyken çalıların arasından bir grup çıplak siyah çıkıp kumsalı kuşatmıştı, mızrak ve sopalarını tehditkârca havada sallıyorlardı. Bizim tayfa silahlıydı, fakat herhangi bir düşmanlık sergilemekten çekinerek, yerlilerle iletişim kurmak için kürek çekmeye devam ettiler. O gün mürettebatın arasında Güney Adalarının o özgün dilini iyi kötü konuşabilen birkaç kişi olduğunu öğrendim. Adanın kırk metre kadar yakınına vardığımızda kürek çekmeyi kestik ve ikinci kaptan ayağa kalkıp karşımızdaki güruha hitap etmeye başladı; fakat bize yanıt vereceklerine mürettebatı taş yağmuruna tutmayı tercih ettiler, tayfanın bir kısmının vücutlarında kesikler oluşmasına neden oldular. Bizimkiler hemen silahlarını çekti, onları yaylım ateşine tutmak üzereydiler, derken kaptan, beş yüz-altı yüz metre ötedeki gemiden seslendi bize.

"Ateş etmeyin," diye bağırdı öfkeyle. "Şu yöne doğru geri çekilin."

Mürettebat bu emre şaşırmıştı ve itaat etmeye hazırlanırken bir yandan da kısık sesle küfürler ediyorlardı, zira öfkelenmişlerdi ve intikam ateşiyle yanıp tutuşuyorlardı. İçlerinden üç ya da dördü tereddüt etmişti ve isyan çıkarmaya meyilliydi.

"Öfkeye kapılmayın arkadaşlar," dedi ikinci kaptan, dudaklarına acı bir gülümseme otururken. "Emirlere uyun. Kaptanımız kendisine edilen hakaretlere müsamaha gösteren biri değil. Eğer Uzun Tom hemen şurada bu hareketin karşılığını vermezse, kendimi köpekbalıklarına atarım."

Adamlar, sayıları yaklaşık beş yüz-altı yüzü bulan ve kalabalıklaşan yerlilerle dolup taşmış kıyıdan uzaklaşırken gülümsediler. Denizin üzerinde gürültülü bir kükreme sesi yankılandığında daha birkaç yüz metreden fazla kürek çekmemiştik. Koca pirinç top, kalabalığı tam ortalarına isabet eden bir gülleyle yardı, o esnada hayatta kalan zavallılar, ormana koşarken o zamana dek hayalini bile kuramayacağım bir çığlık atıverdiler. Kumların üzerinde, öldükleri yere devrilen cesetlerin arasında, acı içinde çığlık atan, uzuvlarını kaybetmiş insanlar görebiliyordum. Ara sıra da kasılarak ayağa kalkan ve ormana kaçmaya

çalışırken birkaç adımdan sonra kana bulanmış kuma devrilenler de vardı. Bu korkunç ve lüzumsuz katliamı izlerken bütün kanım çekilmişti. Ancak düşünecek fazla zamanım yoktu, çünkü kaptanın derin sesi dalgaların arasından geçip kulaklarımıza çalınmıştı: "Kıyıya çıkın ve varilleri doldurun beyler." Mürettebat sessizce itaat etti, bana öyle geliyordu ki, bu acımasız hareketten ötürü onların bile mideleri bulanmıştı. Su çekmeyi düşündüğümüz nehir boyunca ilerlerken, akan suyun bile kana bulandığını gördük, çünkü ölenlerin büyük bir kısmı akıntının kıyısında, nehir ağzının az yukarısında duruyordu. Zavallı yaratıkların çoğu ırmağın içine düşmüştü ve içlerinden birini, akıntıyla beraber sürüklendiği esnada iki kayanın arasına sıkışmış halde, açık gözleriyle bize bakarken, siyah saçları akıntıda kan kızılına bulanmış olarak bulduk. Artık hiçbiri karaya çıkmamıza ses edemezdi. Biz de varillerimizi ölülerin yukarısına taşıdık ve onları doldurup sandala döndük. Neyse ki çok geçmeden bir esinti başlamıştı, bizi o korkunç yerden alıp götürdü; fakat maalesef gördüklerime dair anılarımı hafızamdan çekip alamıyordu.

"Demek bu," diye düşündüm, tırabzanlara sessiz bir umursamazlıkla yaslanıp purosunu içerek, önümüzden geçen verimli yeşil toprakları güzel bir manzara resmiymiş gibi süzen kaptana uzaktan korkuyla bakarken, "misyonerlere onları işe yarar bulduğu için dokunmayan ve vahşileri diğer herkesten daha iyi ehlileştirebilecek kişi bu demek!" Sonra, herhangi bir misyonerin günün birinde *onu* ehlileştirip ehlileştiremeyeceğini merak ettim!

Yirmi Dördüncü Bölüm

Kanlı Bill'in konuşkan hale gelmesi ve zekâsı – Hoş olmayan bir arayış – Geçmişe dönük düşüncelerimin volkanik aktivitelerce yarıda kesilmesi – Korsanların bir Fiji kabile şefiyle müzakereye girmesi – Şaşırtıcı ve korkutucu sonuçlar doğuran bir sürü başka şey.

Önceden anlattığım olaylardan günler sonra kendimi biraz toparlayabildim. Korkunç bir rüyada olduğum hissini uzun bir süre üzerimden atamamıştım ve kaptanımızla karşı karşıya gelmekten o kadar korkuyordum ki, kamarasındaki görevlerim elverdiğince ondan uzak durmaya gayret ediyordum. Neyse ki beni o kadar umursamıyordu, ona karşı olan tavrımdaki bu değişikliği fark etmedi bile, aksi takdirde durumum daha vahim hale gelebilirdi.

Fakat artık, o korsan gemisinde bir saat daha bile kalmaya dayanamayacağıma ve karaya çıktığımız ilk adada kaçarak kendimi yerlilerin insafına teslim etmeye karar vermiştim. Bu konuda bayağı bir düşündüm ve sonunda aldığım karardan Kanlı Bill'e de bahsetmeyi uygun buldum. Çünkü son zamanlarda yaptığımız konuşmalardan, onun da eline fırsat geçtiği takdirde kaçmayı düşünebileceğine ikna olmuştum. Fikrimden bahsettiğimde kafasını salladı. "Hayır Ralph, hayır," dedi, "buralardayken kaçmayı düşünmemelisin. Ada gruplarından bazılarında güvenliğe erişebilirsin, ancak buralarda yaptığın takdirde, piştiğin kazandan çıkıp altında yanan harlı ateşin içine düşmüş gibi olursun."

"Niçin Bill?" dedim. "Yerliler beni kabul etmez mi?"

"Ederler delikanlı, sonra da yerler."

"Yerler mi?" dedim şaşkınlık içinde. "Güney Adaları halklarının düşmanları dışında kimseyi yemediğini sanıyordum."

"Peh!" deyiverdi Bill. "Herhalde İngiltere'den gelen iyi kalpli arkadaşların sokuvermiştir bu düşünceyi kafana. Benim de memleketten tanıdığım yumuşak kalpli bir ahali var, rahatlarının kaçıvermesinden hoşlanmazlar ve ne zaman onlara hoşlarına gitmeyecek, kendi deyişleriyle şoke edici bir şey deyiversen, haklı da olsan kulaklarını tıkayıp ağlayıverirler. 'Yo, hayır, bu *çok* fena! Hayatta inanmam!' Doğrudur, inanamazlar, çünkü inanmak istemezler. Farkındayım, İngiltere'de, siyahların düşmanlarını sadece ara sıra yeyiverdiklerini düşünen o inatçı tuzu kuru *inanmayanlardan* binlerce var. Ama Britanya ve Amerika donanmalarının kaptanlarının büyük bir kısmı da en az benim kadar iyi bilir ki, Fijililer sadece düşmanlarını değil, birbirlerini de yeyiverirler. Bunu garazlarından değil, zevk için yaparlar. İnsan etini her tür ete tercih ettikleri bir *gerçek*. Ama beyazlarınkini siyahlarınki kadar sevmezler, midelerine dokunurmuş."

"Ah be Bill," dedim, "az önce bana resmen yakalandığım takdirde beni *yiyeceklerini* söyledin."

"Söyledim ve öyle yapacaklarını düşünüyorum. Sadece içlerinden birkaçının beyaz eti siyah *kadar* sevmediğini söylediğini duydum; ama acıkırlarsa da ayırt etmezler. Her hâlükârda öldürürler seni. Şunu unutma Ralph, buralarda uzun süre bulundum ben, tüccarken farklı ada takımlarını birçok kez ziyaret ettim. Ve tüccarların büyük bir kısmı esaslı haydutlar olur. Korsanlardan daha iyi değillerdir, diyorum bak. Eski kaptanlarımdan biri şu an yanında gezdiğimizden bir gıdım daha iyi değildi. Bir gün gemisinde, dost canlısı bir şefle ticaret yapıyordu. Şef bizimle takas edeceği şeyleri kafasının üstüne bağlamıştı, zira bu herifler su samuru kadar iyi yüzer. Şef çetin cevizdi, elindeki şeylerden bir kısmını bize vermek istemiyordu. Takasları bitince şef kaptanla el sıkışıp karaya dönmek için suya atladı; ama daha gemiden kırk metre kadar uzaklaşamadan kaptan tabancasını çıkarıp vurdu ve gebertti onu. Sonra demir alıp

denize açıldı, biz kıyı boyunca ilerlerken, karadaki siyahlardan altısını daha tüfeğiyle yere serdi. Bunu adaya gelecek diğer tüccarların işini batırmak için yaptığını söyledi. Ama dediğim gibi, ben bu adamları iyi tanırım. Buralardaki kurallara göre, batan bir gemiden çıkan herkes, ölü ya da diri olsun, pişirilip yenmeye mahkûmdur. Bir fırtınadan korunmak için sığındığımız bu adalardan birine bir gemi çarpıp batmıştı. Mürettebatın tamamı ölmüştü; üç kişi dışında, onlar da karaya yüzmüştü. Adaya ayak basar basmaz çevreleri yerlilerce sarıldı ve ormana götürüldüler. Onları neyin beklediğini çok iyi biliyorduk, ama yardım edemezdik, çünkü bizim mürettebatımız kalabalık değildi ve kıyıya çıktığımız takdirde bizi de öldürürlerdi. O üç adamı bir daha görmedik; ama bağırış çağırışların, dans ve eğlence dolu bir gecenin seslerini duyduk. Ertesi gün ticaret yapmak için gemimize gelen yerlilerden biri, karaya vuran *uzun domuzları*, onlara böyle hitap etmişti, pişirip yediklerini ve kemiklerinden yelken iğnesi yapacaklarını söyledi. Beyazların mideye iyi gelmediğini ve halkının büyük bir kısmının hastalandığını da söyledi."

Yerlilere dair bu korkunç anlatılar beni şoka sokmuş ve derin düşüncelere sürüklenmeme sebep olmuştu. Bill'e bana nasıl bir öneride bulunabileceğini sordum. Kimsenin duyamayacağından emin olmak için güverteyi kolaçan etti ve sesini kısarak konuştu. "Buradan kurtulabilmemizin iki veya üç yolu var Ralph, ama hiçbiri kolay değil. Eğer kaptan Tahiti'deki bazı adalara doğru yol alırsa, orada sorunsuzca kaçabiliriz. Çünkü oradaki yerlilerin hepsi Hıristiyan; öğrendiğim kadarıyla yerel halkın Hıristiyanlığı kabul ettiği her yerde insanlar bu kanlı âdetlerini bırakıyor ve orası güvenilir hale geliyor. Ben dine hiçbir zaman fazla takılmamışımdır," dedi, kendi kendine konuşur gibi bir sesle, "ne anlam ifade ettiğini de bilmem; yine de kör biri bile bu kara derilileri nasıl etkilediğini görebilir. Ama şu da var, ne zaman bu adalardan birine çıksak, kaptan bizi şahin gibi izleyip gözetmeye başlar, çünkü içimizden birkaç kişinin onunla yolculuk etmekten bıktığından şüphe ediyor. Belki de güvertede nöbet sırasının bizde olduğu bir gece sandalı in-

dirip kimse gittiğimizi anlamadan uzaklaşabiliriz. Fakat o zaman da siyahlarca yakalanma riskimiz doğar. Ben bu plana bel bağlamak istemem pek. Beraberce düşünüp bir yolunu buluruz Ralph, ne yapabileceğimize bir bakarız. Ama şimdilik güvertede nöbet sırası bizde, ben gidip rapor vereceğim."

Sonra Bill bana iyi geceler diledi ve o aşağı inerken, meslektaşlarımızdan biri dümeni devraldı. Onunla konuşasım olmadığı için kıç tarafına yürüdüm ve tırabzanlara yaslanarak, fosforluymuşçasına parlayan dalgaların merdivenin çevresinde çalkalanışını ve geminin ardından mavi ışıklı alevler gibi akışını izledim. Düşüncelerimde hüzün vardı, içinde bulunduğum o acınası hali, Mercan Adası'nda sevgili arkadaşlarımla beraber geçirdiğim huzurlu günlerle kıyasladığımda, ağlamamak için kendimi zor tutuyordum. Jack ve Peterkin'i düşünürken içime kötü hisler doğdu, haybeye bir çabayla adanın her bir köşesinde cesedimi ararken hissetmiş olabilecekleri hüzün ve umutsuzluğu gözümde canlandırdım. Çünkü mağaradan çıkıp da beni aramaya başlayıp ne sandalı ne de korsan gemisini görünce, akıllarına kaçırılmış olma ihtimalimin gelmediğinden emindim. Jack'in Peterkin'i benim yardımım olmadan nasıl mağaradan çıkarmış olabileceğini merak ettim. Tünelden geçerken kendisini kaybedip de tekmeler savurmaya başladığını hayal ettiğimde vücuduma bir titreme geldi! Sonra güney tarafında, ufukta aniden parlayan kırmızı bir alev, düşüncelerimi böldü ve uzak denizleri parlak kızıla boyadı. Bu görüntüye, uzaktaki bir gök gürültüsünü andıran alçak bir gürleme de eşlik ediyordu. O esnada gök tepemizde kararda ve boğucu derecede sıcak bir rüzgâr düzensiz aralıklarla üzerimize doğru esmeye başladı.

Mürettebat telaşla toplandı, içlerinden çoğu fena bir hortumun üstümüze geldiğini düşünmüştü. Ancak çok geçmeden güverteye çıkan kaptan, olaya bir açıklık getirdi.

"Alt tarafı bir volkan," dedi. "Buralarda bir tane bulunduğunu biliyordum, ama faaliyette olduğundan habersizdim. Yukarı çıkıp babafingo yelkenlerini toplayın; büyük ihtimalle bir esinti gelecek, hazırlıklı olmak iyidir."

O konuşurken üzerimize bir şeyler yağmaya başladı, döküı

len şeyin yağmur değil de kül olduğunu anlamamız uzun sürmedi. Volkandan kilometrelerce uzakta olduğumuza göre, rüzgâr aracılığıyla üzerimize sürüklenmiş olmalıydılar. Kaptanın da öngördüğü gibi, bunu sert bir esinti takip etti ve biz de onun yardımıyla volkanı hızla arkamızda bırakıp uzaklaştık. Yine de gecenin büyük bir bölümü boyunca parlak ışıklarını görmeye ve öteden gelen gürültüsünü işitmeye devam ettik, hem de ondan yaklaşık kırk kilometre kadar, belki de daha fazla uzaklaşmış olmamıza rağmen. Bulutun içinden çıktığımız sırada güvertenin tamamı ve bütün donanımlarımız kalın bir kül tabakasına bulanmıştı. Bu bana çok ilginç gelmişti, Jack'in Büyük Okyanus'taki adaların büyük bir bölümünün hâlâ faaliyette olan veya sönmüş volkanlardan oluştuğunu ve bütün bölgenin az çok volkanik olduğunu söylediğini hatırladım. Bazı bilim insanlarının fikirlerine göre, bu adalar volkanik faaliyetlerden ötürü batan devasa bir kıtadaki dağların tepelerinden ibaretmiş.

Volkanın yakınından geçişimizden üç gün sonra, rüzgâr yönümüzde dikkate değer büyüklükte ve berekette bir adaya rastladık. Yaklaşık bin iki yüz metre yüksekliğinde iki dağı vardı. Bu yükseltiler, sık yeşilliklerle kaplı geniş bir vadi tarafından birbirlerinden ayrılmışlardı. Tam karşısındaki, ağaçların denize kadar bir nehir boyunca dizildiği ve beyaz kumlu kıyıya sürüklendiği kısmı saymazsak, zengin düzlükler veya çayırlıklar dağ yamaçlarını sarmıştı. Benim geldiğim Mercan Adası'nın aksine, dağ tepeleri iğne gibi sivri ve boştu, kenarlarıysa o denizlerde gördüğüm en kaba hatlara sahipti. Ada görüş mesafemize girdiği sırada Kanlı Bill yanımdaydı.

"Hah!" diye bağırdı, "Bu adayı iyi bilirim. Ona Emo diyorlar."

"Daha önce buraya geldin mi yani?" diye sordum.

"Evet geldim, sık sık, bu gemi de öyle. Sandal ağacı çıkan meşhur bir adadır. Buradan çok kargo aldık ve parasını da ödedik. Vahşilerin sayısı o kadar fazla ki zorla almaya cesaret edemedik. Ama kaptan onları kandırmayı çok denedi, artık bizden pek hoşlanmıyorlar. Hem geçen gelişimizde mürettebat da hoş tavırlar sergilemedi. Şimdi kaptanın böyle bir işe kalkışıp

kalkışmayacağını merak ediyorum. Bana öyle geliyor ki, adam dünyevi hiçbir şeyden korkmuyor."

Kısa sürede duvar oluşturan mercan resifinin içine geçtik ve derinliğin altı kulaçlık olduğu, kıyıları rizoforalar ve uzun, gölgeli ağaçlarla kaplı ufak bir koyun hemen karşısında demir attık. Yerlilerin başlıca yerleşim yeri olan köy buradan yarım kilometre uzaktaydı. Sandalın indirilmesini emreden kaptan sandalına atladı ve bana da onunla gelmemi buyurdu. On beş kişi vardı yanımızda ve hepsi de silahlanmıştı. İkinci kaptan acil durumda kaçabilmemiz için Uzun Tom'u hazırda tutacaktı.

"Yola koyulun beyler," diye haykırdı kaptan.

O cümlesini bitirir bitirmez kürekler suya atıldı, sandal geminin yanından suya indirildi ve birkaç dakikada kıyıya ulaştık. Burada, beklediğimizin aksine, adanın en büyük şefi olan Romata tarafından büyük bir samimiyetle karşılandık, bizi evine götürdü ve üzerlerine oturmamız için hasırlar serdirdi yere. İçlerinden geçerken fark ettim ki, sayısı iki bin-üç bini bulan yerlilerin hepsi silahsızdı.

Kısa bir karşılıklı pohpohlama sürecinin ardından, kızarmış domuz ve çeşitli bitki köklerinden oluşma bir ziyafet karşımıza serildi. Tedbiri elden bırakmadan sofraya katıldık ve hemen işe koyulduk. Kaptan adaya geliş amacını beyan etti, bir önceki ziyaretinde yaşanan tatsız olaylardan ötürü pişmanlığını dile getirdi ve her iki tarafın da birbirlerine karşı kin duymadığını umduğunu, tatmin edici bir ticaret anlaşması yapılmasını beklediğini belirtti.

Romata aralarında bir anlaşmazlık yaşandığını tamamen unuttuğunu söyleyerek ve dostlarını yeniden görmekten hoşlanmadığını reddederek cevapladı bunu. Ağaç keserken ve kütükleri gemiye taşırken bize gereken her türlü yardımı yapacağının teminatını da verdi. Ardından bir anlaşmaya varıldı ve orayı terk etmek üzere ayaklandık. Nasıl bir konuşma geçtiğini bana daha sonra Bill anlattı, dillerini gayet iyi biliyordu o.

Romata bize gemimize kadar eşlik etti ve başka bir adanın büyük şeflerinden birinin o sırada kendisini ziyaret ettiğini, ertesi gün onun adına bir eğlence düzenleneceğini söyledi. Onu

bizimle tanıştırmak için izin istedikten ve onay aldıktan sonra, adamı getirmeleri için kanosunu kıyıya gönderdi. Dönerken yanlarında en sevdiği iki şeyini, yani horozunu ve papağanını da getirmelerini emretti. Kano işe koşulurken, vahşi şefi etraflıca inceleme fırsatı buldum. Kocaman bir adamdı, iri ve güzel şekillenmiş uzuvları ve geniş göğsü ile kaslı kolları dışında tamamen örttüğü bir gövdesi vardı. Çünkü alt tabakadan gelenler çoğunlukla kasıklarının etrafına sardıkları *maro* adındaki kumaş parçasından başka bir şey giymezken, özel durumlarda şefler vücutlarını Çinlilerin kullandığı kâğıtdutu ağacının kabuğundan yapılma yerel kumaşlarla örterdi. Romata'nın muazzam bir kara bıyığı ve sakalı vardı, saçı da öyle kıvrımlıydı ki, kafasına kavuk geçirmiş gibi görünüyordu, içinden de uzun ahşap bir pim geçirilmişti! Sonradan fark ettim ki o tahta çubuğu kafasını kaşımak için kullanıyormuş, zira parmakları, saçlarını bozmadan içine sokabilmesi için fazla kısaydı. Ancak Romata saçı uğruna hayatı kendisine zindan ediyordu. İlerleyen zamanlarda öğrendik ki geceleri başını, boynunu yaslayabilmesi için üzeri oyulmuş ahşaptan bir yastığa koyuyormuş, böylelikle uyurken saçları da bozulmuyormuş.

Kano on dakikada dönüp çok farklı bir görüntü sergileyen diğer şefi getirdi. Yüzünün bir yarısını kırmızıya, diğeriniyse sarıya boyamış, üzerlerine çeşitli siyah desenler çizmişti! Bunların dışında Romata'yla aynı görünümdeydi, fakat onun kadar yapılı değildi. Bu şef, şans eseri uzaklardaki adalara geldikleri zaman rastladığı küçük çaplı tüccarlarınkileri saymazsak daha önce hiç gemi görmediği için, güvertedeki her şeyin intizamına ve güzelliğine kapılmıştı. Özellikle kendisine gösterilen bir tabancaya hayran kalmış ve beyazların ahşabı varil yapacak kadar iyi kesmelerini sağlayan sağlam baltaları nereden bulduğunu sormuştu! O kendisini etrafıyla meşgul ederken, kardeş şefi ilgisiz duruyor, fevkalade bir horozu ve mavi başlı bir papağanı okşuyordu. Bunlar önceden bahsettiğim favori hayvanlarıydı. Diğer yerlilerin hepsinin Romata'nın huzurunda eğilerek hareket ettiğini fark ettim. Konuklarımız ayrılmadan evvel, kaptan pirinç topun çıkarılmasını ve onların şerefine ateşlenme-

sini emretti. Bunu arkamızdan iş çevirmemeleri için, elimizde onlardakinden daha büyük bir güç olduğunu yerlilere hatırlatmak amacıyla gerçekleştiğinden adım gibi eminim. Romata daha önce böyle bir silah görmemişti, çünkü önceki gezilerde ortaya çıkarılmamıştı. Ona bakarken yüzünde beliren hayret dolu ifade eğlendiriciydi. Gücünü öğrenmeye o kadar meraklıydı ki, kaptana onu ateşlemesi için yalvardı. Bu nedenle top doldurduldu. Sonra şeflere denizin iki kilometre kadar açığında duran bir kayaya bakmaları söylendi ve silah ateşlendi. Birdenbire kayanın tepesi patladı ve etrafa saçılan parçalar da akabinde suya düştü.

Romata bu atışın başarısından ötürü o kadar mutlu olmuştu ki, kıyıda yürüyen bir adamı işaret edip ona da ateş etmesi için kaptana yalvardı. Belli ki kendisinin buna izin vermesinin, kaptanın böyle bir davranışta bulunması için yeterli olacağını düşünüyordu. Bu yüzden kaptan kıyıdaki yerliye ateş etmeyi reddedip topu kaldırtınca şaşırmış ve sinirlenmişti.

Bu vahşilere keyif veren şeyler arasında Romata'nın misafirinin ilgisini en çok çeken şey, geminin pompası oldu. Onu incelemekten ve su çekmekten bir türlü sıkılmadı. Hatta pompaya o denli kafayı takmıştı ki, kıyıya dönmeye bir türlü ikna edilemedi ve kanosunu kıyıya gönderip üzerine oturmak için en sevdiği taburesini getirtti ve günün geri kalanını sintine suyunu gemiden dışarı pompalayarak geçirdi!

Ertesi gün mürettebat sandal ağacı kesmek için kıyıya çıktı, kaptan da acil bir durum yaşanması ve yerinden çıkarılıp yükseltilmiş pirinç topa ihtiyacımız olması ihtimaline karşı, bir-iki adamla birlikte gemide kaldı. Topun kaprisli namlusu doğrudan şefin evine doğrultulmuştu. Tayfa her zamanki gibi tamamen silahlıydı. Kaptan işin ucundan tutayım diye bana da onlarla gitmemi emretti. Bu buyruk beni mutlu etti, çünkü bu sayede kaptanın yakınlarında olmak zorunda kalmayacaktım; buna katlanamıyordum, hem yerlileri yakından görme şansım da olacaktı.

Biz muz, hindistancevizi, ekmekağacı ve benzeri ağaçların arasında tek sıra halinde yürürken, Mercan Adası'ndayken tanıdı-

gım erik ve banyan ağaçlarından da orada bolca olduğunu gördüm. Gölevez kökü, yerelması ve tatlı patatesin de bol miktarda yetiştiğini de fark ettim. Ormanda bir açık alana vardığımızda, ansızın yerlilerin evlerinden oluşma bir kümeyle karşı karşıya kaldık. Başlıca malzemeleri bambuydu ve pandanus ağacının geniş ve kalın yapraklarıyla örtülmüşlerdi. Ancak büyük bir kısmı sadece eğimli bir çatı ve önü açık üç duvardan oluşuyordu. Hava şartlarına karşı akla hayale gelebilecek en basit korunaklardı bunlar. İçlerinde ve çevrelerinde yerli güruhları vardı; kadın, erkek, çocuk. Biz yürürken hepsi izlemek için ayağa kalktı, şefin bize eşlik etmesi için yolladığı topluluk da peşimizden geliyordu. Adanın yaklaşık yarım kilometre içerisindeki, sandal ağaçlarının büyüdüğü yere vardık, mürettebat çalışmaya başlarken, ben de araziyi incelemek için bitişikteki tepeye tırmandım.

Gün ortasına doğru şef, yanında birkaç takipçisiyle yanımıza geldi, içlerinden biri ahşap bir tepside kızarmış domuz taşıyordu, yanında muz yaprakları üzerine koyulmuş yerelmaları ve patatesler de vardı. Yiyecekleri tayfaya takdim ettiler ve adamlar, bir ağacın gölgesine çekilip onları mideye indirdi. Şef de soframıza katılmıştı. Ancak kendi başına yemek yiyeceğine eşlerinden biri tarafından beslendiğini görmek beni şaşırttı! Bill'in yanında oturuyordum ve ona bunun sebebini sordum.

"Kendi başına yemek yemek onun için aşağılayıcı bir şey galiba," diye yanıtladı Bill. "Ama şunu da söyleyebilirim ki, önemli olaylar haricinde o kadar da özellikli biri değil. *Tabu* dedikleri garip bir âdetleri var ve bunu çok ciddiye alıyorlar. Eğer bir insan bir ağacı kendi tanrısı olarak benimserse, o ağacın meyvesi o kişi için tabu olur. Yediği takdirde halkı tarafından öldürülür ve tabii ki yenir, buralarda öldürmek ve yemek eş anlamlıdır. Peki, şefin kafasındaki o büyük saç öbeğini görüyor musun? Eh, onu o şekilde tutmak için özel olarak çalışan çok sayıda berberi var, kanunlara göre her kim bir şefin başına dokunursa, ister ölü olsun ister diri, onun elleri tabulaşır. Yani berberlerin elleri her zaman tabudur ve onları kendi işleri için kullanamazlar, bu yüzden devasa bebekler gibi, ki zaten öyleler kesinlikle, başkaları tarafından beslenmeleri gerekir!"

"Garipmiş Bill. Şuraya bak," dedim, yerlilerin geneline oranla çok daha açık renk tenli bir adamı işaret ederek. "Fijililer arasında böyle açık tenli birkaç kişi gördüm daha önce. Bana farklı bir ırktan geliyormuş gibi görünüyorlar."

"Öyleler zaten," diye yanıtladı Bill. "Bu adamlar doğunun uzak bir bölümünde kalan Tonga Adaları'ndan. Buralara büyük savaş kanolarını inşa etmek için geliyorlar. Bu iş iki, bazen de dört yıl kadar sürebildiği için, bu adalardaki kara yılanların arasında her zaman birkaç tane kahverengi derili bulunur."

"Bu arada Bill," dedim, "sen yılanlardan bahsedince fark ettim, dünyanın bu bölgesine geldiğimden beri hiç sürüngen türünde bir şey görmedim."

"Artık kalmadı," dedi Bill, "zencileri saymazsan, bir-iki kertenkele ya da zararsız şey dışında bu adalarda onlardan hiç bulamazsın. Ama karada yoksa bile, denizde sürüsüne bereket, bu da bana buralardaki inanılmaz bir canavarı anımsattı. Gel hele, göstereyim sana." Bill bunları söyledikten sonra ayağa kalktı ve diğerlerini domuzlarla baş başa bırakarak beni ormana götürdü. Kısa bir mesafe yol aldıktan sonra durgun bir gölcüğün yanına geldik. Yerli gençlerden biri peşimize takılmıştı, ona el edip yanımıza çağırdık. Bill ona anlamadığım birkaç kelime ettikten sonra, genç gölcüğün kıyısına geldi ve kısık sesli, ilginç bir ıslık sesi çıkardı. Su birdenbire dalgalandı ve devasa bir yılanbalığı kafasını yüzeye çıkarıp gencin başına dokunmasına izin verdi. Yaklaşık üç buçuk metre boyundaydı ve bir insan beliyle aynı kalınlıktaydı.

"Al işte," dedi Bill, dudakları duyduğu memnuniyetle kıvrılmıştı, "sence ondan tanrı olur mu Ralph? Bu onların tanrılarından biri ve düzinelerce canlı bebekle beslendi. Ölmeden önce daha kaç tane mideye indirir, tahmin etmesi zor."

"Bebek mi?" dedim kuşkuyla.

"Tabii ya, bebek," diye karşılık verdi Bill. "Senin memlekетindeki mıymıntılar olsa, 'Ah, korkunç! İmkânsız!' falan derdi. 'Korkunç! İmkânsız!' dediklerinde bunların hepsi aniden gerçekliğini yitirirmiş gibi, rahat, umursamaz bir şekilde hayatlarına devam ederlerdi. Ama diyorum bak sana Ralph, bu *gerçek*.

Geçen gelişimde kendi gözlerimle gördüm, belki bu lanet yerde yeterince kalır ve gözlerini dört açarsan sen de görebilirsin. Onu sürekli canlı bebeklerle beslemiyorlar, ama ara sıra gönlü olsun diye bir tane veriyorlar. Peh! Canavar seni!" diye tiksintiyle haykırdı Bill, sürüngenin burnuna ağır çizmeleriyle bir tekme indirip hayvanı acı ve telaş içinde geldiği mide bulandırıcı gölcüğün dibine geri göndererek. Bill'in, daha doğrusu hepimizin şansına, yerli gencin sırtı o sırada bize dönüktü, eğer zavallı vahşiler tanrılarına bu denli kaba davrandığımızı bilseydi, gemiye dönmek için onlara karşı savaş vermemiz gerekirdi. Geri dönüş yolunda arkadaşımı bu konuda iyice sorguya çektim.

"Bill, anneler nasıl oluyor da bebeklerine böyle korkunç bir şey yapılmasına izin veriyor?"

"İzin vermek mi? Anneler bizzat yapıyor bunu! Bana soracak olursan bu insanların yapmayacağı şeytanlık yok. Hatta bazı adalarda *Areoi* denen bir kuruluş var ve oraya bağlı olanlar, ölümlülerin aklına gelebilecek her çeşit kötülüğe dünden razı. Onları hiçbir şey durduramıyor, bebekleri doğar doğmaz öldürmek de âdetlerinden biri. Anneler bunu kabul ediyor, babalar da gerçekleştiriyor. Bunu yaparken kullandıkları en masum yöntemler, sivri bambu parçalarını bebeklerin vücutlarına saplamak, onları başparmaklarıyla boğmak ve diri diri gömüp toprağın altında ölene kadar üzerlerinde zıplamak."

Arkadaşım bunları betimlerken midemin bulandığını hissettim.

"Ama bir yandan da," diye devam etti, ara verdikten sonra, o sırada mürettebatı bıraktığımız yere sessizce yürüyorduk, "misyonerlerin ayak bastığı her yerde bu gibi şeylerin son bulması ilginç bir olay; vahşilerin birbirlerine iyi davranmaya başlaması ve Metodistler gibi şarkı söylemeleri falan."

"Tanrı misyonerleri korusun!" dedim, kendimi öyle kaptırmıştım ki zar zor konuşuyordum. "Onlar denizlerdeki bütün adalara ayak basana dek misyonerleri korusun ve işlerini rast getirsin!"

"Elimde olsa 'Amin,' derdim Ralph," dedi Bill, derin ve hüzünlü bir tonla. "Ama kendisi için bile dilenmeyen bir ada-

mın Tanrı'dan başkaları için koruma dilenmesi alay etmek gibi olur. Yine de Ralph," diye devam etti, "bu denizlerde gördüğüm menfur şeylerin daha yarısını bile anlatmadım sana. Eğer beraber yol almaya devam edersek bahsederim delikanlı; son gelişimden beri burada işler fazla değişmediyse, bunlardan birkaçını kendi gözlerinle görme şansın da olacaktır."

Yirmi Beşinci Bölüm

Sandal ağacı takımı – Yerli çocukların bir nebze şaşırtıcı oyunları – Anlamsız eğlencelerin aniden, ölümcül bir şekilde son bulması – Eski bir dosta rastlayışım – Haberler – Romata'nın çılgın yönetimi.

Ertesi gün oduncu takımı yeniden karaya çıktı ve ben de önceden olduğu gibi kendilerine eşlik ettim. Yemek saati sırasında ormanda tek başıma gezintiye çıktım, yiyesim yoktu o gün. Kendimi beklenmedik bir şekilde deniz kıyısında bulduğum sırada oradan çok uzaklaşmamıştım. Yerlilerin köyünü geniş bir koydan ayıran dar bir kanaldan geçmiştim. Orada bir grup yerlinin savaş kanoları üzerine çalıştığını gördüm, suya açılmaya hazırdı neredeyse. Uzun bir süre durup bu güruhu izledim. Kereste ve kalasları, Jack'in küçük sandalımızı yaparken bağladığı şekilde birbirlerine bağladıklarını gördüm. Ama beni asıl şaşırtan şey muazzam uzunluğuydu, onu dikkatle ölçtüm ve otuz metre boyunda olduğunu gördüm. O kadar ferah bir alana sahipti ki üç yüz kişi alabilirdi içine. Mercan Adası'na gelen kanodakilere benzediğini gördüğüm kaba bir uskunası ve aşırı derecede uzun kıç bodoslamaları vardı. Kumsalın az ilerisinde oyun oynayan bir grup çocuk dikkatimi çekince onları izlemek için yanlarına gittim. Kendilerini işlerine vermiş halde neşeyle çalışan yerlilere sırtımı dönerken, o savaş kanosunun inşası bittiği zaman nelere yol açacağı üzerine az da olsa düşündüm.

Çocuklara doğru yürüdüm, sayıları o kadar fazlaydı ki, o bölgenin, köyün başlıca oyun alanı olduğunu düşünmüştüm, on-

ları izlemek için bir muz ağacının altındaki yeşilliklerin içine oturdum. Daha mutlu ve gürültücü bir güruhu hayatım boyunca görmemiştim. Kızlı erkekli en az iki yüz kişiydiler. Üzerlerinde, oğlanların kasık bölgelerini saran kumaş parçası *maro*ları ve kızların eteklerini saymazsak, siyah derileri dışında hiçbir şey yoktu. Hepsi aynı oyunu oynamıyor, topluluklar halinde eğleniyorlardı.

Gruplardan biri bizim körebeye çok benzeyen bir oyun oynuyordu. Bir diğer topluluktaki çocuklar, kendilerini yerden doksan santimetre kadar yükselten topuklular giymişlerdi. Bu oyunda uzmandılar ve çok ender yere düşüyorlardı. Başka bir yerde kızlardan oluşan bir grup iç içe duruyordu ve belli ki çok eğleniyorlardı. Yanlarına gidip ne yaptıklarına baktım ve gözleri dev gibi olsun diye parmaklarıyla gözkapaklarını açtıklarını, sonra da aynı açıklıkta kalmaları için alt ve üst kapakların arasına, gözlerinin tam önüne hasır çöpler koyduklarını gördüm! İtiraf etmeliyim ki, bu bana aptalca ve bir o kadar da tehlikeli bir oyun gibi gelmişti. Yine de çocuklar yaptıkları o çirkin suratlardan ötürü çok eğleniyor gibiydiler. Biraz kafa yorunca, yetişkinlerin gözüne ne kadar komik geldiklerini bilseler, küçük çocukların bunu o kadar hevesli bir şekilde yapmayacaklarını düşündüm. Başka bir tarafta bir grup oğlan uçurtma uçuruyordu, bu küçük vahşilerin oynadığı oyunların bizimkilere bu kadar benzemesi beni düşündürüyordu, üstelik bizleri oyun oynarken hiç görmemiş olmalarına rağmen. Ancak uçurtmalar bizimkilere nazaran birçok yönden farklıydı, olabilecek her şekildeydiler. Çok ince bir kumaştan yapılmışlardı, oğlanlar hindistancevizi kabuğu iplikleriyle muazzam yüksekliklere çıkarıyordu onları. Diğer oyunların bir kısmı, bu zavallı vahşilerin ahlaklarındaki bozuklukları iyi yansıtıyordu, misyonerlerin bu insanlara da ulaşmasını canugönülden arzulamama yol açtılar. Ama her iki cinsten çocuğun da katıldığı ve büyük keyif aldığı en kalabalık oyun, denizde yüzmek ve dalmaktı. Bu konuda uzman denebilecek kadar iyi olmalarına inanamıyordum. Suda oynadıkları başlıca iki oyun vardı, bunlardan biri, denizin derin kısımlarından birinin yakınına kurulu iskeleden atlayıp da-

larak suda birbirlerini kovalamalarıydı. Bir kısmı akıl almaz derinliklere iniyordu; diğerleriyse yüzeye yakın yerlerde geziniyor veya liman yunusları gibi dönüp duruyorlardı, yahut birbirlerinin altından girip üstünden çıkarak sinsice yanaşıyor ve kollarından bacaklarından tutup dibe çekiyorlardı. Bundan hiç yorulmuyor gibiydiler ve Güney Denizlerindeki suyun aşırı derecede sıcak olmasından ötürü hiç üşümeden neredeyse bütün bir günü denizde geçirebiliyorlardı. Bu çocukların büyük bir kısmı daha neredeyse bebekti, zar zor yürüyorlardı; ama sendeleyerek sahile iniyor, siyah tombul bedenlerini hiç korku hissetmeden suya atıyor ve ördek yavruları kadar büyük bir özgüvenle denize açılıyorlardı.

Bahsettiğim diğer oyunsa dalgalarla beraber yüzmeleriydi. Ama bu etkinlik, on yaşındaki çocuklardan tutun, saçına ak düşmüş altmışlıklara kadar herkesin katıldığı bir eğlenceydi. Ertesi gün bu olaya bütün olarak tanık olduğum için, birazdan size de açıklayacağım.

Misafirlerin onuruna yapıldığını düşündüğüm bir yüzme müsabakası düzenlenmişti, Romata kaptana oraya gideceğini söylemiş ve gelip görmesi için yalvarmıştı.

"Dalgalarla yüzme oyunu nasıl bir şey?" diye sordum Bill'e, birkaç bin yerlinin toplaştığı kıyı bölgesine beraberce yürürken.

"Bu acayip sıçanların en sevdikleri eğlencelerden," diye yanıtladı Bill, yanağında şişlik yapan çiğnemelik tütün parçasını diliyle döndürerek. "Olay şu ki, Ralph, bu halk yürümeyi öğrendi mi, daha doğru düzgün başka bir şey yapamadan suyla haşır neşir olmaya başlar, bu yüzden suda da karada olduğu kadar kendilerini evlerinde hissederler. Görünen o ki, denizde kilometrelerce açılmayı ve kulaçlarca dalmayı yeterince heyecanlı bulmuyorlar, bu yüzden o bahsettiğin dalgalarla oynadıkları oyunu icat edivermişler. Senin de gördüğün gibi, her erkeğin ya da çocuğun elinde, yanına alıp bir kilometre kadar denize açıldığı kısa bir tahta veya kalas var; oraya geldikten sonra her biri, ilerideki dalgaların üstüne çıkıp o tahtalara binerek, bağırıp canavarlar gibi çığlık atarak geri dönüyor. Resiflere çarpıp da parçalara ayrılmamaları bana bir mucize gibi geliyor. Adım

gibi eminim ki, eğer içimizden biri bunu denerse, daha ilk dalganın ardından kırık bir çapanın ucu kadar işlevsiz hale gelir. Ama onlar beceriyor bunu!"

O konuşurken, aralarında durduğumuz birkaç yüze yakın yerli, yüksek sesle haykırıp kumsala koştu, suya atıldı ve geri çekilen dalgaların fokurdayan köpükleriyle öteye taşındı.

Durduğumuz noktada, adanın çevresini saran mercan resifi sahille birleşiyordu, böylelikle, son zamanlarda esmeye başlayan sert rüzgârın da etkisiyle her zamankinden daha kabarık hale gelen dalgalar, kumsalda sıraya dizilen kitlenin ayaklarının dibine gök gürültüsü gibi çarpıyordu. Yüzücüler bir süre boyunca denize koşmaya ve kabaran dalgaları siyah foklar gibi göğüslemeye devam ettiler. Sonra hepsi döndü ve yaklaşan dev gibi bir başka dalgayı görüp beyaz zirvesine tırmandı. Her biri göğsünü kısa ve düz tahta parçalarının üzerine yaslamış, heybetli dalganın tepesinde yalpalayarak, son hızla sahile geliyorlarken, kıyıdaki izleyicileriyle birlikte heyecan dolu çığlıklar atıyorlardı. Canavardan hallice olan dalga o iri cüssesini törensel bir zarafetle kumsala savururken, yüzücülerin büyük bir kısmı arkasına doğru çekildi. Diğerleriyse tahtalarından düşüp onları elleriyle kavrayarak ve o ıslak çölün dibine çökerek, oyuna yeniden başlamak üzere tekrar açıldı. Ancak küçük bir bölümü, ki bana en pervasız görünenler onlardı, kumsala çarpıp da azgın köpüklerle dalgaların arasında belirene dek bu meşgalelerini sürdürdüler. Bunların arasından bir kişi en son gelerek, dalganın zirvesinden mertçe indi ve neredeyse Bill'in ve benim durduğumuz noktaya sertçe iniş yaptı. Taktığı sıradışı başlıktan, bu adamın kabileye misafir gelen şef olduğunu gördüm. Deniz suyu, yüzünü örten boyanın neredeyse tamamını akıtmıştı. O nefes nefese ayağa kalkarken adamı tanıdım, Mercan Adası'ndan eski dostum Tararo'nun yüzünü görmek beni şaşırtmıştı!

Aynı esnada Tararo da beni tanıdı ve hızla bana yaklaşıp boynuma sarıldı ve burnunu burnuma sürttü. Böylelikle yüzünde kalan nemli boyanın bir kısmı benimkine geçti. Sonra bunun beyazların selamlaşma şekli olmadığını hatırladı ve elimi kavrayıp sertçe salladı.

"Bak hele Ralph!" diye haykırdı Bill şaşkınlık içinde. "Bu herifin ya aniden sana kanı kaynadı ya da önceden bir tanışıklığınız var."

"Öyle Bill," diye yanıtladım, "gerçekten de eski bir tanıdığım." Birkaç kelimeyle, Jack ve Peterkin'le beraber kurtardığım grubun şefi olduğunu anlattım.

Sörf tahtasını fırlatıp atan Tararo, Bill'le hararetli bir konuşmaya girdi, bir yandan da sık sık beni işaret ediyordu. O unutulmaz savaşı ve içindeki yerimizi anlattığı sonucuna vardım buradan. O durduğunda, Avatea isimli kadına ne olduğunu sorması için Bill'e yalvardım, zira bu ziyaretinde Tararo'ya eşlik etmiş olmasını umuyordum. "Bir de şeyi sor," dedim, "kim olduğunu öğren, Fijililerden farklı bir ırka mensup olduğuna dair şüphelerim var." Kadının isminin anılmasıyla şefin suratı düştü ve büyük bir öfkeyle konuşmaya başladı.

"Haklıymışsın Ralph," dedi Bill, şef konuşmayı kesince, "kız Fijili değil, Samoalıymış. Buraya nasıl geldiğini pek net bir şekilde anlatmıyor, ama onu bir savaşta esir aldığını ve o günden beri kendi kızı gibi muamele ettiğini söylüyor. Şanslıymış, aksi takdirde onu da diğerleriyle birlikte pişirip yerlerdi."

"O halde neden Tararo'nun surat ifadesi bu kadar öfkeli?"

"Çünkü kız, hemcinslerinin çoğu gibi inatçının tekiymiş ve Tararo'nun evlenmesini istediği adamı reddediyormuş. Anlaşılan o ki, başka bir adadan bir şef Tararo'yu ziyarete gelip de kıza göz dikmiş, ama kız ona yüz vermemiş, zaten Tararo'nun nefret ettiği genç bir şefe âşıkmış, hatta onunla nişanlıymış, çaresizlik içinde arbede çıkarmış kız. Kıza göz koyan şef de bir keşif gezisi için savaş kanosuna binip kızı köyde bırakmış, altı ay içinde döneceğini ve o tarihe kadar, kızın işleri daha fazla zorlaştırmayı bırakacağını umduğunu söylemiş. Daha bir hafta önce olmuş bu olaylar. Tararo'nun dediğine göre, eğer şefin dönüş zamanı geldiğinde kız hâlâ onun gelini olmayı kabul etmemiş olursa, adama *uzun domuz* halinde gönderecekmiş onu."

"Uzun domuz!" diye yakardım şaşkınlık içinde. "Bu ne anlama geliyor peki?"

"Hiç hoş olmayan bir şey anlamına," diye yanıtladı Bill, asık

suratla. "Anlayacağın, bu haydutlar erkek ve kadın yemeyi domuz yemekten ayrı tutmazlar; kızarmış domuz ve kızarmış insanın görüntüleri de epeyce benzediği için, onlara *uzun domuz* diyorlar. Eğer Avatea bahsettiği adamın yanına bir uzun domuz olarak gönderilirse, zavallının işi bitmiş demektir bu."

"Şu an adada mı?" diye sordum sabırsızca.

"Hayır, Tararo'nun adasındaymış."

"Peki ya o nerede?"

"Buranın yaklaşık elli-altmış kilometre güneyinde," diye yanıtladı Bill, "ama bence..."

Tam o anda bir çığlıkla olduğumuz yerde sıçradık. "Mao! Mao! Bir köpekbalığı! Köpekbalığı!" haykırışının hemen ardından, hem sudaki hem de karadaki vahşilerin çıkardığı arbedenin içinde net ve korku verici bir çığlık işitildi. Bağırışın geldiği yöne yüzümüzü hızla döndük ve son anda, yüzücülerden birinin kollarını havaya kaldırırken parıldayan gözlerini gördük. Bir saniye sonra adam dalgaların dibine doğru çekilmişti. Bir kano hemencecik suya açıldı ve boğulan adamı yakaladılar, canavarın çenesinden ancak vücudunun yarısı kurtarılabilmişti; hayvan da yüzemeyeceği kadar sığ bir yere gelene dek kanoyu takip etti. Kıyıya vuran bir sonraki dalganın tepesi kızıla bulanmıştı.

Böyle bir olay, dünyanın birçok ülkesinde izleyicilerini yaralardı, fakat yaşananların adalılar üzerindeki tek etkisi, onları var güçleriyle sudan kaçmaya itmesiydi, aksi takdirde aynı kaderi başkaları da paylaşabilirdi. Ancak insan hayatı söz konusu olduğunda o denli umursamazlaşıyorlardı ki, hiçbir şey oyunlarını sekteye uğratamıyordu. Dalgalarla yüzüşlerinin bir süreliğine aniden yarıda kesildiği doğruydu, ancak hemencecik başka bir oyuna geçmişlerdi bile. Bill'in dediğine göre köpekbalıkları yüzücülere çok sık saldırmazmış, sudaki insan miktarı, haykırışları ve su sıçratışları hayvanların gözlerini korkuturmuş. "Ama," dedi, "az önce gördüğün olaya benzeyen şeyler bu insanları yıldırmaz. Yarına ya da bir sonraki güne kalmaz tekrar başlarlar aynı oyunu oynamaya, sanki Fiji ve Nova Zembla arasında tek bir köpekbalığı bile yokmuşçasına."

Bu yaşananlardan sonra yerliler bir dizi güreş ve boks müsabakasına girişti; iri cüsseli ve kaslı adamlar oldukları için de birbirlerini yara bere içinde bıraktılar, özellikle de boksa sadece ayaktakımı değil, şefler ve rahipler de katılmıştı. Her raunt çabucak bitiyordu, çünkü işin sanatına takılmadan, atışma kısmını es geçerek doğrudan birbirlerinin kafalarına hamle yapıyorlardı ve saldırıları çok kuvvetliydi. Dövüşlerin pek çoğunda kavgaya karışanlardan biri tek yumrukta yere seriliyordu. Devasa adamlardan biri, hasmını öyle bir yumruklamıştı ki, alnındaki derinin tamamı yolunmuştu. İzleyicilerinden büyük alkış toplamıştı.

Bana göre acı verici olan, ancak katılımcılarını engelleyemeyeceğim bu gösteriler sırasında, şeflerin ve diğer önemli insanların vücutlarına işlenmiş dövme tasarımlarının güzelliğine vuruldum. İçlerinde bana en hoş gelenlerden biri, bir adamın bacağının arkasındaki, kökleri topuğundan yukarı çıkan, dalları bileğindeki tendonların etrafını saran ve zarif tepesi baldırına doğru yükselen palmiye ağacı dövmesiydi. Sonradan öğrendiğime göre, dövme yaptırmak çok acılı bir süreçmiş ve uzun zaman alıyormuş. On yaşında başlayıp belirli aralıklarla yapılarak otuz yaşına dek sürebiliyormuş. Üzerine deriyi delmesi için sivri dişler takılan, kemikten yapılma bir alet kullanılarak gerçekleştiriliyormuş. Açılan yaralar, mumağacı meyvesinin çekirdeğinin hindistancevizi yağıyla karıştırılması sonucu elde edilen bir karışımla ovuluyormuş ve bıraktıkları iz kalıcı hale geliyormuş. Bu işlem, işi başlı başına dövme yapmak olan bir grup adam tarafından gerçekleştiriliyormuş ve üzerinde çalıştıkları kişinin, katlanabildiği süre içerisinde dövebildikleri kadar dövüyorlarmış. Bunun da fazla uzun olduğu söylenemezmiş, işlemin yol açtığı acı ve yanma hissi o kadar kuvvetliymiş ki, bazen ölümlere bile yol açabiliyormuş. Şeflerin bir kısmı, bacaklarına boydan boya süsleme amaçlı çizgiler çizdirmeyi tercih ediyorlardı ve bu, onların tayt giymiş gibi görünmelerine yol açıyordu. Diğerleri ayak bileklerine ve ayaklarının üst kısmına resimler yaptırmıştı, bunlarla sıkı ve zarif çizmeler giymiş gibi görünüyorlardı. Yüzleri de dövmeliydi ve göğüsleri, akla gelebilecek

her türden tanıdık şeyin motifleriyle bol bol süslenmişti; baklava şekilleri, kareler, daireler ve rastgele seçilmiş başka şekillerle iç içe geçmiş tabancalar, köpekler, kuşlar, domuzlar, sopalar ve kanolar.

Kadınlar, erkekler kadar dövmeli değildi, sadece ayaklarında ve kollarında birkaç desen bulunuyordu. Ama şunu da söylemem gerekli: Bu acayip âdet bana her ne kadar tartışmaya açık da gelse, çıplaklıklarını örterek iyi bir amaca da hizmet etmiyor değildi.

Ertesi gün ormandan gemimize döndüğümüz sırada, Romata'yı evinin yakınlarında koştururken gördük, belli ki bir şeye bayağı öfkelenmişti.

"Hah!" dedi Bill bana. "Yine yaptı yapacağını. İçince böyle oluyor. Yerliler de kendi çaplarında içki üretiyorlar ve onlar bile Romata'yı kötü yapabiliyor; fakat konyak dikince vahşi bir kaplana dönüyor adam. Kaptan ona her zamanki gibi bir şişe vermiş görünüşe göre, gönlünü hoş tutmak için. Genellikle içtikten sonra uykuya dalar, halkı da öyle durumlarda yolunu çıkmamaları gerektiğini bilir, onu uyandırmaktan korkarlar. Bebekleri bile onun duyamayacağı mesafeye götürürler. Çünkü kalkınca tam da şu an gördüğün gibi koşturmaya başlar ve önüne gelen ilk kişiyi mızraklar ya da sopalamaya koyulur."

Ancak o sırada yakınlarında herhangi bir ölümcül silah varmış gibi görünmüyordu, çileden çıkan şef öfkesini eli boş halde dışavuruyordu. Birdenbire ağaçlardan birinin arkasına saklanmaya çalışan talihsiz bir adam dikkatini çekti. Ona doğru koşan Romata adamın kafasına korkunç bir darbe indirdi. Zavallı adamın gözü çıktı, şefinse parmak kemiği. Acınası yaratık karşı koymamıştı, saldırıdan kaçmaya bile çalışmadı. Hatta Bill'in dediğine bakacak olursak, hayatını kurtardığı için bile şanslı sayılırdı, zira o sırada şefin elinde bir sopa olsaydı canından da olmuştu.

"Bu zavallı yaratıkların, böyle acımasız olayların yaşanmasına engel olan kanunları yok mu?" dedim.

"Hem de hiç," diye yanıtladı Bill. "Şefin sözü kanundur. Sırf kendi zevki için kullarından bir düzine seçip öldürebilir, sonra da mideye indirebilir, kimse de çıtını çıkarmaz."

Bu olay biz grup halinde kumsala yol alırken hemen karşımızda yaşanmıştı, ama adamların yüzünde umursamazlık veya memnuniyet ifadeleri dışında hiçbir şey görememiştim. Bir insanın böyle bir kan ve vahşete karşı bu denli ilgisiz kalacak kadar kalpsiz ve hissiz olabilmesi bana korkunç bir şey gibi geliyordu. Buna rağmen, bu gibi kanlı olaylara sıklıkla maruz kalmanın beni de bir nebze etkilediğini hissediyordum, duyarsızlaşmaya başladığımı düşündüm ve titredim o an.

O gece nöbet tutarken, güvertede ileri geri yürüdüğüm sırada, konu üzerine bol bol düşündüm ve şu sonuca vardım: Bu gibi kana susamış tavırlardan nefret eden, tiksinen, onlara katlanamayan ben bile son birkaç hafta içerisinde tanık olduğum şeylerden ötürü duyarsızlaşabilirken, böyle bir yaşam tarzı içerisine doğup büyümüş bu zavallı, cahil vahşilerden olanlar konusunda rahatsızlık duymaları, insan hayatına değer vermeleri beklenemezdi.

Yirmi Altıncı Bölüm

Fesatlıklar – Kanımın çekilmesine sebep olan olaylar – Şeytani müzakereler ve varılan korkunç sonuçlar – Kanlı Bill'in iyilik etmeye çalışıp başarısız olması – Saldırı – Toplu cinayet – Kurtuluş – Kaçış.

Ertesi sabah başımda bir ağrı ve kalbimde derin bir hüzünle uyandım. Kötü talihim üzerine düşündükçe, kendimi daha da zavallı ve acınası hissediyordum. Dört bir yanım, sırf vakit öldürmek için kan dökmekten çekinmeyen, birbirinden beter insanlarca sarılmıştı. Karada yerliler vardı. Âdetleri o kadar korkunçtu ki düşündükçe titriyordum. Güvertedeyse yüreği kömürden kara korsanlar bulunuyordu. Yamyam olmasalar da mide bulandırıcı katillerdi onlar ve yerlilere kıyasla daha beterdiler, çünkü yaptıkları şeylerin yanlış olduğunun bilincindeydiler. İçinde bulunduğumuz koşulların garipliğine rağmen biraz yakınlık kurabildiğim Bill bile öyle fena ruhlu biriydi ki, meslektaşları ona "Kanlı" lakabını takmıştı. Halimi ve bana göre uzun bir süre boyunca fırsatını yakalayamayacağım kurtuluş ihtimalinin imkânsızlığını düşündükçe, kendimi daha da umutsuz hissediyordum. Nihayetinde, böyle bir umutsuzluk hali içinde, yüce Tanrı'ya yakarıp beni bu acınası koşullar altında yaşamaktan kurtarması için en içten duygularımla dua ettim. Bunun ardından bir nebze de olsa gönlüm rahatladı.

Kaptan, mürettebat odun kesmek için yola çıkmadan önce güverteye geldiğinde, o gün gemide kalmama izin vermesi için ona yalvardım, çünkü kendimi iyi hissetmiyordum. Fakat o ba-

na öfkeyle baktı ve kararlı bir ses tonuyla, her zaman olduğu gibi karaya çıkmaya hazırlanmamı buyurdu. Keyfi bir süredir bariz bir şekilde kaçıktı. Romata'yla arasında bazı anlaşmazlıklar vardı ve birbirlerine karşı ağır konuşmuşlardı, bu sırada şef, bin adam toplayıp savaş kanolarından bir filo hazırlayarak onları gemimizi yakmaları için üzerimize salmakla tehdit etmişti kaptanı. Bunun üzerine de kaptan, suratını şefinkine yaklaştırıp ciddi bir ifadeyle adamın yüzüne bakmış ve alaycı bir tavırla "Gemimdeki büyük silahın köyünü atomlarına ayırması, serçeparmağımın bir hareketiyle vereceğim tek bir emre bakar!" demişti. Şef cesur bir adam olmasına rağmen, korsanın ciddi ifadesi ve tehdidi üzerine geri adım atmış ve bir karşılık vermemişti. Tatsızlık çıkmış ve eski yaralar yeniden açılmıştı.

Bu yüzden o gün de oduncularla birlikte gitmem gerekti. Ancak yola çıkmadan önce kaptan beni kamarasına çağırdı ve şunları söyledi:

"Gel bakalım Ralph, sana bir görev vereceğim. Haydut herif Romata gerginleşti ve onu yumuşatmanın tek yolu, kendisine bir hediye vermek. Evine gidip bu balina dişlerini ona vermeni ve saygılarımı ilettiğimi söylemeni istiyorum. Giderken yanına dillerini konuşabilen adamlardan birini de al."

Hediyeye biraz şaşkınlıkla baktım, içinde altısı beyaz, ikisi de kırmızıya boyanmış sekiz balina dişi vardı ve hepsi son derece kıymetsiz gelmişti bana. Bununla beraber herhangi bir soru sormaya veya tereddüt etmeye cesaretim yoktu; hediyeyi aldım, kaptanın kamarasından çıktım ve kısa sürede şefin evine vardım, yanımda Bill'le birlikte. Hediye seçimine dair şaşkınlığımı dile getirdiğimde, bana şunları söyledi:

"Sana veya bana göre değersiz olabilirler Ralph, ama bu insanlar için büyük kıymet taşıyorlar. Kendi para birimleri gibi bir şey bu. Kızıl renkli olanlar en değerlileri, sadece bir tanesi beyazlardan yirmi adede denk düşüyor. Galiba daha kıymetli olmalarının tek sebebi, sayılarının azlığı ve zor bulunur olmaları."

Eve girerken Romata'yı düşük tabakadan şeflerin getirdiği hediyelerden oluşma yerli kıyafetleri ve diğer benzer şeylerle

dolu bir yığının tam ortasındaki bir hasırın üzerinde otururken bulduk. Bizi kibirle karşıladı, fakat Bill'in geliş sebebimizi anlatması üzerine lütfedip bizi buyur etti, balina dişlerini eline almasıyla gözleri memnuniyet içinde parladı, ancak krallara layık bir tepkisizlikle onları hemen bir kenara bıraktı.

"Gidin," dedi, elini sallayarak, "gidin ve kaptanınıza bugünlük odun kesebileceğini söyleyin, fakat yarın değil. Karaya çıkmalı, onunla biraz laflamak istiyorum."

Ormana dönmek üzere evden çıkarken, Bill kafasını salladı.

"Kara hergelenin kafasının içinde tilkiler dönüyor. Onu eski günlerden tanırım. Peki ama şimdi ne olacak?"

O konuşurken ormanda kahkaha ve bağırış sesleri duyduk, hemen ardından bir grup vahşi ağaçların arasından çıkageldi. Aralarında, omuzlarında yük taşıyan bir öbek insan vardı. En başta taşıdıkları şeylerin, etrafına bir şeyler sarılmış direkler olduğunu, her bir ucun bir başka adamın omzunda durduğunu sandım. Fakat sonra fark ettim ki, elleri ve ayakları hareket edemeyecekleri kadar sıkıca direklere bağlanmış insanlardan ibaretlermiş meğer. Onlar geçerken yirmi kadar kişi saydım.

"Daha da fazla cinayet!" dedi Bill, boğuk bir ses ile inleme arasında kalmış bir tonla.

"Onları öldürmezler herhalde?" dedim Bill'e, gergin bir surat ifadesiyle.

"Bilemiyorum Ralph," diyerek karşılık verdi Bill, "onlarla ne yapacaklarını bilemem; ama korkarım ki insanları o şekilde bağladıkları zamanlarda niyetleri hep kötü olur."

Oduncuların yanına doğru yola devam ederken, Bill'in endişe içinde, kafilenin gittiği yöne doğru omzundan arkaya baktığını gördüm. Derken duruverdi ve topuğunun üstünde hızla dönüp şöyle dedi:

"Bak ne diyeceğim Ralph, bu işin peşini bırakmamam gerekiyor. O kara haydutların arkasına takılıp ne yapacaklarına bir bakalım."

İtiraf etmeliyim ki, yerlilerin kanlı âdetlerine burnumu sokmak istemiyordum; ancak Bill bunu kafasına koymuş gibiydi. Döndüm ve onunla gittim. Çalıların arasından hızlıca geçtik,

vahşilerin bağırışları bize gitmemiz gereken yönü gösteriyordu. Derken bir ölüm sessizliği başladı ve bir süre boyunca devam etti. Bill ve ben de istemsizce adımlarımızı hızlandırdık, ta ki önceden de bahsettiğim yolda, ulaşabildiğimiz son hızla koşmaya başlayana dek. Ormanın sınırına vardığımızda, vahşilerin denize açılmak üzere oldukları büyük kanonun etrafını sardıklarını gördük; ancak koca alet hareket etmeye henüz başlamışken, o güne dek duyduğum en rahatsız edici, bağıran vahşilerin sesini bile bastıran çığlığı işittim. Daha o ses kesilmeden, zonklamaya başlayan kulaklarıma bir tane daha çalındı, ve bir tane daha. Sonra şunu fark ettim: Bu insanlıktan nasibini almamış canavarlar, kanoyu kurbanlarının üzerinden geçirerek denize indiriyorlardı. Acıma duygusundan yoksundu her biri. Canice ve umursamazlık içinde bağırmaya devam ediyorlardı. Diğer zavallı yaratıkların acı ve ölüm dolu çığlıkları ise, kano birer birer onları ezip geçerken, gözleri yuvalarından fırlarken, ağızlarından kan boşalırken diğer vahşilerin gürültülerini bastırıyordu. Ah okurlarım, bu kesinlikle kurgu değil. Sırf sizi korkutacağım diye böyle iğrenç bir sahne uyduramazdım. Buna tanık oldum ben. Hepsi doğru; hem de insanın kalbini böyle şeytani eylemlerde bulunabileceği kadar çürüten günahlar kadar!

Her şey bittiğinde arkamı döndüm ve inleyerek çimenlerin üstüne kapaklandım; ama Bill kolumu tuttu ve beni ayağa kaldırırken çocuk gibi ağladım.

"Gel hadi delikanlı, gidelim buradan!" Ayağımızın altındaki çalılara takıla takıla, düşe kalka orayı terk ettik.

Günün geri kalanında kendimi korkunç bir rüyadaymışım gibi hissettim. Bana söylenenleri zar zor anlıyordum, adamların bir kısmı da beni işten kaytarmakla suçlamıştı. Nihayetinde gemiye dönme vakti geldi. Kumsala yürüdük ve ayaklarım güverteye bastığında, bu kez kendimi huzurlu hissettim.

Akşama doğru kaptan ve ikinci kaptan arasında geçen ve beni az şaşırtmayan bir konuşmaya kulak misafiri oldum. Alt kamaradaydılar ve sesleri kısıktı, ama gün ışığının ulaşamayacağı yerde, söyledikleri her kelimeyi duydum.

"Bu iş hiç hoşuma gitmiyor," dedi ikinci kaptan. "Bana öyle geliyor ki sadece başımıza iş açacak ve hiçbir karşılık alamayacağız."

"Karşılık alamayacağız mı?" diye tekrarladı kaptan, bastırmaya çalıştığı bir öfkeyle. "Sence yüklü bir kargo yetersiz bir karşılık mı?"

"Çok doğru," diye karşılık verdi ikinci kaptan, "ama kargo zaten gemide. Neden ipimizi koparıp da habersiz çekip gitmiyoruz? Daha fazla işimize yaramayacaklarsa bu haydutlarla uğraşmanın ne yararı var?"

"Arkadaş," dedi kaptan, kısık sesle, "çiçeği burnunda bir denizci gibi konuşuyorsun. Bu masumiyetini bir çeşit kafa karışıklığına vuruyorum; eminim ki [sesi bunları söylerken bayağı bir alaycı hale geldi] *senin* kalbinin yumuşadığını düşünmemi istemezsin! Hem bütün malın gemide olduğu konusunda da hatalısın; ormanda hâlâ bol miktarda ağaç bizi bekliyor ve o haydut şefin durumdan haberi var, onlara el sürmeme müsaade etmiyor. Daha dün elimizden geleni ardımıza koymamamız için bize meydan okudu."

"Meydan mı okudu? Cidden mi?" diye haykırdı ikinci kaptan, keskin bir kahkaha atarak. "Zavallı, adi herif!"

"Fakat senin ona saldırmaktan korktuğunu düşünecek olursak, aslında o kadar da zavallı değil demek."

"Kim demiş korkuyorum diye?" diyerek kükredi ikinci kaptan, suratını asarak. "Bu gemideki herkes kadar savaşa hazırım. Ama kaptan, yapmayı düşündüğünüz şey nedir?"

"Her şeyi paketleyip gemiyi şu koyun başına çekmeyi planlıyorum, oraya vardığımızda topumuzla sandal ağaçlarına hâkim olabiliriz. Sonrasında iki adamımız dışında herkesle birlikte karaya çıkacağım, onlar sandalda bekleyip onu her an yola çıkmak için hazır tutacak. Ormandan saklanarak geçer, yamyamların yedikleri insanların çevresinde dans ettikleri köy girişine varırız. Eğer mürettebatın silahları sıkıca doldurulursa, daha ilk atışta içlerinden kırk-elli kişiyi yere serebiliriz. Gerisi de zaten kolay olacaktır. Vahşiler topluca dağa kaçar ve biz de istediğimiz her şeyi toplar, demir alır, yola koyuluruz.

İkinci kaptan hemfikirdi. O kamaradan ayrılırken kaptanın şunları söylediğini duydum:

"Tayfaya fazladan içki ver ve silahları doldurtmayı da unutma."

Okuyucularım duyduğum bu canice plandan ötürü hissettiğim korkuyu tahmin edebilir. Söylenenleri hemen gidip Bill'e anlattım ve onun da aklı karıştı. Bir süre sonra şöyle dedi:

"Sana ne yapacağımı diyeyim bak Ralph: Hava kararduktan sonra karaya yüzeceğim ve kumsala indiğimiz bölgeden fazla uzak olmayan bir ağaca bir tabanca yerleştireceğim, tetiğine de ip bağlayacağım, böylelikle bizimkiler o sicime takılıp silahı ateşleyecek ve köyü uyarıp saldırıya engel olacak, ama bizim vaktinden önce sandala dönmemize de mâni olmayacak." Yüzünde ilk defa belirdiğini gördüğüm, iyi niyetli bir neşe vardı. "Demek ki neymiş kaptan efendi, bir defalığına da olsa Kanlı Bill senin kuyruğuna basacak."

Karanlık çöktükten sonra Bill planını yürürlüğe koydu. Sol elinde bir tabancayla geminin kenarından atladı, sağ eliyle de kıyıya yüzdü ve ormana girdi. Çok geçmeden amacını yerine getirip döndü ve kimseye görünmeden gemiye çıktı. Güvertede bir tek ben vardım.

Gece yarısı geldiğinde tayfa güvertede toplanmıştı, ipler kesilmiş ve kürekler sarılıp çıkarılmıştı. Bu küreklerin her biri devasa boyutlardaydı ve çekilmeleri için birden fazla insana gerek vardı. Birkaç dakika içinde, aynı zamanda küçük bir nehrin aktığı yer de olan koyun ağzına ulaştık. Karaya çıkmayı planladığımız nokta koyun ağzından en fazla altı yüz metre uzakta da olsa, hafif bir akıntıya karşı yol aldığımız için oraya varmamız yaklaşık yarım saat sürdü. Rizoforalar da geçişi daraltıp küreklerin hareketine engel oluyordu. Hedefimiz uzun ağaçlarla örtülü olduğu için önümüzü zor görüyorduk, karanlık hedefimize ulaştık ve ince bir ipe bağlanmış gemideki küçük tonoz çapasını akıntıya usulca bıraktık.

"Şimdi beyler," diye fısıldadı kaptan, tepeden tırnağa silahlı mürettebatın arasından geçerken, "telaş etmeyin, iyi nişan alın ve ilk mermilerinizi boşa harcamayın."

Sonra sandalı işaret etti ve tayfa sessizce sandala doluştu. Küreklere yer kalmamıştı, ama buna gerek yoktu zaten. Hafifçe itilmesi sandalın karaya doğru usulca yol almasına yetmişti.

"Sandalda iki kişi bekletmenin lüzumu yok," diye fısıldadı ikinci kaptan, tayfa inerken, "elimizdeki bütün adamlar lazım bize. Ralph kalsın yeter."

Kaptan hemfikir oldu ve elimde kayık kancasıyla hazır halde beklememi, onlar gelir gelmez suya açılacak durumda olmamı veya vahşilerin gelmesi halinde oradan uzaklaşmamı emretti. Sonra tüfeğini koltukaltına sıkıştırdı ve peşinde mürettebatla birlikte çalıların arasına daldı. Başımda bir zonklamayla planımızın yol açacağı sonuçları bekledim. Tabancanın nereye saklandığını tam olarak biliyordum, çünkü Bill bana anlatmıştı ve bu yüzden de gözlerimi o noktaya dikmiştim. Fakat ses çıkmadı, ya başka bir rotada ilerlediklerinden ya da Bill'in ipi yeterince geremediğinden korkmaya başladım. Derken aniden bir tıkırtı duydum ve çalıların arasında bir-iki parıltı gördüm. O an yüreğim ezildi, anlamıştım ki tetik çekilmesine rağmen ateşleme gerçekleşmemişti. Planımız tutmamıştı. Sandalın içinde, karanlıkta, sessizliğin ortasında, bu kanlı yolculuğun doğuracağı sonuçları beklerken, içimi bir korku salmaya başladı. Kara bir sürüngen gibi dalgalanan suyu izlerken içim ürperdi. Başımı arkaya çevirip gemiye baktım; gövdesi zar zor seçiliyordu, ince direkleriyse tepesindeki yüksek ağaçlar tarafından gizlenmişti. Alt yelkenleri yola çıkmaya hazırdı, ama karanlık o denli kuvvetliydi ki, neredeyse görünmez olmuşlardı.

Sonra bir silah sesi işittim. Saniyeler içinde binlerce kişi aynı anda bağırdı; çığlıklar gece karanlığına yayıldı ve ormana kaçan dağınık insan gruplarının yakarışlarıyla devam etti. Ardından bir başka haykırış işittim yakınlarda. Kaptanın silahını erken ateşleyen adama ettiği küfürlerdi bunlar. Sonra bir emir geldi, "İleri," onu da mürettebatın yerlilere saldırırken çıkardığı vahşi savaş nidaları takip etti. Silahlar artık birbiri ardına patlıyordu ve nihayetinde, bir yaylım ateşi bütün ormanı inletti. Onu bir grup vahşi çığlık takip etti, bunun peşinden de yeniden müret-

tebatın bağırışları işitildi. Sesin geldiği uzaklığa bakılacak olursa, düşmanı denize doğru sürüyorlardı.

Ben bu karman çorman hale gelen sesleri dikkatle dinlerken, yakınımdaki yapraklardan gelen hışırtı sesleriyle irkildim. Başta bu gelenlerin, gemiyi gören bir grup vahşi olduğunu sandım, ardından kalabalık bir yerli topluluğunun –o ışıkta seçebildiğim kadarıyla birkaç yüze yakın kişinin– ormandan geçip savaş alanına koşmaya başladığını görmemle gözüm açıldı. Bizim tayfanın etrafını saran ve onlara arkadan saldırmaya yeltenen bir grup olduklarını fark ettim. Öyle de oldu, zira kısa sürede yükselen bağırışlar on kat arttı, aralarında kulağıma tanıdık gelen seslerin attığı ölüm çığlıklarını duyabiliyordum.

En sonunda savaşın karmaşası bitti; vahşilerin sevinç çığlıklarından anladığım kadarıyla, tayfa yenilmişti. Korku dolu düşüncelere sevk edildim o an. Ben ne yapacaktım? Vahşilerce esir alınmanın düşüncesi bile berbattı. Sağa kaçmamın bir yararı olmazdı, ne de olsa eninde sonunda yakalanırdım. Destek olmadan koyun dışındaki gemiye gitmem de imkânsızdı. Yine de şansımı denemeye karar verdim, çünkü başka seçeneğim yoktu, tam sandalı suya iterken dehşet verici bir çığlıkla donakaldım ve kanım çekildi. Mürettebattan birinin sesiydi bu. Vahşilerin bağırışlarıyla bastırılmıştı. Sonra bir başka acı dolu çığlık, ve bir tane daha, her biri kulaklarımı tırmalıyordu. Korsan tayfasını soğukkanlılıkla katlettiklerinden emindim. Kalbim sıkışırken ve beynim patlamanın eşiğine gelirken, kayık kancasını elime alıp kıyıdan uzaklaşmak üzere sandalı ittim ve tam o anda çalıların arasından bir adam çıkageldi.

"Dur! Ralph, bekle! Tamam, şimdi it," diye haykırıp sandala öyle sert bir şekilde atladı ki, sandalı az daha deviriyordu. Bill'in sesiydi bu! Bir anda güvertedeydik. Demirin ipini kesip küreklere asılınca sandal hızla yol aldı. Bill'in devasa kollarıyla tek bir asılışı bile onu az daha karaya çıkaracaktı, o telaş içinde kürekleri zar zor hareket ettirebildiğimi unutmuştu. Sandalın kıç tarafına koştu ve dümeni öyle bir açıya soktu ki, bu yaptığı, benim işime geldiyse de ona köstek oldu, ikimiz de aynı güçte kürek çekiyorduk artık. Dere boyunca hızla kayıyor-

duk, ancak koyun ağzına ulaşana kadar, kıyıdan gelen bine yakın bağırış bize fark edildiğimizi gösterdi. Aniden bir grup vahşi suya atladı ve üstümüze doğru yüzmeye başladı; ancak o kadar hızlı yol katediyorduk ki, bize asla yetişemezlerdi. Derken içlerinden biri, kıç tarafından sallanan bir ipin ucunu yakalamayı başarabildi ve hızla güverteye tırmandı. Bill, adamın kafası tırabzanların arkasında belirir belirmez onu gördü. Fakat kürek çekmeye son vermedi, hatta aralarında bir metrelik mesafe kalana dek adamı fark etmemiş gibi davrandı. Derken küreği bıraktı ve kuvvetle sıktığı yumruğunu adamın alnının ortasına geçirip yerliyi güvertede yere serdi. Onu kaldırdı, gemiden aşağı attı ve kürek çekmeye devam etti. Ancak bizi daha büyük bir tehlike bekliyordu artık, zira vahşiler kıyıda koşarak bizi geçmişti ve biraz ilerimizde kalan sulara atlamak üzereydiler. Başarılı oldukları takdirde sonumuz gelirdi. Bill bir anlığına kararsız kaldı. Sonra kemerinden bir tabanca çıkarıp pirinç topun yanına koştu, silahının çakmağını falyasına dayadı ve ateşledi. Tabanca sesini topun ateşlenmesi takip etti, o canavardan hallice silahın yaydığı alev ve gök gürültüsü benzeri ses, kulakları sağır eden bir kükremeyle yerlilerin yüreğine öyle bir korku saldı ki, adadaki dağ ortadan ikiye ayrıldı sanırdınız.

Bu kadarı yetmişti. Bu beklenmedik sesin yarattığı şaşkınlık ve tereddüt, bize koydan dışarı çıkacak kadar vakit tanıdı. O zamana dek sık yaprakların hissetmemize engel olduğu hoş esinti, yelkenlerimizi doldurdu. Gemimiz de rüzgâra boyun eğdi ve biz yavaşça denize açılırken, yerlilerin hayal kırıklığı dolu bağırışları uzakta kalıp yavaşça kayboldu.

Yirmi Yedinci Bölüm

Düşüncelerim – Yaralı adam – Ani bir fırtına –
İçten bir avuntu – Ölüm.

İnsan hem fiziksel hem de zihinsel anlamda dayanıklı bir varlık. Her bireyin içine düşebileceği zor durumlara karşı sürekli hazırlıklı ve tedarikli olduğunu düşünmüşümdür hep. Öyle bir güç ki bu, çoğu durumda, insanın yoluna çıkabilecek bütün zorlukları aşmasına olanak sağlar. Hayat denen tırmanması zorlu dağ ne denli yüksek ve eğimli de olsa, insanı zirvesine çıkarabilen, ancak oraya ulaştırır ulaştırmaz da terk eden, enerjisini düşürüp sinirlerini gevşeten, yüzüstü bırakan, yokluğunda en basit işin bile altından kalkmanın imkânsızlığına dair bir hisle benliğini ele geçiren bir güç.

O günün büyük bir bölümünde bolca zihinsel ve yanında da fiziksel heyecan hissettim, bu nedenle de akşamüstü saatlerinde paydos ettiğim sırada neredeyse bayılacak gibi olmuştum. Ancak sonrasında, az önce başarısızlıkla sonuçlandığını anlattığım saldırı gerçekleşirken, endişelerim ve hareketliliğim öyle bir artmıştı ki, o uzun uzadıya süren geceyi en ufak bir yorgunluk dahi hissetmeden atlattım. Beynim de bedenim de aynı derecede canlı ve enerjikti. Fakat tehlike hissinin verdiği o son korkunun da geçmesiyle tamamen sakinleşmiştim. Okyanusun serin esintisini alev alev yanan alnımda hissettiğimde ve pruvaya vuran özgür dalgaların sesini işittiğimde, o yere batası-

ca adayı arkamızda bırakırken, bütün duyularım beni terk etti ve güvertede bayılıp kaldım.

İçine düştüğüm bu durumdan Bill sayesinde çıktım, beni kolumdan tutup sallayarak şunları söyledi:

"Hop! Ralph oğlum, ayaklan delikanlı, artık güvendeyiz. Zavallı şey, bayıldı herhalde." Sonra beni kollarına aldı ve güverteye, dümen yekesinin yanına koltuk gibi serilmiş üst yelkenin üzerine yatırdı. "Al şundan bir yudum iç oğlum," diye ekledi, daha önce kendisinden duymadığım kadar kibar bir sesle, ağzıma konyak matarası dayayarak.

İçkiyi yudumlarken ona minnettarlıkla baktım. Hemen ardından başım, omuzlarımın üstünde ağırlaşıp koluma düştü ve dalıp gittim. Uzun süre uyudum, kalktığımda güneş ufuk çizgisinin bir hayli yukarısındaydı. Başta gözlerimi açarken hareket etmedim, bütün benliğimi hoş bir mayışıklık ele geçirmişti ve gözlerim, karşı karşıya geldiğim devasa okyanusun parıltılı güzelliğine takılmıştı, büyülenmiştim. Ölü gibi sakindi su; dalgalı bir kristalden yapılma, henüz öğle saatlerinin boğucu sıcaklığına bürünmemiş güneşin safran rengi tonlarına boyanmış bir çarşafı andırıyordu deniz. Tepedeki mavi kubbe de son derece sakindi, deniz kuşlarının her zamanki kanat çırpışları bile bozmuyordu bu sükûneti. Daha orada, o huzurlu manzaranın karşısında ne kadar süre mutlu mesut yatmaya devam edebilirdim bilmiyorum, fakat gözümün Bill'e takılmasıyla zihnim aniden ve büyük bir acıyla, hem geçmişe hem de o âna döndü. Güvertede, ayaklarımın dibinde oturmuştu, başı dümene dayadığı sağ kolunun üzerinde aşağı yukarı oynuyordu, uyuyor gibi görünüyordu. Onun huzur içinde dinlenmesine mâni olmak istemedim, fakat dirseklerimin üzerinde doğrulurken çıkardığım o ufak ses harekete geçip sağa sola bakmasına yol açtı.

"Hah, Ralph, sonunda uyandım delikanlı; çok uzun ve deliksiz bir uyku çektim," dedi, yüzünü bana dönüp.

Suratını görünce heyecanla ayağa kalktım. Ölü gibi beyazdı teni, yüzünün önüne dökülen dağınık saçlarıysa kana bulanmıştı. Çökük yanakları ve gömleğinin ön kısmı da kanlıy-

dı, kıyafetinin geri kalan kısmı gibi, o da yırtılmış ve çamura bulanmıştı.

"Ah be Bill!" dedim, derin bir endişeyle, "Ne oldu sana? Hasta mısın? Yaralanmış gibi görünüyorsun."

"Aynen öyle evlat," dedi Bill, derinden gelen bir sesle, az önce kalktığım yere kendisi yayılarak. "Korkarım ki fena yaralandım, kamaradaki dolaptan bana bir yudum konyak ve ağız dolusu ekmek getirmeni istemek için uyanmanı bekliyordum. Öyle huzurlu uyuyordun ki Ralph, seni rahatsız etmek istemedim. Ama elimden pek iş gelirmiş gibi hissetmiyorum şu an."

Konuşmayı bitirmesini beklemeden hemencecik aşağı inip saniyeler içinde elimde bir şişe konyak ve biraz ekmekle döndüm. Birkaç lokma yedikten ve azıcık içkiyle karıştırdığı sudan kana kana içtikten sonra ferahlamış gibi göründü. Hemen ardından uykuya daldı, uyanana kadar onu endişe içinde izledim, yarasının ne durumda olduğunu öğrenmek istiyordum.

"Ha!" diye bağırdı, bir saat kadar uyuduktan sonra aniden kalkarak. "Uyku iyi geldi Ralph, önceki halimden iki kat daha iyiyim." Sonra ayağa kalkmaya çalıştı, fakat bunu dener denemez derin bir inlemeyle yere çöktü.

"Hayır Bill, hareket etmemelisin, sen uzanırken ben de yarana bir bakayım. Sana burada, güvertede rahat bir yatak hazırlar, yanına da kahvaltı getiririm. Sonra da nasıl yaralandığını anlatırsın bana. Neşelen Bill," diye ekledim, başını başka bir yöne çevirdiğini görünce. "Çok geçmeden iyileşirsin, ben de doktor olmasam da, en azından harika hemşirelik ederim sana."

Sonra yanından ayrılıp mutfakta bir ateş yaktım. O tutuşurken kilere indim ve güzel bir kahvaltı için malzeme topladım. Yarım saatten biraz fazla süren bir hazırlıktan sonra elimde kahvaltıyla dostumun yanına gittim. Daha iyi görünüyordu, yanına bir fincan kahve, bir tepsi dolusu yumurta ve biraz da ekmek koyarken bana gülümsedi.

"Hadi bakalım Bill," dedim neşeyle, güvertede yanına otururak, "yumulalım. Ben şahsen çok aç olduğumu söyleyebilirim; ama – unuttum – yaran," diye ekledim ayağa kalkarken, "dur da bir göz atayım."

Yaraya sebep olan şeyin göğsüne yediği bir kurşun olduğunu gördüm. Fazla kanamamıştı ve sağ tarafta olduğu için o kadar da ciddi olmadığını umuyordum. Ancak Bill kafasını salladı. "Şu var ki," dedi, "otur Ralph, sana olan biteni anlatayım.

Sandaldan ayrılıp çalıların arasında yürümeye başladıktan sonra, tam da beklediğim gibi doğruca benim tabancamın asılı olduğu yöne ilerledik. Ancak bir talihsizlik sonucu silah patlamadı, adamlardan birinin bacağıyla ipi kopardığını gördüm ve kilidin tıkırtısını duydum. Çakmağı nemlendiği için çalışmadığını tahmin ediyorum. Ne yapacağıma dair büyük bir ikileme düşmüştüm, o telaş içinde silahımı ateşlemek için bir sebep uyduramadım. Fakat insanın kafası en çok ihtiyaç halinde çalışır. Tam pes edip dişlerimi sıkarken ve olabilecek en kötü şeye hazırlanırken, aklıma bir fikir geldi. Vahşilere saldırmak için sabırsızmışım gibi tayfanın geri kalanının önüne geçtim, devrilmiş bir ağaca takıldım, çalıların üstüne kafa üstü düştüm ve tam o esnada tabancam patlayıverdi! Sonra kamptan hayatım boyunca duymadığım türde bir çığlık yükseldi. Hemen ayağa kalktım ve kaptan durmamızı emredene kadar diğerleriyle birlikte koştum.

'Bunu bilerek mi yaptın seni haydut?' dedi kaptan, intikam almaya yemin edercesine, sonra kemerinden bir tabanca çıkardı ve göğsüme ateşledi. Hemen yere serildim. Savaş kanosunun altında ezilen o zavallı yabani hayvanların çığlıklarını saymazsak, duyduğum en korkunç bağırışla uyanana dek olanları hatırlamıyorum. Ayağa sıçrayıp etrafıma baktım ve ağaçların arasında, yakınlarda bir yerde parlayan bir ateşe rastladım, kaptan ve mürettebat, ellerinden ve ayaklarından, her biri ayrı bir direğe olacak şekilde bağlanmışlardı orada, vahşiler çevrelerinde canavar gibi dans ediyordu. Bir saniye kadar baktım ya da bakmadım ki, içlerinden biri elinde bıçakla kaptana doğru yürüdü ve ben gözlerimi kapatana kadar göğsüne sapladı, o sırada beni uyandıran çığlığa benzer bir başka ses daha çalındı kulağıma. Daha fazla beklemedim, çalıları yararak ormanın içine koştum ve tırmanmaya başladım. Fakat siyahlar gördü beni, ama senin de bildiğin gibi, sandala atlamama mâni olacak zamanları yoktu."

Bu kadar konuşmak Bill'i yormuş gibi görünüyordu, anlatırken bir yandan da titriyordu sık sık, bu yüzden konuyu uzatmamaya özen gösterip dikkatini başka şeylere çekmeye çalıştım.

"Ama artık geleceği düşünmeliyiz Bill," dedim, "ve ne yapacağımızı. Bu koskoca okyanusun ortasında, sadece ikimize ait tam teçhizatlı bir uskunanın içindeyiz. En azından burada bizden daha fazla hak talebinde bulunabilecek kimse yok. Tüm dünya ayaklarımızın altında. Hem rüzgâr da esmeye başladı, ne yönde gideceğimize karar vermemiz lazım."

"Ralph oğlum," dedi arkadaşım, "benim nereye gideceğimin fazla bir önemi yok. Vadem dolmak üzere. Sen canın nereye isterse oraya git. Ben halimden memnunum."

"O halde Mercan Adası'na doğru yola koyulup eski arkadaşlarım Jack ve Peterkin'in akıbetini öğrenelim. Adanın bir adı olduğunu sanmıyorum, ama kaptan bir defasında bana haritadaki yerini göstermişti, ben de üstüne bir işaret koymuştum sonra. Şu anki konumumuzu da bildiğimize göre, bana kalırsa oraya bir rota çizebilirim. Fakat iş gemiyi hareket ettirmeye geldiğinde, yelkenleri tek başıma açamayacağım kesin, ama neyse ki büyük bir kısmı zaten harekete hazır, ani ve şiddetli bir rüzgâr eserse de en azından üst yelkenleri yardım almadan toplayıp katlayabileceğimi ve rüzgârın şiddeti geçene dek gemiyi düz tutabileceğimi sanıyorum. Eğer sakin esintilerle yola devam edebilirsek, bir grup makarayı bir araya getirip üst yelkenlerdeki bayrak ipine bağlarım, böylelikle yardım almadan yelkenleri çekebilirim. Günün yarısını yelkenlerle uğraşarak geçirmem gerekeceği doğru, ama o kısma takılmamıza gerek yok. Sonra seni güneşten korumak için güverteye bir gölgelik de yapmam gerekecek Bill. Günde iki saat dümenin başında oturup ara sıra onu döndürebilirsen biraz kestirebilirim ve senin de günün geri kalanında iş yapmana gerek kalmaz. Kendini dümene bakamayacak kadar kötü hissedersen de üzerine bir ip bağlar, sana yemek ve kahvaltı hazırlarken uzaktan onu çekerek gemiyi yönlendiririm. Böyle gül gibi geçinip gideriz, çok geçmeden de Mercan Adası'na varırız."

Ben kendimi zorlarken Bill belli belirsiz gülümsedi.

"Peki ya fırtına çıkarsa ne yapacaksın?" dedi.

Bu soru üzerine öyle bir durumda ne yapacağımı düşündüm ve başka da bir şey söyleyemedim. Nihayetinde elimi koluna koydum ve "Bill, insan elinden gelen *her şeyi* yaptıktan sonra, işin gerisini Tanrı'ya bırakmalıdır," dedim.

"Ah be Ralph," dedi dostum, kısık bir sesle, endişe içinde yüzüme bakarak, "keşke ben de Tanrı'ya karşı seninle aynı duyguları besliyor olsam şu an. Ölüyorum Ralph; hayatı boyunca yiğitliğinden ödün vermemiş biri olan ben, şu an ölmekten korkuyorum. Öteki dünyaya geçmekten korkuyorum. İçimden bir ses oraya gittiğim zaman bir şeylerin hesabını vermem gerekeceğini söylüyor bana. Artık çok geç Ralph, beni kurtarmanın hiçbir yolu yok."

"Öyle deme Bill," dedim derin bir şefkatle, "deme öyle. Senin için bile bir kurtuluş şansı olduğundan eminim, fakat maalesef İncil'deki, bana böyle düşündüren ayetleri hatırlamıyorum şu an. Gemide İncil yok mu gerçekten Bill?"

"Hayır; sonuncusu, bütün itirazlarına rağmen gemiye zorla getirilmiş zavallı bir oğlana aitti. Sanırım kötü muameleden ve korkudan ötürü öldü çocukcağız. O gittikten sonra kaptan İncil'ini buldu ve denize fırlattı."

Büyük bir üzüntü ve serzenişle, İncil'i boşladığım için düşüncelere dalmıştım. O an farkına vardım ki, ben bu eli kanlı korsandan bile daha büyük günahkârdım; çünkü, bana soracak olursanız, o dediğine göre hayatı boyunca İncil'i okumamış ve şefkatini hissetmemişti, fakat bense onu okumam için öz annem tarafından özel olarak büyütülmüştüm ve kitap elimde olduğu sürece onun kapağını her gün açmıştım. Ancak okuduklarımdan, bu zavallı adamın işini görebilecek, ruhunu aydınlatacak tek bir kelime bile canlanmıyordu hafızamda. Çok sıkıntılıydım, bütün hafızamı yokluyordum. Sonunda aklıma bir parça geldi ve bunu daha önceden nasıl düşünemediğimi merak ettim.

"Bill," dedim, kısık sesle, "Efendimiz İsa'ya inan ki bağışlanasın."

"Evet Ralph, misyonerlerin bunu söylediğini daha önce de

duymuştum, ancak bana ne hayrı dokunur? İşime yaramaz ki. Benim gibilere faydası olmaz."

Ne diyeceğimi bilemiyordum, bu ayetlerin Tanrı tarafından benim için olduğu kadar onun için de gönderildiğinden adım gibi emin olsam da, bu düşünceme arka çıkacak başka tek bir cümle bile gelmiyordu aklıma.

Kısa bir sessizliğin ardından Bill gözlerini benimkilere dikti ve konuştu: "Ralph, berbat bir hayat sürdüm ben. Çocukluğumdan beri denizdeyim ve baba ocağından ayrılmamdan itibaren durumum sürekli daha kötüye gitti. Son üç yıldır korsanım. Bu mesleği ben seçmedim, doğru, bu gemiye binmek için kandırıldım ve o kadar uzun süre içinde zorla tutuldum ki, pervasızlaşıp onlardan biri oldum sonunda. O zamandan beri elim defalarca insan kanına bulandı. Eğer yaptığım şeyleri anlatsam sana... Ama neden uzatıyorum ki? Yapacağın hiçbir şey işe yaramaz Ralph; akıbetim belli benim."

"Bill," dedim, "günahların kan kırmızısı olsa bile, hâlâ kar beyazına dönüşebilir. 'İnanman yeter.'"

"İnanmam yeter mi!" diye haykırdı Bill, dirseklerinin üzerinde doğrularak. "İnanmak kolay bir şeymiş gibi konuşan insanları bilirim ben. Ha! Bir halata bakıp 'Eminim ki bu beni taşıyabilir,' demek kolay şey, ama asıl olay o ipi yakalayıp tutunarak sarp kayalıkların üzerinden sallanmakta!"

Bunu söyleyip beraberinde hareket ederken harcadığı enerji, Bill için çok fazlaydı. Derin bir sızlamayla arkasına yaslandı. Denizdeki dalgalardan yayılan hafif bir iniltiyle, doğanın bütün güçlerinin bu adamın acısını paylaştığını hissettim.

"Şşt! Ralph," dedi, gözlerini açarak, "rüzgâr geliyor oğlum. Canlan hadi. Ön yelkenleri aç. Ana yelkenleri indir. Böyle esintiler aniden gelip geçer bazen."

Çoktan ayağa kalkmış ve sert bir rüzgârın üstümüze geldiğini hissetmiştim. Kendimi konuşmamıza kaptırdığım için o âna dek dikkatimden kaçmıştı bu. Hemen Bill'in benden istediği şeyi yaptım, zira gemi durgun ve parıldayan suyun üzerinde hareketsizce duruyordu hâlâ. Rüzgârın sol yanımızı dövmeye başlamasını memnuniyetle karşıladım; bu sayede aracımız,

esintiyi, yaratacağı sarsıntıyı karşılayabileceği bir açıdan almış olacaktı. Yelkeni kısaltma konusunda elimden geleni yaptım ve kıç tarafına dönüp dümendeki yerimi aldım.

"Şimdi, evlat," dedi Bill, zayıf bir sesle, "onu rüzgâra yakın tut."

Birkaç saniye sonra da şunları söyledi: "Ralph, o satırları tekrar duyayım."

Ve ben tekrar ettim.

"Emin misin evlat, bunları gerçekten İncil'de mi okudun?"

"Oldukça eminim," diye yanıtladım.

Neredeyse kelimeler ağzımdan dökülür dökülmez rüzgâr tepemize bindi ve dalgalar güverteye kadar çıktı. Bir süre boyunca gemi onlara cesurca dayandı, yükselen su seviyesine bir savaş atı gibi göğüs gerdi. Bir yandan da bulutlar göğü karartıyordu ve deniz dalgalar halinde yükselmeye devam ediyordu. Geminin yelkenleri hâlâ fazla açıktı ve fırtına kuvvetlendikçe direklerin, rüzgârın ıslığı ve çığlığı eşliğinde yerlerinden sökülüp gideceğinden endişe ettim. Derken esinti yön değiştirdi, sağlam bir dalga bizi pruva tarafından vurdu ve gemi de az daha yan yatacaktı, ayakta zor durabilmiştim. O anda Bill, savrulmasını engelleyen bağlama direğini daha fazla tutamaz hale geldi ve yürek burkan derecede sert bir şekilde devrildi. O arkamda, güvertede bana yakın bir yerde uzanırken, sarsıntıdan ötürü bilincini kaybettiğini görebilmiştim, fakat bir anlığına bile dümeni bırakmaya cesaretim yoktu, zira gemiyi yüzdürebilmek için hem bedenen, hem de zihnen her şeyimi ona odaklamam gerekiyordu. Bir saat kadar, fırtına sürükledi bizi. Gemi, pruvanın sivriliği ve kaportanın sağlamlığı sayesinde, onlarla sürtüşeceğine dalgaları yararak geçti. Ön tarafı da, kıçı da su götürüyordu. Nihayetinde rüzgârın sonu geldi ve fırtına, bizi çalkalanmış denizin ortasında bir başımıza sallanmaya bırakıp gitti.

Dümeni elimden bırakınca yaptığım ilk şey, Bill'i kaldırıp yelken kumaşlarından oluşma kanepenin üstüne yatırmak oldu. Ardından alt güverteye inip konyak şişesini aldım ve yüzü ile ellerini ovaladım, biraz da boğazından aşağı dökmeye çalış-

tım. Ancak o kadar ısrarlı bir şekilde çalışmama rağmen bütün çabalarım sonuçsuz kaldı. Üzerine titrediğim avucunu bıraktığımda sert bir şekilde güverteye düştü. Elimi kalbinin üstüne koydum ve bir süre hareketsiz bir şekilde öylece durdum, fakat kalbin attığını hissedemiyordum; korsan ölmüştü!

Yirmi Sekizinci Bölüm

Derinlerde bir başıma – Buluşların anası: ihtiyaç – Değerli bir kitabı keşfetmem – Doğal afetler – Hayat sayfalarımda parlak bir gün.

Korkuyla iç içe geçmiş bir dehşet içinde alt güvertenin üstündeki pencereye oturmuştum. Zihnim Bill'in geçmişine odaklanmıştı, düşüncelerim şu ânımıza takılmış halde merhum arkadaşımın sert yüzüne bakıyordum. Yalnızdım! Okyanusun tam ortasında, yarım yamalak seyrüsefer bilgilerimle ve yeterli sayıda mürettebata sahip olmak için en az sekiz kişiye ihtiyaç duyan bir gemide. Fakat arkadaşımın ölümünü takip eden günlerde hissettiklerime ve yaptıklarıma dair uzun detaylar vererek okuyucularımın sabrını sınamayacağım. Söyleyeceğim tek şey, ayaklarına bir gülle bağlayıp en derin üzüntülerimle onu denizin derinliklerine yolcu ettiğim.

Bu olayın ardından bir hafta boyunca sabit hızda bir rüzgâr esti ve yolum kuzeybatı yönünde olduğu için, hedefime hızla yaklaştım. Yolda fazla gözlem yapamadım, ki bu beni oldukça hayal kırıklığına uğrattı, maalesef harita ve açı ölçme aletleri kaptanın kamarasındaydı. Vahşilerin adasından ayrıldığımdan beri el yordamıyla tahminlerde bulunuyordum ve geminin akıntıda ne kadar yol aldığını da bildiğimden, fazla zorluk çekmeden Mercan Adası'na varmayı umuyordum. Bu konuda kendime güvenim tamdı, çünkü haritada (ki anladığım kadarıyla bayağı başarılı çizilmiş bir haritaydı) nerede olduğumu biliyor ve pusulayla yönümü tahmin edebiliyordum.

Hava artık sakin ve güzel olduğu, aynı zamanda da alize rüzgârları içine girdiğim için, üst yelkenleri yukarı çekme hazırlıklarına başladım. Bu ağır bir işti ve mekanik işleyişlere dair tamamen cahil olmamdan ötürü, ilk denemelerim büyük başarısızlıklarla sonuçlandı. Yaptığım ilk hata, çarklar ve makaralardan oluşan aparatımı çok zayıf bir ipe bağlamam oldu. Bu nedenle ilk asılışımda iki parçaya ayrıldı ve kıç ambar ağzına doğru tökezleyerek ana bumbaya çarptıktan sonra güverte yolundan aşağıya, kamaraya düştüm. Bu nahoş kazadan ötürü hem yaralanmış, hem de afallamıştım. Yine de ölmediğim için kendimi şanslı sayıyordum. Bir sonraki denememde aynı kazanın yaşanmayacağından emin olmak için ipi çözdüm ve daha sağlam çarklar ve iplerle yeniden bağladım. Yaptığım şey temelde doğruyduysa da, makine artık öyle büyük ve ağırdı ki kalın halat takımının sürtünme oranı ve sertliği bile tek başına onu hareket ettirmeme engel oluyordu. Daha sonra ise ölçüleri daha iyi ayarlayabildim; fakat bütün bu becerileri, zorunda kalıp da acılı ve zorlu bir süreçten geçerek kazanacağım deneyimler sonucunda edineceğime, zamanında gözlem yaparak ve çalışarak öğrenseydim, benim için çok daha hayırlı olacağını düşünmeden edemedim.

Halat takımını hazırlayıp kullanılabilir hale getirdikten sonra, ana üst yelkenleri yukarı çekmek günümün büyük bir kısmını yedi. Aynı anda hem dümeni tutup hem de bu işle uğraşamayacağım için, dümeni öyle bir açıda bağlayıp sabitledim ki, ara sıra göz ucuyla durumuna bakmam geminin düz bir doğrultuda yol almasını sağlamaya yetti. Bu sayede üst ve alt güvertede dilediğim gibi dolaşıp duruma göre ihtiyaç duyduğum şeylere de ulaşabiliyordum. Yemek pişirip yiyebiliyordum da. Fakat geceleri uyumak için kendime ayırdığım üç saatlik zaman dilimlerinde bu planın işlemeyi sürdüreceğine pek güvenmiyordum, çünkü rüzgâr yön değiştirebilir ve geminin ben uyanana kadar rotadan bir hayli sapmasına yol açabilirdi. Ben de o üç saatlik sürelerde geminin hızını kesmeye başladım. Dümeni ve yelkenleri öyle bir açıda sabitliyordum ki, birbirlerinin hareketlerini kısıtlayarak gemiyi sabit tutuyorlar-

dı. Bu sayede gece dinlenmelerimin ardından, akıntı payını da göz önünde bulundurarak rotamı gözden geçiriyor ve yoluma devam ediyordum.

Tabii ki bir başka fırtınanın kopmasından da endişeliydim, fakat içinde bulunduğum şartları en iyi şekilde değerlendiriyordum ve ana yelkenin rüzgâr destekleriyle halatlarını aynı anda salarak bu yelkenleri neredeyse tamamen işlevsiz hale getirebileceğim sonucuna varmıştım. Bunun yanı sıra, kamaradaki basınçölçerden gözümü ayırmamakta da kararlıydım ve ani bir düşüş yaşandığına tanık olursam, hazırlıksız yakalanmamak amacıyla yelkenleri indirmek için kurduğum çok şekilli düzeneği harekete geçirecektim. Böyle böyle iki hafta boyunca başarıyla, arkamda sakin bir esintiyle yol aldım ve sonunda Mercan Adası'na yaklaştığım sonucuna vardım. Bunu her aklıma getirişimde kalbim pır pır ediyordu.

Dikkatli bir araştırmanın ardından gemide bulduğum tek kitap, Kaptan Cook'un seyahatnamelerinden biriydi. Korsan kaptan onu büyük ihtimalle kendisine rehber olup bu denizlerdeki adalara dair bilgiyle donatması için yanında getirmişti. Şahsen kitabı çok keyif verici bulmuştum. Onu okurken sadece içinde yolculuk ettiğim denizlere dair ilginç bilgiler edinmekle kalmadım, deneyimlerime dayanarak geliştirdiğim çok sayıda teoriyi de teyit ettim; bir kısmının da doğrusunu öğrendim. Bu büyüleyici kitabı okumanın ve günlük işlerimi yapmanın yanı sıra, yolculuk boyunca başıma ilginç bir şey gelmedi. Tek bir şey dışında; bir gece, üç saatlik uykumun ardından, hava hâlâ karanlıkken, geminin mavi ateşten bir deniz üzerinde yol aldığını görmüş ve paniklemiştim! Sudaki fosforlu ışık birçok kez dikkatimi çekmişti, ancak bu, benzerlerinin arasında o güne dek gördüğüm en güçlü olandı. Bütün deniz süt gibiydi ve göz alıcı derecede parlaktı.

Telaşla denize bir kova indirdim ve güverteye biraz su çıkardım, sonra da incelemek için kaptan kamarasına götürdüm; fakat benim kafamı suya yaklaştırmamla birlikte o garip görüntü kayboldu, kamaradaki ışığı söndürmemleyse tekrar belirdi. Bu beni çok şaşırtmıştı, avucumun içine biraz su alıp parmakları-

mın arasından akıttığımda, parlak maddenin elime bulaşıp kaldığını fark ettim. Öylece lambanın yanına koştum, fakat vardığımda kaybolmuştu. Karanlığa döndüğümde yeniden belirdiğini gördüm; bu yüzden hemencecik gemi teleskobunun büyük merceğini aldım ve elimi inceledim, üzerinde denizanasına benzeyen bir-iki parça şeffaf madde olduğunu gördüm. O kadar inceydiler ki çıplak gözle bakınca adeta görünmezdiler. Böylelikle öğrendim ki, önceden hayranlık duyduğum o fosforlu ışığın kaynağı, aslında hayvanlarmış. Dünyanın her yerinde görülen medüzler ve denizanalarıyla aynı türden olduklarına dair hiç şüphem yoktu.

On dördüncü günümün akşamında, uykumdan büyük bir çığlık sesiyle uyandım ve ayağa kalktığımda çevreme bakındım. Geminin üzerinde iri bir albatrosun zarafet içinde süzüldüğünü görmek beni mutlu etti. Hemen onun Penguen Adası'nda gördüğümle aynı kuş olduğunda karar kıldım. Böyle bir yargıda bulunmak için hiçbir nedenim yoktu elbet, fakat neden bilmiyorum, öyle hissetmiş ve bu duyguyu bağrıma basmıştım, kuşu eski bir dost gibi görmüştüm. Gün boyu bana eşlik etti ve gece olurken kayıplara karıştı.

Ertesi sabah, dümenin başında hareketsizce, yeterince dinlenemediğim için uykulu gözlerle dikilirken, gün ışığından usanmaya başladığımı hissettim ve karanlık havada siyah bulut gibi bir şey gördüğümü sandığım ufka baktım. Fırtınaya karşı her daim tetikte olduğum için pruvaya koştum. Bunun bir fırtına olduğuna şüphe olamazdı. Dinledikçe, yaklaşan bir rüzgârın mırıltılarını işitmeye başladım. Hemen tüm kudretim ve kararlılığımla ağır halat takımını ele alıp yelkeni kısaltmaya başladım. Bir buçuk saatte çoğunu kısmıştım. Gabya yelkeninin serenleri güverte döşemelerine dek inmişti, üst yelkenlerin kendileri de köşelerden katlanmış, kumaşlar toplanmış, ana ve ön giz cundaları aşağı çekilmiş, kontra flok indirilmişti. Ben bütün bunlarla uğraşırken şafak vakti gelmişti ve onca işimin arasında ileriye doğru kaçamak bakışlar atıyordum. Artık gemideki her şey olabileceklerin en kötüsüne hazırdı, tekrar pruvaya koştum ve tedirginlik içinde uzağa baktım. Artık dalgaların kükre-

melerini bariz bir şekilde duyabiliyordum ve yükselen güneşten vuran tek bir ışık huzmesiyle onu görebildim. Be! Rüya görüyor olabilir miydim? Dur durak bilmeyen kükreyişiyle yine o aynı devasa dalga! Dağın tepesi! Evet, yeniden Mercan Adası'ndaydım!

Yirmi Dokuzuncu Bölüm

Top atışının etkisi – Nispeten ıslak bir şekilde yeniden bir araya gelişimiz – Geçmişe bakışım ve yaşadıklarımı anlatışım – Berbat bir dalış – Yeni planlar – Mercan Adası'nın son demleri.

Güzel adama heyecanla bakarken, kalbimde kopan duygusal fırtına nedeniyle güvertede yere kapaklanıyordum az daha. Hâlâ kilometrelerce ötedeydi, fakat o çok iyi hatırladığım iki dağın dış hatlarını seçebileceğim kadar yakındı da. İlk dürtüm, eski ve mutlu yuvama güven içinde sürüklendiğim için duyduğum minnettarlıkla bir çığlık atmak oldu; ikincisiyse sıçrayıp el çırpmak, bağırmak ve güvertede bir aşağı bir yukarı koşmaktı, heyecanımı dışavurmama mâni olacak hiçbir şey yoktu. Sonra teleskobu almak için aşağı indim ve sabırsızlıkla, merceği adaya odaklayabilmek amacıyla, gözlerimin etrafındaki deriyi yırtarcasına teleskobun dibine girerek yaklaşık on dakikamı boşa harcadım. Sonra fark ettim ki, fosforlu suyu incelemek için teleskoptaki büyük merceği çıkarmış ve geri takmayı unutmuştum.

Ardından sabırsızlık içinde yelkenlere baktım, onları bu kadar aceleyle indirdiğime pişman olmuştum, ana üst yelkeni yeniden yukarı çekmeyi bir anlığına düşündüm; fakat bunu yapmanın bir günümün neredeyse yarısını alacağını gördüm. O anki hızımla adaya iki saate kalmadan varacak durumdaydım, bu yüzden hemen o fikirden vazgeçtim.

Zamanımı adaya varıp sevgili arkadaşlarımı görmek için hazırlık yaparak geçirdim. Altıdan önce kalkmaya alışkın olmadık-

larını hatırlıyordum ve saat daha üçtü, onlar uyanmadan adaya varmayı umuyordum. Çapayı salma hazırlıklarına başladım, resiflerdeki geçidin ve gölcüğün derinliklerini bildiğim için, gemiyi içeri sokup çardağın önüne getirebileceğime karar vermiştim. Neyse ki çapa griva metaforasına asılıydı, aksi takdirde onu hiçbir koşulda kullanamazdım. Şimdi yapmam gereken tek şey halat takımını kesmekti, böylelikle kendi ağırlığıyla aşağı inebilirdi. Bandıralar arasında aranırken o berbat siyah bayrağı buldum ve yukarı çektim. Bunu yaparken aklıma bir fikir geldi. Baruthaneye indim, boş bir fişek getirdim ve büyük pirinç topu doldurdum, hatırlayacağınız gibi, yola koyulduğumuz sırada yerinden çıkarılmıştı ve onu geri koymaya da hiç niyetlenmediğim için öylece kalmış, yol boyunca hem iyi, hem de kötü hava koşullarına katlanmıştı. Ağzını yağlamaya dikkat ettim ve geminin ön kısmından ayrılmadan önce maşayı ateşin içine tıktım.

Artık her şey hazırdı. Saatte beş deniz milinde sabitlenmiş bir rüzgâr esiyordu, resifle aramda sadece çeyrek kilometrelik bir mesafe kalmıştı. Çok geçmeden girişe varmıştım, gemi aradan usulca geçerken dev dalgaya baktım, sanki ben adaya, bunun sonsuza dek süreceğini düşünerek korku içinde veda ederken gördüğümle aynı dalgaymış gibi hissediyordum. Su Bahçesi'nin karşısına geldiğimde dümeni saldım. Gemi hızlı ve zarif bir açıda dönerek çardağın hemen karşısında durdu. Koşup çapayı bıraktım, kızışmış maşayı kaptım, pirinç topun sicimini yaktım ve büyük bir *gümlemeyle* dağları inlettim, büyük bir yankıyla onları uykularından hiç olmadığı gibi uyandırdım!

Etkili bir patlama olmuştu, ancak hemen ardından Peterkin'in çardaktan yarı çıplak, gözleri endişe ve korkudan fal taşı gibi açılmış halde çıkarken yarattığı gürültüyle boy ölçüşemezdi. Bir bakış attı, bir çığlık koyuverdi ve yabani bir kedi gibi çalıların arasına koştu. Sonraki saniyelerde Jack de aynı gösteriyi sergileyerek dışarı çıktı, tek fark, hareketlerinin o kadar kıpır kıpır olmamasıydı, ancak Peterkin'inkilerden daha az dinç ve daha yavaş da değildi.

"Selam!" diye neşe içinde bağırdım. "Hop! Peterkin! Jack! Selam! Ben geldim!"

Tam zamanında yakarıp durdurmuştum onları. Durup arkalarını döndüler ve bağırışımı tekrar etmemle kumsala geri koşmalarından, sesimi tanıdıklarını fark ettim. Artık kendimi tutamıyordum. Ceketimi çıkardım ve Jack'in suya dalmasıyla aynı anda gemiden atladım. Saniyeler içinde suda bir araya gelmiştik, birbirimizin boynunu kavradık ve doğal olarak dibe battık! Az daha boğuluyorduk; yaralı bir ördek gibi debelenen, bir gülüp bir ağlayan ve tuzlu suda boğulur gibi olan Peterkin'in yanına, yüzeye zar zor çıktık!

Kumsala varış ânımı, sırılsıklam olmuş kıyafetlerimiz içinde birbirimize sokuluşumuzu ve coşkumuzu haykırışlarla karışık dile getirişimizi okuyucularıma yeterli bir şekilde anlatmanın, aktarmanın imkânı olduğunu sanmıyorum. Hayalini kurmak anlatmasından daha kolay olur, bu nedenle hayatımın bu kısmı üzerinde fazla durmayacağım şimdi ve üç gece sonrasına giderek hikâyemi anlatmaya devam edeceğim. Bu süre içerisinde Peterkin domuz, gölevez ve ekmekağacı meyvesi pişirip beni muza, eriğe, patatese ve hindistancevizine boğmak dışında bir şey yapmadı, bense ona ve Jack'e son karşılaşmamızdan beri başımdan geçen korku verici olayları anlatıyordum. Sözümü bitirdiğimde bana her şeyi baştan anlattırdılar; üstünden ikinci kez geçtikten sonra bir kere daha istediler. Bir yandan da parça parça yorumluyorlardı olanları. Onlara Avatea'nın başına neler gelmiş olabileceğini anlattığımda bu onları oldukça üzdü, Peterkin zavallı kızcağızın bir *uzun domuz* olması fikrine katlanamıyordu! Jack'e gelince, o dişlerini sıkmış ve denize doğru yumruğunu sallamıştı, bir yandan da Tararo'nun kafasını kırmadığı için pişman olduğunu ve bir gün fiskeyi şefin burnunun ortasına geçirmeyi umduğunu söylüyordu! Onlar, Peterkin'in deyişiyle benim "iliğimi kuruttuktan" sonra, kendilerinden ayrı kaldığım o uzun süre boyunca ne yaptıklarını öğrenmek için yalvardım, Elmas Mağarası'ndan nasıl çıktıklarını özellikle merak ediyordum.

"Şöyle ki," diye başladı Jack, "kaçırıldığın gün sen dalıp da mağaradan dışarı çıktıktan sonra yarım saat boyunca sabırla bekledik, o kadar zamandan önce dönmeni beklemiyorduk.

Sonra bizi endişelendireceğini bile bile beklettiğin için ardından atıp tuttuk; fakat bir saat geçtikten sonra telaşa kapıldık ve ben, bütün riskleri göze alıp sana ne olduğuna bakmak için dalmaya karar verdim, ama zavallı Peterkin için de endişeleniyordum, 'Eğer sen de geri dönmezsen hayatım boyunca burada mahsur kalırım,' derken haklıydı. Ancak hiç risk almayacağıma dair kendisine söz verdim ve o da gitmeme izin verdi; ki açık konuşmak gerekirse, bence bu yaptığı çok cesurcaydı."

"Bence de öyleydi!" diye böldü lafı Peterkin, kemirmekle uğraştığı devasa bir patatesin arkasından Jack'e bakarak.

"İşte," diye devam etti Jack, "sana seslendiğimde cevap vermediğin zaman içine düştüğüm dehşeti tahmin edebilirsin. İlk olarak korsanların seni öldürüp çalılıkların arasında attığını veya denize fırlattığını düşündüm. Sonra bunun kendilerine bir hayrı dokunmayacağında ve seni de beraberlerinde götürdüklerinde karar kıldım. Aklıma bu fikir geldiğinde, korsan gemisinin kuzeyde, neredeyse ufuk çizgisinin de ötesinde durduğunu fark ettim ve kayalara oturup gözden uzaklaşmasını sessizce izledim. Şunu da söylemeden edemeyeceğim oğlum Ralph, o sırada, seni kaybettiğim anda, hayatım boyunca döktüğümden çok daha fazla gözyaşı döktüğüme olan inancım..."

"Lafını balla bölüyorum Jack," dedi Peterkin, "ama yanılıyor olmalısın; bana bebekken sabahtan akşama kadar zırladığından bahsetmiş..."

"Tut şu çeneni Peterkin," diye haykırdı Jack. "Eh, gemi gözden kaybolduktan sonra mağaraya döndüm. Bu, Peterkin'in içini ferahlattı. Sonra gördüklerimden bahsettim. Oturup bu konuda uzun uzun konuştuk ve en azından ölmediğinden emin olabilmek için, adada belirli aralıklarla, planlı ve programlı aramalar yapmaya karar verdik. Ama artık mağaradan senin yardımın olmadan nasıl çıkacağımızı düşünmemiz gerekiyordu. Bunu düşündükçe Peterkin fena halde geriliyordu ve itiraf etmeliyim ki, ben de biraz tedirgindim, ne de olsa ikimiz birlikte değilken onu aynı hızla taşıyamazdım. Suda bir dakika daha fazla kalsaydı derin nefes alıp ciğerlerine tuzlu su dolduracağını kendisi söylemişti. Ancak başka çaremiz yoktu, korku-

larını gidermek için elimden gelen her şeyi yaptım: 'Çünkü,' dedim, 'burada yaşayamazsın Peterkin.' O da, 'Tabii ki yaşayamam Jack, burada sadece ölebilirim ben, ki bu pek de tercih ettiğimiz bir şey değil, bir an önce güzel bir öneride bulunsan iyi olur,' diye yanıtladı. Ben derin bir nefes alıp kendisini bana emanet etmesini, güvenmesini teklif ettim.

'Hindistancevizi kumaşından bir torba yapsak da içine kafamı soksam, sonra da ağzını boynumda bağlasak?' diye sordu, gergin bir gülümsemeyle. 'Suyun altında bir defalığına da olsa nefes almamı sağlar belki!'

'İşe yaramaz,' dedim, 'saniyeler içinde dolup boğar seni. Başka çaremiz yok Peterkin, eğer gerçekten de nefesini o kadar uzun süre tutamayacaksan, kafana vurup seni bayıltarak yüzeye kendinden geçmiş halde taşımam daha doğru olabilir.'

Ama bu fikir Peterkin'in hoşuna gitmedi. Kafasına vuracağım darbenin şiddetini tahmin edemeyeceğimden korkuyor gibiydi, bir yandan, fazla yumuşak vurmam durumunda ikinci veya üçüncü darbelere gerek olabilirdi, bu hiç de hoş olmazdı. Diğer yandan, öyle sert bir biçimde vurabilirdim ki bütün suratı dağılabilirdi, hatta canını bile teslim edebilirdi! Nihayetinde nefesini tutmaya ve kendisini bana bırakmaya ikna ettim onu. Peterkin kabul etti, biz de dibe daldık. Ancak daha yolun yarısına gelmemiştik ki debelenmeye ve vahşi bir boğa gibi tekmeler savurmaya başladı, kollarımdan kurtuldu ve tünelin tepesine çarptı. Onu mağaraya geri götürmek dışında bir seçeneğim kalmamıştı. Nefes nefese yüzeye çıktı. Özetle kendisini kaybetmişti ve..."

"Öyle bir şey olmadı," diye haykırdı Peterkin, öfkeyle, "nefesim tükenmişti ve kafam, etrafa tekme savuramayacağım kadar gitmiş olsaydı, kollarında ölüp giderdim!"

"İyi tamam, öyle olsun," diyerek devam etti Jack, bir gülümsemeyle, "neticede ne yapacağımızı yeniden konuşmamız gerekmişti ve bana kalacak olursa, aklıma muhteşem bir fikir gelmeseydi bugün bile hâlâ orada konuşuyor olurduk."

"Keşke," diye böldü tekrar Peterkin, iç çekerek. "Eminim ki Ralph, eğer senin geri döneceğini bilseydim, çektiğim o duygu-

sal acıları deneyimlememek için seni orada aylarca beklerdim! Ama anlatmaya devam et sen."

"Fikir şuydu," diye devam etti Jack, "sicimlerle Peterkin'in önce el ve ayaklarını birbirlerine, sonra da gövdesinin geri kalanını yaklaşık bir buçuk metrelik sağlam bir direğe bağlayacaktım, böylelikle hareketsiz kalacak ve düz, sağlam duracaktı. Bu öneride bulunduğum zaman yüzünde beliren korkuyu görmeliydin Ralph. Ama bundan başka çaresi olmadığını anladı ve işi olabildiğince hızlı bitirmemi söyledi. 'Çünkü,' dedi, 'bu sefer şaka yok, *ben bile* öyle diyorum ve ne kadar erken biterse o kadar iyi.' Hemen ip ve uygun bir direk bulup mağaraya döndüm, onu bir Mısır mumyası gibi sıkı ve sağlamca bağladım. Açık konuşmak gerekirse, kendisi çok iyi bir İngiliz mumyası örneğine dönüştü, zira cildi ölü gibi beyazdı.

'Şimdi,' dedi Peterkin, titreyen bir sesle, 'dalışa geçmeden önce benimle birlikte geçide doğru yüzebildiğin kadar yüz, sonra derin bir nefes almamı bekle, sonrasında bir daha konuşamayacağım için bakışlarını suratımdan ayırma, göz kırptığımı görür görmez dalışa geç! Ah, bir de!' diye ekledi ciddiyetle, 'lütfen hızlı ol!'

Bu isteklerine elimden geldiğince dikkat etmeye söz verdim ve onu da alıp mağaranın çıkışına doğru yüzmeye başladım. Orada durakladım. 'Şimdi,' dedim, 'çekebildiğin kadar hava çek, genç.'

Peterkin öyle bir soluk aldı ki o masaldaki kurbağayı düşünmeden edemedim, hani şişip de öküz kadar büyümek isteyen. Sonra yüzüne ciddi bir ifadeyle baktım. Sağ göz kapağı kapandı. Benim de başım dibe daldı, topuklarım yüzeye çıktı. Yayından çıkmış bir ok gibi geçitten geçtik ve yirmiye kadar sayamadan açık denizlerin ortasında yüzeye ulaştık!

Peterkin öyle büyük bir nefes çekmişti ki, açık havaya ulaştığımızda soluk verirken bir kilometre öteden duyulabilecek bir gürültü çıkardı, keyfi öyle ani ve güçlü bir şekilde yerine gelmişti ki, daha karaya çıkmamızı beklemeden, direğe bağlı haliyle bağırıp şarkı söylemeye başladı. Sırtlanları bile kıskandıracak bir gülüşün tam ortasında, onu elimden düşürüp keyfini aniden kaçırdım.

Bu mutlu olayın ardından hemen ölü bedenini aramaya koyulduk Ralph, kaç gün boyunca bu amaçla, vadi ve dağ yamaçlarını pürdikkat incelemek için günbegün yola çıkarken yüreğimiz dağlandı, bilemezsin. Yaklaşık üç hafta içinde bütün adayı gezdik ve en azından ölmediğini öğrenip içimizi ferahlattık. Fakat aklımıza denize atılmış olma ihtimalin geldi, bu yüzden kumsalları ve gölcüğü de dikkatlice inceledik, ardından resifin etrafını gezdik. Bir gün, resifin yakınlarındayken, Peterkin'in gözüne kayaların arasında uzanan bir nesne ilişti, çevredeki diğer kayalardan oldukça farklı görünüyordu. Aceleyle yanına gidip küçük bir varil olduğunu gördük. Kapağını açınca da içinde barut bulduk."

"Onu size gönderen bendim Jack," dedim gülümseyerek.

"Hadi canım!" diye canlanarak haykırdı Peterkin, ayağa kalktı ve açtığı elini Jack'e uzattı. "Paraları görelim efendim, aksi takdirde İngiltere'ye döndüğümüz gibi seni borç nedeniyle ömür boyu hapse tıktırırım!"

"Şimdilik sana borçlu kalayım," diye karşılık verdi Jack, gülerek, "o yüzden otur ve sus. Durum şu ki Ralph, o barut dolu fıçıyı bulmamızla Peterkin senin onunla aranda bir ilişki olduğuna dair benimle bin poundluk bir iddiaya girdi, ben de ilişkin olmadığına dair ortaya on bin pound koydum."

"Peterkin haklıymış demek," dedim ve olayın nasıl gerçekleştiğini anlattım.

"Barut çok işimize yaradı," diye devam etti Jack. "Bir kısmı nemlenmiş olsa da. Eski tabancayı doldurduk, Peterkin harika bir atıcı çıktı. Neyse, devam edeyim. Resiflerde senden kalma başka bir şey bulamadık, sonunda seni yeniden görme konusundaki bütün ümidimizi kaybettik. Ada zamanla tatsız tuzsuz bir yere dönmüştü, görüş açımıza bir geminin girip de bizi buradan alıp götürmesini istemeye başlamıştık içten içe. Fakat artık tekrar buradasın sevgili dostum, buralar yeniden renkli ve neşeli oldu bile şimdiden, adayı eskisi kadar çok seviyorum."

"Şimdiyse," diye devam etti Jack, "Güney Denizlerindeki diğer adaları gezme konusunda çok istekliyim. Artık elimizin al-

tında en iyisinden bir uskuna da var, bize engel olabilecek bir şey olabileceğini sanmıyorum."

"Tam da benim teklif edeceğim şeydi bu," diye yakardı Peterkin, "hemen işe başlayalım diyorum."

"Tamam o halde," dedi Jack, "bana öyle geliyor ki seçebileceğimiz en iyi rota Avatea'nın yaşadığı ada olacak, orada Tararo'yu, kızı uzun domuza çevireceğine, nişanlı olduğu siyah adamla evlenmesine izin vermeye ikna etmeye çalışabiliriz. Adamın içinde azıcık da olsa iyi niyet varsa bunu kabul edecektir. Hem o kızı daha önce bir defa kurtardık bile, şimdi gerçek şövalyeler olarak bize yakışan şey, onu özgür bırakana kadar rahat etmemektir. En azından okuduğum bütün hikâye kitaplarındaki başkarakterlere göre, bir işi yarıda bırakmak büyük bir utanç kaynağı sayılır."

"Okuduğun hikâye kitaplarındaki şövalyelerin yaptıklarını bilmediğim gibi, umursamıyorum da," dedi Peterkin, "ama eminim ki acayip eğlenceli olacaktır, bu yüzden eğer istiyorsan ben de varım."

Jack'in planı, romantik ve atılgan doğasıyla çok uyumluydu; siyah kızı kurtarmayı aklına koymuştu ve bu iş görülene kadar da rahata ermeyecekti.

"Ancak bu girişimin feci sonuçları olabilir," dedi, konu üzerine uzun bir konuşmanın ardından, "buna rağmen siz gençler benimle gelecek misiniz?"

"Gelecek miymişiz..." dedik ikimiz de tek ve aynı nefeste.

"Şüphen mi var?" dedim.

"Bir anlığına bile olsa?" diye ekledi Peterkin.

Bu yola baş koymaya karar vermemizle birlikte, hiç zaman kaybetmeden adadan ayrılmak üzere hazırlıklara giriştiğimizi söylememe gerek yoktur herhalde. Gemi de uzun bir yolculuk için gerek duyulabilecek her alanda tedarikli olduğuna göre, güverteye yeterli miktarda hindistancevizi, ekmekağacı meyvesi, gölevez, yerelması, erik ve patates yüklemekten başka yapacak bir şeyimiz yoktu, asıl amacımız gittiğimiz yere sevgili adamızın kokusunu da olabildiğince uzun bir süreliğine beraberimizde götürebilmekti.

Her şey hazır olduğunda, en çok zaman geçirdiğimiz yerlere veda ziyareti düzenledik. Dağın tepesine tırmandık ve vadideki bereketli bitki örtüsüne, beyaz kumlu sahile, durgun göle ve üzerine gelen yüksek dalgaları kıran mercan resifine son bir defa baktık. Sonra Püsküren Kaya'ya indik ve başımızı eğip günler boyunca avlamaya çalıştığımız soluk yeşil canavara baktık. Oradan Su Bahçesi'ne koştuk ve berrak suya son bir kez dalıp mercan bahçesinde oyun oynadık. Yol arkadaşlarımdan daha hızlı hareket ederek çabucak giyindim, oyuğumu uzun uzun incelemek için zaman kazanmak istiyordum. Ben yokken Peterkin ona tüm kalbiyle göz kulak olmuştu. Doğaya duyduğu sevgiden ötürü değildi bu, benden kalan bir hatıra olduğunu düşünmüştü. Harika durumdaydı. Su temiz ve kristal kadar berraktı. Kızıl ve yeşil yosunlar parlıyordu. Kırmızı, mor, sarı, yeşil ve çizgili denizşakayıkları her tarafa yayılmıştı ve eski sahiplerini kucaklamak istercesine kollarını açıyorlardı. Denizyıldızları, bitkiye benzer canlılar, deniz telekleri ve diğer sayısız deniz böceği capcanlı ve güzel görünüyordu. Yengeçlerse, Peterkin'in dediğine göre her zamanki kadar hayat dolu, terbiyesiz ve kavgacıydılar. Gerçekten de o kadar hoş ve ilgi çekiciydiler ki, neredeyse onlardan kopmaya yüreğim el vermiyordu.

Son olarak çardağa döndük ve adaya düştüğümüz sırada sahip olduğumuz az miktarda şeyi yanımıza aldık. Baltayı, kalemliği, kırık teleskobu, çakıyı, demir kancayı ve yelken iğnesini; uzun botları ve tabancayı da, bir de ara sıra kendimiz için yaptığımız o acayip kıyafetleri.

Bütün bunları küçük sandalımıza koyduk. İsimlerimizi bir parça demir ağacı kütüğüne kazıdık:

JACK MARTIN
AVARE RALPH
NEŞELİ PETERKİN

Bunu çardağımıza bıraktık. Sonra sandalı güverteye çıkardık ve çapayı çektik. Bu ikinci iş bizi çok yordu ve zaman kaybetmemize sebep oldu, zira çapa o kadar ağırdı ki, benim çarklar

ve makaralardan geliştirdiğim o karmaşık mekanizma olmadan kaldırmamız imkânsızdı. Yola çıktığımız sırada sabit bir esinti vardı havada, günbatımından biraz önce. Bizi hızla resiflerden geçirip denize ulaştırdı. Akşam karanlığı çökerken kıyı giderek daha zor seçilir hale geliyordu ve gemimiz, dalgaların üzerinde usulca salınıyordu. Dağların tepesi yavaş yavaş ufuk çizgisinin ardına çekildi, ta ki ufacık bir noktaya dönüşene kadar. Dakikalar içinde hem güneş, hem de Mercan Adası okyanusun geniş göğsünde kaybolup gitti.

Otuzuncu Bölüm

Yolculuk – Ada, ve tartışmalar sonucunda dikkate değer bulunmayan bir tehlike – Sıçanlar ve kediler – Yerli muallim – Berbat keşifler – Hıristiyanlığın harika etkileri.

İki hafta boyunca çok ilginç ve şanslı bir yolculuk geçirdik. Esinti genel olarak sakindi ve her daim yolumuza devam etmemizi sağlıyordu. Önceden de belirttiğim gibi uskuna biçiminde inşa edilmiş olan korsan gemisi kolayca rüzgâr yönünde hareket edebiliyordu ve yanlış yöne çok ender olarak sürükleniyordu. Artık yelkenleri kontrol etmekte hiç zorlanmıyorduk, çünkü Jack kalıplı ve güçlü, Peterkin'se bir kedi gibi atikti. Yine de böyle bir gemi için yetersiz bir mürettebattık; içimizden biri bu yolculuğa çıkmamızı, o zamana dek başka çaremiz olmadığı için göğüs germemiz gereken onca zorlukla karşılaşmadan önce teklif etseydi, zavallıya deli muamelesi yapar ve sırtımızı dönerdik. Bu konuya uzun uzadıya kafa yordum ve insanın, denemeden neler başarabileceğini asla bilemeyeceği sonucuna vardım. Ne kadar güç olursa olsun, karşı karşıya kaldığımız hiçbir zorluktan ötürü çaresizliğe yenik düşmemeliyiz. Her daim iyi bir amaca hizmet ettiğimizden emin olup yaradana sığınmalıyız.

Artık yelkenleri kolaylıkla idare edebiliyorduk, hazırladığım makaralar pek çok alanda işimize yaramıştı. Yine de Jack halatlar ve çarklardan oluşan, bir denizcinin gözüne hantal ve sarsak gelen bu kaba saba düzeneği komik bulup gülmüştü. An-

cak okuyucularımı bu yolculuğun detaylarıyla meşgul etmeyeceğim. Şunu söylemek yeterli olacaktır, yaklaşık üç hafta süren makul bir yolculuğun ardından Mango Adası'na vardık. Orayı, korsan Bill'in yaptığımız konuşmalar sırasında bana tarif ettiği kadarıyla tanıdım.

Kara parçası görüş açımıza girer girmez gemiyi durdurduk ve kendi içimizde bir savaş şûrası oluşturduk.

"Şimdi beyler," dedi Jack, biz alt güvertenin üst penceresinde, onun hemen yanında otururken, "bu işi daha fazla ilerletmeden evvel artıları ve eksileri üzerine konuşmamız lazım; iyi günde kötü günde benim yanımda olmaya razı olduğunuzu içtenlikle söylemiş de olsanız, yapmaya kalkışacağımız şeyin yol açabileceği bütün tehlikeleri anlamanızı sağlamadığım takdirde size haksızlık etmiş olurum. "

"Ah! Eyvahlar olsun, tehlike mi dedin?" diye haykırdı Peterkin. "Seni dinlemek için can atıyorum Jack, hadi bana tehlikeden bahset. İnsan bu konudan konuşmaya başladığı zaman nihayetinde gözünde o kadar büyütür ki, zamanı geldiğinde onunla yüzleşemeyecek hale gelir, parmağını emen bir bebeğe döner!"

"Hayır Peterkin," diye yanıtladı Jack, ciddiyetle, "bu konu şakaya gelmez. Sizi uyarıyorum, bu işe kalkıştığımız ve yapacaklarımıza karar verdiğimiz andan itibaren riskler üzerine daha fazla düşünemeyiz. Ancak son hükme varmadan önce, tehlikeyle yüzleşmeli ve onu baştan aşağı, etraflıca incelemeli, tartmalıyız. Zira ona uzaktan bakmamız durumunda, yakınımıza geldiğinde kaçmaktan kendimizi alamayız. Şimdi, söylediklerinden anladığıma göre Ralph, bu ada tepeden tırnağa, baştan ayağa yamyam dolu ve düsturları da 'Kudretli olan kural koyar, zayıflarsa zeval bulur.'"

"Evet," dedim, "Bill bana böyle anlattı. Ancak dediğine göre adanın güney yakasındaki ufak ve önemsiz bir kabileye misyonerler yerleşmiş. Oraya Wesleyliler tarafından gönderilen yerli bir muallim, şefi Hıristiyanlığı kabul etme konusunda ikna etmiş. Ancak bu işimize yaramaktan ziyade bize külfet olabilir, çünkü şef Tararo kâfir kalmakta çok kararlı ve sayıları kendisi-

ne karşı koymaları için yetersiz olan Hıristiyanlara rahat vermiyor. Bu yeni dinin propagandasını yaptıklarını düşündüğü için de hiçbir beyazdan hoşlanmıyor."

"Yazık," dedi Jack, "Hıristiyan kabilenin o kadar küçük olması kötü oldu, onların koruması altında yeterince güvende olamayız maalesef. Eğer Tararo gemimizi ya da canımızı almak isterse, ikisini de yapabilir. Yerli misyonerin İngilizce konuştuğunu söylemiştin, değil mi?"

"Öyle olduğunu düşünüyorum."

"O halde önerim şu," dedi Jack, "Adanın güney tarafına doğru dönüp Hıristiyan köyünde demir atacağız. Şu an vahşilerin bizi göremeyeceği kadar uzaktayız, bu nedenle fark edilmeden oraya varabilir ve kâfir kabile varlığımızı öğrenmeden planlarımızı harekete geçirebiliriz. Fakat bunu yapmamızla birlikte kötü niyetli kabileler tarafından yakalanma riskini göze almış oluruz, en iyi ihtimalle itilip kakılırız, kötü ihtimalse..."

"Diri diri pişirilip mideye indirilmek," diye yakardı Peterkin. "Çekinme Jack, söyle; dediklerine bakılırsa, insanın korkularıyla yüzleşmesi gerekli!"

"Eh, en kötü ihtimal kesinlikle bu. Şansınızı denemeye hazır mısınız peki?"

"Ben uzun zamandır hazır ve kararlıyım," diye bağırdı Peterkin, kasıla kasıla yürüyordu güvertede, elleri yeleğinin ceplerindeydi. "Gerçek şu ki Jack, Tararo'nun bizi yiyecek kadar nankör olduğunu sanmıyorum, eminim ki kendisinden ne dilersek gerçekleştirecek kadar mutlu olacak bizi görünce: Bu nedenle ne kadar hızlı gidersek o kadar çabuk muvaffak oluruz buna."

Maalesef Peterkin yerlilerin vefakârlığına dair düşüncelerinde yanılıyordu, ileride de göreceğiz.

Gemi artık rüzgârı arkasına almış, hızla hareket ediyordu ve adanın güneyine doğru uzun bir yola koyulmuştu. Geminin önünü Mango'nun güney yakasına çevirmiş ve adaya güneş batmadan önce varmıştık, demir atmadan gemiyi mercan resiflerinin arkasında durdurduk. Burada bir kanonun gelmesini bekledik. Biz varır varmaz bir tane açılmıştı suya. Vardığın-

da nazik görünümlü, kırk yaşlarında bir yerli güverteye çıktı ve hasır şapkasını çıkarıp karşımızda eğildi. Saygın bir takım geçirmişti üstüne. Jack'e yaklaşıp elini sıkarken söylediği ilk sözler şunlar oldu:

"İyi günler beyefendiler; sizi Mango'da görmek bizi çok mutlu ediyor. Size içtenlikle hoş geldiniz diyoruz."

Onun selamına karşılık veren Jack heyecanlanmıştı: "Sen o duyduğumuz yerli misyoner muallim olmalısın, değil mi?"

"Öyleyim. Efendimiz yüce İsa'nın bu topraklardaki temsilcisi olma gururunu taşıyorum."

"O halde görmek istediğim kişi tam olarak sensin," diye yanıtladı Jack. "Şanslıymışız. Kamaraya gel dostum, bir kadeh şarap al. Seninle özel olarak konuşmak istiyorum. Adamlarım," derken Peterkin'i ve beni işaret etti, "seninkilere göz kulak olur."

"Teşekkürler," dedi muallim, Jack'i takip ederken, "ben şarap veya benzeri sert içkilerden içmem."

"Peki o halde, bolca suyumuz da var, yanında bisküvi de yiyebilirsin."

"Bu biraz soğuktu bence!" dedi Peterkin. "*Adamlarıymış*! Madem adam olacağız, bunu şu siyahlara gözdağı verecek şekilde yapabiliriz. Selamlar!" diye haykırdı, etraflarındaki her şeye ilgiyle bakan, güvertedeki yarım düzine yerliye. "Bunlar sizin için." Ardından bir tepsi dolusu kırık bisküvi ve su verdi onlara. Sonra ellerini ceplerine sokup güvertede kasıla kasıla, gürültülü bir ıslık çalarak bir aşağı bir yukarı yürümeye başladı.

Yarım saat içinde Jack ve muallim güverteye döndü, muallim bize keyifli bir tonda iyi akşamlar dileyerek kanosuna bindi ve kıyıya kürek çektiler. Onlar gidince Peterkin, Jack'e yaklaşıp şapkasına dokunarak şöyle dedi:

"Eee kaptan, *adamlarına* diyecek bir şeyin var mı?"

"Evet," diye haykırdı Jack, "gemiyi resiflerin arasından geçirmeye hazırlanın, dümene geçin ve çenenizi tutun. Muallim iyi birine benziyor ve suyun yeterince derin olduğunu, gölün içinde kıyıya yakın bir yerde demir atabileceğimizi söyledi."

Gemi sakin bir esintiyle, demir atma noktasına yavaşça iler-

lerken, Jack de Avatea'nın hâlâ adada olduğunu ve kâfirlerin arasında yaşadığını söyledi. Kız, Hıristiyanların arasına girmek konusunda çok istekliymiş, fakat Tararo buna izin vermiyormuş ve onu bir hücrede sürekli kapalı tutuyormuş.

"Dahası," diye devam etti, "kız Samoa Adalarından geliyormuş, Avatea'nın komşu adalardaki kâfirlerce kaçırılmasından çok uzun zaman önce Hıristiyanlık oralara ulaşmış zaten. Alıkonulmasaymış, bir gün sonra mübarek Londra Misyonerler Cemaati'nce kurulmuş kiliseye katılacakmış. Muallimin dediğine göre kız Hıristiyan bir şefe âşıkmış. Adam bu adanın yaklaşık elli kilometre güneyindeki bir başka adada yaşıyormuş. Kızsa kaçmanın yollarını arıyormuş. Anlayacağınız, tam zamanında geldik. Tahminimce bu bahsettiğim şef senin adını duyduğun adam olmalı Ralph, Emo Adası'nda. Bunların yanı sıra, vahşi kâfirler kendi içlerinde de savaş halindeymiş ve yarından sonraki gün bir harp düzenlenecekmiş, olayın başını da Tararo çekecekmiş. Dolayısıyla bir sonraki güne dek o haydut kılıklı şefle müzakereye oturamayacağız."

Yanaştığımız yer, küçük bir koyun girişine kurulmuş güzel bir köydü; tropik iklime özgü her türden bol bereketli ağaç etrafını bir çerçeve gibi sarıyor ve Hıristiyan topraklarıyla yakınlardaki diğer kâfir şefe ait olan köyün hudutlarını ayıran yüksek bir bayıra doğru uzanıyordu.

Bu yerleşim yeri geniş bir düzlükten oluşma bir arsaydı, denizden dağa doğru hafif bir eğimle yayılıyordu topraklar. Kulübeler sahilden birkaç yüz metre uzaktaydı ve denizin azizliğinden, aralarında duran ve kıyıyı saran iri ağaçlar sayesinde korunuyorlardı. Hıristiyan köyünün genişliği yaklaşık bir buçuk kilometreydi ve ortasından bir anayol geçen dümdüz bir hat üzerine kurulmuştu. Yolun iki yanında kümeler halinde tikağaçları diziliydi, bunların tepesinden erikler sarkan zarif ve güzel çiçekleri manzaranın güzelliğini daha da zenginleştiriyordu. Yerlilerin barakaları bu ağaçların altına inşa edilmişti ve çok bakımlıydılar. Her birinin önünde zevkli bir şekilde döşenmiş, bakımlı ufak bahçeler vardı, yollar ise siyah beyaz çakıl taşlarıyla örtülüydü.

Her evin kapısı ve Venedik usulü pencereleri vardı, mumağacı cevizlerinin sebep olduğu islerle boyanmışlardı yer yer, belirli bölgeleri de kızıl toprak rengindeydi, bu tonların ikisi de duvarların geri kalanını kaplayan göz alıcı mercan kireciyle çelişiyordu. Göze batan bir noktaya kilise inşa edilmişti ki, o da başlı başına bir ilginçlikti. Otuz metre uzunluğunda ve yüz yirmi metre genişliğindeydi, iki bin kişiye yakın kişiyi alabilecek boyutlardaydı. Altı tane, körüklü kapısı vardı ve panjurlu pencereliydi duvarları. Bir de, göz alıcı ve heybetli bir bina olmasına rağmen, muallimin bize söylediğine göre sadece iki ayda inşa edilmişti! Üzerinde tek bir demir çivi dahi yoktu, yerliler onu taştan ve kemikten yaptıkları baltaları ve diğer aletleri kullanarak büyük beceriyle inşa etmişlerdi. Ellerinde yalnızca bir ya da iki Avrupa yapımı balta vardı. Buraya dair her şey huzur ve refah hissi veriyordu insana, biz sağlam resiflerden bir taş atımlık mesafeye demirlerken, buranın korku dolu olaylara tanıklık ettiğim o Emo denen berbat yerle ne denli zıtlaştığına dikkat etmekten kendimi alamadım. Muallim buradaki halkın bizim gelişimizden sadece bir sene önce devşirildiğini ve öncesinde diğer kasabadakilere benzer putperestlikler yaptıklarını söylediğinde, dilime hâkim olamadım, "Hıristiyanlığın Tanrı'nın bir lütfu olduğunun harika bir kanıtı bu!" dedim.

Ufak sandalımızdan inip karaya çıktığımızda, muallim ve onun karısı tarafından sıcak bir şekilde karşılandık. Kadın da yerliydi, basit Avrupai bir elbise giymiş ve hasırdan bir başlık takmıştı. Erkeklerin bir kısmı aynı malzemeden yapılma panço benzeri şeyler giymişti, bacakları örtülü değildi. Diğerleriyse acemice dikilmiş pantolonlar giyiyordu ve hasırla kumaş kullanılarak yapılmış şapkaları saymazsak, vücutlarının üst kısmı çıplaktı. Giysilerin çoğu, hem erkeklerinkiler hem de kadınlarınkiler, gülünçtü. Avrupa giyim tarzının kötü taklitleriydiler. Ancak herkes bir çeşit kıyafet giyiyordu. Bizi gördüklerine çok sevinmiş gibiydiler, muallim bizi en iyi şekilde ağırlamak için yuvasına götürürken etrafımızı sardılar, kızarmış domuzla beraber adada bulunabilecek her türlü sebze ve meyveyle bize ikramda bulundular. Ancak sıçanlar sinirlerimizi bozuyordu.

Evin içinde sanki evcil hayvanlarmış gibi dolaşıyorlardı. Masaya oturduğumuzda, içlerinden biri örtünün kenarından tırmanarak Peterkin'in dirseğinin yakınlarına geldi. O da hayvanın burnuna bıçağının kabzasını indirerek sıçanı kovaladı, bir yandan da bağırmıştı.

"Bir sorum var muallim bey, neden bu yaratıklar için etrafa tuzak kurmuyorsunuz? Onlardan siz de hoşlanmıyorsunuzdur herhalde!"

"Hayır," diye yanıtladı muallim, gülümseyerek, "yapabilsek onlardan zevkle kurtulurduk; ancak sıçanlar için bütün adaya tuzak kuracak olsak, bu bütün zamanımızı alır."

"Sayıları o kadar çok mu yani?" diye sordu Jack.

"Her yerdeler. Kuzeydeki zavallı kâfirler onları yiyor ve lezzetli de buluyor. Eskiden benim halkım da bunu yapardı. Ama artık azalttılar, çünkü geçen sene burada olan misyoner bunun mide bulandırıcı olduğunu söyledi. Biçare halkım sıçan yemenin yanlış bir şey olup olmadığını sorduğunda, bunun kesinlikle yanlış olmadığını, ancak İngiltere halkından gelen birine sıçan eti sunulduğu takdirde bundan tiksineceğini söyledi."

Bu iyi kalpli adamın adadaki sıçan nüfusuna dair söylediği şeyin doğru olduğunu anladığımızda, evinde daha bir saat bile durmamıştık. Zira hayvanlar yerlerde düzineler halinde geziniyordu ve biz yemek yerken, masanın başında iki adam sürekli onları kovalamaya çalışıyordu!

"Kediniz olmaması ne kötü," dedi Peterkin, bir başka densiz ve davetsiz misafire vurmaya çalışıp da kaçırdığı sırada.

"Elimizde birkaç kedi olsa gerçekten fena olmazdı," diye hak verdi ona muallim, "fakat onlardan bulması zor. Domuzların fare avlamakta başarılı olduklarını keşfettik, ancak sayılarını azaltmakta yeterli olmuyorlar. Kedilerden daha iyilermiş diye duymuştum."

Muallim bunları söylerken, o kara suratı neşeyle gelen bir gülümsemeden ötürü kırıştı. Bunu fark ettiğimi görünce şöyle dedi:

"Raratonga'ya getirilen ilk kedinin akıbetini hatırladığım için gülümsedim. Orası da Londra Misyonerler Cemaati'nin uğradı-

ğı yerlerden biri. Burası gibi sıçanlarca istila edilmiş ve nihayetinde adaya bir kedi getirilmiş. İri ve kara bir hayvanmış. Serbest bırakılınca insanların arasında yaşamakla yetinmekten ziyade dağlara kaçmış ve vahşi bir hayat sürmüş. Ara sıra gece saatlerinde yerlilerin evlerine girermiş. Bu insanların bir kısmı, köyün uzağında yaşayanlar, adaya kedi geldiğinden bihabermiş ve onu görünce fena halde korkmuşlar. Ona 'Derinden gelen canavar,' demişler ve dehşet içinde kaçmışlar. Bir gece kedi, kendisini yalnız hissettiğinden olsa gerek, yakın zamanda Hıristiyan olup okumayı ve dua etmeyi öğrenen bir şefin evine girmiş. Şefin karısı, kocası uyurken yanında oturuyormuş ve kapı eşiğinde beliren, ateş gibi yanan iki noktayı görüp dehşete düşmüş, bir de kendisini şaşkınlığa sürükleyen gizemli bir hırıltı sesi duymuş. Korkudan neredeyse taş kesilip kocasını uyandırmış ve eski dini reddetmesinden ötürü yaktığı tanrının intikam için döndüğünü söyleyerek onu azarlamaya başlamış. 'Kalk ve dua et! Kalk ve dua et!' diye ağlamış. Şef uyanmış ve gözlerini açıp aynı ışıkları görmüş, aynı uğursuz sesi duymuş. Durumun vahameti nedeniyle telaşla harekete geçerek Tanrı'ya yakarmış, onları şeytanın öcünden korumasını istemiş! Bağırışlarını duyan kedi de en az onlar kadar paniğe kapılmış ve paldır küldür koşarak uzaklaşmış, şef ve karısı da adamın ettiği duanın etkili olmasından ötürü kendilerini kutlamışlar."

Muallimin, ten rengi ve yabancı aksanı olmasaydı yerli olduğunu ayırt edemeyeceğimiz bir başarıyla İngilizce konuşarak aktardığı bu olay, bizi çok güldürmüştü. Ertesi gün bu sıradışı adamla gezintiye çıktık ve muz, ağaçkavunu, yeşil limon ve benzeri ağaçların altında, barakaların arasında avare avare yürüyüp yerlilerin yerelması tarlalarında ve yerli kıyafetlerinin yapımında özenle çalışmalarını izlerken hem çok eğlendik, hem de çok şey öğrendik. Jack misyonerlerin yöntemlerine dair bazı sorular sordu ve aldığı yanıtlar, bilgi seviyelerinin bizi şaşırtmasına yol açtı. Hatta Peterkin, "Jack'ten bile çok daha fazla şey biliyorlar!" diyerek şaşkınlığını dışavurdu.

Edindiğimiz sıradışı bilgilerden bir diğeri de, mercan oluşumlarına dair şu öğrendiklerimizdi:

"Büyük Okyanus'taki adalar," demişti dostumuz, "üç ayrı tipe mahsustur. İlk sınıflandırmada olanlar volkanik, dağlık ve yabanidir. Bir kısmının sivri uçlu tepeleri üç-dört kilometre kadar yukarı çıkıp bulutları deler. İkinci sınıftakiler kristalize kalkerdendir ve yükseklikleri otuz metreden yüz elli metreye kadar ulaşabilir. Buralardaki tepeler birinci sınıftakilere göre daha az engebeli ve yabanidir, bitki örtüleri ise verimli ve güzel görünümlü olur. Şüphesiz ki geminiz batınca düştüğünüz ada bunlardan biriydi. Volkanik hareketlenmelerden ötürü denizin dibinden çıkmıştır bu adalar, ancak kendileri volkanik değildir, mercanlardan da türememişlerdir. Üçüncü sınıftaki adalarsa mercan yapılı alçak kara parçalarıdır ve genellikle içlerinde küçük gölcükler bulunur. Sayıları da çok fazladır.

"Mercan adalarının ve resiflerin oluşumuna gelince; bu konuda çok sayıda fikir var. Bana en mantıklı geleni anlatacağım size, bazı başarılı ve aklı bilime yatan misyonerlerce kabul gören bir teori. Tuzlu suda bol miktarda kalker olduğu bilinen bir gerçek. Poliplerin ya da mercan böceklerinin de bu kalkeri vücutlarına çektikleri düşünülüyor. Bu malzemeyle küçük evlerini ve yaşam alanlarını oluşturuyorlar. Yerleşmek için volkanların zirvesini veya deniz altı dağlarının tepelerini seçiyorlar; çünkü bilinen o ki, suyun derinliklerinde yaşayamıyorlar. Orada öylece çalışıyorlar. Elbette önce dağların tepesindeki polipler, sonra dış kenarlardakiler, merkezle aralarında kalanlardan evvel zirveye varıyor. Böylelikle gölcüklerin ve ada merkezlerinin etrafını saran mercan resifleri oluşuyor. Daha sonra gölcüğün içinde kalan böcekler çalışmayı bırakıyor. Su yüzeyine ulaştıklarında, sayısız miktardaki bu mucizevi canlılar ölüyor. Ardından kuşlar gelip üzerlerine çekirdekler bırakıyorlar, bu tohumlar kök salıyor, uzuyor ve çiçek açıyor. Bu denizlerin pek çok yerinde gördüğünüz mercan adalarında hayat bu şekilde başlıyor. Büyük adaların çevresini saran resifler de benzer bir şekilde oluşuyor. Aslına bakarsanız," diye ekledi misyoner, "Göklerdeki babamızın, bu güzel ve çok sayıdaki adanın inşası için göreve koştuğu o mucit canlıların küçük boyutlarını göz önünde bulundurduğumuzda, eski kralın yakarmasına neden

olan duygularla aynı şeyleri hissediyoruz: 'Yarattığın eserlerin sınırı yok ey yüce Tanrım! Bunların hepsi senin hikmetin.'"

Misyonerin bu sözlerine canugönülden katılmıştık ve Jack ile benim Mercan Adası'na dair gözlemlerimizden yola çıkarak yürüttüğümüz tahminlerin büyük oranda doğru olduğunu öğrenmekten memnun olmuştuk.

Muallim bize Hıristiyanlığın adada nasıl yayıldığından da bahsetti: "Üç yıl önce misyonerler buraya gönderildiklerinde küçük bir gemiye biniyorlardı; zamane şefi, kendisi öldü, adada eşleriyle kalan iki yerli misyoneri iyi bir şekilde ağırlayacağına söz vermişti. Ancak onları kıyıya bırakan sandal gemiye döner dönmez misafirlerini itip kakmaya başladılar, eşyalarını alıp onlara şiddet uyguladılar, bu nedenle sandal onları götürmek için geri döndüğünde, adamların da kadınların da kıyafetleri paramparça hale gelmişti.

Bu olaydan iki yıl sonra adayı tekrar ziyaret ettiler, bu sefer ben de gemideydim, elimde ikram edecek hiçbir şey olmadan karaya tek başıma çıkma konusunda gönüllü oldum. Karımın sonraki yıl yanıma getirilmesini rica ettim; yani *bu* sene, ki gördüğünüz gibi şu an yanımda. Ama dalgalar öyle kuvvetliydi ki, sandal beni kıyıya ulaştıramadı. Ben de üzerimde pantolonum, gömleğim, öğretilerim, İncil'im ve Mango diline çevrilmiş birkaç ayet dışında hiçbir şey olmadan suya dalarak bir dalganın kabaran göğsünün üstünde karaya vurdum. Yerliler beni hemen kumsalın yukarısına sürüklediler. Üzerimde kayda değer bir şey olmadığını gördükleri an da başımdan ayrıldılar. Sonra gemideki arkadaşlarıma gitmeleri için işaret verdim ve onlar da uzaklaştı. Başta yerliler beni sessizce dinledi, ancak yüce kurtarıcımız İsa'nın sözlerini anlatmaya başladığımda güldüler bana. O olaydan sonra bana yer yer kötü muamele ettiler, ama yılmadım ve onların arasında yaşamaya, münakaşa etmeye devam ettim. Günah dolu yaşamlarını geride bırakıp putlarını yakmaya, İsa'yı kucaklamaya ikna etmeye çalıştım.

Adaya vardıktan bir ay kadar sonra şefin öldüğü haberini aldım. Şu anki şefin babasıydı o, ki kendisi kilisemizi en istikrarlı şekilde ziyaret edenlerden biri artık. Buradaki geleneğe göre bir

şef ölünce karıları da boğulup beraberinde gömülür. Bunu bildiğim için haberi alır almaz şefin evine koştum ve buna gücüm yettiğince engel olmaya çalıştım. Vardığımda kadınlardan ikisi çoktan ölmüştü, bir diğeriyse boğulmak üzereydi. Onu kurtarmak için yalvardım, fakat çok geçti; ölmüştü çoktan. Sonra oğla, dördüncü eşi bağışlaması için yakardım. Uzun bir düşünme sürecinin ardından dileğim kabul oldu: Ancak yarım saat kadar sonra zavallı kadın kocasına ihanet ettiğine dair itirafta bulundu ve boğulmayı talep etti; bu isteği gerçekleştirildi.

Bütün bu zaman boyunca şefin oğlu babasının evinin karşısında bir aşağı bir yukarı yürüyordu, kaşları çatılmaktan kırılacak gibiydi. İçeri girdiğinde ben de onun peşinden gittim ve fark ettim ki babası hâlâ hayattaydı! Yaşlı adam bir köşede, kilimler üzerinde, yüzünde pes etmişlik ifadesiyle oturuyordu.

'Neden,' dedim, 'neden baban daha ölmeden eşlerini boğdurttun?'

Oğlu cevapladı: 'Öldü o. Bu artık babam falan değil. Bir ölüden farksız. *Diri diri gömülecek.*'

Fiji Adalarındaki bir geleneği hatırladım o an. Hüküm süren bir şef yaşlanıp elden ayaktan düştüğünde, vârisi onu tahttan indirme yetkisini kazanır. Böyle durumlarda şef ölü sayılmaya başlanır ve diri diri gömülür. Genç şef bu gelenek doğrultusunda hareket etmeye karar vermişti ve bütün itirazlarıma rağmen, yaşlı şef o gün gözlerimin önünde, boğulup öldürülen dört karısının yanında toprağa verildi! Ah! Bunu izlemeye kalbim zor dayandı, Tanrı'ya bu zavallı yaratıkların kalplerini yumuşatması ve içlerini İsa sevgisi ve ışıkla doldurması için dua ettim. Dualarım kısa sürede kabul oldu. Bir hafta sonra oğul, yani köyün yeni şefi, omuzlarında yükünden ötürü inlediği tanrısının putuyla bana geldi. Onu ayaklarımın dibine atıp ateşe verdi!

Buna ne kadar sevindiğimi tahmin edebilirsiniz. Ayağa kalktım ve kucakladım onu, gözlerimden sevinç yaşları akıyordu. Sonra bir ateş yaktık ve yaptıklarımızı korkuyla izleyen bir kalabalığın tam ortasında bütün tanrıları yakıp küle çevirdik. İnsanlar putları ateşe atmamızla geri çekilip tanrıların gazabının üstümüze çökmesine dair bir işaret bekledi; fakat hiçbir şey ol-

madığını görünce fikirlerini değiştirdiler ve bizim Tanrımızın gerçekten de tek ve gerçek Tanrı olduğuna kanaat getirdiler. O zamandan sonra misyonerlerin adadaki işleri yolunda gitmeye başladı, artık bu köyde yerel tanrıları yakıp da Hıristiyanlığı kabul etmeyen tek bir insan bile kalmadı. Umuyorum ki büyük bir kısmı, bu yakma eylemiyle en büyük kayıp vakaları bile bağrına basan Tanrımız tarafından kutsanarak İsa'nın gerçek takipçilerine dönüşmüştür. Burada kaydettiğimiz gelişmeye dair daha fazla konuşmayacağım, ama görüyorsun ki," dedi, elini havada gezdirip etrafı göstererek, "kilise bir sene önce burada değildi bile!"

Anlattıkları tabii ilgimizi çekmişti. Tanrı'nın, bu karanlık ve putperest adaları takdis ederek paha biçilmez bir iş başaran misyonerlerin işlerini rast getirmesi için dua etmekten kendimi alamadım. Muallim aynı zamanda diğer kabilelerin, tanrıları yaktıkları için bu köye kızgın olduklarını ve yok etmekle tehdit ettiklerini de söyledi, fakat henüz hiçbir hamlede bulunmamışlardı. "Yaparlarsa da," dedi muallim, "Tanrı bizim yanımızda; bu halde kimden korkumuz olur ki?"

"Misyonerlerin bu denizlerde fazla yerleşim yeri var mı?" diye sordu Jack.

"Ah evet. Londra Misyonerler Cemaati'nin Tahiti bölgesinde ve o civardaki adalarda çok sayıda yerleşimi var. Wesleyliler, Fiji Adalarını tekellerine almış durumdalar ve Amerikalıların da birçok başka takımadada yeri bulunuyor. Ama yine de buralarda hâlâ yerel halkın İsa'nın adını, Tanrı'nın kelamını ve Kutsal Ruh'u duymadığı yüzlerce ada var. Binlerce kişi, sizin de tanık olduğunuz bu günah dolu yaşamın, kanlı geleneklerin gölgesinde yaşıyor ve ölüyor. Eminim ki, dostlarım," diye ekledi, ciddiyetle yüzümüze bakarak, "eğer İngiltere'ye dönecek olursanız, Hıristiyan arkadaşlarınıza bu topraklara dair işittikleri korku dolu şeylerin *tamamen gerçek* olduğunu ve duyduklarının *buz dağının sadece görünen kısmı* olduğunu söyleyeceksinizdir. Zira buralarda hiçbir insanın bahsini açmak istemeyeceği kadar kötü ve karanlık olaylar dönüyor. Tabii şunları da ekleyebilirsiniz belki," dedi, etrafına gülümseyerek bakıp kö-

mür karası yanaklarının üzerine minnettarlık dolu bir gözyaşı akıtarak, "Tanrı kelamının *buraya* getirdiği hayırdan bahsedersiniz."

Dostumuza bu isteğini unutmayacağımız konusunda söz verdik. Köye dönerken, akşam saatlerinde, barakaların beyaz güzelliğinden bahsettik biraz.

"Üzerlerine kaplanan kireçten kaynaklanıyor bu," dedi muallim. "Yerliler din değiştirince, anlatacağım şekilde kendilerine ev inşa etmeleri için işe koştum onları, bir de şu gördüğünüz güzeller güzeli kiliseyi. İskeletler ve barakaların ana hatları ortaya çıkınca, insanları denize yollayıp mercan toplattırdım. Sayısız denecek kadar bol miktarda bulup getirdiler. Sonra onlara odun kestirdim ve mercanları üzerine serip ateş yaktırdım.

'Bakın! Bakın!' diye hayretle haykırdı zavallılar. 'Hıristiyanlar ne kadar da harika insanlar! Adam taşı pişiriyor. Artık yerelmasına ve ekmekağacı meyvesine ihtiyacımız yok; taş yiyebiliriz!'

Fakat taş dağılıp da yumuşak beyaz bir toza dönüştüğünde hayranlıkları daha da arttı. Hemencecik bir çığlık koyuverdiler ve kireci suyla karıştırıp vücutlarının her yerine sürdüler, köyde keyif içinde koşup çığlık atmaya başladılar. Yaptığımı gördükleri bir başka şey daha onları hayrete sürükledi. Evler için mobilya yapmak istemiş ve bu işte kullanmak amacıyla bir torna tezgâhı yapmıştım. Elimden çıkan ilk şey bir kanepe ayağı oldu. Bittikten sonra şef büyük bir merak ve heyecanla onu elimden alıp götürdü, köydekilere göstermek için koşmuştu ve üzerine bir ip bağlayıp kolye gibi boynuna asmıştı! Ardından bana dedi ki, eğer onu Hıristiyan olmadan önce görseymiş, tanrı olarak seçermiş!"

Muallim bu hikâyeyi bitirirken evinin kapısına ulaşmıştık. İşi olduğunu söyledi ve adanın keyfini çıkarmamız için bizi bırakıp gitti.

"Peki o halde beyler," dedi Jack, ansızın bize dönüp konuşurken bir yandan da ceketini ilikleyerek, "ben savaş alanına gidiyorum. Kan dökülmesini izlemekten hoşlandığım falan yok, fakat bu insanların yaşayışını ve geleneklerini kendi gözlerimle görmem lazım. Böylelikle yeri geldiğinde, sözümün arka-

sında durabilecek şekilde bahsedebilirim buralardan. Alt tarafı dokuz kilometre kadar mesafede, oraya gidersek uzaktan atılan bir taşın veya ıskalayacak bir okun hedefine girmekten daha büyük bir risk almış olmayız. Gelecek misiniz?"

"Elbette," dedi Peterkin.

"Bizi görecek olurlarsa kaçıp canımızı kurtarırız," diye ekledi Jack.

"Hadi canım!" diye haykırdı Peterkin, "Sen ve kaçmak mı? Bunun küçümseyici bir şey olduğunu düşündüğünü sanıyordum."

"Eğer savaşmakla görevlendirilmiş olsam, öyle olurdu," diye yanıtladı Jack, serinkanlılıkla, "ama kavgaya karışmak istemiyorum ve buna niyetim yok, eğer saldıracak olurlarsa, o Peterkin denen dünyanın en büyük ödleğinden aşağı kalmayacak hızla kaçarım oradan. Gelin hadi."

Otuz Birinci Bölüm

Garip ve kanlı bir savaş – Düşmana kendi sahasında kafa tutmamız – Korku ve vahşet dolu manzaralar, gelecekten endişe duyuşumuz.

Savaşın yaşanacağı tarafın neresi olduğunu muallimden öğrenmiş ve iki saatlik bir yürüyüşün ardından bölgeye varmıştık. Ağaçsız bir tepenin zirvesi seçilmişti; diğer birçok adada çalıların arkasına saklanarak savaşmayı tercih eden yerlilerin aksine, Mangolular açık alanda çarpışmaya alışkınlardı. İki taraf birbirine saldırmaya başlamadan önce yetişmiştik oraya ve kayaların arasında, cesaretimiz yettiğince yaklaşarak saklanıp olanları izlemiştik.

Askerler yüz yüze gelmişti, her iki tarafta da dört sıra halinde dizilmişlerdi. En öndekiler uzun mızraklarla silahlanmıştı; ikinci sıradakilerin elinde, mızraklıları korumak için kullanacakları sopalar vardı; üçüncü sırada sapanlı genç adamlar duruyordu; dördüncüdeyse sapanlı, mızraklı ve sopalı savaşçılar için taş ve teçhizat taşıyan kadınlar vardı. Biz geldikten kısa süre sonra saldırı büyük bir hiddetle başladı. Yaptıkları işin ardında hiçbir strateji yoktu. Vahşilerden oluşan iki ordu kafa kafaya gelmiş ve yakın dövüşle savaşa tutuşmuştu, bunlardan daha korkunç insanlar görmemiştim hayatım boyunca. Başlarında, garip malzemelerden yapılıp kuş tüyleriyle süslenmiş anlamsız savaş şapkaları vardı. Yüzleri ve vücutları, olabildiğince korkutucu görünmeleri için boyanmıştı. Onlar devasa sopalarını sa-

vururken, sıçrarken, bağırırken, çığlık atarken ve birbirlerini yere sererken, daha önce hiç bir insanın bu kadar canavarlaştığına tanık olmadığımı düşünüyordum.

Kadınların katılımı bizi çok şaşırtmıştı, öfkeye bürünmüşlerdi ve kocalarını savunmak için yanlarından ayrılmıyorlardı. Gördüklerimizin arasında, kocası köşeye sıkışıp alt edilmek üzere olan irikıyım bir kadın vardı: Koca bir taşı havaya kaldırıp adamın hasmının başına geçirmiş ve onu yere sermişti. Fakat savaş uzun sürmedi. Bizden uzakta olan taraf geri çekilmeye başlamıştı ve içlerinden on sekiz kişiyi ölü halde geride bırakıyorlardı. Galip gelenler cesetlerin kafataslarını düştükleri yerde yardı ve beyinlerini çıkarıp yapraklara koyarak oradan uzaklaştı. Sonradan öğrendiğimize göre, onları tapınaklarına götürüp ilahlar için katlettikleri insanlarının bedenlerinin avansı olarak tanrılarına sunacaklardı.

An önce tanık olduğumuz bu kanlı çekişmenin bizde yarattığı derin hüzünle, Hıristiyan köyüne aceleyle döndük.

Ertesi gün muallim dostumuzla kahvaltı ettikten sonra planımızı gerçekleştirmek için hazırlıklara başladık. Muallim öncelikle bizi caydırmaya çalıştı.

"O gaddar vahşilerin arasına girmekle nasıl bir tehlikeye düşeceğinizi bilmiyorsunuz," dedi, Jack'e bakarak. "Zavallı Avatea için ben de çok üzülüyorum, ama onu kurtarmanız çok zor, boşu boşuna ölüp gidersiniz."

"Eh," dedi Jack, sessizce, "Ben iyi bir amaç için ölmekten korkmuyorum."

O bunları söylerken muallim de onaylarcasına gülümseyerek Jack'e baktı, biraz daha konuştuktan sonra da tercüman olarak bizimle gelmeyi kabul etti. Tararo'nun kendisine sempati beslemediğinden, ancak o güne dek saygıda kusur etmediğinden bahsetti.

Adanın etrafından dolaşıp kâfir köyünün karşısında demir atmaya karar vermiş ve gemiye binmiştik artık. Mürettebatımızı yerlilerden kurmuştuk, pirinç topumuzu lehimize kullanıp manzara ederek vahşileri sindirmeyi umuyorduk. Çok geçmeden muallim güverteye geldi ve yelkenleri açıp yola koyulduk.

İki saat içinde tepeleri topun çıkardığı gürültüyle yankılandırdık. Britanya bayrağı çekip demir atarken, vahşileri selamlamak için ateşlemiştik onu. Kıyıdaki kargaşa, yerlilerin kalbine korku saldığımızı gösteriyordu bize; ancak onlara saldırmayı düşünmediğimizi gördüklerinde bir kano suya açıldı ve bize doğru temkinli bir şekilde kürek çekmeye başladı. Muallim öne çıktı ve bizim dost olduğumuzu, şefle konuşmak için geldiğimizi, geri dönmelerini ve onu güverteye davet etmelerini söyledi.

Uzun bir süre sabırsızca bekledik. Bu sürede yerli muallim bizimle tekrar konuştu ve İncil'le bu adalarda yakalanan başarılara dair pek çok şey söyledi. Bu güzel haberleri duyunca beklendiği gibi memnun olduğumuzu gördüğünde, bizi inanca dair şahsi görüşlerimiz konusunda sıkıştırmaya başladı ve yüce İsa'ya gönlümüzü açmadığımız takdirde, ruhlarımızın da en az acıdığımız kâfirlerinki kadar tehlike altına gireceğini söyledi. "Dahası," diye ekledi, "eğer akıbetiniz bu olursa, Tanrı'nın gözünde değeriniz bu vahşilerinkilerden bile beter olacaktır (bunları söylediğim için beni affedin genç arkadaşlarım); çünkü onların bilgisi yok, ışığı görmemişler ve iman etmeye niyetleri yok; ancak siz kutsal ayetlerin ışığı altında büyüdünüz ve kendinize Hıristiyan diyorsunuz. Bu zavallı vahşiler elbette ki efendimizin düşmanları, fakat siz gerçekten iman sahibi değilseniz, hainsinizdir!"

İtiraf etmeliyim ki muallim böyle ciddi bir şekilde konuşunca utandığımı hissettim ve nasıl karşılık vereceğimi bilemedim. Peterkin de duyduklarından hoşlanmamış gibiydi ve bana öyle geliyordu ki, bıraksanız kaçar giderdi. Fakat Jack'in gözü boyanmıştı ve muallimin kendisini tasvip etmesi için ona bir sürü soru sormaya başladı. Bu sırada her daim ciddi olan suratında telaşlı bir ifade belirmişti. Aynı anda mürettebatımızı oluşturan, yapacak bir şeyi olmayan yerliler güvertede yere çömelmişti, Yeni Ahit'in tercüme edilmiş bölümlerinden, birkaç ilahiden ve imla kılavuzlarından oluşma kitaplarını çıkarıp okumaya başlamışlardı. Kendilerini tamamen bu işe vermişlerdi, kimileri alfabeyi tekrar ediyor, diğerleriyse dua hatim ediyor, birkaçıysa ilahi okuyordu; hepsi de varlığımızdan bihaber gibi görünüyordu. Muallim kısa süre sonra onlara katıldı. Çok geç-

meden hepsi birden, bize sonradan tercüme edilen, görevimizde başarılı olmamızı ve kâfirlerin doğru yolu bulmasını dileyen bir dua okumaya başladılar.

Biz bunlarla uğraşırken kıyıdan gelen bir kano gemiye yanaştı ve birkaç vahşi güverteye atladı, içlerinden biri muallime yaklaştı ve Tararo'nun gelemeyeceğini, çünkü tanrılar için düzenlenen, ertelenmesi söz konusu olamayacak bir çeşit ayine katıldığını söyledi. Aynı zamanda yakını olan ve kısa süre içinde adadan ayrılacak bir şefi de ağırlıyormuş, bu nedenle muallimin ve dostlarının karaya çıkıp onları ziyaret etmelerini istiyormuş. Muallim bu soruya hemen karaya çıkacağımızı söyleyerek yanıt verdi.

"Şimdi arkadaşlar," dedi Jack, küçük sandalımıza binmek üzereyken, "yanıma silah almayacağım ve size de aynı şeyi yapmanızı öneririm. Tamamen bu vahşilerin elindeyiz artık ve saldırıya uğradığımız takdirde en iyi ihtimalle ölmeden önce içlerinden bir-ikisini haklayabiliriz. Bana kalırsa tek şansımız ılımlı davranmak. Bu sizce de makul, değil mi?"

Bu sözleri içtenlikle onayladım ve Peterkin de yerlilerin gözünü korkutmak için yanına aldığı koca bir alaybozan tüfeğini ve bir çift süvari tabancasını yere atarak yanıtladı! Sonra sandala atladık ve kıyıya kürek çektik.

Kumsala ulaştığımızda, çıplak vahşilerden oluşan bir kalabalık tarafından kabaca bağırılarak karşılandık, sonra da bizim için hazırlanmış kızarmış domuzlar ve çeşitli sebzelerin olduğu bir eve, yahut barakaya demeli, götürüldük. Karnımızı doyurduktan sonra muallim şefe götürülmek istedi; ancak yerliler tereddüt ediyor gibiydi, kendi aralarında bir süre konuştuktan sonra içlerinden biri öne çıkıp muallimle konuştu.

"Ne diyor?" diye sordu Jack, vahşi adam konuşmasını bitirince.

"Dediğine göre şef tam şu anda tanrısıyla görüşmek için tapınağa gidiyormuş ve bizi kabul edemezmiş, o yüzden beklememiz gerekiyormuş arkadaşım."

"O halde," diye haykırdı Jack, ayağa kalkarak, "madem o bizi görmeye gelmiyor, ben ona giderim. Hem şu tapınaklarında

yaptıkları şeyleri kendi gözlerimle görmek istiyorum. Benimle gelecek misin dostum?"

"Yapamam," dedi muallim başını sallayarak, "kâfir tapınaklarına gidip yaptıkları insanlık dışı şeylere tanık olamam, tabii eğer gaddarlıkları ve kötülükleri için onları lanetleyemeyeceksem."

"Tamam o halde," diye karşılık verdi Jack, "ben tek başıma giderim, zira ne yaptıklarını görmeden onları lanetleyemem."

Jack ayağa kalktı ve onunla gitmekte kararlı olan bizler de kendisini muz ağaçları arasından geçip köyün ardındaki, tepesinde demir ağaçlarıyla sarılmış bir *Buré*, yani tapınak bulunan yüksek araziye giderken takip ettik. Biz köyden geçerken, kaba saba barakalar ve içlerindeki vahşi görünümlü yarı çıplak insanlarla, muallimin öğretilerine uyup da "kendi çaplarında giyinmeye başlayan" Hıristiyan köyündeki yerliler arasında bir karşılaştırma yapmaktan kendimi alamadım.

Tepeye uzanan geniş bir patikaya girdiğimiz sırada, arkamızdaki bir kalabalığın bağırışıyla olduğumuz yerde kalakaldık. Çalıların arasına saklanıp gelmelerini bekledik ve onlar yaklaşırken bir çeşit yerli tören alayı olduklarını gördük, büyük bir kısmı dans edip heyecanlı el kol hareketleri yapıyorlardı. Yüzlerine ve çıplak vücutlarına sürdükleri siyah, kızıl ve sarı boyalardan ötürü çok çirkin görünüyorlardı. Aralarında bir grup adam yürüyor, tepesine sırayla insan oturtulmuş üç-dört tahta kalas taşıyorlardı. Emo Adası'ndaki insan kurban etme törenlerini hatırladım o an ve titremekten kendimi alamadım, yüzümü korkuyla Jack'e döndüm ve şunları söyledim:

"Ah Jack! Bu zavallı adamları o acımasız âdetlerinden birine kurban edeceklerine dair korkunç bir his var içinde. Tapınağa gitmesek iyi olur. Elimizde bir şey gelmeden boş boş durup gördüklerimizden ötürü korku yaşarız orada sadece, korkarım ki onları öldürecekler."

Jack kısık sesle konuşurken, yüzünde derin bir şefkat ifadesi belirdi: "Korkma Ralph, bu insanların acısı dineli çok olmuş."

O bunları söylerken şaşkınlık içinde başımı çevirdim ve durduğumuz yerin bir hayli yakınına gelen adamlara bakıp zaten ölmüş olduklarını fark ettim. Kerestelerin üzerine sıkıca, otu-

rur pozisyonda bağlanmışlardı, görmeyen gözleri ve sırıtır halde kalan ağızlarını aşağıdaki dans eden güruha çevirmişlerdi, artık kendilerine zarar veremeyecekleri için onlarla adeta dalga geçiyorlardı. Öğrendik ki bunlar önceki gün savaşta ölen insanlarmış ve tanrılara sunulmak, ardından da mideye indirilmek üzere yola çıkarılmışlar. Onların arkalarında iki adam yürüyordu, gerilerinde de elleri arkasında bağlanmış halde üçüncü bir kişi vardı. Yere sert basıyordu, öndekilerin peşinden giderken suratında sonsuz bir aldırmazlık ifadesi vardı. Yaptıklarından ötürü bir çeşit ceza çekmek üzere götürülen bir suçlu olduğuna kanaat getirdik. Tören alayının sonundan bağıran kadınlar ve çocuklar geliyordu, onların arasına karışıp kalabalığı tapınağa kadar takip ettik.

Oraya birkaç dakika içinde vardık. Tapınak yüksek, bir tarafı açık, daire şeklinde bir binaydı. Çevresinde oraya buraya atılmış yığınlar halinde insan kemiği vardı. İçerideki bir masanın başında rahipleri oturuyordu, uzun ve gri sakalı olan yaşlı bir adamdı bu. Bir taburenin üstündeydi ve önünde ahşaptan, kemikten, bambu parçalarından çok sayıda bıçak duruyordu, bunları ölü bedenleri parçalara ayırırken kullanıyor olmalıydılar. Daha ötede tanrılara adanmış çeşitli nesneler vardı, içlerindeyse bol miktarda mızrak ve sopa duruyordu. Dikkatli baktığımda, sopaların üzerine insan dişi sıkışmış olduğunu gördüm, onlarla kurbanlarının ağızlarına vurdukları belliydi.

Tapınağın önünde, parlak kırmızı renk ve ise boyanan cesetler oturur pozisyonda yerleştirildi; sonra "dan-osa" (konuşmacı) denen bir adam öne çıktı ve ellerini cesetlerin başlarına koyup onları kızdırmak istercesine kısık sesle azarlamaya başladı. Dediklerini anlamıyorduk, ancak konuştukça parlıyordu ve nihayetinde ciğerlerini patlatırcasına bağırıp cesetleri tekmeleyerek devirdi, sonra kurbanların üstüne yürümeye başlayan kalabalığın çığlık ve kahkahaları arasında uzaklaştı. Bitkin düşene dek cesetleri bacaklarından, kollarından, saçlarından tutup kütüklerle taşların içinde, derileri parçalanana kadar sürüklediler. Ardından cesetler tapınağa sokuldu ve rahip tarafından parçalara ayrıldılar, sonra da pişirilmek üzere götürüldüler.

Tapınağın yakınlarında büyük bir ateş yakılmış, üzerinde taşlar kızıştırılmıştı. Hazır olduklarında bu taşlar yere serpiştirildi ve ısının sabitlenmesi için üzerlerine kalın bir yaprak tabakası örtüldü. Bu "lovo"nun, yani fırının üzerine cesetler yerleştirildi, üzerleri kapatıldı ve pişirilmeye bırakıldılar.

Kalabalık korkunç çığlıklar atarak, üzerine inşa halindeki bir evin iskeleti oturtulmuş bir tepeye, tümseğe doğru koşuyordu. Korkudan midemiz bulanmış, bir o kadar da meraktan cezbelenmiş halde doğrudan peşlerine takıldık, nereye gittiğimize ve ne yapacağımıza dair çok az fikrimiz vardı. Gördüklerimizin korkunç bir rüyadan ibaret olduğuna dair garip bir his vardı üzerimizde.

Oraya vardığımızda kalabalığın bir yerin etrafını sardığını gördük. Yaklaştık ve ne yaptıklarını görebilecek mesafeye geldik. Yerde, evin iskeletinin diğer parçalarının arasında, irice bir ahşap sütun, bir direk uzanıyordu. Bunun ucunun yakınlarında iki metre derinliğinde ve altmış santimetre eninde bir çukur vardı. Biz bakarken, önceden gördüğümüz bağlanmış adam çemberin ortasına getirildi. Elleri çözülmüştü şimdi, ancak bacakları sıkıca sarılmıştı. Direk adamla birlikte çukurun içine yerleştirildi. Başı deliğin bir hayli üzerinde kalmıştı ve elleriyse direğin arkasından bağlanmıştı. Sonunda toprak atıldı, üstü tamamen örtüldü ve ayaklarla dövülerek düzleştirildi. Sonradan bize söylenene göre, bu genellikle yeni bir tapınağın ya da şef için bir evin yapımı sırasında gerçekleştirilen bir törenmiş!

"Gelin hadi, gelin," diye bağırdı Jack, bu korkunç trajediyi yaşadıktan sonra, "yeterince şeye tanık olduk, hatta fazla bile gördük! Gidelim artık."

Biz muallimin yanına dönmek için koşturduğumuz sırada, Jack'in yüz ifadesi hayalet görmüş gibi beyazlamış ve bezginleşmişti. Vahşilerin sayılarını ve gaddarlığını göz önünde bulundurarak, saldırıya kalkışmak için yanımızda olacak savaşçıların adanmışlıklarına rağmen, Avatea'yı kurtarmak için yetersiz olduklarını görmüştü. Berbat bir endişeye kapıldığından hiç şüphem yoktu.

Otuz İkinci Bölüm

Beklenmedik bir keşif ve kötü sonuçlar doğuran, cesur, pervasız bir başkaldırı – Kaçış planımız ve aldığımız kahramanca kararlar.

Kıyıya dönüp de dostumuza olanları anlattığımızda keyfi kaçtı ve derin bir iç geçirdi. Fakat başının üzerine koyduğu sepetlerde sebze ve meyve taşıyan bir grup tebaasıyla beraber Tararo'nun kumsala gelmesiyle toplantımızın yarıda kesildiği sırada, henüz fazla konuşamamıştık.

Onu karşılamak için dışarı çıktık ve tercümanımız aracılığıyla, bizi gördüğüne ne kadar sevindiğini dile getirdi.

"Arkadaşlarım bana ne söylemek istiyor o halde?" diye sordu.

Muallim, Avatea'nın canını bağışlamasını istemek için geldiğimizi açıkladı.

"Ona de ki," dedi Jack, "hem kızın, hem de tüm halkının hayatlarını kurtardığım için, ondan böyle bir talepte bulunma hakkına sahip olduğumu düşünüyorum; kızın dilediği şekilde yaşayarak Hıristiyanlara katılmasına izin vermesini istediğimi de ekle."

Bu sözler tercüme edilirken şefin kaşları çatıldı, talebimizin hoş karşılanmadığını yüzünden anladık. Uzun ve hararetli bir konuşmayla cevap verdi.

"Ne dedi?" diye sordu Jack.

"Maalesef bu teklifi duymamış olmak istediğini söylüyor. Kızı arkadaşına göndereceği konusunda söz verdiğini anlat-

tı. Hatta diğer şefin, bu sözün tutulacağından emin olmak için adada bir heyet bulundurduğundan bahsetti."

Jack öfkeyle dudaklarını ısırdı. "Tararo'ya de ki," diye parıltılı gözlerle yakardı, "eğer talebimi yerine getirmezse, onun için her şey çok kötü olacak. Eğer kızı vermezse, gemimdeki dev silahla köyünü yerle bir edeceğimi söyle ona."

"Hayır dostum," dedi muallim, kibarca, "ona böyle bir şey söylemeyeceğim. Kötülüğü iyilikle alt etmeliyiz biz."

"Arkadaşım ne diyor?" diye sordu, Jack'in asi tavırlarından ötürü sinirlenmiş gibi görünen şef.

"Hiç hoşnut olmadı," diye yanıtladı muallim.

Tararo yüzünde halinden memnun bir gülümsemeyle arkasını döndü ve taşıdıkları sebze dolu sepetleri dev bir yığın halinde kumsala döken tebaasına doğru yürüdü.

"Ne yapıyorlar?" diye sordum.

"Sanırım birine sunmak için getirdikleri bir hediye için zemin hazırlıyorlar," dedi muallim.

O anda, beraberlerinde bir kız getiren bir grup adam belirdi. Sebze ve meyve öbeğinin arasından geçip kızı tepeye oturttular. Şaşkınlık ve korku içinde kalakalmıştık, çünkü karşımızdaki genç kadın Samoalı Avatea'dan başkası değildi!

Bir korku ve şaşkınlık yağmuruna tutulup olduğumuz yere çakılıp kalmıştık.

"Ah! Sevgili genç arkadaşım," diye fısıldadı muallim, duygu dolu derin bir sesle, Jack'i kolundan yakalayarak, "tam şu anda kurban edilmek için hazırlanıyor!"

"Öyle mi?" diye bağırdı Jack şiddetle, muallimi kenara çekip Avatea'yı kolundan yakalamak üzere yiyecek yığınına koşarken önünde duran iki yerliye çarparak. Saniyeler içinde kızı aşağı indirdi, sırtını iri bir ağaca yasladı ve şaşkınlık içinde kalakalmış bir yerlinin elinden sopasını alarak başının üstünde sallayıp, bağırmaktan ziyade haykırdı, yüzü öfkeden kıpkırmızı olmuştu: "Gelin bakalım, hepiniz gelin, elinizden geleni ardınıza koymayın!"

Görünüşe göre bu meydan okuma gerçekten de kabul görmüştü, zira yerlilerin hepsi ellerinde sopalar ve mızraklarla

Jack'e doğru koşmaya başlamıştı. Muallim aralarına girip de sesini en üst noktaya kadar yükselterek bağırmasaydı, şüphesiz ki kısa sürede Jack'in damarlarından akan o cesur kanı yere dökerlerdi.

"Silahlara davranmayın cengâverler! Burada yargıya varmak size düşmez. Bu genç adamın yaşayıp yaşamayacağına karar vermek Şef Tararo'nun elindedir."

Yerliler oldukları yere çakılı kaldılar. Muallimin şefi pohpohlayıp üstünlüğünü dile getirmesinden midir, yoksa Jack'in geçmiş zamanlarda kendisine yardımda bulunmasından mı bilemiyorum, Tararo bir adım ileri attı ve elini sallayıp halkına seslendi: "Geri durun. Bu genç adamın canı bana ait." Sonra Jack'e döndü ve "Özgürlüğünü ve hayatını bana sunmuş oldun. Teslim ol, zira bizim sayımız kıyıdaki kumlardan bile fazladır. Sense teksin; neden ölesin ki?" dedi.

"Haydut!" diye haykırdı Jack şevkle. "Ben ölebilirim, ama şu kesin ki, yalnız olmayacağım. Sen bu kıza zarar gelmeyeceğine dair söz vermeden teslim olmayacağım."

"Çok yiğitsin," diye yanıtladı şef, kibirle, "ama aptalsın da. Yine de sana şu kadarını söyleyebilirim, Avatea henüz bir yere gitmeyecek, en azından üç gün daha."

"Bu şartları kabul etsen iyi olur," diye fısıldadı muallim, yalvarırcasına. "Bu çılgın başkaldırıdan geri adım atmazsan katledileceksin, Avatea da yitip gidecek. Üç gün hiçten iyidir."

Jack bir anlığına tereddüt etti, sonra sopasını indirdi ve somurtarak yere attı, kollarını göğsünde bağdaştırdı ve sessizlik içinde başını öne eğdi.

Tararo boyun eğmesinden hoşnut olmuş gibi görünüyordu ve muallime, önceden kendisine yardım ettiğini unutmadığı için Jack'in hayatını bağışlayacağını, ancak o konu üzerine biraz daha düşünene dek gemimize el koyacağını söyledi.

Muallim bu cümleleri çevirirken, Avatea'nın durduğu yere, göze batmayacak şekilde, olabildiğince yaklaştı ve ona yerli dilinde birkaç kelime fısıldadı. Bütün bu yaşananlar sırasında hiçbir şey yapmadan ağaca sırtını yaslayarak bekleyen ve olan bitenle ilgilenmiyormuş gibi görünen Avatea, kara gözlerinden

attığı tek ve hızlı bir bakışla karşılık verdi ona, hemen ardındansa gözlerini tekrar yere, ayaklarına çevirdi.

Tararo ileri atıldı ve kızı kolundan yakalayıp hiçbir direnmeye maruz kalmadan götürdü, bu sırada Jack, Peterkin ve ben de muallimle birlikte gemiye döndük.

Güverteye vardığımızda kamaraya gittik, orada Jack kendisini keyifsizlik içinde bir kumaş yığınının içine attı; muallim de onun yanına oturdu ve elini omzuna koyup şunları söyledi:

"Öfkeye kapılma genç dostum. Tanrı bize üç gün verdi, bu kızı kölelikten kurtarmak için elimizden geleni ardımıza koymamalıyız. Hayal kırıklığı içinde oturup beklememeliyiz, harekete geçmeliyiz."

"Harekete geçmek!" diye haykırdı Jack, ayağa kalkıp saçını hararetle geriye atarak. "Elinden ayağından bağlı olan birine harekete geçmekten bahsetmek, onunla dalga geçmek gibi oluyor. Ne yapabilirim ki? Tek başıma bütün bir vahşi ulusuna karşı savaşamam. Yani evet," dedi, buruk bir gülümsemeyle, "aslında savaşabilirim, ama galip gelemem, Avatea'yı da kurtaramam."

"Sabırlı ol genç dostum; bu cesaretin şu an işimize yaramıyor. Kendini serbest bırakmazsan bu lütuftan da bir fayda bekleyemezsin. Eğer bana kulak verirsen, sana yaptığım plandan bahsedebilirim."

"Kulak vermek mi?" diye haykırdı Jack şevkle, "tabii ki veririm dostum; bir planın olduğunu bile bilmiyordum. Hemen anlat. Tek umudum bana o kızı alıp da bu güverteye nasıl getireceğimi, ardından da hemencecik nasıl demir alıp uzaklara gideceğimi anlatman. Konuşmaya devam et, planını söyle."

Muallim hüzünle gülümsedi: "Ah dostum, sen demiri çekerken çapanın zincirindeki tek bir halka şıngırdayana dek gemine bin asker binmiş olur bile. Hayır, bu gerçekleşemez. Eğer Tararo sana karşı minnettarlık hissediyor olmasaydı, şimdi bile gemin ayaklarının altından alınırdı. Ama ben Tararo'yu iyi tanırım. Hayatı yalan dolandır onun, bütün vahşi kâfirlerinki öyledir. Kızı vermeye yemin ettiği kişi çok güçlü biri ve Tararo sözünde durmak *zorunda*. Sana üç gün boyunca kıza bir şey yap-

mayacağını söyledi; ama bunun asıl sebebi, onu götürecek kişilerin üç gün boyunca yola çıkamayacak olması. Yine de bu süre içinde seni hapse atmamasından ötürü, Tanrı'nın bize bu zamanı bahşettiğini söylüyorum."

"Eee, o halde ne yapmamızı öneriyorsun?" dedi Jack, sabırsızca.

"Planım çok tehlikeli, ama bunun başka bir yolu olduğunu da sanmıyorum ve senin yeterince cesur olduğuna inanıyorum. Şöyle: Buranın yaklaşık yetmiş beş kilometre güneyinde bir ada var ve yerlileri son iki yıldır ya da daha uzun süredir Hıristiyan, büyük şefiyse Avatea'nın sevgilisi. Oraya ulaşırsa Avatea güvende olur. Şimdi, önerim geminizi gözden çıkarmanız. Böyle bir fedakârlıkta bulunabileceğinizi düşünüyor musunuz?"

"Arkadaş," diye yanıtladı Jack, "aklımı bir işe koydum mu, onu gerçekleştirmek için her türlü fedakârlığı yapabilirim."

Muallim gülümsedi. "İyi o halde, vahşiler bir kız uğruna geminden vazgeçebileceğini tahmin edemedi; bu yüzden o burada olduğu sürece hepinizin el altında olduğunuzu düşünecekler; dolayısıyla önerim, belli bir miktar erzakı adanın uğrak olmayan bir bölümüne götürüp size ufak bir kano ayarlamak, Avatea'yı içine koymak ve üçünüzü Hıristiyan adasına doğru kürek çekmeye yollamak."

"Harika!" diye haykırdı Peterkin, ayağa fırlayıp muallimin elini kavrayarak. "Misyoner, sağlam adamsın sen. Böyle bir şey akıl edebileceğini hiç düşünmezdim."

"Bana gelince," diye devam etti muallim, "onlar sizin kaçtığınızı anlayana kadar güvertede kalacağım. Sonra nereye gittiğinizi soracaklar bana, ben de söylemeyi reddedeceğim."

"Peki bunun sonucunda ne olacak?" diye sordu Jack.

"Bilmiyorum. Belki de beni öldürürler; ancak," diye ekledi, kendine özgü bir gülümsemeyle Jack'e bakarak, "ben de iyi bir amaç uğruna ölmekten çekinmem!"

"Ama Avatea'yı nasıl alacağız?" diye sordu Jack.

"Bizimle belirli bir noktada buluşmasını söyledim ona, bu gece sizi oraya götüreceğim. Gerisine orada bakacağız. Kendisine göz kulak olma konusunda pek de dikkatli davranmayan

muhafızlarını kolaylıkla atlatacaktır o, kızın adadan kaçmasının imkânsız olduğunu düşünüyorlar. Hatta eminim ki bu olasılık akıllarına bile gelmemiştir. Ama dediğim gibi, büyük tehlike altında olacaksınız. Açık denizdeki küçük bir kanoda yetmiş beş kilometre, zor bir yolculuk olacak bu. Adayı gözden kaçırabilirsiniz, öyle bir durumda gideceğiniz istikamette yüz altmış kilometre ya da daha fazlası boyunca başka ada bulamazsınız. Yolunuzu kaybedip başka kâfirlerin arasına düşerseniz de, Fiji'nin yasaları malumunuz; kıyıya çıkabilen kazazedeler ölmeye mahkûmdur. Kararınızın neye mal olabileceğini iyi düşünmelisiniz."

"Ben düşündüm," diye yanıtladı Jack. "Avatea tehlikeyi göze alıyorsa, ben de kesinlikle kabul ederim; arkadaşlarım da. Ayrıca," diye ekledi Jack, muallimin yüzüne ciddiyetle bakarak, "İncil'iniz, İncil'imiz, ihtiyaç ânında kendisini çağıranlara yardımcı olan BİRİ'nden bahsediyor; rüzgârı yumruklarında, suyu avuçlarında tutan biri."

Artık yolculuk için hazırlık yapmaya başlamıştık; ihtiyacımız olacak malzemeleri ve gerekli erzakı güvertede bir araya getirdik. Kanoyu hızını ve güvenliğini kaybetmeyeceği kadar doldurmayı planlamıştık. Üzerlerini muşambayla kapladık, yolculuğa çıkmamıza birkaç saat kalana dek onları kanoya götürmeyecektik. Gece karanlık örtüsünü tepemize örttüğünde karaya çıkmaya hazırlandık; ancak ilk olarak, yerlilerle ve muallimle birlikte diz çöktük. Muallim, Tanrı'dan bu girişimimizde bize yardımcı olmasını istedi. Sonra sessizce kıyıya doğru kürek çektik ve siyah derili rehberimizi izledik. Köydekilere yakalanmamamız için, bizi buluşma noktamıza uzun bir yoldan götürdü. Kara bir siluet, ses çıkara çıkara yanımıza geldiği sırada, oradaki kalın bitki örtüsünün karanlık gölgesi altında beş dakikadan fazla durmamıştık henüz.

"Ah! Geldin işte," dedi Jack, Avatea yanımıza yaklaşırken. "Şimdi, hiç zaman kaybetmeden ona niçin geldiğimizi söyle."

"Azcık İngilizce anlıyorum," dedi Avatea, kısık sesle.

"Nasıl, İngilizceyi nereden öğrendin?" diye haykırdı Jack, şaşkınlıkla. "Seni son gördüğümde bir taş parçası kadar sessizdin."

"Bildiği her şeyi benden öğrendi," dedi muallim, "bu adaya geldiğinden beri yani."

Avatea'ya planımızı tüm detaylarıyla anlattık, nasıl bir risk alacağını bilmesi için de tehlikelere dair hiçbir şeyi saklamadık. Beklediğimiz gibi, işkencecilerinin elinden kurtarılma fırsatını yakalamasından ötürü duyduğu memnuniyet, riskleri dikkate almasına mâni oluyordu.

"O halde bizimle gelmeyi kabul ediyorsun, öyle mi?" dedi Jack.

"İvit, ediyorum."

"Ve o uzun mesafede derin denizlerin tam ortasında kalmaktan da korkmuyorsun?"

"Hayır, ben korkmuyor gitmek. Hıristiyan korunur."

Biraz daha konuştuktan sonra, muallim dönüş zamanının geldiğini söyledi, biz de Avatea'ya iyi geceler diledik ve bir sonraki gece, hava kararıktan hemen sonra kanoyu bıraktığımız tepede buluşmak üzere sözleşerek oradan hızla uzaklaştık; biz güverteye doğru yol almak için küreklere, Avatea da Mango vahşilerinin arasındaki baraka mahpushaneye.

Otuz Üçüncü Bölüm

Kaçış – Kovalamaca – Umutsuzluk ve bunun yol açtıkları – Düşmana yine kendi sahasında meydan okuyuşumuz – İçine düştüğümüz korkunç tehlikeler ve onları bertaraf edişimiz – Dehşetli bir fırtına.

Vasıta olduğumuz kaçışın zamanı yaklaşırken, doğal olarak niyetimizin anlaşılması olasılığından ötürü bayağı bir korkar hale geldik ve sonraki günün tamamını çok gergin bir endişeyle geçirdik. Çareyi karaya çıkıp halkın geleneklerini ve yaşantılarını izlemek için köyde gezinmekte bulduk. Önceki gün yaşananlara dair hiç kafa yormadığımız hissini vererek, yapmayı planladığımız şeylerden ötürü bütün diğer olasılıklara oranla daha az şüphe çekeceğimizi düşünmüştük. Biz kendimizi bu işlerle meşgul ederken, muallim güçlü sesleriyle okudukları ilahileri kulaklarımıza kadar çalınan Hıristiyan yerlilerle beraber güvertede kalmıştı.

Nihayetinde o uzun ve yorucu günün sonuna gelinmişti, güneş suya batmış, bölgedeki önceden bahsettiğim kısa süreli alacakaranlık ışığı aniden gece karanlığında kaybolmuştu. Ufak sandalımıza hızla birkaç battaniye atıp içine girdik ve gemideki yerlilere fısıltıyla veda edip gölün içinde usulca kürek çektik, kumsala yakın kalmak için elimizden geleni yaptık. Büyük bir sessizlik içinde, sarıp sarmalanmış küreklerimizi çektik; bizi birkaç metre öteden gören herkes bir hayalet gemi veya karanlık sulardaki bir gölge olduğumuzu sanırdı. Bir nefeslik rüzgâr bile esmiyordu; neyse ki, ötedeki resiflere çarpan dalgaların

sesiyle karışarak karaya doğru giden nazik şırıltı, küreklerimizin suya girmesiyle elimizde olmadan çıkan sesi bastırıyordu.

Çeyrek saat içerisinde, karanlık gölgesine kanomuzu sakladığımız sarp kayalığa ulaştık. Pruva suyun içindeydi, erzakın büyük bir kısmı içine yerleştirilmişti ve yola çıkmaya hazırdı. Küçük sandalımızın dış cephesi kuma sürtünürken, pruvaya bir el dokundu ve belli belirsiz biri görüş açımıza girdi.

"Ha!" dedi Peterkin kumsala ayak basarken, fısıldayarak. "Sen misin Avatea?"

"İvit, ben o," diye geldi yanıt.

"Tamam o halde! Şimdi, yavaş. Kanoyu itmeme yardım edin," diye fısıldadı Jack muallime. "Peterkin, sen de şu battaniyeleri yükle, çok geçmeden onlara ihtiyacımız olabilir. Avatea, sen ortaya geç; tamamdır."

"Her şey tamam mı?" diye sordu muallim.

"Tam olarak değil," diye yanıtladı Peterkin. "Al Ralph, şu kürekleri bir süre tut elinde, yapabilirsen bir kenara koy. Ben kısa küreklerden hoşlanmıyorum. Güvende olacağımız kadar uzaklaştıktan sonra onlara birer sap uydurmaya çalışacağım."

"Hadi, binin de yola çıkalım."

İyi kalpli muallimin son itişi ve kulaklarımızda çınlayan fısıltılı duasıyla, kıyıdan ok gibi fırlayıp suya açıldık, sakin gölcüğün üzerinde yola koyulduk ve açık denizlerin kabartıları arasında, güçlü kollarımız ve hevesli gönüllerimiz elverdiğince küreklere asıldık.

O gece boyunca ve ertesi günün tamamında, iki defa güç toplama amacıyla yemek yiyip bir yudum su içmek için durmamız dışında, neredeyse çıt çıkarmadan ve ara vermeden kürek çektik. Jack biz başladıktan hemen sonra adanın konumunu belirlemiş ve önüne küçük bir cep pusulası koyup kanonun önünü güneye vermişti. Zira oraya ulaşmamızın tek yolu, dümencimizin aracı doğru yönde tutma konusunda istikrarlı olmasından geçiyordu. Peterkin ve ben pruva tarafında kürek çekiyorduk, Avatea'ysa yorulmadan ortada çalışıyordu.

Güneşin alt kısmı, yaldızlı denizin kenarına dalarken Jack durdu, küreğini bir kenara bıraktı ve mola vermemizi söyledi.

"İşte," diye haykırdı, derin ve uzun soluklu bir iç geçirerek, "o kara hergelelerle aramıza iyi bir mesafe koyduk, artık güzel bir yemek yiyip güzelce uyuyabiliriz."

"Bravo be," diye haykırdı Peterkin. "İyi laf ettin Jack. Bana biraz su uzat Ralph. Peki ya senin derdin ne kızım? Gün ışığına göz kırpan kara bir baykuş gibi bakıyorsun."

Avatea gülümsedi. "Uykulu ben," dedi ve bunu kanıtlamak istercesine başını kanonun kenarına yaslayıp sızdı.

"Hemencecik dalıverdi, iyi mi," dedi Peterkin, ağzını yaya yaya gülümseyerek. "Sizce de onu uyandırıp önce bir şeyler yemesini sağlamamız gerekmez mi? Hatta," diye ekledi, karamsar, düşünceli bir suratla, "belki ağzına biraz yiyecek tıkabiliriz, zaten son derece zarif bir pozisyonda açık şu an, bakalım uyurken yutabiliyor mu. Eğer yapabiliyorsa Ralph, buraya, öne gelip onu usulca besleyebilirsin, bu sırada Jack ve ben de erzakımıza yumuluruz. Harika zaman kazanmış oluruz."

Peterkin'in fikri üzerine gülümsemeden edemedim, teoride mantıklı bir fikirdi. Ama bunu uygulamayı reddettim, yedireceğim şeylerin yanlışlıkla nefes borusuna kaçmasından korkuyordum. Kendisine bunu söylememle beraber Peterkin haykırdı:

"Nefes borusuna mı? Tek gözü kör biri bile Avatea'nın bir borudan değil de burnundan nefes aldığını görür! Tabii kıza yedirmeye çalışacağın şeyleri ağzına bir borunun içinden akıtmayı düşünmüyorsan. Neyse ne, fazla konuşma da Jack bitirmeden şu domuzdan bir parça uzat bana. Kendimi en azından bir-iki lokma yemeyi hak etmiş gibi hissediyorum."

"Peterkin, seni hergele. Seni küçük, içi boş hergele," dedi Jack sessizce, kızartılıp da soğumuş bir domuz bacağını kuyruğuyla beraber dostuna fırlatırken, "kaçınılmaz hayat şartlarının beni senin gibilerle bir arada yaşamak zorunda bırakmasından ötürü pişmanlık duyduğumu tekrar dile getirmeliyim, yokluktan ötürü varlığına katlanmak zorunda kalıyorum. Eğer suda yürüyemiyor olmasaydın, seni hemen bu kanodan aşağı attırırdım."

"Al işte! O düşük çenenle Avatea'yı uyandırdın," diye sertçe, çatık kaşlarla yanıtladı Peterkin, kız derin bir şekilde iç çeker-

ken. "Yok," diye devam etti, "horlamaymış sadece. Siyahi Apollo'sunu görmüştür belki de düşünde. Ralph, o yerelmasından bir parça ayırsan mı acaba? Jack ve senin sayenizde bana pek bir şey kalmadı gibieeeeggggg!"

Peterkin'in son kelimeleri öyle uzun soluklu bir esnemeydi ki, Jack yemek yemeye sabah devam etmesini önerdi ona. Peterkin bu tavsiyeyi o kadar hızlı değerlendirmişti ki, biraz önce Avatea'nın içinin geçmesine dair söylediklerini hatırlamadan edemedim.

Şimdiye kadar farkına varmış olmalısınız, kendimi sessizlik içinde düşünmeye kaptırmıştım; bu nedenle okuyucularım, uyku denen şey hakkında düş kurmaya başladığımı ve bunun gece boyunca sürüp sabaha vardığını duyduklarında şaşırmayacaklardır. O gece uyuyup uyumadığımdan emin olmasam da, tam manada ayık olmadığımdan kesinlikle eminim.

Okyanusun bağrında bir gölge gibi uzandık öylece, gece üstümüzü örtmüştü ve her taraf sakin, karanlık ve sessizdi.

Peterkin'in attığı korku dolu uyarı çığlığıyla şaşkınlık içinde uyandık sabah, doğuda gri şafak daha yeni doğuyordu.

"Sorun nedir?" diye haykırdı Jack, kalkarken.

Peterkin yüzünde korku dolu bir ifadeyle ufku işaret ederek cevap vermekle yetindi. Tek bakışla gördük ki, olabilecek en büyük savaş kanolarından biri üzerimize doğru geliyordu!

Çaresizlik ve öfke karışımı bir inlemeyle küreğine asıldı Jack, pusulaya baktı ve bastırılmış bir sesle "Yola devam," emri verdi.

Bizim de dürtüklenmeye ihtiyacımız yoktu. Küreklerimizin dördü de suya girmişti ve kanomuz cam gibi berrak denizde bir yunus gibi sıçramaya başlamıştı, takipçilerimizden gelen bir bağırış, ne yaptığımızı gördüklerini belirtiyordu.

"İleride bir kara parçası var sanırım," dedi Jack, umut dolu bir sesle. "Henüz adaya ulaşmış olmamız imkânsız gibi görünüyor, ancak eğer öyleyse bu insanlar bize yetişmeden oraya varabiliriz, zira kanomuz hafif ve kaslarımız da dinlenmiş."

Kimse yanıtlamadı; çünkü açık konuşmak gerekirse, uzun soluklu bir kovalamacada yüze yakın savaşçı taşıyan bir kanoya karşı hiç şansımız olmadığını düşünüyorduk. Yine de kaça-

bilmek için elimizden gelen her şeyi yaptık ve takipçilerimizle aramızı açık tutacak kadar büyük bir coşkuyla kürek çekmeye devam ettik. Savaş kanosu o kadar gerimizdeydi ki, adeta denizde bir benekten ibaret gibi görünüyordu, mürettebatından çıkan bağırışlarsa sabah esintisiyle beraber belli belirsiz kulaklarımıza çalınıyordu. Bu nedenle bir-iki saat boyunca önlerinde kalabileceğimizi ve ötedeki adaya varacağımızı ümit etmiştik. Ancak bu umudumuz çok geçmeden suya düştü, zira kara parçası olduğunu düşündüğümüz şeyin yükseldikçe, gerçekte bir sis bulutu olduğu ortaya çıktı!

Kalplerimiz acı bir hayal kırıklığıyla doldu ve bunu kurtuluş umudumuzun sonu olarak yorumladığımız için suratımıza yansıdı bu. Ancak pişmanlık duyacak zamanımız yoktu. İçinde bulunduğumuz tehlike bir anlığına bile çalışmaya ara veremeyeceğimiz kadar büyüktü. Artık kalbimiz umutla atmıyordu; fakat bir umutsuzluk hissi garip bir şekilde gücümüze güç katmış ve kollarımıza öyle bir enerji yüklemişti ki, vahşiler bize yetişene kadar saatler geçmesi gerekecekti. Kaçma ihtimalimizin sıfır olduğunu görüp de daha fazla kürek çekmenin sadece gücümüzü tüketmekten başka bir işe yaramayacağını kabullendiğimizde, kanomuzun yan yüzeyini yaklaşan düşmana doğru çevirdik ve küreklerimizi bıraktık.

Jack sessizce ve yüzünde acı bir kararlılık ifadesiyle, yanımızda getirdiğimiz hafif sandal küreklerinden birini havaya kaldırdı ve omzuna yasladı, yiğitçe bir başkaldırı içinde dikildi karşılarında. Peterkin de diğer küreği alıp ayağa kalktı, ancak onun suretinde göze batan bir öfke yoktu. Neşeyle parıldamadığı vakitlerde çoğu zaman durgun, hüzünlü bir ifade takınırdı ki, o esnada dizlerinin üzerine koyduğu ellerinin arasına başını dayamış halde bekleyen Avatea'yı izlerken daha da derinleşmişti bakışları. Ne yaptığımı bilemeden ben de ayağa kalktım ve iki elimle küreğimi kavradım.

Savaş kanosu, derinden gelen bir savaş atı gibi, sivri pruvasının altında köpükler saçarak, güvertesindeki mızrakların uçları yükselen güneşin ışığını yansıtarak üstümüze ilerliyordu. Her iki taraf da kusursuz biz sessizliğe bürünmüş-

tü ve suyun tıslamaları duyuluyor, bize doğru hızla gelen savaşçıların öfkeli gözleri görülüyordu. Yaklaşık yirmi kilometre ötemizde, beş-altı vahşi pruvaya tırmanmış ve küreklerini bir kenara bırakmış, mızraklarını kuşanmıştı. Jack ve Peterkin küreklerini kaldırmıştı, ben de beynimde dolanan bir delilik hissiyle kendiminkini almaya hazırlanmıştım. Ancak henüz hiçbirimiz saldırıya geçememişken, savaş kanosunun sivri burnu bize yandan yıldırım düşer gibi çarptı ve bizi suyun içine savurdu!

Ardından yaşananları anlatamayacağım, az daha boğuluyordum. İçine düştüğüm bu hissizlik halinden kurtulmamla birlikte, kendimi Jack ve Peterkin'in arasında, büyük kanonun altında ellerim ve ayaklarımdan gerilerek bağlanmış halde buldum.

Bütün gün bu halde yattık, bu süre içinde vahşiler sadece bir saatliğine dinlenmeye çekilmişti. Gece olduğunda bir saat daha uyudular ve bunu otururak yaptılar. Yolculuk boyunca ne bağlarımız çözüldü, ne de birbirimizle konuşmamıza izin verildi. Bir parça yemek ve bir damla su bile vermediler bize. Yemek olmasa da olurdu ama çatlamış dudaklarımızı ıslatabilmek için biraz su karşılığında neler vermezdik. Bizi bağlı tutan ipleri biraz olsun gevşetmeleri de hoşumuza giderdi, çünkü çok sıkı düğümlenmişlerdi ve canımızı yakıyorlardı. Hava da olağandışı derecede sıcaktı, öyle ki bir fırtınanın yaklaştığını düşündürdü bana. Bu da çilemize çile katıyordu. Ancak bütün bu acılar kaçtığımız adaya geri dönmemizle birlikte dindi.

Kıyıya yanaşırken, kanonun arka kısmında oturan Avatea gözümüze ilişti. Zincirlenmiş falan değildi. Artık bizi tutsak alan kişilerce Tararo'nun kulübesine doğru itekleniyorduk, kısa sürede vardık oraya. Şefi, suratında hayrımıza alamet olmayan bir ifadeyle otururken bulduk. Muallim dostumuz da yanında dikiliyordu, mazlum yüz ifadesinden endişe okunuyordu.

"Nasıl oluyor da," dedi Tararo, yüzünü muallime dönerek, "bu gençler bizim misafirperverliğimizi suiistimal ediyor?"

"Ona de ki," diye karşılık verdi Jack, "biz onun misafirperverliğini suiistimal etmedik, zira o bize hiç misafirperverce davranmadı. Ben bu adaya Avatea'yı götürmek için geldim ve

duyduğum tek pişmanlık bunu başaramamış olmam. Elime bir fırsat daha geçerse, onu kurtarmayı yine denerim."

Muallim başını salladı. "Hayır, genç arkadaşım, söylemesem daha iyi olur. Bu onu sadece kızdıracaktır."

"Korkma," diye yanıtladı Jack. "Ona bunu demezsen hiçbir şey söyleyemezsin, çünkü ben sözlerimi yumuşatmayacağım."

Jack'in dediklerini duyunca Tararo'nun kaşları çatıldı ve gözleri öfkeyle parladı.

"Gidin," dedi, "küstah velet. Sana olan borcum silindi. Arkadaşlarınla beraber öleceksin."

Konuşurken ayağa kalktı ve hizmetkârlarından birkaçına el işareti yaptı, onlar da Jack'i, Peterkin'i ve beni yakalarımızdan sertçe çekerek şefin kulübesinin dışına sürüklediler, ormandan geçirip köyün dışına götürdüler. Burada bir kayalığın içindeki doğal bir mağara oluşumunun içine fırlatıldık ve girişin kapatılmasıyla zifiri karanlıkta bırakıldık.

Bir süre boyunca arandıktan sonra –bacaklarımız çözülmüştü, fakat ellerimiz hâlâ kayışlarla bağlıydı– mağaranın bir kenarında uzanan alçak bir kaya çıkıntısı bulduk. Onun üstüne oturduk ve uzun bir süre çıt çıkarmadan bekledik.

Nihayetinde duygularımı daha fazla içime atamadım. "Vah halimize, sevgili Jack ve Peterkin," dedim, "bize ne olacak şimdi? Korkarım ki ecelimiz geldi."

"Bilmiyorum," diye yanıtladı Jack, titrek bir sesle, "bilmiyorum; Ralph, o ani ve öfkeli tepkimden ötürü pişmanım, itiraf etmeliyim ki bizi bu üzücü duruma sokan başlıca sebep benim tavırlarımdı. Belki de muallim bizim için bir şeyler yapabilir. Ama beklentilerim düşük."

"Ah! Hayır," dedi Peterkin, derin bir iç çekişle, "eminim ki yapamaz. Tararo köpeklerinin geri kalanına ne kadar değer veriyorsa onu da o kadar umursuyor."

"Cidden," dedim, "yüce Tanrı bizzat elini aşağı uzatmadığı müddetçe hiç kurtuluş yolumuz yokmuş gibi görünüyor. Yine de söylemeliyim ki, çok umutluyum arkadaşlarım, çünkü bu karanlık yere düşmemizin sebebi biz değiliz – eğer acı çeken bir kadının imdadına koşmak suç değilse."

Sözlerim, mağaranın girişinden gelen, engelin kenara çekilmesiyle yükselen sesle bölündü. Hemen ardından içeri üç adam girdi ve bizi ceketlerimizin yakalarından tutarak ormanın içinde peşlerinden sürüklediler. İlerlerken, köyden yükselen bağırışlar ve yerli davullarının seslerini duyduk. Başta muhafızların bizi Tararo'nun barakasına götürdüğünü sandık. Fakat yanılmıştık. Davul sesleri giderek yükseldi ve çok geçmeden yerlilerden oluşma bir tören alayının bize doğru geldiğini gördük. Kalabalığın başına bizi de kattılar ve insanların kurban edildiği tapınağa doğru hep beraber ilerlemeye başladık.

O berbat yerde yapıldığına tanık olduğumuz şeyleri aklıma getirdiğimde kalbim korkuyla doldu. Fakat kurtuluşumuz hiç beklenmedik bir yerden, birdenbire geldi. Gün boyunca alışılmadık bir sıcaklık hâkim olmuştu havaya ve gökyüzü de fırtınanın haberini veren o uçuk renge bürünmüştü. Tam da biz o korkunç tapınağa yaklaşırken, tepemizdeki gök gürledi ve iri yağmur taneleri düşmeye başladı.

Tropik bölgelerdeki rüzgârları ve fırtınaları deneyimlememiş kişiler, o gün Mango Adası'nı vuran o korkunç kasırgayı hayalinde bile canlandıramaz. Biz tapınağa varamadan fırtına sağır edici bir gürültüyle tepemizde koptu ve ardından gelecek yıkımı çok iyi bilen yerliler, mallarını mülklerini kurtarmak için ormanın içinde sağa sola doğru koşuşturmaya başlayıp bizi gürleyen fırtınanın ortasında bir başımıza bıraktılar. Etrafımızdaki ağaçlar söğüt gibi eğildi ve tam biz de sığınacak yer bulmak için kaçmak üzereyken, muallim elinde bir bıçakla üzerimize doğru koşmaya başladı.

"Tanrı'ya şükür," dedi, bağlarımızı keserek, "yetişebildim! Şimdi en yakındaki kayaya koşup sığının."

Lafını ikiletmedik, zira ıslık çalan rüzgâr ara vermeden, gök gürültüsü gibi ses çıkararak, ağaçların aralarında onları köklerinden sökercesine, vahşice esiyordu. Yağmur bardaktan boşanırcasına yağıyordu ve yıldırımlar çatal dilli yılanlar gibi havada dolanıyordu. Aynı esnada tıslayan fırtınanın tepesinde gök gürlüyor, kükrüyor ve dehşetengiz bir görkemle dalgalanıyordu.

Köydeki manzara dehşet vericiydi. Birçok yerde evlerin çatıları uçmuştu; barakalar yerin dibine geçmişti. Bütün bunların ortasında, yerliler bir oraya bir buraya koşuyorlardı, bazıları eşyalarını kurtarmaya çalışıyordu, ama büyük bir kısmıysa etraflarını saran ve çevreye yıkım kusan fırtınadan kaçacak yer arıyordu. Kasırganın etkisi karada ne denli kötü olursa olsun, heybetli okyanusun içinde bin beterdi. Dalgalar suyun derinlerinden yükselerek kabarıyordu ve zirveleri dağılıp beyaz bir sis oluştururken, yeri sarsacak denli kuvvetli bir şekilde kumsala çarpıyordu. Fakat iş bununla da bitmiyordu. Kıyıya vuran her bir dalga bir öncekinden daha yükseğe ulaşıyordu, ta ki delirmiş gibi davranan okyanus ağaçlara ve çalılara kadar uzanana dek. Nihayetinde de beyaz ve dalgalı bir örtüye dönüşen köpükler halinde köye ulaştılar, etrafı dağıttılar, her şeyi alıp götürdüler veya yıktılar, hem de bütün yerli evlerini! Görkemli ve korkunç bir sahneydi bu, kendisini reddedenlerin gözünü korkutmak için yüce ve kudretli Tanrı tarafından yapılmış bir plan.

O geceyi ve bir sonraki günün tamamını bir mağarada sığınarak geçirdik. Bu sırada fırtına öfkeyle esmeye devam etmişti. Ancak ertesi gece gücünü bir miktar yitirdi, sabahındaysa yiyecek aramak için köye indik. Karnımız o kadar açtı ki gözümüz tehlike görmüyordu, tek istediğimiz şey bedensel ihtiyaçlarımızı karşılamak için oradan kaçıp gitmekti. Ancak yemek bulmamızın ardından fazla zaman geçmeden dağlara doğru kaçmadığımız için pişmanlık duymaya başladık. Hemen sonra bunu yapmayı da denedik, fakat artık yerliler yerimizi biliyordu ve gözden uzak kalıp dağlara doğru yol almaya çalıştığımız sırada, tekrar ellerimizi bağlayıp bizi bir önceki mahpushanemize geri götüren üç savaşçı tarafından yakalandık.

Jack'in buna cesurca karşı geldiği ve kendisini yakalayan ilk yerliyi yerini bulan bir yumrukla yere serdiği doğru, ancak kısa sürede başkaları tarafından alt edildi o da. Böylelikle tekrar mahkûm olmuştuk, geleceğimizdeyse sadece işkence ve acılı bir ölüm varmış gibi görünüyordu.

Otuz Dördüncü Bölüm

Tutukluluk – Yok olan umutlarımız –
Birden fazla kişi için, birden fazla anlamda,
beklenmedik bir kurtuluş.

Bir ay kadar uzun bir süre boyunca karanlık ve kasvetli hapishanemizde kaldık. Bu zor zamanlarda, bize her gün yemek getiren ve ağzını bıçak açmayan vahşi dışında bir tane bile insan yüzü görmedik.

Hayatım boyunca sadece bir-iki dönemimde, hüzün ve perişanlığın yol açtığı böyle bir karanlığı, kalbimi en derin yerinden parçalayacakmış ve ölüm bütün acılarıma son verene dek oradan asla gitmeyecekmiş gibi hissetmişimdir.

Tutsaklığımızın ilk zamanlarında, mağaranın yanından gelen ayak seslerini her duyuşumuzda içimiz ürperiyordu; gelen kişinin celladımız olduğundan korkuyorduk. Ancak zaman ağır ağır ilerlerken biz de paniklemeyi bıraktık ve özgürlüğe karşı derin, bastırılamaz bir özlem duymaya başladık, kafese tıkılmış kaplanlar gibi duvarları aşındırır hale geldik. Ardından üstümüze bir karamsarlık çöktü ve vahşilerin bizi öldürmek üzere alıp götüreceği an gelse de kurtulsak diye düşünmeye başladık! Bu aşamalardan ağır ağır geçtik, ara sıra da olsa daha keyifli şeyler düşünmüyor değildik. Bazen karanlık mağaramızdaki kaya çıkıntısının üzerinde oturur, içinde bulunduğumuz karamsar anı unutana dek geçmişi yâd ederdik. Fakat nadiren gelecek üzerine konuşurduk.

Birkaç parça kuru yaprak ve ağaç dalı yatağımız olmuştu; yiyeceklerimizse günde bir defa ayağımıza getirilen az miktarda yerelması ve gölevezdi.

"Eee Ralph, nasıl uyudun?" dedi Jack bir gün, mütevazı yatağından kalkarken, bitkince. "Rüzgâr rahatsız etti mi gece?"

"Hayır," dedim, "gece rüyamda evimi gördüm ve sanırım annem bana gülümsüyor, ona doğru gelmemi işaret ediyordu; ama yapamadım, çünkü zincirlenmiştim."

"Ben de düş gördüm," dedi Peterkin, "ama benim rüyam Mercan Adası'ndaki güzel evimizde geçiyordu. Su Bahçesi'nde yüzdüğümüzü hayal ettim. Sonra vahşiler bir bağırdı ki, Püsküren Kaya'ya kaçtık, derken orası da garip bir şekilde karanlık bir mekâna dönüştü. Bir uyandım ki, meğer her şey gerçekmiş."

Peterkin'in ses tonu, uzun süre tutsak kalmanın kötü etkisinden dolayı değişmişti, öyle ki konuşan kişinin o olduğunu bile anlamadım, zar zor tanıyabildim sesini; o kadar hüzünlü ve ondan duymaya alıştığım neşeli, keyifli sesten o denli farklıydı ki. Bu konuya bol bol kafa yordum ve kısacık bir sürede bile insanın mutluluk seviyesinin korkunç derecede düşebileceğini düşündüm. Güneş bir an tepede ışık saçarken, bir an sonra karanlık bir bulut onun önünü kapatabiliyor! Eğer yanımda olsaydı, İncil'in bu konuda ruhumu aydınlatıp gönlümü ferahlatabileceğinden hiç şüphem yoktu. Onun iç rahatlatıcı hikmetlerini aklımın bir köşesine yazmadığım için tekrar pişmanlık duyuyordum.

Ben düşünürken, Peterkin karamsar bir ses tonuyla konuşarak mağaradaki sessizliği tekrar bozdu: "Ah, acaba güzelim adamızı bir daha görebilecek miyiz, merak ediyorum."

Sesi titredi ve iki eliyle yüzünü örtüp başını eğdi, ağladı. Neşeli dostumuzu gözyaşları içinde görmek garipsediğim bir manzaraydı, onu teselli etmek için yanıp tutuşuyordum, ama vah ki ne vah! Ne yapabilirdim ki? Umudum tükenmişti ve konuşmak için iki defa çabaladıysam da sözler dudaklarımdan dökülmeyi reddetti. Ben tereddüt ederken Jack yanına oturdu ve kulağına birkaç kelime fısıldadı. Peterkin'se kendisini arkadaşının göğsüne atmıştı, başını omzunda dinlendiriyordu.

Böylelikle bir süre sessizce oturduk. Çok geçmeden mağaranın girişinden gelen ayak sesleri işittik ve hemen ardından gardiyanımız içeri girdi. Ancak bu ziyaretlere o kadar alışkındık ki, onu çok az dikkate aldık. Her zamanki gibi, kısıtlı miktardaki yiyecek payımızı bırakıp çıkacağını düşünmüştük. Ama öyle yapacağına bizi şaşırtıp elinde bir bıçakla üzerimize doğru yürümeye başladı, Jack'in yanına gidip bileklerini bağlayan sicimleri kesti, sonra aynı şeyi önce Peterkin'e ve bana yaptı! Beş dakika boyunca, serbest kalan ellerimizi yanlara sarkıtarak, sessizlik ve şaşkınlık içinde öyle boş boş durduk. Aklıma gelen ilk düşünce, öldürülme zamanımızın geldiğiydi ve önceden de söylediğim gibi, bir süredir çektiğimiz acılardan ötürü ölsek de kurtulsak dememize rağmen, vaktin geldiğini düşünmemizle kalbimdeki yaşama isteği yeniden canlandı, sonumuzun bu denli ani gelmesi içimi korkuyla ürpertti.

Ama yanılıyordum. Vahşi adam iplerimizi kestikten sonra mağaranın girişini işaret etti ve biz de kurmalı oyuncaklar gibi açık havaya doğru yürüdük. Orada muallimi bir ağacın altında, kollarını göğsünde kenetlemiş halde dururken bulduk. Bu çok şaşırtıcıydı, gözünden yaşlar akıyordu. Dışarı ilk çıkan kişi olan Jack'i görmesiyle ona koştu ve onu kollarına alıp haykırdı:

"Ah! Sevgili genç dostum, faziletinden ödün vermeyen Tanrı'nın eliyle kurtuldunuz!"

"Kurtulduk mu?" diye bağırdı Jack.

"Evet, kurtuldunuz," diye tekrarladı muallim, sıcakkanlılıkla, ara vermeden ellerimizi sıkarak, "dilediğiniz yere gidip gelebileceğiniz bir özgürlük. Tanrı esirlerin bağlarını çözüp mahkûmları özgür bıraktı. Buraya bir misyoner gönderildi ve Tararo da Hıristiyanlığı kabul etti! Şu an bile halk tahta tanrılarını ateşe atıyor! Gelin dostlarım, mucizevi olaya tanık olun."

Daha kendimize gelememiştik. Mağarada o kadar uzun bir süre tıkılı kalıp kurtuluşumuzu beklemiştik ki, bir anlığına da olsa bunun bir başka hayal olduğunu düşünmekten kendimizi alamadık. Parlak güneş ışığından ötürü gözlerimiz de, zihinlerimiz de kamaşmıştı. Karanlık hapishanemizde geçirdiğimiz uzun tutsaklık döneminin ardından neredeyse kör oluyorduk.

Çarpan kalbimizde beliren onca çelişkili duyguyla, az kalsın baygınlık geçiriyorduk. Kömür karası arkadaşımızın adımlarını takip ederken, ağaçların parlak renklerine bakarken, papağanların çığlıklarını dinlerken ve çiçek açan fundalıkların kokusunu burnumuza çekerken; gerçekler, yani hapisten ve ölümden kurtuluşumuz, bize fazla gelmişti ve kendimizi toparlamaya çalışırken, gözlerimizde yaşlarla bir sevinç çığlığı koyuverdik.

O esnada şans eseri yakınlarımızda olan bir grup yerli, sesimize karşılık verdi. Bize doğru koşarak bütün iyi niyetleri ve içtenlikleriyle ellerimizi sıktılar. Sonra arkamızda kaldılar ve bir tür tören alayı oluşturarak bizi Tararo'nun inine yönlendirdiler.

Burada karşılaştığımız manzarayı hayatım boyunca unutmayacağım. Evinin önündeki kaba bir bankta oturuyordu şef. Solunda bir yerli daha duruyordu, kılık kıyafetine bakarak onun da bir muallim olduğunu düşündük. Sağındaysa bir İngiliz vardı ki haklı olarak hemen misyoner olduğu sonucuna vardım. Uzun, ince, kırk yaşlarında biriydi, alnı açılmıştı ve ince saçları griydi. Yüzünde o güne dek gördüğüm en muvaffak ifade vardı ve parlak gri gözleri içten, korkusuz, sevgi dolu ve dürüst bir şekilde parlıyordu. Şefin karşısındaki geniş alana ahşap putlar yığılmış, bunlar yakılmayı bekliyordu. Putların çevresini, bu alışılmadık olaya tanık olmak için gelmiş binlerce yerli sarmıştı. Hızla bize doğru yaklaşırken misyonerin yüzünü parlak bir gülümseme sardı ve adam sıcakkanlı bir şekilde ellerimizi sıktı.

"Sizinle tanıştığım için çok sevinçliyim genç dostlarım," dedi. "Dostum ve tabii sizin de arkadaşınız olan muallim, bana başınızdan geçenleri anlattı. Cennetteki babamıza beni bu adaya getirdiği ve kurtuluşunuza aracı olmamı sağladığı için bütün kalbimle şükrediyorum."

Misyonere içtenlikle teşekkür ettik ve biraz şaşırarak Tararo'nun aklını çelip kendi tarafına çekmeyi nasıl başardığını sorduk.

"Onu size daha uygun bir zamanda anlatırım," diye yanıtladı. "Bu süre zarfında şefe karşı saygılı davranmayı unutmamalıyız. Sizi kabul etmeyi bekliyor."

Tararo'yla geçen konuşmamızın hemen ardından, şef yüce İsa'nın öğretilerinin ve ışığının adaya geldiğini ve özgürlüğümüzü ona borçlu olduğumuzu söyledi. Ayrıca dilediğimiz zaman gemimize atlayıp gitmekte hür olduğumuzu ve bize ihtiyaç duyacağımız kadar erzak verileceğini de ekledi. İçtenlikle ellerimizi sıkarak ve burun sürtme merasimini yaparak konuşmasını bitirdi.

Bu gerçekten de iyi haberdi bizim için, şefe misyonere karşı minnettarlığımızı dile getirecek söz bulamıyorduk.

"Ya Avatea?" diye sordu Jack.

Misyoner, kızın ortalarında durduğu bir yerli grubunu işaret etti. Yanında uzun boylu, güçlü kuvvetli, asil çehresinden ve üstün duruşundan alelade bir şef olmadığı anlaşılan bir adam vardı.

"O genç adam sevgilisi. Bu sabah savaş kanosuna atlayıp Avatea için pazarlık etme amacıyla buraya geldi. Birkaç gün içinde evlenecek ve ardından eşiyle birlikte adasına dönecek!"

"Bu harika!" dedi Jack, vahşinin yanına gidip elini içtenlikle sıkarak. "Sana mutluluklar dilerim delikanlı; ve sana da, Avatea."

Jack konuşurken Avatea'nın sevgilisi elini tuttu ve onu, Tararo ile misyonerin durduğu yere götürdü. Çevreleri şefin adamlarınca sarılmıştı. Kız da onları takip etti ve sevgilisi Jack'in sağ elini tutarken, o da sol elini tuttu, sonra adam herkesi susturarak misyonerin tercüme ettiği şu konuşmayı yaptı:

"Genç dostum, henüz çok yaşamadın, ama beynin olgun senin. Kalbinse büyük ve yiğit. Ben ve Avatea size borçluyuz, hem de asla ödeyemeyeceğimiz bir borç bu. Sadece birkaç günlüğüne tanıdığın biri için canını tehlikeye attın. Ama o kişi, sıkıntı içindeki bir kadındı ve sadece bu bile bir Hıristiyan'a göre ona yardımcı olmak için yeterli bir sebeptir. Bu denizin adalarında yaşayan bizler, gerçek Hıristiyanların bu şekilde davrandığını iyi biliriz. Onların inancı sevgi ve iyiliğe dayalıdır. Bu kadar çok Hıristiyan'ı buraya gönderdiği için de Tanrı'ya şükrediyoruz. Daha da fazlasının geleceğini umuyoruz. Siz gidince benim ve Avatea'nın seni hiç unutmayacağımızı ve senin ile cesur arkadaşlarının arkanızdan dua edeceğimizi bilmelisin."

Jack bu kibar konuşmaya kısa ve denizci usulü bir karşılık verdi, Avatea için yaptıklarını güneşin altındaki her kadın için yapacağını söyledi. Jack nutuk atmak konusunda pek iyi değildi, bu yüzden lafını aniden bitirdi ve şefin elini tutup sertçe salladı, sonra da hızlıca geri çekildi.

"Peki o halde Ralph, Peterkin," dedi Jack, biz kalabalığın içine karışırken, "görünüşe göre buraya gelişimizin ardındaki gayemize ulaştık, artık denize açılmak için hazırlanmaktan başka yapacak bir şeyimiz kalmadı, yaşasın ihtiyar İngiltere!"

"Tamamen aynı fikirdeyim," dedi Peterkin, göz kırpmaya çalışarak, zavallıcık o kadar ağlamıştı ki son zamanlarda, bu işte zorlanıyordu, "yine de bu insanların tanrılarını yakmalarını izlemeden buradan ayrılmayacağım.".

Peterkin'in dileği gerçekleşti, zira sonraki birkaç dakika içinde yığın ateşe verildi, kükreyen alevler yükseldi ve bir araya gelen binlerce kişinin tezahüratları arasında, Mango'nun sahte tanrıları küle döndü!

Otuz Beşinci Bölüm

Sonuç

Ayrılmak insana zor gelir. Dünya sonu gelmeyen ayrılıkların mekânıdır ve bugün selamlaşmak için içtenlikle sıkışan eller, yarın nihai olarak bir araya gelmeye mahkûmdur, işte o zaman titreyen dudaklardan şu sözler dökülür: "Elveda." Üzücü bir düşünce bu. Sırf bu yüzden aklımıza getirmememiz gereken bir şey mi? Bu konu üzerine kafa yorarak alınabilecek bir ders olamaz mı? Bir zamanlar bir adada olduğumuzu ve artık çok uzaklarda kalan o yeri sıklıkla ve dikkatle hatırlamamızı sağlamaz mı?

Bu dünyada kaç kişiyle kuru bir "Güle güle," ile vedalaştık ve bir daha yüzünü görmedik? Bu konuya kafa yorduğumda sık sık aklıma gelen bir şey var, dostlarımızla olan geçici ilişkilerimizin kısalığını daha iyi kavrayabilirsek, onlarla iyi geçinmek ve onlara arkadaşça gülümsemek için daha fazla çaba sarf edebiliriz, zira hepsi geçici (yeryüzündeki en uzun münasebet, söylenen bir sözden ve atılan bir bakıştan sadece biraz fazla sürer), güzel sözlerimiz, bakışlarımız ve davranışlarımızla, hayatın kısa ve tez telaşlarıyla baş ederken onların yanında olduğumuzu kendilerine fark ettirebiliriz.

Güney Denizlerindeki adalardan ayrılma vaktimiz kısa sürede geldi. Kulağa garip gelebilir, ama Mango Adası'ndaki yer-

lilerden ayrılırken içimiz burkuldu. Hıristiyanlığı kabul etmeleriyle beraber, bize karşı olabilecek en kibar şekilde davranarak, ellerindeyken yaşadığımız kötü deneyimleri affettirmek için bolca çaba sarf etmişlerdi. Yerli muallimler ve misyonerlere karşı daha fazla sempati beslemeye başlamıştık, Avatea ve kocası için de tabii.

Ayrılmadan önce misyonerle uzun ve ilginç konuşmalarımız oldu. Bunlardan birinde, bize yerli yapımı yelkenlisinin sert bir fırtınada rotadan çıktığı sırada Raratonga Adası'na doğru yol almakta olduğunu ve buraya sürüklendiğini söyledi. Başta yerliler söyleyeceklerini dinlemek istememiş, ama bir haftalık bir direnişin ardından Tararo ona gelip Hıristiyan olmak istediğini ve putlarını yakacağını söylemiş. Bizim de gördüğümüz gibi, gayet samimiydi bu kararında, halkını da aynı şeyi yapmaya ikna etmişti. İkna etme lafını burada özel olarak kullandım. Bütün Fiji şefleri gibi Tararo da bir despottu ve halkına bunu emredebilirdi de; fakat kendisini bu yeni inancın ruhuna öyle bir kaptırmıştı ki, başkalarını baskı altında bırakarak dini yaymanın yakışık almayacağını düşünmüştü. Bu yüzden kendisi bir örnek oluşturdu ve köydeki neredeyse herkes onu takip etti.

Adada kaldığımız kısa sürede gemimizi onardık ve onu denize açılmaya hazır hale getirdik. Yerliler misyonerlerin denetiminde büyük ve geniş bir kilise inşa etti, birçok yeni barakanın sıra sıra yapımı planlandı. Böylelikle birkaç ay içinde mekân yaşanabilir hale geldi, adanın diğer ucundaki Hıristiyan köyü kadar refah dolu ve güzel bir yere dönüştü.

Avatea evlendikten sonra kocasıyla birlikte adadan ayrıldı, yanlarında çoğunlukla yenilebilir bir çeyiz götürerek. Yerli muallimlerden biri de daha uzaklardaki adalara ulaşma ve İncil öğretilerinin ışığını yayma umuduyla, onlarla beraber gitti.

Misyonerler, dine yeni girmiş bu insanları cesaretlendirip tasdik etmek için birkaç hafta daha kalmaya niyetliydi. Bu sırada Jack, Peterkin ve ben de, geminin kamarasında fikir alışverişi yaptık, ki aracımızı da tam bıraktığımız halde bulmuştuk, içinden alınıp götürülen her şey yerine geri konulmuştu. Oradan ayrılmamızı geciktirmemiz için hiçbir sebep yoktu. Mem-

leketimize duyduğumuz hasret çok büyüktü ve artık bekleyemiyorduk.

Yerlilerden üçü bizimle Tahiti'ye kadar gelmeye gönüllü oldu, orada gemimizi yüzdürmek için gerekli tayfayı bulabileceğimizi düşünüyorduk. Bu yüzden tekliflerini memnuniyetle kabul ettik.

Korsan gemisinin pamuk kadar beyaz yelkenlerini açıp Mango Adası'ndan ayrıldığımız gün aydınlık bir sabah vardı. Misyonerler ve binlerce yerli bizi uğurlamak ve gidişimizi izlemek için gelmişti. Gemi hafif bir rüzgârla birlikte ilerlerken, bembeyaz bulutların altında, gölcüğün içinden hızla çıktık.

Biz resiflerdeki geçidin tam içindeyken yerliler yüksek sesle tezahürat ettiler arkamızdan. Misyoner, bir mercan kayasının tepesine çıkmıştı, gri saçlarını savurarak şapkasını salladı. "Elveda" sözcüğünün denizin üzerinde belli belirsiz yankılandığını duyduk.

O gece, biz tırabzanlara yaslanıp engin denizleri ve yıldızlı semayı izlerken, içimizdeki neşe dolu heyecan, garip bir şekilde hüzünle karışmış ve yüreğimize dokunmuştu. Zira en sonunda "eve dönüş yolu"ndaydık ve Büyük Okyanus'un güzel, parıltılı, yeşil mercan adalarını yavaş yavaş geride bırakıyorduk.